

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపాలు

**ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES**

అధికార నీవేదిక

OFFICIAL REPORT

శనివారము, మార్చి 24, 2007

12 వ శా. స. IX స. వాల్యూం -- V నంబరు --2

శక సంవత్సరము - 1929, చైత్రం - 3

SATURDAY, THE 24th MARCH, 2007

12 L.A. IX S. VOL-- V No. - 2

3 - Chaitra, 1929 - S.E.

#

శాసనసభ సచివాలయము

పబ్లిక్ గార్డెన్స్

హైదరాబాదు - 500 004.

**LEGISLATURE SECRETARIAT
PUBLIC GARDENS
HYDERABAD
500 004.**

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రధాన అధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీ కె. ఆర్. సురేష్ రెడ్డి
అధ్యక్షుల వీర్ల పట్టిక	:	శ్రీ యు. పురుషోత్తమ రెడ్డి శ్రీ బి. వేదవ్యాస డా. (శ్రీమతి) జి. కుతూహలమ్మ శ్రీ నాదెండ్ర మనోహర శ్రీ డి.సరేంద్రకుమార్ శ్రీ ఎ. గోవింద నాయక్
కార్యదర్శి	:	శ్రీ కె. తుళ్జనంద సింగ్
అదనపు కార్యదర్శి	:	శ్రీ కె. గోవాలకృష్ణయ్య
సంయుక్త కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎస్. రాజ సదారామ్ శ్రీ ఎస్. అంజయ్
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ డి.శివరావు శ్రీ ఎం. పాండురంగాచార్య శ్రీ ఎం.వి.వి.సత్యాసందం శ్రీ పి. సీతారాములు
వహియ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ కె.ఎ.సర్పింహరాజు శ్రీ డి. సర్పింహులు శ్రీ కె. సుభాష్ చంద్రబాసు శ్రీ కె. తులసీరాం శ్రీ డి. సత్యవారాయణ శ్రీ ఎ. రామిరెడ్డి శ్రీమతి వి. గిరిజా సుందరి శ్రీ ఎస్. జయరాం శ్రీ కె. జగన్నాథరావు
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీ మహ్మద్ జహీరుద్దీన్

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(వన్నెండవ శాసనసభ)

(తొమ్మిదవ సమావేశము : ఇర్రాలై ఆరప రోజు)

శనివారము, మార్చి 24, 2007

సభ ట. గం. 8.30 లకు ప్రారంభమైనది

(గౌ. సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో పున్మార్గ)

విషయ సూచిక

1. సభా కార్యక్రమము
వాయిదా తీర్మానముల గురించి
2. సజ్జత్తు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రాప సమాధానములు
3. స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్నలు
4. జీరో అవర్
5. ప్రభుత్వ బిల్లు
2007, ఆంధ్రప్రదేశ్ విలువ ఆధారిత పన్ను రెండవ సపరణ బిల్లు
(ప్రతిపాదించబడినది)
6. సభా సమక్షంలో ఉంచిన పత్రములు
7. ప్రభుత్వ ప్రతిపాదనలు
  1. ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యవిధాన, కార్యక్రమ నిర్వహణ నియమావళిలోని 226 నియమం క్రింద ఆవ్యక్తమైన విధంగా 2007-2008 సంవత్సరానికి ప్రభుత్వ లెక్కల సమితి సభ్యులుగా తమ సుండి 15మంది సభ్యులను ఎన్నుకొనుటను గురించి
  2. ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యవిధాన, కార్యక్రమ నిర్వహణ నియమావళిలోని 228 నియమం క్రింద ఆవ్యక్తమైన విధంగా 2007-2008 సంవత్సరానికి అంచనాల సమితి సభ్యులుగా తమ సుండి 15మంది సభ్యులను ఎన్నుకొనుటను గురించి
  3. ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యవిధాన, కార్యక్రమ నిర్వహణ నియమావళిలోని 231 నియమం క్రింద ఆవ్యక్తమైన విధంగా 2007-2008 సంవత్సరానికి ప్రభుత్వ సంస్థల సమితి సభ్యులుగా తమ సుండి 15మంది సభ్యులను ఎన్నుకొనుటను గురించి
8. విశేషాధికారాల సమితి నివేదిక సమర్పణ
9. 2006-2007 సంవత్సరమునకు అనుబంధ అంచనాల సమర్పణ
10. ప్రకటన
11. ప్రభుత్వ తీర్మానము
“ దేశంలో ఉన్న అన్ని పెద్ద ఆసక్తులు సురక్షితంగా పనిచేసేటట్లు చూచుటకు వాటికి సత్కరమమైన నిఘ్నా, తనిఖీ, కార్యపర్చన, నిర్వహణ ఏర్పాటు చేయుట’’ను గురించి
(ఆమోదించబడినది)
12. 2007-2008 సం.పు ఆదాయ-వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్)
వ్యవసాయ పద్మ - పై చర్చ (కొనసాగింపు)
13. మహారాష్ట్రలో నిర్మిస్తున్న బాటీ ప్రాజెక్టుపై భారీ, మధ్యతరహా సీటిపారుదల శాఖామంత్రి విపరణ

సభా కార్యక్రమము
వాయిదా తీర్మానముల గురించి

MR. SPEAKER: The Adjournment Motion given notice of by Sri P. Keshav Garu and others regarding alleged neglect of Handloom Industry resulting in suicides of handloom workers and poor living conditions of other artisans in the state has been disallowed.

The Adjournment Motion given notice of by Dr. G. Vijayarama Rao Garu and others regarding the alleged neglect in payment of exgratia for the suicides of handloom workers has been disallowed.

The Adjournment Motion given notice of by Sri Nomula Narasimhaiah Garu and others regarding non-payment of exgratia to handloom workers in Sirsilla and meagre budget allocations for the Goat rearers and other federations has been disallowed.

The Adjournment Motion given notice of by Sri Chada Venkat Reddy Garu and others regarding the measures to be taken to prevent suicides of handloom workers and to promote the handloom industry has been disallowed.

The Adjournment Motion given notice of by Sri G. Kishan Reddy Garu regarding the apprehensions among the people about the proposed structure of Greater Hyderabad has been disallowed.

The Adjournment Motion given notice of by Sri Komireddi Ramulu Garu regarding the need to complete the Badhan Kurth Bridge and other bridges in Metpalli Constituency has also been disallowed.

(INTERRUPTIONS)

As far as the handloom weavers is concerned... నేను ఎగ్గామిన్ చేసి యాక్కన్ లీనుకుంటాను. చేసేత కార్బూకులకు సంబంధించి You give me notice either under Rule 74 or Rule 304, I will examine it and take action.

DR. G. VIJAYARAMA RAO (Station Ghanpur): We are at the end of the session. Is there any scope for coverage of this particular issue, sir?

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్ (సకెరేకర్): నీకెండ్ కాబట్టి అడుగుతున్నాము.

శ్రీ చాదా వెంకటరెడ్డి (ఇందుర్తి) : బక్క చిక్కిస చేసేత కార్బూకులు పొట్ట చేతపట్టుకొని బ్రతుకుతున్నారు. వారు బడుగుజీర్చాలు.

శ్రీ బి.సి. గోవిందప్ప (కళ్యాణ దుర్గం): చేసేతకు ఉపాధి లేకుండా పోతుంది.

శ్రీ ఇ. దయాకర్ రావు (వర్ధన్ పేట): పనుపు రైతులకు, చెరకు రైతులకు దిక్కు లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్: రూల్ 74 లేదా 304లో నోటీసు ఇప్పండి. Kindly listen to me. We will take up the issue either under Rule 74 or Rule 304. You give me notice and I will get it examined.

శ్రీ కె. రోజ్యః ఈ సమస్య పైన రాములుగారు తప్ప అందరూ ఒకటే అడ్జర్స్‌మెంట్ మోషన్ ఇచ్చారు. రాములుగారికి ఒకటే సంతోషము. తమరు అడ్జర్స్‌మెంట్ మోషన్ ను డిజెలొ చేశారు. ఈ వర్గానికి సహాయం చేయాలని ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో ప్రయత్నం చేస్తుంది. నేను మనవి చేసేది ఏమిటంటే.....

(అంతరాయం)

మీరందరూ గోల చేస్తున్నప్పుడు నేను పైలింటగొ ఉన్నాను. నేను గోల చేయడం లేదు. నేను ఎవరినీ ఏమీ అనలేదు. నేను మాట్లాడడానికి ప్రయత్నం చేస్తుంటే అడ్జగిస్ట్ ఎలా?

(అంతరాయం)

ఈ సమస్య పైన చర్చ చేయడానికి మేము ఏమి చేశామో చెప్పడానికి ప్రభుత్వానికి అభ్యంతరం లేదు. తమరు టైమ్ ఫిక్స్ చేయండి. ఏ రకమైన చర్చకు అసుమతి ఇస్తే, సంబంధిత మంత్రిగారు జవాబు ఇస్తారు. అందరి సలహాలు తీసుకుంటాము. ఇదివరలో వారు చేసిన ఉదంతాలు ఉంటే, మేము మా పీరియడ్లో బాగా చేశాము ఇంకా చేయండి అని కాని.....

(అంతరాయం)

అందుకని, వారు ఒక మాట అన్నారు చాలా హామీలు ఇచ్చారని, హామీలు ఇచ్చి అమలు పరిచినా , వారికి ప్రజలు ఏరకమైన గుణపాతం చెప్పారో తెలుస్తునే ఉంది. ఒకవేళ మేము కూడా అలగే చేస్తుంటే, ప్రజలు మాకు కూడా అదే పారం చెబుతారు. కనుక ఒళ్లు దగ్గర పెట్టుకొని మేము చేస్తున్నాము. ఇంకా చేయవలసి ఉంటే మీ సలహాలు వింటాము. పరస్పరం మాట్లాడుకోవడం ద్వారా కాదు. దీని గురించి అర్థవంతమైన చర్చ జరగాలి. చర్చలో వారు అమూల్యమైన సలహాలు ఇస్తే, ఈ రంగానికి ఇంకా చేయవలసి ఉంటే ఆలోచన చేధ్యము.

MR. SPEAKER: I will fix up the time and we will take up the issue.

(Interruptions from Sri E. Dayakar Rao)

దయచేసి విసండి. నేను టైమ్ ఫిక్స్ చేస్తాను. I will fix up the time and then take it up for discussion.

(Interruptions from Sri Komireddi Ramulu)

Ramulu Garu, you meet met in my chambers, I will talk to the Minister for R&B and we will sort it out.

నక్కతపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రాంశ సమాధానములు

రాష్ట్రంలోని ప్రాధమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలలో ఆయుర్వేద వైద్యుల నియామకం

ప్రశ్న నెం.181(7446)

సర్వశ్రీ/శ్రీమతి డా. సిహాచ.వంశీకృష్ణ (అచ్చంపేట), సి. రామోహనరెడ్డి (మతకల్), జె.కృష్ణరావు(కొల్లా పూర్), డి.కె.ఆరుణ(గద్వాల్)- గౌరవనీయులైన ఆర్థిక, చిన్న మొత్తాల పాదుపు, లాటరీలు, ఆరోగ్య, వైద్య, కుటుంబ సంకేమ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

- అ. రాష్ట్రంలోని ప్రాధమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలలో (పిహాచెసిలు) అల్లోపతి వైద్యులతోపాటు ఆయుర్వేద వైద్యులను నియమించే ప్రతిపాదన ఏదైనా ప్రభుత్వం వద్ద ఉందా?
- అ. అయితే, ఆ వివరాలేమిటి?

ఆర్థిక, చిన్నమొత్తాల పాదుపు, లాటరీలు ఆరోగ్య, వైద్య కుటుంబ సంకేమ శాఖామంత్రి(శ్రీ కె.రిశయ్):

- అ. లేదండీ. అయితే, కేంద్రప్రభుత్వ అమోదంతో జాతీయ గ్రామీణ ఆరోగ్య మిషన్ క్రింద, ప్రాధమిక ఆరోగ్య కేంద్రాల (పిహాచెసిల) ఆవరణలో ప్రస్తుతం ఉన్న ఆయుష్ డిస్ట్రిబ్యూషన్లు తిరిగి స్థానాన్ని నిర్దేశించడం ద్వారా కానీ, కాంట్రాక్ట్ ప్రాతిపదికపై ఆయుష్ డాక్టర్లను నియమించడం ద్వారా గాని ప్రాధమిక ఆరోగ్య కేంద్రం ఆవరణలో ఆయుష్ డాక్టరు (అంటే ఆయుర్వేద లేదా హోమియోపతి లేదా యునాని లేదా సేచరోపతి) సరీసులను సమకూర్చడానికి ఒక ప్రతిపాదన ఉంది.
- అ. 1. ప్రాధమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలకు ఈ ఆయుష్ డిస్ట్రిబ్యూషన్లు తిరిగి స్థానాన్ని నిర్దేశించడం ద్వారా అల్లోపతి వైద్యులకు అదసంగా ఇప్పటి పరకు 111 పిహాచెసిలలో ఆయుర్వేద వైద్యులను 79 పిహాచెసిలలో హోమియోపతి వైద్యులను, 63 పిహాచెసిలలో యునాని వైద్యులను సమకూర్చడమయింది.
2. వ్యయాన్ని ఎన్అర్పించాలని నిర్ధారించాలని నుండి భరిస్తూ సంచిత జీతం ప్రాతిపదికపై ప్రతి సంవత్సరం 439 పిహాచెసిలలో ఆయుష్ వైద్యులను నియమించడం ద్వారా 3 సంవత్సరాల కాలంలో దశల వారీగా మిగతా 1317 పిహాచెసిలలో అదస్తు ఆయుష్ వైద్యులను సమకూర్చడం కోసం ఎన్అర్పించాలని క్రింద ఒక కార్యాచరణ ప్రణాళికను కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సమర్పించడమపుతున్నది.

ఉ.8.40

డా.సిహాచ. వంశీకృష్ణ : అధ్యక్షం, చాలా గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోని పిహాచెసిల్లో డాక్టర్ల కొరత చాల ఎక్కువుగా ఉంది. అల్లోపతి డాక్టర్ పనిచేస్తున్న పిహాచెసి కాంప్లెక్స్లో అదసంగా ఆయుష్ డాక్టర్లు కూడా పనిచేసే విధంగా చర్చలు తీసుకుంటామని మంత్రిగారు చెపుతున్నారు. మేము కోరేదేమిటంటే, ఏజెస్సీ ప్రాంతాల్లో గాని, గ్రామీణ మారుమూల ప్రాంతాల్లో గాని ఉన్న పిహాచెసిల్లో డాక్టర్లు లేరు. కొన్ని పిహాచెసిలకు వేరే డాక్టర్లు ఇన్ఫార్క్చర్లు పనిచేస్తున్నారు. అటువంటి చోట్ల ఆయుష్ డాక్టర్లను నియమించినట్లయితే సదరు ఇన్ఫార్క్చర్ డాక్టర్లకు తోడుగా ఉండి, 24 గంటలు పేదలకు వైద్య సేవలు అందించడానికి వీలపుతుంది.

మంత్రిగారు చాలాసార్లు చెనుతుంటారు-- అల్లోపతి డాక్టర్ల నియమకం కోసం మూడు సార్లు నోటిఫికేషన్ ఇప్పడం జరిగిందని, చాలా మంది డాక్టర్లు మొదటి విడతలో బాగానే జాయిన్ అయి, ఆ తరువాత అర్బన్ ఏరియాల్లో ఉండాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే, తమ ప్రాణీసు అభివృద్ధిపరచుకునేందుకో మధ్యలోనే వెళ్లిపోతున్నారని. కాబట్టి అటువంటి చీట్ల కనీసం ఆయుష్ డాక్టర్లను అంటే హోమియోపతి డాక్టర్ గాని, ఆయుర్వేద డాక్టర్ గాని, యునానీ డాక్టర్ ను గాని పిహాచీల్లో వేసినట్లయితే బాగుంటుందని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. మంత్రిగారు ఇంకోక మాట కూడా చెప్పారు. ఫేజ్జ్ మ్యానర్లో 439 పిహాచీల్లో ఆయుష్ వైద్యులను నియమించడం ద్వారా రాబోయే మూడు సంవత్సరాల కాలంలో దశల వారీగా మిగతా 1317 పిహాచీల్లో అదనపు ఆయుష్ డాక్టర్లను సమకూర్చడం కోసం గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాకు ప్రతిపాదనలు పంపించడం జరుగుతుందన్నారు. మేము కోరేదేమిటుంటే, ఆయుష్ మరియు అల్లోపతి ఈ రెండు నిభాగాల్ని ఇంటిగ్రేట్ చేసి, either Allopathy or Ayush పనిచేసే విధంగా చర్యలు తీసుకుంటే బాగుంటుందని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్ : అధ్యక్షా, రెండు డిపార్ట్మెంట్లను ఇంటిగ్రేట్ చేయడం అనేది పెంటనే జరగడానికి ఆస్కారం లేదు. డా.వంజీకృష్ణగారు ఇచ్చిన సలహా మంచి సలహాయే. కానీ అల్లోపతి నుండి వారి యొక్క సుమఖత కూడా రావాలి. ఇప్పటి వరకు ఈ రెండూ సపరేటగా ఉన్నాయి. కానీ ఇటీవల మొదలు పెట్టిన ఒక గొప్ప ప్రయత్నం ఏమిటుంటే, ఒకే పిహాచీని కాంపౌండ్లోకి అక్కడే సపరేట్ కాంప్లెక్స్ గాని, వాళ్ళకు సపరేట్ రూమ్స్ గాని ప్రొవైడ్ చేసి, ఆయుష్ డాక్టర్లు అక్కడే ఉంటే, ఏ రోగి అయినా లోపలకి వెళ్లినపుడు, అతనికి విశ్వాసం ఉన్న ఆయుష్ డాక్టర్ అంటే హోమియోపతి, యునాని డాక్టర్, సేచరోపతి డాక్టర్ దగ్గరకు వెళ్లేందుకు ఆస్కారం ఉంటుంది. లేకపోతే అల్లోపతి డాక్టర్ మిద విశ్వాసం ఉంటే, అక్కడకు వెళ్లడానికి ఆస్కారం ఉంటుంది. అన్నీ ఒక కాంప్లెక్స్లో ఇంటిగ్రేట్ చేయాలనే ప్రయత్నం ఇటీవల మొదలు పెట్టాము. ఆ ప్రయత్నంలో ఇప్పటివరకు 253 పిహాచీల్లో 111 ఆయుర్వేద డాక్టర్లను, 79 మంది హోమియోపతి డాక్టర్లను, 63 మంది యునాని డాక్టర్లను ఆ ప్రమిసెన్స్లోకి తీసుకుని వచ్చాము. అట్లాగే, కమ్యూనిటీ హార్ట్ సెంటర్లు, ఇతర హస్పిటల్లో 45 మంది ఆయుర్వేద డాక్టర్లను, 39 మంది హోమియోపతి డాక్టర్లను, 49 మంది యునాని డాక్టర్లను మొత్తం 133 మందిని వీళ్లందరినీ కూడా కలుపుతూ మెల్ల మెల్లగా తీసుకుని వస్తున్నాము. ఇంకోక 653 సెంటర్లు కూడా ఉన్నాయి. వీటి ఉద్దేశ్యం ఏమిటుంటే, ఒకే కాంపౌండ్లోకి తీసుకుని వస్తే, వారు చెప్పిన మాట కూడా కవర్ అవుతుంది. అయితే కొన్ని పిహాచీల్లో ఇఎఫ్చార్ట్ మెడికల్ ఆఫ్సరల్లు పెడుతున్నారు, అది అంత satisfactory గా వర్క్ కావడం లేదనే మాటను అందరూ అంగీకరిస్తున్నాము. అది కూడా మనస్సులో పెట్టుకుంటే, ఒకే ప్రమిసెన్స్లో వీరంతా కూడా ఉంటే, అల్లోపతి చేసే వైద్యుడు ఆయుర్వేదం చేయలేదు. ఆయుర్వేదం చేసే వైద్యుడు అల్లోపతి చేయలేదు. ఆ రెండూ కూడా different methods. రోగి విశ్వాశాన్ని బట్టి తనకు కావలసింది ఎన్నుకుంటాడు. అయితే విటన్నింటిని సాధ్యమైనంతపరకు మెల్ల మెల్లగా ఇంటిగ్రేట్ చేయాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. నేను ఇప్పుడే మనవి చేశాను. మూడు దశల్లో రిక్రూట్మెంట్ చేసేందుకు గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాకు ఒక ప్రతిపాదన పంపించాము. దానికి ఆమోదం వస్తే, సంవత్సరానికి 439 మంది చోప్పున మూడేళ్లల్లో మొత్తం పిహాచీల్లో ఆయుష్ డాక్టర్లను నియమించి వారందర్నీ ఒకే కాంప్లెక్స్లో పనిచేసే విధంగా ప్రయత్నం చేస్తాము. పిహాచీల్లో డాక్టర్ల కొరత ఉంది. ఆ కొరతను నివారించడానికి తీసుకుంటున్న చర్యల గురించి నేను అనేక సందర్భాల్లో వివరించాను. ఈ ప్రశ్నకు సంబంధం లేకపోయా చెప్పుతున్నాను-- We are doing our best. రిక్రూట్మెంట్ చేస్తున్నాము. ఆ రిక్రూట్మెంట్లో కూడా మేము ఆశించిన రీతిలో వంద పోస్టులు భర్తి చేయాలనుకుంటే, వంద పోస్టులు భర్తి

కాకుండా ఉంటున్నాయి. అయినా దానిని ఓవర్కమ్ కావడానికి మళ్లీ మళ్లీ నోటిపీకేషన్లు ఇస్తున్నాము. ఇదీ పరిస్థితి. అల్లోపతిని, ఆయుష్మను రెండింటినీ ఇంటిగ్రీట్ చేయడం అంటే కష్టమే కాని, ఒక స్లైస్ లోకి తీసుకుని వస్తే, రోగ్రస్తులు దేనికి వెళ్లడలచుకుంటే, దానికి వెళ్లతారు. ఇస్తుడు ఎట్లా ఉంది అంటే, ఊరిలో ఆయుర్వేద డిస్టోన్సరీ ఎక్కుడ ఉందో అల్లోపతి డాక్టరకు తెలియదు. జనరల్గా హాస్పిటల్కు వచ్చే పేపంటకు అల్లోపతి మాత్రమే తెలుస్తుంది కాని, హోమియోపతి, యునాని గురించి అంతగా తెలియదు. వెతకాలి. అట్లా కాకుండా, ఒకే చోట ఉంటే, వాళ్ల ప్రిఫరెన్స్ బట్టి వైద్యు చేయించుకుంటారు.

శ్రీ జి. ఎస్.ఎస్. శివాజి (సౌంపేట) : అధ్యక్షు, మంత్రిగారు ఇచ్చిన నివరణలో తప్పు పట్టడానికి ఏమి లేదు. గ్రామాల్లో 30 సుండి 40 సంపత్తురాల కిందటే యునాని మరియు ఆయుర్వేదం వైద్య సింటర్లు ఎస్టోబీస్ అయి ఉన్నాయి. ఉదాహరణకు సౌంపేటలో యునాని వైద్యశాల ఉంది. కాని పిహాచెసి లేదు. ఇప్పటికే ఇది ఎస్టోబీస్ అయి 40 సంపత్తురాలయింది. డాక్టర్ కూడా ఉన్నారు. మీ ప్రభుత్వ నిర్ణయం వల్ల ఎక్కుడో మారుమూల ఉన్న పిహాచెసి సింటర్కు ఆ డాక్టర్ వెళ్లిపోతాడు. ఇప్పటికే ప్రజలు బాగా అలవాటు పడ్డారు. అక్కుడ యునాని వైద్యశాల బాగా నడుస్తున్నది. అట్లాగే పలాసలో బ్రాహ్మణతలలో స్వంత బిల్లింగ్లో ఆయుర్వేద వైద్యశాల పనిచేస్తోంది, డాక్టర్ కూడా అక్కుడ ఉన్నారు. మీ రూల్స్ ప్రకారం, అది మారుమూల ప్రాంతమైన రెంబికోట పిహాచెసి కు పిష్టే అవుతున్నది. నా విజ్ఞప్తి ఏమిటంటే, ఇప్పటికే ఎస్టోబీస్ అయినా వాటిని as it is గా ఉంచుతూ, అదనంగా ప్రావిజన్స్ పెట్టేందుకు గల అవకాశాలు గురించి అలోచించవలసిందిగా మీ ద్వారా కోరుతున్నాను. ప్రజలు కూడా అదే కోరుకుంటున్నారు.

శ్రీ జి. దేముడు (చింతపర్లి) : అధ్యక్షు, తమరి ద్వారా గా.మంత్రిగారికి నేను కోరేది. అన్ని ఒకవేట ఉంటే మంచిదని చెపుతున్నారు. మంచిదే. కాని మారుమూల ప్రాంతాలు ప్రజలు ఇప్పటికే అలవాటు పడ్డారు. అల్లోపతి సౌకర్యం ఉన్న దగ్గరకు వెళ్లుతున్నారు, హోమియోపతి ఉన్న పిహాచెసిలకు దగ్గరకు వెళ్లుతున్నారు. నేను కూడా ప్రభుత్వానికి రెండు, మూడు సార్లు లెటర్లు ల్రాచాసు మా నియోజకవర్గం విషయానికి వచ్చినపుడు. పాత పద్ధతిని అదే విధంగా కంటిస్యా చేయండి. అన్ని ఒకే దగ్గర పెట్టాలంటే, అన్నాయం అవుతుంది, మళ్లీ హాస్పిటల్ ఎక్కుడో ఉంటుంది, కొంత మందేమో అల్లోపతికి అలవాటు పడ్డారు, మరి కొంత మందేమో హోమియోపతికి అలవాటు పడ్డారు. ఇక్కడోళ్ల ఇక్కడే, అక్కడోళ్ల అక్కడే ఉంటే మంచిది, వేర్చేరుగా ఉంటే మళ్లీ అక్కుడకు వెళ్లమని జనం రిజక్టు చేస్తున్నారు అధ్యక్షా. కాబట్టి తమరి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరేది--పాత పద్ధతిలోనే ఉంటే బాగుంటుందని మారుమూల ప్రాంత గిరిజనులు కోరుకుంటున్నారు. కాబట్టి పాత పద్ధతిలోనే ఉంటే బాగుంటుందని తమరి ద్వారా విజ్ఞప్తి చేసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్ : అధ్యక్షు, గా.సభ్యులు శివాజీగారు, దేముడు గారు వారి అనుభవంలోని మాట చెప్పారు. సార్, గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ఒక జాతీయ విధానంగా అన్ని స్టేట్స్ కు సర్చ్యూలేట్ చేశారు. ఇది కూడా బలవంతంగా తీసుకుని వెళ్లి పెట్టడం కాదు. In a phased manner shift చేద్దాము.....

(శ్రీ కె. అచ్చున్నాయిదు నుండి అంతరాయం)

మీ **constituency** లో ఏదైనా ఉంటే, దయచేసి **give me in writing**. Shift కాకుండా, అక్కడే ఉంటే మంచిది అనుకుంటే, ఆ **Shifting** అనే పదాన్ని వాయిదా వేయడానికి అభ్యంతరం లేదు. కాకపోతే, కొన్ని

చేట్ల ఏమంటున్నారు అంటే, సార్, అన్ని ఒకే చేటు ఉంటే మంచిది అని. ఈ విధంగా భిన్నమైన అభిప్రాయాలు ఉన్నాయి.

డి.8.50

మామూలుగా పిఫ్టింగ్‌కి ఒక ప్రమిసెన్‌లోకి డెంప అండ్ హెచ్‌బి, కలెక్టరు, డిప్పిష్ ఇన్ఫారైట్ మినిస్టరు, వీళ్ల అక్కడ ఉన్న ప్రజాపతినిధులతో మాట్లాడి వారికి అంగీకారమైన వధ్యతులలో చేస్తారే తప్ప 144 సెక్షను పెట్టి, బలవంతంగా అన్ని తీసుకువచ్చే ప్రశ్న లేదు.

సభ్యులెవరైనా స్పెసిఫిక్‌గా ఉంటే చెప్పండి. I am assuring the House. సాధారణంగా ప్రజాపతినిధులకు స్థానికంగా కొంత వ్యతిరేకత ఉంటుంది, ఎందుకంటే వారు ఒకటి కోరతారు, ప్రజలు ఇంకోకటి అంటారు. అందుచేత, కలెక్టరు, డెంప అండ్ హెచ్‌బి, ఇన్ఫారైట్ మినిస్టరు జాగ్రత్తగా చూసి, ప్రజలకు ఇతోధికంగా సౌకర్యాలు కల్పించడం కోసమే తప్ప ఇబ్బంది కలిగించడం కోసం కాదు.

డా. సిహెచ్. వంశీకృష్ణ : అధ్యక్షా, మంత్రి గారి సమాధానంలో అక్కడ దగ్గరలో ఉన్న ఆయుష్ డాక్టర్లను ఆ పిహాచీసిలకు అనునంధానం చేస్తామని చెబుతున్నారు. చాలా చేట్ల మేజర్ గ్రామ పంచాయతీలలో ఉన్న పిహాచీసి, పక్కనే ఉన్న మరో మేజర్ గ్రామ పంచాయతీలో పని చేసున్న డాక్టర్లను ఆ సెంటరుకు పిఫ్ట్ చేయడం వల్ల ప్రజలకు చాలా ఇబ్బందిగా ఉంది. చాలా చేట్ల రెసిస్టెన్సు ఉంది. మంత్రి గారు ఇంకో మాట చెప్పారు. ఆయుష్ డాక్టర్లు అల్లోపతి వైద్యం చేయడం లేదని. కానీ ఆయుర్వేదం డాక్టర్లు, హోమియాపతి డాక్టర్లు, యునాని డాక్టర్లు మొత్తం ఆ పిహాచీసి లో పని చేసే డాక్టర్లు అం దరూ అల్లోపతి డాక్టర్లనే అనుకుంటున్నారు. వారందరూ అల్లోపతి వైద్యం చేస్తారనే అనుకుంటున్నారు. కానీ ఆయుర్వేదం డాక్టర్లు గాని, హోమియా గాని, యునాని డాక్టర్లు గాని 75 శాతం మంది అల్లోపతి ట్రీట్‌మెంటు చేస్తున్నారు. ఎక్కడైనా చూడండి. వాళ్లకు సంబంధించిన సబ్టెక్చు 25 శాతమే, మిగిలింది అల్లోపతి ట్రీట్‌మెంటు. సిటీలోను, అర్ధన్, రూరల్, సబర్బన్ ఏరియాలలో ఉండే కేంద్రాలలో డాక్టర్లు 75 శాతం అల్లోపతి వైద్యం చేస్తున్నారు. పిహాచీసి అంటే ప్రైమరీ హెల్ప్ కేర్. మొదట జ్వరం, తల నోప్పి పంటి వ్యాధులను ఇసెప్పిగేట్ చేసి, నిర్ధారించి ఆ పరిధిలో ట్రీట్‌మెంటు చేయాలి, ఒకవేళ వైద్యం చేయలేని పరిస్థితి వస్తే, మరో చేటకు రిఫర్ చేయాల్సిన పరిస్థితి.

(గా. సభ్యులు శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్ తమకు మాట్లాడే అవకాశం ఇవ్వాలని పట్టుబెట్టేరు.)

మిస్టర్ స్పీకర్ : సర్పింహాయ్ గారూ, నీను ఒక్కొక్క సభ్యునకు ఐదారు నిమిషాల కంటే ఎక్కువ వద్దని అనుకున్నాను. I am trying to accommodate every one. Narasimhaiah garu - you have to bear with me.

శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్ : ఈ వధ్యతి బాగా లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : బాగా లేకపోతే చూద్దాం. నేను డిస్ట్రిక్ట్ చేసి చెబుతాను. I am sorry. You cannot force me like this. నేనేం చెప్పాను, each question will have 5 to 6 minutes only. You cannot insist like this.

శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్ : మీరెట్లా నడిపించదలచుకున్నారో అట్లా నడిపించండి. ఇదేం పద్ధతండి? ఈ హాసులో చెప్పవద్దంటే వద్దని చెప్పండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఒక్కొక్క సబ్జెక్టు మీద సలుగురు చోప్పున అడిగితే, It will be difficult. Please sit down Narasimhaiah garu.

SRI K. ROSAIAH: Ayush Doctors are not eligible to practise Allopathy under law. వంశీకృష్ణ గారికి తెలుసు. నేను మనని చేసేది, ఇప్పుడు గ్రామాలలో ఆర్ఎంపిలు గాని, ఇతరత్రా గాని ఏదైనా క్వాలిఫైడ్ డాక్టర్సు పద్ధ నేర్చుకుని, వాళ్ల వైద్యం చేయడానికి తయారపుతూ పుంటే, వాళ్లకు ఏదైనా 3-6 నెలల ఒక కోర్సు పెట్టి, ఎక్కడైతే గ్రామాలలో పిహాచేసిలు సరిగా లేక, ఉన్నా సరిగా వైద్యం జరగడం లేదని అనుకుంటున్నామో అక్కడ మా సర్పీసులను రికగ్యూయిజ్ చేసి, వాడుకుంటే వాడుకోండి అని అంటున్నారు. బహుశా కొన్ని ఏళ్ల సుంచి ఇండియన్ మెడికల్ అసోసియేషన్లో ఉన్న వాళ్లు, గుర్తుమెంటు డాక్టర్సు అసోసియేషన్లో ఉన్న వాళ్లు, అల్లోపతిలో క్వాలిఫైడ్ డాక్టరు ఎవరైతే ఉన్నారో వారి సంఘాలతోను నిరంతరం చర్చలు చేస్తున్నాము. ప్రతిపక్ష నాయకులు సర్పింహాయ్ గారితో కూడా ఒకటి రెండు సార్లు చర్చించాము. అల్లోపతి వైద్యంలో కన్వూర్యాజన్ ఎక్కడంటే, simply because he has no Degree అని ఆయనను పర్ఫీట్ చేయడం లేదు. ఆయనను ‘క్వాక్’ అనో ఏదో అంటారు. ఏదైనా తప్పు జరిగినపుడు కొన్ని చట్టాల ప్రకారం శిక్షిస్తున్నాము. వంశీకృష్ణ గారు డాక్టరు, ఆయనకు తెలుసు. కానీ ఎక్కడైనా అలా చేస్తూ పుంటే అది సరియైనది కాదు. చట్ట రీత్యా చేయడానికి వీలు లేదు. ఏ వైద్యంలో శైవణ్ణం సంపాదించుకుంటారో ఆ వైద్యమే చేయాలి. అయిర్చేదం డాక్టరు అల్లోపతి చేసి, ఆపరేషన్ చేస్తాను అంటే చట్ట వ్యతిరేకిత అపుతుంది. దీనిని మనం అంగీకరించలేము.

సర్పింహాయ్ గారు ఏదో చెప్పబోతున్నారు. కోపగించుకోకుండా అడిగితే చెబుతాను.

శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్ : ఆయన అనుమతించాలి కదా?

MR. SPEAKER: I don't understand why you are so excited. You cannot compel me like this. Whenever you get Mike, you feel, everything is OK, if not, it is not OK. మీకంత అవేశం ఎందుకు? You have been given the maximum opportunity. I am trying to give opportunity to Back Benches. I am trying to accommodate other Members also. ఇద్దరు మెంబర్లు తర్వాత మినిస్టరు గారు సమాధానం చెబుతారు. Again I will come back. Is there any reason for apprehension? Definitely everybody will be accommodated Narasimhaiah garu. I am trying to accommodate Back Benches also. అంత అవేశపడుటానికి ఏముంది ఇందులో? ఇద్దరు మెంబర్లు తర్వాత, I will ask Minister to reply them. అంతే తప్ప నాకు మాటల్డాడే అవకాశం రాలేదు కాబట్టి the House is not going well అంటే? It is not good. ప్రతి ఒక్కరికి అభిప్రాయం ఉంటుంది. చెబుతారు. మీరొక్కరే చెబితే కాదు కదా? There is a lot of Members of Back Benches. You have been asking for supplementaries. You are being given ample opportunity. మీరు రికార్డు చూడండి. సర్పింహాయ్ గారూ, you are the Member who has spoken maximum and you are speaking well. It is not that you are deviating. At the same time you have to understand that other Members are also given opportunity. The question Hour is an occasion where the Members of the Back Benches should be given opportunity.

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్ : అధ్యక్షా, మీరు చెప్పింది వినకుండా ఉండటానికి మేము లేము. దురదృష్టకరం. మేము అనేది, నేచురోపతికి సంబంధించిన అంశం దీనిలో వచ్చింది. నేచురోపతిని ఈ ప్రభుత్వం గాని, గత ప్రభుత్వం గాని, పట్టించుకొలనే ఆలోచనతో లేదు. నేచురోపతి వైద్యం పట్ల ప్రజలకు కూడా ఏ రకమైన చైతన్యం లేదు. ఇది పూర్తిగా మన భారతదేశానికి సంబంధించిన వైద్యం. ఈ అంశం గురించే చెబుతానంటే, అదేదో నా స్వంత విషయం అని అనుకుంటే ఎట్లా? సభలో చెప్పవధ్యంటే నాకు అక్కరలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మీరు చెప్పింది తప్పు అని నేను అనడం లేదు. పది మంది సభ్యులు అణిగేరు. This is not good. As a Floor Leader, you have to see that others also get an opportunity. That should be our attitude.

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్ : నేచురోపతికి సంబంధించిన కాలేజీ ఉంది. డాక్టర్లు తయారై వస్తున్నారు. మా మిత్రులు చాలా మంది చెప్పారు, ఉన్నావి తీసివేస్తున్నారని, ఆందోళన చేస్తున్నారని. అది వాస్తవం. అక్కడున్న మండల ప్రజాపరిషత్తుకు సంబంధించినని రెప్యూ చేసి, మండలాల్లో ఉన్న పరిస్థితిని గమనించి, ఒక్కొక్క గ్రామంలో వీలపుతుంది, ఒక్కొక్క గ్రామంలో వీలు కాదు. అసలు ఆయుర్వేద వైద్యానికి రెప్యూ లేదు. ఆ డాక్టర్లు ఎక్కడ ఉంటారో తెలియదు. ఏ డాక్టర్లు రెప్యూ చేస్తారో తెలియదు. లోకల్గా రెప్యూ లేదు.

నేచురోపతికి సంబంధించి మేము అనేది, దాని కోసం ప్రత్యేకంగా ఎమ్ముచ్చే కావార్థర్సు ముందు ఉంది. ఒక సిటింగ్ కి రూ.150 ఇచ్చి మేము వెడుతున్నాము. మీ వద్ద డాక్టర్లు ఉన్నారు. పిహాచీసిలు ఉన్నాయి. వాటిని పిహాచీసిలతో క్లబ్ చేయడం సాధ్యపడకపోతే, మీరు ఏ ఎస్టాబ్లిష్మెంటూ ఇవ్వకుండా ఒక్క నేచురోపతి డాక్టర్లు చాలా మంది ఉన్నారు, వారి విల్టింగ్సెన్ తీసుకుని వారిని ఇవ్వాండి. ప్రతి పిహాచీసికి ఒకరిని ఇవ్వాండి. స్టిం బాత్ అనేది పెద్ద వని కాదు.

ఉ . 9 . 00

ఆకులు అలములతోనే జరుగుతుంది . సగానికి పైగా జబ్బులు నయం అవుతున్నాయి . ప్రభుత్వం నాచురోపతికి సంబంధించి ఆ రకంగా పెట్టడం వలన ప్రయోజనం ఉంటుంది . ఆ రకంగా పెట్టండి అని అందుకే చెబుతున్నాము . కాకపోతే దానికి కావలసిన అవసరాలేమిటి అనేదానికి ఒక మీటింగ్ వేస్తే వారి సమస్యలు చెబుతారు . మంత్రిగారికి కూడా అర్థం అపుతుందని చెబుతున్నాము

శ్రీ ఇ . రాజేందర్ (కమలాపూర్) : స్పీకర్ సర్, అన్ని డిపార్ట్మెంట్లోను స్టేర్ట్న్ కోటా జివో ఎంఎస్ నెం . 84 ద్వారా అవకాశం ఉంది . కానీ ఈ ఆయుర్వేదిక్ విభాగంలో అమలుచేయడంలేదు . నిన్న కూడా కమీషనర్గారిని ఈ విషయం అడిగితే, ఇందులో సరైన క్లారిఫికేషన్ లేదని చెప్పారు . మంత్రిగారు స్టేర్ట్న్ కోటాను ఆయుర్వేదిక్ వింగ్లో ఇంప్లిమెంట్ చేయులాని తపురిద్వారా కోరుతున్నాము .

శ్రీ కె . రోశయ్ : సౌర్, నర్సింహాయ్, రవీందర్ గార్లు చెప్పింది ప్రభుత్వం కూడా ఆలోచిస్తున్న విధానం . నాచురోపతికి సంబంధించినంతవరకు భారతదేశంలో మనకు అమీర్చేటలో ఉన్న

నాచురోపతి హోస్పిటల్ మాత్రమంట అంటే ఆశ్చర్యం లేదు. చాలా పురాతనమైనదిగా ప్రసిద్ధి గాంచింది. దురదృష్టప్రశ్నత్తు చాలా కాలం నుండి కొరత ఏర్పడి గానీ, ప్రజల ప్రోటోసెబ్ తగ్గడం వలన గానీ నిర్దఖ్యం చేయబడింది. మరొకసారి గత సంవత్సరం నుండి ప్రారంభించి We are trying to strengthen from all angles. మనకున్న 6 శాంక్ష్య పోస్టులు చాలాపరకు వేకెంటగా పుంటే, now, we have filled up all the six vacancies. ఇన్సెంట్ ఆఫ్ స్టోడెంట్స్ ఇదివరకు 30 మాత్రమే ఉంటే లేట్స్ట్గా we have enhanced to 50. తరువాత ఇంకోటి ఏమిటంటే, పురాతనమైన, ప్రసిద్ధికైన నాచురోపతి వైద్యం తన ప్రాధాన్యతను కోల్పోయింది. జిందాల్ అని, అవనీ, ఇవనీ వస్తున్నాయి. జంటనగరాలలో కూడా నాచురోపతి ప్రాక్టీషనర్స్ బాగా పెరుగుతున్నారు. ఇది కూడా బాగుంది. మనకున్న ప్రమిలిసెన్సు భద్రంగా కాపాడుకుని, మెరుగైన వైద్యం అందించడానికి సకల ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాము. ఈ ప్రయత్నాలలో వారు ఇచ్చిన ఏ సలహా ఉన్న తీసుకుని, వాటితో అభివృద్ధి చేయడానికి అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ ఇ . రాజేందర్ : సౌర్, స్టోర్స్ కోటా అన్ని డిపార్ట్మెంట్లోను అమలుచేస్తున్నారు. ఆయుర్వేదిక్ డిపార్ట్మెంట్లో ఎందుకు అమలుచేయడంలేదని నిన్న కమీషనరు గారిని అడిగితే, జిపో క్లారిషె చేసే తప్పకుండా అమలుచేస్తామని చెప్పారు. దాని గురించి చెప్పండి.

శ్రీ కె . రోజ్యు : సర్, I will get it examined. జిఎడి వారితో మాటల్లాడి ఇన్ని చేట్ల అమలుచేస్తూ, ఇక్కడి ఎందుకు లేకుండా ఉండనేది కనుక్కుని వారి సలహా మేరకు రెక్కిష్ట్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను.

అదనంగా బి.ఎడ. సీట్లను మంజూరు చేయుట

ప్రశ్న నెం.182(7379)

సర్వశ్రీ జి . విజయ రామారావు, ఎస్ .రామలింగా రెడ్డి (దొమ్మట), వి . లక్ష్మీకౌంత రావు (హుజూరాబాద్), ఇ . రాజేందర్, సి . లక్ష్మారెడ్డి (నర్సంపేట), ఎం పద్మా దేవేందర్ రెడ్డి (రామాయంపేట), కె.. సగేట్ (ఆలేరు), టి . హరీష్ రావు (సిద్ధిపేట), ఇ . రవీందర్ రెడ్డి (ఎల్లారెడ్డి), టి . పద్మరావు (సికింద్రాబాద్) - గౌరవసీయులైన పారశాల విద్యాశాఖల మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా :

- ఉన్నత విద్యాశాఖల, ప్రాధమిక విద్యాశాఖల మధ్య సమస్వయం లోపించడం వలన, జాతీయ విద్యామండలి నిర్దఖ్యాతైఫలి వల్ల రాష్ట్రానికి అదనంగా రావలసిన 15,000 బి .ఇడి సీట్ల అవకాశం, వాటిలో తెలంగాణా ప్రాంతం 9,000 సీట్లను కోల్పోయిన నిషయం వాస్తవమేనా ?
- కొన్ని కాలేజీలు సేవసర్ కౌన్సిల్ ఫర్ బిఇడి, డి .ఇడి నుండి అనుమతి పొందినపుటికి రాష్ట్రప్రభుత్వానికి చెందిన అధికారుల నిర్వహిషైఫలి వల్ల ఈ అవకాశాన్ని కోల్పోయారన్న విషయం కూడా వాస్తవమేనా ?
- అయితే, సంబంధిత అధికారులపై తీసుకున్న చర్య ఏమిటి ?

పారశాల విద్యాశాఖల మంత్రి(శ్రీమతి ఎన్ . రాజ్యాలక్ష్మి):

- ಅ. ಲೇದಂಡಿ .
- ಆ. ಲೇದಂಡಿ .
- ಇ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉತ್ಪನ್ನಂ ಕಾದು .

ಡಾ . ಜಿ . ವಿಜಯ ರಾಮಾರಾಷ್ಟ್ರ : ಸ್ವಿಕರ್ ಸರ್, ಮಂತ್ರಿಗಾರು ಚೆಪ್ಪಿನ ಸಮಾಧನಂ ವಾಸ್ತವಾನಿಕೆ ಚಾಲಾ ದೂರಂಗಾ ಉಂದಿ . ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪ್ತಂಗಾ 353 ಬಿಇಡಿ ಕಾಲೀಜೆಲು ಉನ್ನಾಯಿ . ಅಂದುಲೋ 38 ವೇಲ ಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಉನ್ನಾರು . ಬಿಇಡಿ ಎಂಟ್ರಿನ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಕೊರಕು 1 ಲಕ್ಷ 30 ವೇಲ ಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎಂಬೆಂದ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ರಾಜಾರು . ಅಂದುಲೋ ಪಂದಕು ಪ್ರೈಗ್ ಬಿಇಡಿ ಕಾಲೀಜೆಲೆ ಎಡ್ಯೆಪ್ಸ್ಟ್ರೆಲ್ ಗಂಡರಗೋಳಂ ಜರಿಗಿಂದಿ . ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪ್ತಂಗಾ 15 ವೇಲ ಮಂದಿ ಸ್ವಾಡೆಂಟ್ ಜಾಬಿತಾಲೋ ಲೇಕಪೋವಡಂ, ತೆಲಂಗಾಣಾ ಪ್ರಾಂತಂಲೋ 9 ವೇಲ ಸೀಟ್‌ಕು ಪ್ರಮಾದಂ ಏರ್ಪಡಿಂದಿ . ಈ ಕಾಲೀಜೆಲು ಪರಿಷ್ಕಾರ ಇವ್ವಗಳಿಗನ ಅಧಿಕಾರಂ ಉನ್ನ ವಾರು ಜಾತೀಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ವಿದ್ಯಾ ಮಂಡಳಿ . ವಾರಿದ್ವಾರಾ ಪರಿಷ್ಕಾರ ವಚಿನ ತರುವಾತ ಪ್ರಾಧಮಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಾರು ಸರೈನ ಸಮಯಂಲೋ ಈ ಕಾಲೀಜೆಲು ಎಡ್ಯೆಪ್ಸ್ತ್ರೆನ್ ಚೇಸುಕುನೇದಾನಿಕೆ ಪರಿಷ್ಕಾರ ಇವ್ವಕಪೋವಡಂ ವಲನ ಇದಿ, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟು ದ್ವಾರಾ ಅಧಿಕಾರಂ ಪಾಂದಿನ ಜಾತೀಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿ ಅನುಮತಿಂಚಿನ ತರುವಾತ ಮನ ಪ್ರಾಧಮಿಕ ವಿದ್ಯಾ ಮಂಡಳಿ, ಪ್ರೈಮರ್, ಹಾಯ್‌ರ್ ಎಡ್ಯುಕೇಶನ್ ಶಾಖವಾರು ಚೇಸಿನ ಕೋರ್ಪು ಧಿಕ್ಕಾರಂ ಅವುತ್ತಂದಿ . ದೀನಿವಲನ ಚಾಲಾಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎಡ್ಯೆಪ್ಸ್ತ್ರೆನ್ ಪಾಂದಲೇನಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಚಿಂದಿ . ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪ್ತಂಗಾ 70 ಕಳಾಶಾಲ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಮೈನಾರಿಟೀ ಕಾಲೀಜೆಲು ಉನ್ನಾಯಿ ಅಂದುಲೋ 70 ಶಾತಂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸರೈನ ಕ್ರೀಡೆಗಳಿಗೆ ಉದ್ದೇಶಿತ ಇವ್ವಾಲ್ಯಾಂಡ್ ಇವ್ವಾಲಿ . 12 ಕಳಾಶಾಲ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಒಟ್ಟು ಮೈನಾರಿಟೀ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಕೆ ಕೂಡಾ ಇವ್ವತ್ತಂಡ್ ಜನರಲ್ ಕ್ಯಾಟಗರೈಜ್ ಚೇಸಾರು . ಮೈನಾರಿಟೀ ಪೀರುಮೀದ ಪರಿಷ್ಕಾರ ಶೀಸುಕುನಿ ಎಡ್ಯೆಪ್ಸ್ತ್ರೆಲ್ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತ ಕಲ್ಪಿಂಚಕುಂಡ್ ಜನರಲ್‌ಲೈಜೆಸ್‌ನ್ ಚೇಸಿ ಬಹಿರಂಗ ಮಾರ್ಪೆಟ್‌ಲ್ ಸೀಟ್‌ನು ಅಮೃತಕುನ್ನಾರು . ಮರಿ ಪ್ರತಿ ಸಂಪತ್ತಿರಂ, ಒಕ್ಕೈಪು ಪಾರಿಶಾಲ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಉಪಾಧ್ಯಾಯುಲ ಕೊರತ ಶೀಪಂಗಾ ಉಂದಿ . ಸರೈನ ಸಮಯಂಲೋ ಎಡ್ಯೆಪ್ಸ್ತ್ರೆನ್ ಇವ್ವತ್ತ, ಬಿಇಡಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಪೂರ್ತಿಯೆಯಕ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯುಲನು ಎಂಪಿಕ ಚೆಯಕಪೋವಡಂ ವಲನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನ ಕುಂಟುವಡುತ್ತಂದಿ . ಎಡ್ಯೆಪ್ಸ್ತ್ರೆಲ್ ಇವ್ವಡಂಲೇದು . ನಿಲ್ಲಕ್ಕ್ಯಂ ಚೇಸ್ತೂ, ಜಾಪ್ಯಂ ಚೇಸ್ತೂ, ಇವ್ವಲ್ಲಿನವಾರಿಕೆ ಇವ್ವತ್ತಂಡ್, ನಿಂಪಾಲ್ಲಿನ ಬಿಇಡಿ ಸೀಟ್‌ನ್ ನಿಂಪಕುಂಡ್ ಪ್ರಭುತ್ವ ಜಾಗ್ರತ್ತ ಶೀಸುಕೋಕಪೋವಡಂ ವಲನ ಸೀಟ್‌ಕು ಪ್ರಮಾದಂ ಏರ್ಪಡಿಂದಿ . ಮಂತ್ರಿಗಾರು ಅಂತ್ಯ ಸವ್ಯಂಗಾ ಜರಿಗಿಂದನಿ ಸಮಾಧನಂ ಚೆಬುತ್ತಾನ್ನಾರು . ಮೀರು ಮೈನಾರಿಟೀ ಸಂಘಲು ಪರಿಷ್ಕಾರ ಇಚ್ಛಿಸಿದಾಂತ್ಲ್ಯಾಂಡ್, ಜನರಲ್‌ಲೈಜ್ ಚೇಸಿ ಬಹಿರಂಗ ಮಾರ್ಪೆಟ್‌ಲ್ ಅಮೃತಕುನ್ನ ಕಳಾಶಾಲು ಎನ್ನಿ? ವಾರಿಪಟ್ಟ ಪ್ರಭುತ್ವಂ ಶೀಸುಕುನ್ನ ಚರ್ಚು ಏಮಿಟಿ? 15 ವೇಲ ಸೀಟ್‌ನ್ ಗಲ್ಲಂತು ಕಾವಡಾನಿಕೆ ಕಾರಣಮೈನ ಅಧಿಕಾರ ಯಂತ್ರಾಂಗಂ ಎವರು? ವಾರಿಪಟ್ಟ ಪ್ರಭುತ್ವಂ ಶೀಸುಕುನ್ನ ಚರ್ಚು ಏಮಿಟಿ? ಮಂತ್ರಿಗಾರು ಸ್ವಷ್ಟಂಗಾ ಸಮಾಧನಂ ಚೆಪ್ಪಿಲನಿ ಮೀದ್ವಾರಾ ಮನವಿಚೆಸ್ತುನ್ನಾನು

.

ಶೀಸುಕೆ ಎನ್ . ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ : ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಗೌರವಸಭ್ಯರು ಮಾಟ್ಲಾಡುತ್ತಾ ಇವ್ವಲೆಕೆ 353 ಕಾಲೀಜೆನ್ ಉನ್ನಾಯನಿ ಚೆಪ್ಪಿರು .. ನೇನು ಕೊಂಚೆಂ ದಾನಿನಿ ಕರಕ್ಕ ಚೇಸ್ತುನ್ನಾನು . ರಾಷ್ಟ್ರಂ ಮೊತ್ತಂ 343 ಬಿಇಡಿ ಕಾಲೀಜೆನ್ ಉನ್ನಾಯಿ . ಅಂದುಲೋ 38,149 ಸೀಟ್‌ನ್ ಉನ್ನಾಯಿ . ಇನಿ ಕಾರ್ತಂಡ್ ಎನ್ಸಿಟಿಇ ಕೊತ್ತಗಾ ಮರೋಕ 161 ಕಳಾಶಾಲಲು ಅಮೋದಂ ಇವ್ವಡಂ ಜರಿಗಿಂದಿ . ದೀನಿಪ್ರಕಾರಂ 16,100 ಸೀಟ್‌ನ್ ಅದನಂಗಾ ಪಸ್ತ್ರಾಯಿ . ಮರೋಕ ಮಾಟ್ ಕೂಡಾ ಗೌರವಸಭ್ಯರು ಮಾಟ್ಲಾಡುತ್ತಾ ಅನ್ನಾರು . ಕೋರ್ಪು ಧಿಕ್ಕಾರಂ ಪ್ರಭುತ್ವಂ ಚೇಸ್ತುಂದಿ, ಮಂತ್ರಿಗಾರು ಚೇಸ್ತುನ್ನಾರು ಅನಿ ಚಾಲಾ ಪೆಡ್ಡಮಾಟ ವಾಡಾರು . ಇದಿ ಚಾಲಾ, ವಾರು ಮಾಟ್ಲಾಡಾಲ್ಲಿನ ಮಾಟ ಕಾದನಿ ನೇನು ಅನುಕುಂಟುನ್ನಾನು . ಪೂರ್ತಿ ಸಮಾಧಾರಂ ಚೆಬುತಾನು, ವಾರಿ ಅನುಮಾನಂ ಎಕ್ಕುಡ ಪುಂಡ್ ದಾನಿನಿ ಗಮನಿಂಚಾಲನಿ ಕೋರುತ್ತನ್ನಾನು . ಗತಂಲೋ ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರಭುತ್ವಂ ಎನ್ವೋಸಿ ಇಚ್ಛಿಸ ತರುವಾತ ಎನ್ಸಿಟಿಇ ಅಮೋದಂ

ఇచ్చేది . ఈ సంవత్సరం రాష్ట్రభుత్వ ఎన్వోనే లేకుండానే ఎన్సిటిఇ ముందుగా ఆమోదం ఇచ్చి ఆ తరువాత రాష్ట్రభుత్వ సిఫారసు కోసం పంపడం జరిగింది . ఈ విధంగా ఇప్పటికి దశలవారీగా 161 కొత్త బిఇడి కళాలల ఏర్పాటుకు ఎన్సిటిఇ ఆమోదం ఇచ్చిన మాట వాస్తవం . రాష్ట్రభుత్వం సిఫారసుల కోసం రాష్ట్రస్థాయిలో మార్గదర్శక నూత్రాలను తయారుచేయడానికి , కళాలల తనిఖీకి ఉన్నతస్థాయి సంఘం నియమించడం జరిగింది . రాష్ట్రభుత్వం 60 రోజులలో వారి సిఫారసులు పంపాలని ఎన్సిటిఇ వారు కోరారు . అయితే, గతంలో ప్రభుత్వ పరిధిలో కేవలం 4 బిఇడి కాలేజీలు, 23 డిఎం కాలేజెస్ ఉన్నాయి . ఇప్పుడు 343 బిఇడి కాలేజెస్, 23 బిఇడి కాలేజెస్కు అదనంగా 161 కొత్త డిఎం కాలేజెస్ వచ్చినందున ప్రైవేటు కాలేజెస్ సంఖ్య బగా పెరిగింది . ఎడ్సెట్ నిర్ణయాలా, ఎడ్సెప్స్ ప్రాసెన్, కోర్సు కేసులు ఇతర కారణాల వలన పనిభారం పెరిగిన మాట వాస్తవం . అందువలన తగినంత సిబ్బంది లేనికారణాంగా ఇనస్పెక్షన్లో కొంత ఆలస్యం జరిగిన మాట వాస్తవం . ఇప్పుడే ఇనస్పెక్షన్ పూర్తయి, పరిష్కార వచ్చిన తరువాత కళాలలన్నీ వచ్చే విద్యా సంవత్సరం నుండి పనిచేస్తాయి . ఎవరూ బాధ పడువలసిన అవసరం లేదు .

డ.9.10

అట్లాగే కళాలలకు ఎన్.సి.టి.ఇ. వారు అనుమతినివ్వడం అంటే, కండిషనల్ అనుమతినిచ్చారు. మొత్తం అనుమతిని ఇచ్చిన 161 కళాలల్లో 86 కళాలలకు ఎన్.సి.టి.ఇ. కండిషనల్ అనుమతిని ఇప్పుడం జరిగింది. నీటికి సంబంధించి పూర్తి స్థాయి సిబ్బంది పున్నారో లేదో చూసిన తరువాత దీనిని తిరిగి ఎన్.సి.టి.ఇ.కి పంపించవలసిన అవసరం పుంది. సిబ్బందిని నియమించే ప్రక్రియకు సంబంధించి వారే చూస్తున్నారు. ఇందులో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేస్తున్న నిర్దిష్టయించిన కాని, సీట్లు కోల్పోవడం కాని జరగడం లేదని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాము. రాష్ట్రంలో ఈ రోజు డీవియేషన్లకు పాల్పడిన బి.ఎం కళాలల్లో సీట్లను ముందుగా నిరీపించిన మాట వాస్తవం, డీవియేషన్లకు పాల్పడిన వారి మీద చర్యలు తీసుకోవడం కూడా జరిగింది.

అయితే వారి విజ్ఞప్తిని పరిశీలించిన తరువాత కొంత పెన్టీ వేసి, తిరిగి వాటిని అన్నిటినీ పునరుద్ధరించడం జరిగింది. ఈ ఏడాది కొన్విలింగ్ సక్రమంగా జరుగుతోందని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాము. ఎటువంటి డీవియేషన్లు లేకుండా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటుందని తమరి ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాము. గతంలో జరిగిన డీవియేషన్లు గురించి కూడా మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేయాలి. మెథడాలజీ డీవియేషన్లు జరిగాయి. మైనారిటీ సీట్లు నాన్ మైనారిటీ క్యాటగిర్ వారికి ఇప్పుడం జరిగింది. మెరిట్ లిస్ట్లో లేని వారికి సీట్లను కేటాయించడం జరిగింది. డి.ఇ.బి. ఆమోదం కోసం మెరిట్ లిస్ట్సు సమర్పించకుండానే వారికి సీట్లను కేటాయించడం జరిగింది. ఇన్ని పొరపాటు చేసినప్పుడు వారి మీద కొన్వి క లిన చర్యలను తీసుకోవడం జరిగింది.

అట్లాగే సీట్లు కోల్పోయిన బి.ఎం. కాలేజీలకు సప్పం జరిగిందని ఆమోదను వ్యక్తం చేసారు. 2006-07లో ఎన్.సి.టి.ఇ. బి.ఎం.కళాలలకు అనుమతినిచ్చింది. అప్పటికే డి.ఎం, బి.ఎం., క్లాసులు ప్రారంభమయ్యాయి. ఈ కాలేజీలు సిబ్బందిని నియమించుకోవాలి, యూనివర్సిటీ అఫిలియేషన్ రావాలి, ఇప్పుడే కూడా సమకూర్చలన్న తరువాత 2007-08 విద్యా సంవత్సరం నుంచి ఆ కాలేజీలు పని చేస్తాయని మీ

ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. అట్లాగే ప్రతి ఏడాది నిబంధనలను ఉల్లంఘించిన కళాశాలల మీద ప్రభుత్వం భారీగా పెనాల్టీ విధించడం జరుగుతుందని తెలియజేస్తున్నాను.

మైనారిటీ అభ్యర్థుల సీట్లను ఇతర అభ్యర్థులకు ఇచ్చినట్లయితే ప్రతి సీటుకూ రు.25000 పెనాల్టీ విధించడం జరిగింది. మెరిట్ జాబితాలో లేని వారికి సీట్లను కేటాయిస్తే, ఒక్కొక్క సీటుకు రు.50,000 చోపున పెనాల్టీని విధించడం జరిగింది. డి.ఇ.బ.లకు మెరిట్ లిస్ట్ సమర్పించకపోతే ఒక్కొక్క సీటుకు లక్ష రూపాయల పెనాల్టీని విధించడం జరిగింది. ఇన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకుంటే, రూల్స్ ప్రకారం పర్షిఫల్లు తీసుకు రావడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తే, ఎక్కడ అలక్ష్యం జరిగిందని ఏ అధికారి మీద చర్య తీసుకోవాలని గౌరవ సభ్యులు కోరుతున్నారో నాకైతే అర్థం కావడం లేదు.

ఈ కళాశాలలకు అనుమతినిచేస్తే విషయంలో ఎన్.సి.టి.ఇ. కాని, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కాని, నిశ్శవిద్యాలయాలు కాని, అన్ని కూడా సమన్వయంతోనే వనిచేస్తున్నాయని మరొకసారి మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. ఈ ప్రక్రియ పూర్తయిన తరువాత పచ్చే ఏడాది నుంచి తప్పనిసరిగా కొత్త కళాశాలలు వనిచేస్తాయని మీ ద్వారా వారికి తెలియజేస్తున్నాను.

డా. జి.విజయ రామారావు : అధ్యక్షా, మంత్రిగారి సమాధానంలో మైనారిటీ సంస్లలలో మైనారిటీ వర్గాలకు కాకుండా, ఇతరులకు అడ్డిపణ్ణు ఇచ్చిన సందర్భంగా వారి పైన పెనాల్టీ వేసామని చెబుతున్నారు. మైనారిటీ వారికి కాకుండా ఇతరులకు సీట్లను ఇచ్చిన సందర్భంగా ఒక్కొక్క సీటుకు రు.25000, మెరిట్ లేకుండా అడ్డిపణ్ణ ఇస్తే సీటుకు రు.50,000 పెనాల్టీ వేసినట్లుగా చెప్పడం చాలా హస్యాస్పదం. మేనెజ్మెంట్ వారు లక్షలాది రూపాయల ఫీజులను వసూలు చేస్తున్నారు, డోసేపణ్ణము వసూలు చేస్తున్నారు. అటువంటి సందర్భంలో మీరు వేసే రు.25000 పెనాల్టీ కట్టడం వారికి కష్టంరమా ? ప్రభుత్వ పరంగా పెనాల్టీ వేయడంలో పున్న ఆంతర్యం ఏమిటి ?

మీరు మైనారిటీ వర్గాలకు అడ్డిపణ్ణు ఇవ్వకపోయినా పరవాలేదు, మేము వేసే నామమాత్రపు పెనాల్టీని మీరు చెల్లించండి, అడ్డిపణ్ణకు మెరిట్ పున్నా లేకపోయినా పరవాలేదు, మైనారిటీలు కాకపోయినా పరవాలేదు, అడ్డిపణ్ణ మాత్రం ఇష్టండని చెప్పిన ట్లుగానే వుంది. అందువల్ల నిబంధనలను డీవియెట్ చేస్తున్న నిద్య సంస్లను ప్రోత్సహించడం అపుతుందా, పేద వర్గాల పక్కాన, పేద నిద్యార్థుల పక్కాన నిర్దయం తీసుకున్నట్లు అపుతుందా ? ఉన్నత వర్గాల పట్ల, నిబంధనలను ఉల్లంఘిస్తున్న నిద్య సంస్ల పట్ల ఉదాశీనంగా వ్యవహారించడం, వారికి రక్షణ ఇష్టడం తప్ప మరొకలి కానే కాదు. ఇంకోక అంశం ఏమిటంటే, పెనాల్టీ పద్ధతిని మానుకోవాలి. మైనారిటీలకు కాకుండా వేరే వారికి నిరి సీట్లను కేటాయించి అడ్డిపణ్ణు జరిపినట్లయితే, ఆ కళాశాలల గుర్తింపును పూర్తిగా రద్దు చేయాలే తప్ప, ఏదో నామ మాత్రపు పెనాల్టీని వేస్తే, ఆ సంస్లను ప్రోత్సహించడంలో న్యాయం లేదు.

తరువాత పోయిన సంవత్సరం అడ్డిపణ్ణు సక్రమంగా జరగలేదు, అని ఈ సంవత్సరంలో జరుగుతాయనే మాట మంత్రి గారు స్ఫూర్ధంగా చెప్పవలేదు. పోయిన సంవత్సరం జరుగువలసిన అడ్డిపణ్ణలో 15000 సీట్లలో అడ్డిపణ్ణు, నిబంధనలను సరిగా పాటించకపోవడం వల్ల పోయాయి కదా, వాటిలో ఈ సంవత్సరం రెగ్యులర్గా జరిగే అవకాశాలు వున్నాయని మంత్రి గారు సమాధానం చెబుతున్నారు. పోయిన

సంవత్సరం 15000 సీట్లు గురించి తేల్పువలసిన అవసరం పుంది, వాటిని గురించి మంత్రి గారు వివరంగా చెప్పాలని తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ చాడా పెంకట రెడ్డి : అధ్యక్షా, మంత్రి గారు సమాధానంలో వాలా సృష్టంగా చెప్పారు. ప్రభుత్వం వైపు నుంచి నడిపే కళాలలు నామమాత్రంగా పున్నాయి, ప్రైవేటు పరంగా పందల సంఖ్యలో ఈ కాలేజీలు నడుస్తున్న పరిస్థితి పుంది. ఉపాధ్యాయుల శిక్షణకు సంబంధించిన బి.ఎడ్, డి.ఎడ్ కళాలలు పూర్తిగా ప్రైవేటు పరంగానే పున్నాయని అర్థమపుతోంది. సీట్లు విషయంలో అవకత్వపకులు జరిగాయని మంత్రి గారు చెప్పారు. అటువంటి వాటిని గురించి అతి సామాన్యంగా, సునాయాసంగా తీసుకోవాలనే పద్ధతిలో ఆలోచించడం కరెక్టు కాదు. మేనేజ్మెంట్ కోటా అనే పేరుతో లక్షలాది రూపాయలను వసూలు చేస్తూ వ్యాపార సంస్థలుగా మారిపోయిన పరిస్థితి పుంది. మైనారిటీ కాలేజీలకు సంబంధించి పూర్తిగా అద్వాన్స్‌మైన్ పరిస్థితి పుంది. అక్కడ మెరిట్ కోటా ఎంత, మేనేజ్మెంట్ కోటా ఎంత అనేది మంత్రి గారు తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను. అట్లాగే మైనారిటీ కాలేజీలలో అవకత్వపకులు జరిగినపుడు వారికి ఒక్కొక్క సీటుకు రు.25000, 50,000 ఔర్ల వేయడం కరెక్టు కాదు. అటువంటి వారి కళాల గుర్తింపును రద్దు చేస్తే మరొకసారి అటువంటి తప్పులు చేయకుండా పుంచారు.

మన రాష్ట్రంలో కొత్తగా వచ్చిన కళాలలను కలుపుకుంటే, 55000 సీట్లకు పైబడి మన రాష్ట్రంలో పున్నాయని అర్థమపుతోంది. ఇప్పటికి అన్ని సీట్లూ భర్తీ అయ్యాయా, ఇంకా సీట్లు పున్నాయా ? ఉంటే, వాటిలో అడ్డిపస్తు చేసే అవకాశం పుందా ?

శ్రీ ఎం.ఎ.గపూర్ (కర్నూలు) : అధ్యక్షా, మంత్రి గారు మాట్లాడుతూ మా మధ్యస్త సమస్యలుం పుందని అన్నారు. ఎన్.సి.టి.ఇ.కూ, ప్రభుత్వానికి మధ్య సమస్యలుం పుందని అన్నారు. మంత్రి గారు మాట్లాడుతూ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వంతో సంబంధం లేకుండానే ఎన్.సి.టి.ఇ. 160 కాలేజీలకు పరిష్కార ఇచ్చారని వారే చెప్పారు. అంటే సమస్యలుం లేదని ఒక వైపున చెబుతునే మరొక వైపున పున్నదని చెబుతున్నారు. రెండో విషయం, మైనారిటీ కాలేజీలకు ఏ ప్రాతిపదికన అనుమతిని ఇస్తున్నాము ? మైనారిటీల యొక్క అభివృద్ధి కోసమని ఇస్తున్నాము. అయితే పర్మిషన్లు మాత్రం మైనారిటీ స్టేట్స్‌లో పొందిన తరువాత, మొత్తమంతా నాన్ మైనారిటీ స్కూడెంట్స్‌తో నింపుతున్నారు. మైనారిటీ స్టేట్స్‌ను వ్యాపారానికి వాడుకుంటున్నారు. మన రాష్ట్రంలో మైనారిటీ సంస్థల పేరుతో పందల కోట్ల రూపాయల వ్యాపారం జరుగుతోంది. మంత్రి గారికి ఈ విషయం తెలుసో తెలియదో.

ప్రతి కాలేజీలోనూ మేనేజ్మెంట్ కోటా అనేది ఒకటుంటుంది. ఆ కోటా నుంచి నాన్ మైనారిటీ విద్యార్థులకు సీట్లను ఇస్తే పరవాయిదు. కానీ మైనారిటీ విద్యార్థుల సీట్లను పందల వేల కోట్ల రూపాయలకు అమ్ముకుంటున్నారు. అటువంటి వారిపై ఎందుకు చర్చ తీసుకోవడం లేదు ? ఆ విషయాలను మంత్రిగారు వివరంగా చెప్పాలని తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను.

ఉ.9.20

శ్రీమతి ఎన్.రాజ్యలక్ష్మి : అధ్యక్ష, నేను ముందుగానే తెలియజేసాను. రాష్ట్రంలో డీవియేషన్లకు పాలుడిన బి.ఎడ్. కళాచాలలకు అనుమతిని నిలిపివేసిన మాట వాస్తవం. ఆ చర్య తీసుకున్నామని తెలియజేయడం జరిగింది. అయితే ఎంతోమంది ప్రతినిధులు కాని, కళాచాల యాజమాన్యాలు కాని అటువంటి పొరపాట్లు మళ్ళీ జరగవని హామీ ఇచ్చిన తరువాత వారి విజ్ఞప్తిని పరిశీలించి పెనాల్టీస్‌ను వేయడం జరిగింది. మేము ఇన్ని సంవత్సరాలు కాలేజీలను నడిపాము, మాకు ఇంత అనుభవం పుంది, ఇంత ఇన్ఫోప్రోఫ్ట్‌కర్ పుంది, ఇంత ఖర్చు చేసుకున్నామని విజ్ఞప్తి చేసుకుంటే, వారి విజ్ఞప్తిని పరిశీలించిన తరువాత, ఈ పెనాల్టీని వేసి వాటిని పునరుద్ధరించడం జరిగింది.

అయితే ఈ సంవత్సరం మాత్రము కౌన్సిలింగ్ సక్రమంగా జరుగుతున్నది. మైనారిటీ సంస్థలలో మైనారిటీలకు సంబంధించిన అడ్డిషన్లు సుప్రీం కోర్సు ఆదేశాల మేరకు జరుగుతున్నాయి. రెండవ దశ అడ్డిషన్లు కూడా కొనసాగుతున్నాయి. అట్లగే మైనారిటీ అడ్డిషన్లలో ప్రభుత్వ ప్రతినిధిని నియమించి, ఎటువంటి డీవియేషన్లూ లేకుండా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. అంతే కాకుండా మెరిట్ కోటా ఎంతని అడిగారు. మెరిట్ కోటా 80 %, మేనేజ్‌మెంట్ కోటా 20%.

బి.ఎడ్. కళాచాలల ఏర్పాటుకు సంబంధించి వివిధ శాఖల ద్వారా కాకుండా ప్రత్యేకంగా ఒక డైరక్టరీలను నియమించే ప్రతిపాదన కూడా ప్రభుత్వం ముందర పెట్టడం జరిగింది. ఎందుకంటే, నేను గతంలో చెప్పినట్లుగా, 4 బి.ఎడ్, 23 డి.ఎడ్. కళాచాలలు పుండి, ఒక శాఖ ద్వారా పనులు జరిగేవి కాని ఇప్పుడు చాలా కళాచాలలు వచ్చాయి కాబట్టి వీటిని నియంత్రించడానికి గాని, పర్యవేక్షించడానికి గాని కష్టమపుతోంది కాబట్టి, వీటికి ప్రత్యేకమైన డైరక్టరీటును ఏర్పాటు చేయాలని ఆలోచించడం జరిగింది. గస్టూర్ గారు సమస్యలు గురించి చెప్పారు. గస్టూర్ గారు మాటలుతూ, ఒక సమాధానంలో సమస్యలు పుందని చెప్పానని, ఇంకోకచేట లేదని చెప్పానని చెప్పడం జరిగింది. అనుమతులు అన్ని ఎన్.సి.టి.ఇ. నుంచి అలస్యంగా వచ్చిన కారణంగా, అప్పటికే అడ్డిషన్ల ప్రక్రియ మొదలైన కారణంగా ఈ సంవత్సరం కొత్త కళాచాలలను ప్రారంభించలేకపోయాము కాబట్టి వచ్చే విద్యా సంవత్సరం నుంచి ప్రారంభిస్తామని చెప్పడం జరిగింది.

ఇందిరమ్మ చెరువు పథకం

ప్రశ్న నెం.183(6915)

Sri Nadendla Manohar (Tenali) - Will the Hon'ble Minister for Rural Development, Rural Water Supply and Employment Generation be pleased to state:

- The quantum of amount allocated to Indiramma Cheruvu Padhakam; and
- If so, the details thereof?

MINISTER FOR RURAL DEVELOPMENT, RWS&EG(SRI D. SRINIVAS):

- No separate allocation for Indiramma Cheruvu Programme has been made. his programme is part of AOREGS under NREGA
- Does not arise.

శ్రీ నాదెండ్ల మనోహర్ : అధ్యక్ష, గౌరవ మంత్రి గారు ఇచ్చిన సమాధానం చాలా దురదృష్టకరం. ఎందుకంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇంత గొప్ప పథకాన్ని చేపట్టింది. గతంలో గ్రామాలలో దశాబ్దాల నుండి

నిరువయోగంగా వుండే చెరువులను మరొకసారి మరమ్మతులు చేసి ఉపయోగంలోకి తీసుకువచ్చే గొప్ప కార్యక్రమాన్ని చేపట్టారు. ముఖ్యమంత్రిగారే స్వయంగా విజయనగరం జిల్లాలో దాదాపు రు.572 కోట్లలో ఇందిరమ్మ చెరువు పథకాన్ని ప్రారంభించారని పత్రికలలో కూడా వచ్చింది. As regards the first question i.e. the quantum of amount allocated to Indirama Cheruvu Pdhakam, the Hon'ble Minister has stated in his reply that no separate allocation allocation has been made for this programme. వాప్పువంగా దాదాపు 11,545 చెరువులకు వర్తించేటట్లుగా ఫ్స్ట్ ఫేజ్లో 13 జిల్లాలలో ప్రారంభించిన గొప్ప పథకం ఇది. ఇది ఒక మినీ జలయజ్ఞం లాంటి పథకం. సుమారు 6,85,000 ఎకరాలకు ఈ పథకం ద్వారా ఇరిగేషన్ ఫెసిలిటీస్‌ను అందించే కార్యక్రమం ఇది. నేను మీద్వారా, I request the Hon'ble Minister kindly to give an elaborate reply regarding this whole exercise. ఎన్ని జిల్లాలను ఐడెంబిపై చేసాము, ఈ సంవత్సరం ఏ ఏ జిల్లాలకు ఎంతెంత వర్తిస్తుంది, మరమ్మత్తులకు ఐడెంబిపై చేసిన మొత్తం ట్యూంకులు ఎన్ని అనేది చెప్పాలని తమ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఘంటా మురళీ రామకృష్ణ (చింతలపూడి) : అధ్యక్షా, ఇందిరమ్మ చెరువుల కార్యక్రమం చాలా ముఖ్యమైనది. వెస్ట్ గోదావరి జిల్లాలోని, నా నియోజక వర్గమైన చింతలపూడిలో అన్ని చేయిన ఆఫ్ టాంక్స్ పున్నాయి. ఒక ట్యూంక్ నిండిస తరువాత ఇంకోక ట్యూంకు నిండడం - అట్లా పుంటుంది. వీటికి ఆర్.ఐ.డి.ఎఫ్., నాచార్పు ఫండ్స్ సిక్స్ ఫేజ్, సివెంట్ ఫేజ్ల సుంచి ఫండ్స్‌ను ఇందిరమ్మకు మళ్ళించాము. గ్రామాలలో చెరువులకు గండ్లు పడిన తరువాత, వాటిని రిపేర్ చేయించే పరిస్థితి లేదు. అవ్ ల్యాండ్ ఏరియా అయిన భమ్మం జిల్లా కాని, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా కాని, అటవీ ప్రాంతంలో పర్మాలు పడితే అవి చెరువులకు చేరి, వాటికి గండ్లు పడి, డెల్టా ఏరియాలు పాడయ్యే పరిస్థితి వచ్చింది. ఇందిరమ్మ పథకం చాలా మంచిది. దీనిని చెరువులకు రిపేర్ చేయించడానికి కేటాయించాలి.

కొన్ని జిల్లాలలో ఎంప్లాయ్‌మెంట్ గ్యారంబీ స్క్రూమ్ ఏమీ లేదు. ఈ చెరువులలో చారెడు మట్టి తీసి కట్టమీద వేసే పరిస్థితి లేక అద్వాన్సంగా పున్నాయి. నా నియోజక వర్గమైన చింతలపూడిలో 2000 చెరువులకు పైబడి ట్యూంకులు పున్నాయి. అవి రిపేర్లకు నోచుకోకుండా పున్నాయి. ఇందిరమ్మ పథకానికి డబ్బు కేటాయించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్ : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు మనోహర్ గారి ఉత్సవం చాలా ఎక్కువగా వుంది. ఆ ఉత్సవంలో ఆయన నా జవాబును కరెక్ట్ గా అర్థం చేసుకోలేదు. నేను ఏమన్నాను, దీనికి స్పెసిఫిక్ అలోకేషన్ లేదు, as this programme is part of APREGS under NREGA. అన్నాను. ఎన్.ఆర్.ఐ.బి.ఎ. ఫండ్స్‌కు ఎంత లిమిట్? దానికి sky is the limit. ఎంత భర్తు పెట్టుకుంటే, అంతా లిమిట్. ఎప్పుడైతే స్పెసిఫిక్ అలోకేషన్ లేదో, I said that this question does not arise. గౌరవ సభ్యులకు ఎంతైతే ఉత్సవం వుందో, ఆ విధంగానే ఉత్సవంలో కార్యక్రమాలను చేపట్టడం జరిగింది.

టోల్ ఎం.ఐ. ట్యూంకులు మన రాష్ట్రంలో ఐడెంబిపై చేసినవి 11,935. అందులో 11,764 ట్యూంకులకు అడ్డినిప్పెబీవ్ శాంక్ష్ ఇష్వడం జరిగింది. ఇనీ కంప్లీట్ చేసుకుంటే, 9.47 లక్షల ఎకరాలలో ఆయకట్ట స్టేబిలైజ్ అవుతుంది. Total number of works already grounded 6041 and the total estimated amount for these works is about Rs. 918 crores. ఇంత వరకూ ఆయన ఎక్స్‌పిండిచర్ రు.6.35 లక్షలు. ఇది ఒక బృహత్తరమైన కార్యక్రమం. నేను మా ముఖ్యమంత్రి గారికి ఒక బ్రహ్మిండమైన

ఆలోచన పచ్చిందని అంటే, నేను 24 గంటలూ ముఖ్యమంత్రి గారిని ప్రెయిజ్ చేస్తున్నానని అంటారు, ఏమి చేస్తాం, అయిన చేసే పనులు అట్లా పున్నాయి.

ఎన్.ఆర్.ఇ.జి.ఎ. ప్రోగ్రామ్సు యావత్ భారతదేశంలోనే మన రాష్ట్రం సక్రమంగా వినియోగించుకుంటున్నది. మన ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రతి గ్రామంలో ఒక ట్యూంకును తీసుకుని, దాని యొక్క బరిజన్సర్ కెపాసిటీకి దానిని తీసుకురావాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ కార్బూక్షమాన్మి చేపట్టడం జరిగింది. దీంట్లో కొన్ని ఆటంకాలు, బుపెస్ వంటివి ఏమైనా ఎదురైతే, రిపేర్లు పుంటే, మెపీస్సు యూజ్ చేయవలసిన అవసరం పుందని అనుకుంటే, వాటినన్నటినీ క్లియర్ చేసే బాధ్యత మైనర్ ఇరిగేస్వ మీద పెట్టారు. ఆ తరువాత చేపట్టవలసిన పనులను ఎన్.ఆర్.ఇ.జి.ఎ. ద్వారా చేపట్టి, అవసరమైతే, రిపేర్లు ఆఫ్ స్కూల్యుసెన్సుకు 40 % అవ్వోంటసు మెటీరియల్ కంపోసింట్ క్రింద యూజ్ చేసుకుని రిపేర్లు చేసుకోవచ్చు. అటువంటి అవకాశాన్ని వారు కల్పించారు. అదృష్టవశాత్తు 13 జిల్లాలలో ఈ కార్బూక్షమం పుండెది ఇప్పుడు ఇంకొక 6 జిల్లాలు పచ్చి చేరాయి. ఆ 6 జిల్లాలలో సదెంటిపై చేసే కార్బూక్షమం జరిగింది. ఆ 6 జిల్లాలకు సంబంధించిన శాసన సభ్యులతో సెకండ్ ఏప్రిల్ నుంచి వచ్చే సెప్స్ లో I am going to convene a meeting with the officers concerned and discuss with them as to how to go ahead with the implementation of this important programe.

ఇక మూడే మూడు జిల్లాలు మిగిలి పున్నాయి. కాబట్టి ఈ ప్రోగ్రామ్ చాలా బ్రహ్మండంగా జరుగుతోంది. కానీ ఈ సమ్ముఖీ ఎక్కువైన కొద్దీ పని ఎక్కువ అవుతోంది. అదృష్టవశాత్తు లాస్ట్ ఇయర్ వర్డులు బాగా పడ్డాయి కాబట్టి ఇంకా చెరువులలో నీరు పుంది.

డి.9.30

ఓపరాల్గా in the concept of saturation ఒక సంవత్సరమైన తరువాత, ఒక చెరువు అయిన తరువాత, మరొకటి తీసుకొని, గ్రామాలలో ఉన్న అన్ని చెరువులను తీసుకోవాలని ప్రభుత్వం అనుకుంటోంది. సభ్యులు మురళి గారు మాట్లాడారు. మూడు జిల్లాలు దింట్లో లేదు. అందులో పెస్టోదావరి జిల్లా కూడా లేదు. దీని గురించి ముఖ్యమంత్రి గారితో, ఇరిగేస్వ మంత్రి గారితో మాట్లాడి ఇంక్లూడ్ చేయించుండి. వచ్చే సంవత్సరం ఈ మూడు జిల్లాలను కూడా యింక్లూడే చేయించే ప్రయత్నం చేస్తాము. ఇరిగేస్వ ద్వారా చేయించే వాటిని, ఇరిగేస్వ మంత్రి గారి ద్వారా చేయించుకొనే ప్రయత్నం చేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాము.

శ్రీ టి. హరీప్రాపు:-అధ్యక్షా, ‘ఇందిరమ్మ చెరువులు’ కార్బూక్షమంలో ఒక టెక్నికల్ ప్రాభుం ఉంది. పూడిక తీసిన మట్టిని ట్రాక్టర్ ద్వారా కట్టపై వేయాలంటే వంద మీటర్ల లీడ్ ఇచ్చారు. ఒక ట్రిప్పుకి రూ.30గా పెట్టడం జరిగింది. వంద మీటర్ లీడ్లో ట్రాక్టర్ రావడం లేదు. చాలా చోట్ల పనులు కట్టపై మట్టి వేసి, మళ్లి పూడిక తీసిన దగ్గర నుండి కట్టపై వేయడానికి దాదాపు 400 నుండి 500 మీటర్ బౌతోంది. ట్రాక్టర్ ఒనర్ రేటు గిట్టుబాటు కావడం లేదని, డీజిల్ పైనలు కూడా రావడం లేదని అంటున్నారు. రికార్బుల్లో వంద మీటర్ అని పెట్టారు. ఈ రేటుని 40 నుండి 45 రూపాయలుగా పెడితే, చెరువులో పూడిక తీసి పనులు బాగా చేయవచ్చని ఫీల్డులో వారు చెపుతున్నారు. కాబట్టి, రేటుని పెంచితే సమయ పరిష్కారమౌతుందని. చెరువు పూడిక పనులు ముమ్మరంగా జరుగుతాయని తెలియజేస్తున్నాము.

మెటీరియల్ కాంపోనెంట్ విషయంలో చెరువులుపూడిక తీస్తున్నారు. తెగిపోయిన చెరువులు, వాటి తూముల రీపేర్స్ విషయంలో 40% వరకు మెటీరియల్ కాంపోనెంట్తో పనులు చేపట్ట వచ్చని చెప్పడం జరిగింది. ఎక్కడా కూడా అధికారుల్లో క్లారిటీ లేదు. ఇంతవరకు ఒక మెటీరియల్ కాంపోనెంట్తో పనులు అయినట్లు వివరాలు లేవు. మా జిల్లాలో, నా నియోజకవర్గంలో, చాలా సందర్భాలో అడిగినా స్పష్టత లేదు. వారు పై సుండి అదేశాలు రావాలని అంటున్నారు. లేబర్ పర్క్ మాత్రమే చేస్తున్నారు. మెటీరియల్ కాంపోనెంట్ విషయంలో స్పష్టత రావాలని అంటున్నారు. దీని విషయంలో స్పష్టత రావాల్ని అవసరం ఉండంటున్నారు. పూడిక తీస్తే, వర్షాలు వచ్చిన తరువాత నీరు బయటకు వెళుతుంది. కట్ట మరమ్మత్తులు, తూముల మరమ్మత్తులు చేయకుండా చేయడం వల్ల నిరుపయోగంగా తయారయ్య ప్రమాదం ఉంది. మెటీరియల్ కాంపోనెంట్ విషయంలో స్పష్టత ఇవ్వాలిన అవసరం ఉంది. కొన్ని గ్రామాలలోని చెరువుల్లో నిరు ఉండడం వల్ల, కొన్ని గ్రామాల్లో చెరువులు లేకపోవడం వల్ల, ఆ గ్రామాల్లోని కార్బికులు, ప్రక్క గ్రామాలలో ఉన్న చెరువుల పూడిక తీత పనుల నిమిత్తం వెళ్లి అడిగితే అధికారులు వారిని అలో చేయడం లేదు. ఎక్కడైతే చెరువులు ఉండి పనులు జరగడం లేదో అక్కడ ప్రక్క గ్రామాల వాళ్లకు కూడా పనులు చేసుకొనే అవకాశం కల్పించాలని కోరుతున్నాను.

ఎస్.సి., బి.సి. బాపులకు పూడిక తీయడం, కొన్ని గ్రామాల్లో బాపులు నిరుపయోగంగా ఉన్నాయి. వాటిని పూడ్చాలిన అవసరం ఉంది. కొన్ని గ్రామాల్లో పాలశాలల ప్రక్కనే ఇవి ఉండడం వల్ల కొన్ని ప్రమాదాలు కూడా సంభవిస్తున్నాయి. రోడ్డు ప్రక్కన ఉన్న బాపులను, ఇందిరమ్మ చెరువుల కార్బూక్టమం ద్వారా తీసిన పూడిక ద్వారా వచ్చే మట్టితే, ఈ నిరుపయోగంగా ఉన్న బాపులను పూడిస్తే ప్రజలకు ఉపయోగం ఉంటుంది. చెరువుల పూడిక తీత కూడా జరుగుతుందని తెలియజేస్తున్నాను. ఎస్.సి. బి.సి. బాపుల పూడిక తీసి విషయంలో లేబర్ కాంపోనెంట్ ఇస్తున్నారు. తీసిన పూడికను పైకి తీసుకురావడానికి క్రేన్ ఫసిలిటీ ఇవ్వాలని గతంలో కూడా కోరడం జరిగింది. అది ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సున్మం రాజయ్య (భద్రాచలం) :- అధ్యక్షా, ‘ఇందిరమ్మ చెరువులు’ కార్బూక్టమాన్ని జనవరి 8వ తీదేన ప్రారంభించారు. గ్రామ పంచాయితిని ఒకటిగా చేశారు. ల్రెబర్ ఏరియాల్లో, ఏజన్సీ ప్రాంతాల్లో, గ్రామ పంచాయితీలో దాదాపు 15 గ్రామాలు, 10 గ్రామాలు ఉన్నాయి. చిన్న చిన్న నీటి పనరులు పెంచుకోడానికి ఇది మంచి అవకాశం. ప్రతి గ్రామానికి ఇందిరమ్మ చెరువును ఎర్క్కి చేసి పనులు, ఎండొకాలంలో బాగుచేయడానికి, నిర్మాణం చేయడానికి గాని తీసుకుంటే బాగుంటుంది. రెండవది, కాంపోనెంట్, మ్యాన్ పవర్తోబాటు ఇతర తూములు గానీ, అలుగు గానీ సిమెంట్ చేయడానికి ఇంత వరకు స్పష్టమైన అదేశాలు లేవు. అధికారుల్లో ఈ విషయమై గందరగోళం నెలకొని ఉంది. అటువంటి దానిని 50 శాతమా, 40 శాతమా, ప్రభుత్వం నిర్దేశిత అదేశాలు ఇవ్వడం ద్వారా, అక్కడ చెరువుల నిర్మాణం త్వరగా చేయడానికి, పూడిక తీయడానికి, వీలు ఉంటుంది. రెండు పద్ధతుల్లో తక్కుణమే చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇందిరమ్మ చెరువు పథకంలో గ్రామానికి ఒక చెరువు కూడా తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ నాదెండ్ర మనోహర :- అధ్యక్షా, చాలా సంతోషం. నా దగ్గర ఉన్న సమాచారం రూ.572 కోట్లు కేటాయించినట్లు ఉంటే, సుమారు రూ.918 కోట్లతో ఈ సంవత్సరం ఈ కార్బూక్టమాన్ని చేపట్టడం జరిగిందని మంత్రి గారు చెప్పారు. చాలా సంతోషం. ధరలు అధికంగా పెరుగుతున్నప్పుడు, ఈ పథకానికి ఏమైనా గైండ్ లైన్స్ రూపొందించారా? చెరువుల పూడిక తీయడంలో ఎస్.సి. ఎస్.టి. లకే కాకుండా స్టోర్మార్క్స్ ఫార్మార్స్కి

కూడా ఎదో విధంగా ఉపయోగపడేట్లు పూడిక ఏదైతే తీస్తున్నారో, దాంట్లో మంత్రిగారు కొంత కన్నిడర్ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ విషయంలో గౌరవ శాసనసభ్యులందరికి ఒక నోట్ ఇష్టు, మా గ్రామాలలో, మా నియోజకవర్గాల్లో ఏ విధంగా అమలు పర్చగల్లుతామో చూసుకొంటాము. మంత్రి గార్చి ఒక మీటింగ్ పెట్టాలని కూడా కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి ఎస్. స్వర్ణ సుధాకర్ (అమరచింత) :- అధ్యక్షా, ఈ చెరువు గట్టపై ఉన్న చెట్లను మిషన్‌తో తీయస్తున్నామని మంత్రి గారు అన్నారు. ఆ చెట్లను సరిగా తీయకపోవడం పల్ల రూట్ అన్న లోపలే ఉండిపోతున్నాయి. ఒక నెల, నెలస్తూర సమయానికి మళ్ళీ మొక్కలు పశ్చున్నాయి. ఏ ప్రయోజనం అశించి మనం ఈ కార్బూక్మాన్ని చేశామో, ఆ ప్రయోజనం సక్రమంగా నెరవేరడం లేదు. నేను మంత్రి గార్చి విజ్ఞప్తి చేసేదేమంటే, చెట్లను తీసివేస్తున్నప్పుడు, రూట్‌తో సహా చెట్లను తీసివేసే విధంగా అధికారులకు ఆదేశాలను ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్ : - అధ్యక్షా, సభ్యులందరూ ప్రశ్నలు వేస్తుంటే ఆనందంగా ఉంది. వారికి ఈ కార్బూక్మం పట్ల ఉన్న ఇంటప్ప ఏమిటో తెలుస్తాంది. మెటీరియల్ కాంపోనెంట్ వాడకంపైన క్లియర్కట్‌గా గైడ్‌లైన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. నేను మా అధికారులకుచెప్పి, మళ్ళీ కలక్టర్స్‌తో పి.డి. ‘డ్వామ్’ లకు మాట్లాడి, వారికి ఆ గైడ్‌లైన్స్ రి ఇటరేట్ చేయాలని చెపుతున్నాను. హరీశ్వరరావు గారు మాట్లాడుతూ, కార్బూక్మాన్ని అభింధిస్తూనే,, లీడ్ విషయం గురించి చెప్పారు. ఈ యాస్పెక్ట్ అన్న కలక్టర్స్‌కి పదిలేశాము. వారు అక్కడి మెజర్మెంట్‌ని బట్టి, స్థానికంగా, గ్రామ పంచాయితీలు, గ్రామ సర్వంచుల ద్వారా ఇవి జరుగుతున్నాయి కాబట్టి వారితో చర్చించుకొని నిర్ణయం తీసుకోవచ్చు. దాంట్లో, ప్టీట్ గైడ్‌లైన్స్ స్పెషిఫిక్‌గా ఏమి లేవు. we have left it to the District Collectors. మీరు చెప్పిన విషయం ఏదైతే ఉందో, దాన్ని కలక్టర్స్, ప్రోక్టికల్‌గా, వాస్తవంగా ఇస్సిపెక్ట్ చేసుకొని, ఆ రకంగా చర్యలు తీసుకోవాలినే మాట వారికి మనవి చేయడం జరుగుతుంది. సిల్ఫ్ ద్వారా కొన్ని బాపులను పూడ్చాలని చెప్పారు. ఈ సిల్ఫ్ ని వాలా మంది పొలాల్లో ఉపయోగించుకొంటారు. రైతులు ఉపయోగించుకొంటే, ప్రియారిటి దీనికి ఉంటుంది. రైతులు వద్దని అంటే గ్రామాల్లో నిర్లయం చేసుకొంటే, వారు బాపులను పూడ్చుకోవాలని అనుకొంటే, మాకు ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు. ఉర్కట ద్వారా మట్టిని పిఫ్ చేయడానికి మెటీరియల్ కాంపోనెంట్‌లో we will take care of it. క్రెన్ వంటి వాటిని వినియోగించడానికి వీల్సేదు. తుముల మరమ్మత్తులు తప్పకుండా జరుగుతాయి. సిమెంట్ సమయ వస్తే, రెండు వందల బ్యాగ్స్ రిక్వయిర్మెంట్ ఉన్న గ్రామాలకు గాను, టెండర్ నిమిత్తం కొన్ని కంపెనీలను పిలిచి, రేటు ఫిక్స్ చేద్దామని అనుకొన్నాము. కంపెనీలు సరిగా రెస్పోండ్ కాలేదు. నిస్స కూడా రెప్యూ మీటింగ్ కండక్ట్ చేశాము. కలక్టర్లకు క్లియర్ కట్ ఆదేశాలను ఇవ్వబోతున్నాము. కలక్టర్స్, పర్బేజ్ కమిటి ద్వారా రేటు ఫిక్స్ చేస్తే depending on the market availability, రేటుని బట్టి ఒక అవరేజీ రేటు ఫిక్స్ చేస్తే, గ్రామ సర్వంచులు, ఆ గ్రామంలో అవసరం ఉన్న మేరకు సిమెంట్ ని పర్బేజ్ చేసే అధికారాలు ఉంటాయి. స్వర్ణ సుధాకర్ గారు మాట్లాడుతూ, రూట్‌తో సహా చెట్లను తీసివేయాలన్నారు. ఎక్కడైతే మిషన్‌తో చెట్లను తీయాల్సిన అవసరం ఉందో అక్కడ ఇరిగేషన్, మైనర్ ఇరిగేషన్ శాఖ వారు చూస్తున్నారు. ఈ విషయాన్ని వారి దృష్టికి తీసుకురావడం జరుగుతుంది. వాస్తవంగా చూస్తే, ఇరిగేషన్ డిపార్ట్మెంట్ వారు చేయాల్సిన పనులు చేసిన తరువాతే చెరువును మా శాఖకు అప్పగించాల్సి ఉంది. So that the question of interference by the Irrigation Department does not arise అన్న భావనతో ఉంది. మీ సూచనలన్నింటిని కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ కార్బూక్మాన్ని ఇంకా సమర్థవంతంగా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

ఇది ఒకే గ్రామంలో ఉన్న చెరువులకు సంబంధించింది కాదు. ఒకటి తర్వాత ఒకటి, ఒకటి తర్వాత ఒకటి అన్న చెరువులనూ కూడా తీసుకు రావాలన్న ఉద్దేశ్యం మాకు ఉంది.

మనోహర్ గారు, స్టోర్ మార్కెట్ ఫార్మర్సు విషయం గురించి అడిగారు. తప్పమండా వారు వేసుకోవచ్చు. As far as the NREGA works are concerned, ఎక్కుడా కులం మతం ప్రస్తకి ఏదీ లేదు. బిపిఎల్ అన్నది లేదు. పని కావాలని, పని చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నామంటూ, జాబ్ కార్టులు తీసుకుని జాబ్కు అప్పే చేసే వారందరికి, ప్రతి ఒక్కరికీ ఎలిజిబుల్ ఉన్నారు కాబట్టి వారికి మేము ఎటువంటి బార్ పెట్టలేదు. Everybody can avail of this opportunity. ఈ ప్రోగ్రామ్‌ను అందరూ కూడా ప్రశంసిస్తున్నందుకు, దానికి మీ అందరూ సహకారం ఇస్తున్నందుకూ నా హృదయ పూర్వక ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాము. ఈ బృహత్తర కార్యక్రమం తలపెట్టే జాబ్సు పచ్చినందుకు వాస్తవంగా ముఖ్యమంత్రి గారిని అభినందిస్తున్నాము. రాష్ట్రంలో ఏ ఒక్క చెరువూ మిగలకుండా అన్న చెరువులనూ పూర్తిగా మరమ్మత్తులు చేయడం, పూడిక తీయడం అన్నది ఒకటి కాదు. దాన్ని పూర్వం ఏదయితే కెపాసిటీ కలిగి ఉందో ఆ స్థితికి, ఆ ఒరిజినల్ ఆ కెపాసిటీకి తీసుకు రావాలన్న ఉద్దేశ్యంతో strengthening of bunds, repairs to the sluices are also covered in this programme. అన్నీ కవర్ చేస్తున్నాము.

మిష్టర్ స్పీకర్: వారు ఓపెన్ వెల్సు గురించి అడిగారు. వాటిని ఫిలిప్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్ : అధ్యక్షా, ఓపెన్ వెల్సులో ఈ సిల్లు నింపడానికి మాకు ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు. అయితే దీనిని పొలాలకు ఎక్కువ వాడుతున్నారు. కాబట్టి గ్రామాలలోని పరిస్థితులను బట్టి దానిని వారు ఉపయోగించుకోవచ్చు. అందుకు మాకు ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు. సెకండ్ న సెప్టెంబర్ ఉనికి ఆ టైం లో సభ్యులందరికి నేను నోట్ సర్క్యూలేట్ చేస్తాను.

MR.SPEAKER: Question Nos. 7251 (184) and 7657 (185) have been postponed at the request of the Hon'ble Members.

మెదక్ ప్రధాన కేంద్రంలో డి.ఎస్.పి. కార్యాలయం మంజూరు

ప్రశ్న నెం. 186(6779)

శ్రీ పి. శశిధర్ రెడ్డి (మెదక్) - గా. హోం శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ కింది సమాచారం తెలియజేస్తారాః

- అ) అల్లాదుర్గ, మెదక్ పట్టణాలలో పోలీసు కానిస్టేబుల్స్ కోసం డిఎస్.పి కార్యాలయం - వైవాసిక భవనం, వైవాసిక క్వార్టర్లును మంజూరు చేసే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉన్నదా?
- అ) అయితే, వాటి వివరాలేమిటి?

హోం శాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. జూనా రెడ్డి): అధ్యక్షా,

- ಅ) ಅಪುಸಂಧಿ,
- ಅ) ಮೆದಕ್ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರಾಂತಂಲೋ ಹಾಡ್‌ಗೈ ಪಥಕಂ ಕಿಂದ 3 ವೇಲ ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಸ್ಟ್ರೀಟ್‌ಲೋ 24 ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಸ್ಟ್ರೀಟ್ ಪೋಲೀಸ್‌ನು ಕಾನಿಸ್ಟ್ರೇಬ್ಯಾಲ್‌
ಕೊರಕು ಇಸ್ಟಾರ್‌ಕೆ ನಿರ್ಮಾಣಂ ಕೊರಕು ಚೆರ್ಪಡಂ ಜರಿಗಿಂದಿ. 2007-08 ಪೋಲೀಸ್ ದಳಂ ಆಧುನಿಕೀಕರಣ ಚೇಸೇ
ಪ್ರತಿಪಾದನಲೋ ಮೆದಕ್ ಪಟ್ಟಣಂಲೋ ಪೋಲೀಸ್ ಕಾನಿಸ್ಟ್ರೇಬ್ಯಾಲ್‌ಕೊಸಂ 12 ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಸ್ಟ್ರೀಟ್, ಡಿಎಸ್.ಎಂ ಕಾರ್ಯಾಲಯಂ,
ನೈವಾಸಿಕ ಭವನಂ ನಿರ್ಮಾಣಾನ್ನಿ ಚೇರ್ಪಾಲನಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಂಚಡಂ ಜರಿಗಿಂದಿ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಶಿಧರ್ ರೆಡ್ಡಿ : ಅಧ್ಯಾತ್ಮಾ, ಮಂತ್ರಿ ಗಾರು, ವಾರಿ ಸಮಾಧಾನಂಲೋ ಮೇಮು ಅಡಿಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಮಾಧಾನಂ
ಸಗಂ ಮಾತ್ರಮೇ ಇವ್ವಾರು. ಮುಖ್ಯಾಂಗಾ 100 ಸಂಪತ್ತುರಾಲ ಕ್ರಿತಂ ಸ್ಥಾಪಿಂಚಿನಟುವಂಬಿ ಮೆದಕ್ ಟೌನ್ ಪೋಲೀಸ್‌ನು
ಸ್ಥಾಪನುಕು ಸಂಬಂಧಿಂಬಿ ಪೋಯಿಸು ಸಂಪತ್ತರಂ ವಾರಿ ಯೊತ್ತು ನಿಧುಲ ನುಂಬಿ ಕೇಟಾಯಿಂಚಾರು. ಕಾನೀ ಅದೆ ಮೆದಕ್
ಟೌನುಲೋ ದಾದಾಪುಗಾ 40 ಮಂದಿ ಕಾನಿಸ್ಟ್ರೇಬ್ಯಾಲ್‌ ಉಂಟೆ 24 ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಸ್ಟ್ರೀಟ್ ಮಾತ್ರಮೇ ಉನ್ನಾಯಿ. ಅನುಲು ಪ್ರಥಾನಂಗಾ
ಕ್ಷೇತ್ರ ಸ್ಥಾಯಿಲೋ ಪನಿಹೇಸೇ ಪೋಲೀಸ್ ಕಾನಿಸ್ಟ್ರೇಬ್ಯಾಲ್‌ಕು, ಅದೆ ವಿಧಂಗಾ ಹೊಡ್ ಕಾನಿಸ್ಟ್ರೇಬ್ಯಾಲ್‌ಕು ಸಂಬಂಧಿಂಚಿನ ವಾರಿಕಿ
ನಿವಾಸ ಭವನಾಲು ಲೇಕುಂಡಾ ಚಾಲಾ ಇಬ್ಬಂದುಲು ಸದುತ್ತುನ್ನಾರು. ಅದೆ ವಿಧಂಗಾ ಮೆದಕ್ ಟೌನ್ ಎನ್.ಎಸ್. ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಸ್ಟ್ರೀಟ್
ಪೂರ್ತಿಗಾ ಕಂಡೆಮ್ಮೆ ದಶಲೋ ಉನ್ನಾಯಿ. ವಾಟಿಕಿ ಸಂಬಂಧಿಂಬಿ ಮಂತ್ರಿ ಗಾರು ವಚ್ಚೆ ಹಾಡ್‌ಗೈ ನಿಧುಲ ನುಂಬಿ ಮಂಜಾರು
ಚೇಸ್ತಾಮನಿ ಚೆಪ್ಪಾರು. ಚಾಲಾ ಕೃತಜ್ಞತ್ವಲು. ಕಾನಿ ನೇನು ಅಡಿಗಿಂದಿ ಅಲ್ಲಾದುರ್ದ್ ದಾದಾಪುಗಾ 30- 40 ಸಂಪತ್ತುರಾಲ
ಕ್ರಿತಂ ಸ್ಥಾಪಿಂಚಿನಟುವಂಬಿ ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಥಾಪನ್. ದಾನಿಕಿ ಸಂಬಂಧಿಂಚಿನ ಕಾನಿಸ್ಟ್ರೇಬ್ಯಾಲ್‌ಕು, ಅಕ್ಕುಡ ಉನ್ನ ಎನ್.ಎ ಕಿ,
ಎ.ಎನ್.ಎ ಕಿ ಮರಿಯು ದಾದಾಪು 18 ಮಂದಿ ಕಾನಿಸ್ಟ್ರೇಬ್ಯಾಲ್‌ಕಿ ಅನುಲು ಅಕಾರ್ಯಿಕೆಪನ್ ಲೇದು. ವಾಟಿ ಗುರಿಂಬಿ ಮಂತ್ರಿ
ಗಾರು ಇಂದುಲೋ ಏ ಮಾತ್ರಂ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಂಚಲೇದು. ಕಾಬಟ್ಟೆ ದೀನಿಕಿ ಸಂಬಂಧಿಂಚಿ ವಾರು ಸಭಕು ಮೀ ದ್ವಾರಾ ಮಾತ್ರ ಹೋಮೀ
ಇವ್ವಾಲಿ.

**ಡಿಎಸ್.ಎಂ ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಸ್ಟ್ರೀಟ್, ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಯಲ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಸ್ಟ್ರೀಟ್ ಕೇಟಾಯಿಂಚಡಾನಿಕಿ ವಾರು ಒಮ್ಮುಕುನ್ನಂದುಕು ವಾರಿಕಿ
ಕೃತಜ್ಞತ್ವಲು ತೆಲಿಯಜೆಸ್ತುನ್ನಾನು. ಅಲ್ಲಾದುರ್ದ್ ಕು ಸಂಬಂಧಿಂಚಿ ಪ್ರಾತಿಪೂರ್ವಕಂಗಾ ಗಾನಿ, ಮೌಖಿಕಂಗಾ ಗಾನಿ ವಾರು
ತೆಲಪಲೇದು. ಇಪ್ಪುಡು ಸಭಲೋ ಆ ವಿಷಯಾನ್ನಿ ಗುರಿಂಬಿ ತೆಲಿಯಜೆಯಾಲನಿ ತಮ ದ್ವಾರಾ ಕೋರುತ್ತನ್ನಾನು.**

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಾನಾ ರೆಡ್ಡಿ : ಅಧ್ಯಾತ್ಮಾ, ಮೆದಕ್‌ಲೋ ಗತಂಲೋನೇ 24 ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಸ್ಟ್ರೀಟ್‌ನು ಮಂಜಾರು ಚೇಯಡಂ ಜರಿಗಿಂದಿ. ಈ
ಸಂಪತ್ತರಂ ಇಂಕಾ 12 ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಸ್ಟ್ರೀಟ್‌ನು ಇಸ್ಟುನ್ನಾಮು. ಅಲ್ಲಾ ದುರ್ದ್, ಮೆದಕ್ ರೆಂಡೆಂಟೀಕೆ ಕಲಿಪಿ 12 ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಸ್ಟ್ರೀಟ್‌ನು, ಡಿ.ಎನ್.ಎಂ
ಕಾರ್ಯಾಲಯಂ, ನಿವಾಸ ಭವನಂ ಮಂಜಾರು ಚೇಯಡಾನಿಕಿ ಪ್ರತಿಪಾದನಲು ಉನ್ನಾಯಿ. ಈ ವಿಷಯಂ ಗೌರವ ಸಭ್ಯುಲಕು
ಸ್ವಷ್ಟಂಗಾ ತಲೆಯಜೆಶಾನು. ಇಂಕಾ ವಾರಿಕಿ ಏಮೈನಾ ಅನುಮಾನಾಲು ಉಂಟೆ ಪರ್ವತಲ್‌ಗಾ ನನ್ನ ಕಲವಾಲನಿ
ಕೋರುತ್ತನ್ನಾನು.

MR.SPEAKER: Question Nos.187(6738) and 188(7527) have been postponed at the request of the Hon'ble Members.

ವಿಕ್ರಯ ಲಾವಾ ದೇವೀಲಕ್ಷ್ಮಿ ಭೂಗರಿಷ್ಠಾ ಪರಿಮಿತಿ ಡಿಕ್ಲರೇಷನ್

ಪ್ರಶ್ನೆ ನಂ. 189(7202)

ಶ್ರೀ ಇ. ಪ್ರತಾಪ ರೆಡ್ಡಿ (ಅತ್ಮಕೂರು) - ಗೌ. ರೆವೆನ್ಯೂ ಶಾಖೆ ಮಂತ್ರಿ ಗಾರು ದಯಚೇಸಿ ಈ ಕಿಂದಿ ಸಮಾಚಾರಂ
ತೆಲಿಯಜೆಸ್ತಾರಾ:

- ಅ) ಭಾಗಿರಿಷ್ಟು ಪರಿಮಿತಿ ಚಟ್ಟಂ 19 (2) ವಿಭಾಗಂ ಕಿಂದ ವಿಕ್ರಯದಾರು ಗರಿಷ್ಟು ಪರಿಮಿತುಲ ಕಂಟೇ ತಕ್ಕುವ ಭಾಗಿ ಕಲಿಗಿ ಉನ್ನಾಡನಿ ಸರ್ಬ-ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇರ್‌ಕು ತಪ್ಪನಿಸಿರಿಗೆ ಡಿಲ್ಕರ್‌ಫ್ರೆಮ್ ಚೇಯವಲಸಿನ ಅವಸರಂ ಉನ್ನ ವಿಷಯಂ ವಾಸ್ತವಹೀನಾ?

ಆ) ಈ ನಿಯಮಾನ್ಯ ಅನ್ಯ ವಿಕ್ರಯ ಲಾವಾದೆನೀಲಲ್‌ ಪಾಟಿಂಚಡಂ ಜರುಗುತ್ತಂದಾ?

ಇ) ಲೇಸಟ್ಟುಯಾತ್ರೆ, ಈ ವಿಷಯಂಲ್‌ ತೀಸುಕುಸ್ತು ಚರ್ಚ್ ಏಮಿಟೀ?

రెపెన్మా, సహోదారి, పునరావాస శాఖ మంత్రి (శ్రీ ధర్మాసు ప్రసాద రావు) : అధ్యక్ష,

- అ) అవునండీ.
ఆ) అవునండీ.
ఇ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ ఇ. ప్రతాప రెడ్డి : అధ్యక్షా, భూ గరిష్ట పరిమితి చట్టం 19(2) విభాగం కింద విక్రయదారు గరిష్ట పరిమితుల కంటే తక్కువ భూమి కలిగి ఉన్నాడని సబ్-రిజిస్ట్రేరుకు తప్పనిసరిగా డిక్టారేషను చేయవలసిన అవసరం ఉన్న విషయం వాస్తవమేనా అని అంటే మంత్రి గారు అవునండీ అంటున్నారు. అదే విథంగా ఈ నియమాన్ని అన్ని విక్రయ లావాదేవీలలో పాటించడం జరుగుతుందా అంటే అవునండీ అని చెబుతున్నారు. వారు చెప్పిన ఈ సమాచారం ఎంత సత్యముగా అయిన సమాచారం అంటే ఎక్కుడా కూడా ఇది ఇంప్లిమెంట్ కావడం లేదు. ఈ విషయం వారికి తెలుసు, ఇక్కడ ఉన్న గౌరవ సభ్యులందరికి తెలుసు. ఎందుకంటే 1975 లో ఎపి. ల్యాండ్ సీలింగ్ యాక్టు తీసుకు రావడం జరిగింది. ఆ రోజు భూమి ఒక్కరి చేతులలోనే కాన్సప్లైట్ కాకూడదని, అందరికి రావాలన్న ఒక సోషలిస్ట్ ఫార్మ్ లో తీసుకు రావడం కోసం తీసుకు వచ్చిన యాక్టు ఇది. ల్యాండు క్లారిఫీకేషన్లో ఎవరు ఎన్ని యూనిట్సు కలిగి ఉండాలన్నది ఆ రోజు చెప్పారు. అదే విథంగా ల్యాండును కొన్నా లేక అమ్మినా కూడా డిక్టారేషను ఇవ్వాలన్న ఉద్దేశ్యంతో ఆ నాడు ఈ యాక్టు పెట్టడం జరిగింది. కానీ ఇది ఎక్కుడా కూడా ఇంప్లిమెంట్ కావడం లేదు అది వాస్తవమూ కాదా అని అడిగితే వారు అవునని సమాధానం చేపారు.

మిష్టర్ స్నికర్: మీరు సూచనలు ఇవ్వండి.

శ్రీ ఇ. ప్రతాప రెడ్డి : అధ్యక్షు, సజేషన్సు ఇస్తాను. ఎందుకంటే 1975 లో ఈ యాక్టు తీసుకు రావడం జరిగింది. ఆ నాటి పరిస్థితులకు అనుగుణంగా దానిని చేయడం జరిగింది. ఈ రోజు రాపిడ్ ఇండస్ట్రీయలైజెషన్ ఇరుగుతున్నది. ఎస్.ఇ.జెడ్ లేదా పైన్స్ సిబీలు ఇప్పన్నీ వస్తున్నాయి. అంతేగాకుండా ఈ రోజు ల్యాండు రేటు చూసినట్లయితే ఒక చోట ఒక విధంగా, ఒక రీజన్‌లో ఒక విధంగా మరోచోట మరో విధంగా ల్యాండు వాల్యూన్ ఉన్నాయి. ఈ రోజు రాయలసీమలో ఈ భూమి వివయం చూసినట్లయితే రూ. 2 లక్షలకు డబుల్ బెడ్ రూం బిల్లింగ్ కాస్ట్ అప్పతుంది. అక్కడ 100 ఎకరాల భూమిని అమ్ముకున్న కూడా పైదరాబాదులో 100 గజాల భూమి కూడా ఈ రోజు రావడం లేదు. కనుక ఈ రోజు అర్పన్ సీలింగ్, ల్యాండ్ సీలింగ్ యాక్టును గురించి మనం మరొకసారి ఆలోచించాలి. అందుకుగాను నిపుణులతో కూర్చుని

మాట్లాడి యాక్షను సమాలంగా మరొకసారి మార్పువలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఎందుకంటే దీని వల్ల అందరికీ న్యాయం జరగడం లేదు. ఇక్కడ 10 ఎకరాల భూమి ఉన్నా, అక్కడ 1000 ఎకరాల భూమి ఉన్నా ఏమీ లాభం లేని పరిస్థితులు ఇస్తుడు ఉన్నాయి. కాబట్టి ఈ విషయమై మనం ఒక హాస్ కమిటీని వేయాలి, లేకపోతే నిపుణుల కమిటీ వేసి ఈ భూమి గురించి ఏ విధంగా అందరికీ న్యాయం జరపాలో, అందుకు తగిన విధంగా భూమి వాల్యూస్‌ను నిర్ణయించి, ఆ విధంగా ల్యాండు సీలింగు యాక్షన్ చేయాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. దీని మీద వెంటనే వారు చర్య తీసుకోవాలని తెలియజేస్తున్నాను.

ఉ.9.50

ఎందుకుంటే ఆరోజు తాతలు, తండ్రులు సంపాదించిన ఆస్తులన్నింటినీ కూడా చట్టం క్రింద చూపించడం జరిగింది. కానీ ఈరోజు వేల ఎకరాలు ఒక్కొక్కరి పేరు మీద పున్నాయి, కుక్కల పేర్ల మీద, పిల్లల పేర్ల మీద యూనిట్లకు యూనిట్లు పున్నాయి. ఎక్కడా కూడా డిక్లరేషన్ ఇవ్వకుండా పెట్టుకుంటున్నారు. కావున దీని మీద సమగ్రమైన చర్య జరగాలి అధ్యక్షా.

శ్రీ ధర్మాస్త ప్రసాదరావు : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడిన విషయం ల్యాండ్ సీలింగ్ మీద ఒక విష్టతమైన చర్యకు తెరతీసినట్లుయింది. ప్రశ్నకు సంబంధించి, చట్టంలోని రూల్స్ ప్రకారం ఎవరైనా బ్రాన్స్‌ఫర్ చేసినపుడు, కొనుగోలు చేసినపుడు ఒక డిక్లరేషన్ ఇవ్వవలసి పుంటుంది. అది సబ్ రిజిస్ట్రార్ అఫీసులో పాటిస్తున్నారు, ఎక్కడైనా ఇది పాటించని వారుంటే వారి మీద చర్యలు తీసుకోవడం ఒక యాస్పెక్ట్. గౌరవ సభ్యుల అభిప్రాయంతో నేను వ్యక్తిగతంగా ఏకీభవిస్తున్నాను. వ్యవసాయంలో చాలా మార్పులు వచ్చాయి, వ్యవసాయంలో చాలా టెక్నాలజీ వచ్చింది, అర్థన్ ల్యాండ్లకు విపరీతమైన ఖరీదు వచ్చింది. 1973 తర్వాత ఇప్పటి వరకు 35 సంవత్సరాలలో చాలా మార్పులు వచ్చాయి. దీనికి సంబంధించిన విష్టతమైన చర్య ఇంకోకసారి చేయాలే తప్ప ఈ ప్రశ్నకు సంబంధించి మాత్రం డిక్లరేషన్ తప్పనిసరిగా ఇవ్వవలసి పుంటుంది. ఏ అధికారైనా అతిక్రమిస్తే చర్యలు తీసుకొంటాం, ఏవైనా స్పృసిఫిక్ ఇన్విడెంట్ పుండి ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకోస్తే తప్పకుండా యాక్షన్ తీసుకోవడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఇ. ప్రతాప రెడ్డి : ఎక్కడైతే డిక్లరేషన్ ఇవ్వకుండా రిజిస్ట్రేషన్ జరిగిందో అది **null and void** అని సెక్షన్లో క్లియర్గా పుంది. కానీ మంత్రిగారు ఈవిధంగా చెబుతుంటే ఏమి చేయాలో అర్థం కావడం లేదు. వారు చెప్పినట్లు ఎక్కడా జరగడం లేదు. ఒకసారి ఈ అంశాన్ని సమీక్ష చేయమని చెప్పండి, నిపుణులతో ఒక కమిటీని వేయమని చెప్పండి.

శ్రీ ధర్మాస్త ప్రసాదరావు : సార్, నేను అదే చెప్పాను. తప్పనిసరిగా నిబంధనల ప్రకారం ఒక డిక్లరేషన్ తీసుకోవలసిన అవసరం పుంది. దీన్ని అతిక్రమించిన వారుంటే వారి మీద డిపార్ట్మెంటల్గా యాక్షన్ తీసుకోవడం జరుగుతుంది. స్పృసిఫిక్ ఇన్విడెంట్ పుంటే చర్యలు తీసుకోవడానికి ప్రభుత్వం వెనకాడబోదని మనవి చేస్తున్నాను.

రాష్ట్రంలో ఫీల్డ్ పైరింగ్ రేంజ్ ఏర్పాటు

త్రశ్శనెం. 190(7521-ఎక్స్)

సర్వశ్రీ టి. దేవేందర్ గాడ్ (మేడ్చల్), కె. హరీశ్వర్ రెడ్డి, బి.సి. గోవిందప్ప, ఇ. దయాకర్ రాపు, సిహాచ్. రాజేశ్వరరాపు (సిరిసిల్ల), సిహాచ్. బాబు రమేష్ (ఎల్వరం) - గౌరవనీయులైన రెవెన్యూ, సహాయ, పునరావాస శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ) రాష్ట్రంలో కొత్తగా ఒక ఫీల్డ్ పైరింగ్ రేంజ్ని ఏర్పాటు చేయాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్దియుంచిందా?
- అ) ఇందుకోసం నల్గొండ జిల్లా, రంగారెడ్డి జిల్లాలోని రాచకొండ ప్రాంతంలో అటవీ భూమి, అసైన్స్ మొంటు భూములతో సహా 30వేల ఎకరాల భూమిని సమకూర్చలిని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్దియుంచిందా?
- ఇ) సదరు పైరింగ్ రేంజ్ని ఏర్పాటు చేయడం వల్ల పెద్దులు కులాలు, పెద్దులు తెగలకు చెందిన అభివృద్ధి చేసిన భూములను కోల్పోసున్న విషయం, గిరిజన తండూలు తమ మనుగడను కోల్పోసున్న విషయం వాస్తవమేనా?
- ఈ) దీనివల్ల, ప్రజల ప్రాణాలకు తీవ్రమైన ముఖ్య పొంచి ఉండసే విషయం కూడా వాస్తవమేనా?
- ఉ) సదరు పైరింగ్ రేంజ్ ఏర్పాటును ప్రజలు తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తున్న దృష్ట్యా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన నిర్ణయాన్ని పునఃపరిశీలిస్తుందా?

రెవెన్యూ, సహాయ, పునరావాస శాఖ మంత్రి (శ్రీ ధర్మాసు ప్రసాదరాపు) :

- అ) ప్రస్తుతం రంగారెడ్డి జిల్లా, ప్రామీర్ పేటలో పున్న ఫీల్డ్ పైరింగ్ రేంజికి సంబంధించిన నోటిఫికేషన్ చెల్లుబాటు 2008లో ముగుస్తున్నందున, దీనిని తరలించాలనే ప్రతిపాదనను ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తున్నది. అంతేగాకుండా, ప్రామీర్ పేట లోని ఫీల్డ్ పైరింగ్ రేంజి మీదుగా ఔటర్ రింగ్ రోడ్డు వెళుతున్నందున ప్రత్యామ్మాయ స్థలాన్ని పరిశీలించాల్సిన అవసరం ఏర్పడింది.
- అ) నల్గొండ, రంగారెడ్డి జిల్లాలలోని రాచకొండ ఫీల్డ్ పైరింగు రేంజ్ని ఏర్పాటు చేయడం కోసం, 16,636 ఎకరాల వ్యుత్తం గల భూమిని నోటిఫై చేయాలని అర్థి అధికారులు కోరారు.
- ఇ,ఈ మరియు ఉ) రాచకొండ ఫీల్డ్ పైరింగ్ రేంజి(ఆర్.ఎఫ్.ఎఫ్.ఆర్.) ను ఏర్పాటు చేసే ప్రతిపాదన ప్రాథమిక

దశలో పుంది. ఈ విషయంలో ఒక నీర్లయాన్ని తీసుకునే ముందు ప్రజల భద్రత, పర్యావరణ అంశాలు, స్థానిక ప్రజల హక్కు వంటి సంబంధిత అన్ని విషయాలను దృష్టిలో ఉంచుకోవడమవుతుంది.

శ్రీ టి. దేవేందర్గాండ : స్పీకర్ సార్, ఇది చాలా ముఖ్యమైన ప్రశ్న, నాకు ఒక రెండు నిముషాల సమయం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ప్రస్తుతం పున్న ఫీల్డ్ ప్రైరింగ్ రేంజి నా నియోజకవర్గంలోని షామీర్ పేటలో పుంది. చాలా సంవత్సరాల క్రితం పెట్టిన ఫీల్డ్ ప్రైరింగ్ రేంజి అది. అది జనవాసాల మధ్య పుంది గసుక దాన్ని అక్కడి నుంచి పిష్ట్ చేయాలని చాలా రోజుల నుంచి అందోళన, ఒత్తిడి పుంది. దానికి సంబంధించిన నోటిఫికేషన్ చెల్లుబాటు వచ్చే సంవత్సరానికి అయిపోతుంది కాబట్టి *it is compulsory on their part to shift the field firing range from Shameerpet.* షామీర్ పేట నుంచి ఫీల్డ్ ప్రైరింగ్ రేంజిను మార్చాలనే ఒత్తిళ్లు రావడంతో రంగారెడ్డి మరియు సల్గొండ జిల్లాల మధ్యలో పున్న రాచకొండ ఏరియాలో ఫీల్డ్ ప్రైరింగ్ రేంజిని పెట్టాలనే ప్రతిపాదన 1980 లో పచ్చింది. కానీ ఖపుటికే హైదరాబాదుకు దగ్గరగా పున్న ప్రైరింగ్ రేంజిను మార్చడానికి ఇన్ని సంవత్సరాలు పట్టింది, మళ్ళీ దాన్ని తీసుకొచ్చి హైదరాబాదు ప్రక్కనే పెట్టడం సమంజసం కాదని ఆరోజు నుంచి ప్రజలు అందోళనలు చేస్తారు, చాలా ఉద్ఘష్టాలు కూడా చేశారు. ఆరోజు నేను జిల్లాపరిషత్ ఛైర్మాన్ గా పున్నపుడు కూడా ఈ విషయానికి సంబంధించి చాలా గొడవలు అయ్యాయి. మేమందరమూ కూడా పొర్ట్సిసిపేట్ అయ్యాం . పైనల్గా దాన్ని ప్రభుత్వంలో ప్రక్కన పెట్టించాం . అదే విధంగా నేను రెవెన్యూ మినిషర్గా పున్నపుడు ఒకసారి ఆర్టీ ఆఫీసర్స్ నాదగ్గరకు వస్తే నేను చాలా స్పష్టంగా చెప్పాను వారికి. You better identify some other area, ఎక్కడా కూడా ఎవరికీ ఇఖ్యంది లేని ప్రాంతాలలో పెట్టుకోవాలే తప్ప, 30, 40 ఉఠ్ఱను తీసేసి అక్కడ ఫీల్డ్ ప్రైరింగ్ రేంజిని పెట్టుకుంటామంటే అది సాధ్యముయ్యే పని కాదు, you can go to Rajasthan, అక్కడ ఎడారి ప్రాంతాలున్నాయి, అక్కడ పెట్టుకోండి మీ ఫీల్డ్ ప్రైరింగ్ రేంజ్, దాన్ని హైదరాబాదు ప్రక్కన పెడతామంటే It is not acceptable to the Government అని చెప్పి ప్రక్కన పెట్టాం . వాళ్లు మళ్ళీ లాప్ట్ ఇయర్ నుంచి దీనిపై ఇనీపియేషన్ తీసుకున్నారు . మేము అక్కడి పెడతామంటూ బిడిపీల్ వాళ్లు వచ్చి ప్రభుత్వాన్ని కలిసినట్లు, దానికి ప్రభుత్వం కూడా ముందుకు వెళుతున్నట్లుగా మాకు సమాచారం పుంది. దీని ఫలితంగా 60 తండ్రాలు, 22 గ్రామాలు పోతాయి . ముకునూరు, దండు మైలారం, తిప్పాయిగూడం, చిట్టపురం, ఆరుట్ల తదితర పెద్దపెద్ద గ్రామాలున్నాయి అక్కడ . అదే విధంగా సల్గొండ జిల్లాలో నారాయణపూర్, శిలాపురం, వాయిల్పట్లి, జనగాం వంటి పెద్ద పెద్ద గ్రామాలన్నింటినీ పూర్తిగా ఖాళీ చేయిస్తారట . మంత్రిగారేమో అక్కడి ప్రజల భద్రతను దృష్టిలో పెట్టుకుంటామని చెబుతున్నారు, ఇంకేమి భద్రత, ప్రజలందరినీ అక్కడి నుంచి తోసిసిన తర్వాత . అక్కడ పున్న గ్రామాలన్నింటినీ పూర్తిగా ఖాళీ చేయిస్తారట ప్రైరింగ్ రేంజి పెట్టడానికి. ఆ ప్రాంతంలో చాలా మంది బంజారాన్ పున్నారు, లంబాడీ సోదరులు తరతరాల నుంచి ఆ గుట్టల మీద నిపశున్నారు, అక్కడ బిహ్వండంగా గ్రోండ్ వాటర్ పుంది. ప్రభుత్వం వారికి ఐటిసిలో బోర్డు కూడా వేయించింది. చాలా చక్కగా వాళ్లు అక్కడ వ్యవసాయం చేసుకుంటున్నారు. అటువంటి ప్రాంతంలో ఫీల్డ్ ప్రైరింగ్ రేంజి పెడతామంటే అది వరిశీలనలో పుంది, అక్కడి ప్రజల భద్రత సంక్షేమాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుంటామంటే, ఇంకేమి సంక్షేమం, అక్కడి నుంచి తీసిసిన తర్వాత . గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు దయచేసి ఆలోచన చేయాలి. ఈ ప్రాంతం బోటర్ రింగ్ రోడ్స్కు వస్తేందు కిలోమీటర్ల దూరంలో పుంది, హైదరాబాదు నుంచి ఆ ప్రాంతం 35 కిలోమీటర్లుంది. అటువంటి ప్రాంతంలో ఫీల్డ్ ప్రైరింగ్ రేంజిని తీసుకొచ్చి పెడతామంటే అది ఎంతవరకు సమంజసమని అడుగుతున్నాము. ప్టోల్గపర్స్ మైలు దీన్ని ఖచ్చితంగా refuse చేయాలి . నల్లమల ఏరియాను సెలెక్టు చేస్తే అక్కడి అడపుల్లో పులులు పున్నాయని

అటవీ శాఖ వారు అభ్యంతరం తెలిపినట్లు తెలిసింది. రాచకోండ ప్రాంతంలో దీన్ని పెడితే లక్షమంది ప్రజలు డిస్ట్రిక్ట్ అపుతారు, దీనికి మీరు సహకరిస్తున్నారు. వెంటనే దీన్ని స్టోప్ చేయాలి. ఎట్టి పరిస్థితుల్లో ఇక్కడ పైరింగ్ రేంజి రావడానికి వీలులేదు. ప్రభుత్వం ఏమాత్రం దీనికి స్నేహ్ ఇష్వకూడదు. ఎందుకంటే వాళ్ల సర్వ మొదలుపెట్టారు, ఎట్టి పరిస్థితుల్లో ప్రభుత్వం అవకాశం ఇష్వకూడదని కోరుతున్నాను. దీనికి మినిష్టర్ గారు సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ధర్మాస్తు ప్రసాదరావు : అధ్యక్షా, నేను చెప్పినటుంటి జవాబులోనే - ఇది ప్రాథమిక దశలోనే పుండని చెప్పాను. ప్రభుత్వం ఇంకా ఎటువంటి నిర్దయం తీసుకోలేదు. ఈ అంశాలన్నింటినీ పరిశీలన చేయడం జరుగుతుంది. ఇప్పుడు సభ్యులు చెప్పిన విషయాలను కూడా సందర్భం వచ్చినపుడు డిస్కస్ చేసి పరిశీలించడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గాడ్ : స్పీకర్ సార్, మినిష్టర్ గారు most irresponsible గా జవాబు చెబుతున్నారు . రాష్ట్ర ప్రజల వెనకాల నిలబడి ఇది సౌధ్యం కాదని చెప్పి ఇప్పటికే ఇనీపియేషన్ తీసుకొని పుండాల్సింది, ఆవిధంగా తీసుకోకుండా దాన్ని వదలేసి, ఇంకా పరిశీలిస్తున్నాం అంటున్నారు, ఏమి పరిశీలిస్తారండీ? లక్షలమంది జనాభాను ఖాళీ చేయించి అక్కడ ఫీల్డ్ పైరింగ్ రేంజిస్ పెడుతుంటే పరిశీలిస్తామంటే ఎలా? ఇప్పటికే ప్రైమీర్ పేటలో పుస్త పైరింగ్ రేంజిస్ వల్ల చాలా సఫర్ అయ్యాం, చాలా మంది చనిపోయారు కూడా. ఇప్పుడు మళ్ళీ రాచకోండలో పెడతామంటే కనీసం అక్కడ పశుపులను మేపడానికి వెళ్లే అవకాశం కూడా లేకుండా పోతుంది ఆ ప్రాంత ప్రజలకు . ఇన్ని సంవత్సరాల అక్కడ సఫర్ అయ్యాం, మళ్ళీ ఇప్పుడు ఇక్కడ పెడతామంటే ఒప్పుకోం, దాన్ని ఆపుజేయాలి. అసలు మీరు దానికి కాన్సెంట్ ఇష్వకూడదు. దీని మీద ఎటువంటి కరెస్పెండెన్స్ కాదు, blatant గా చెప్పాలి it is not possible అని . అది వదలేసి పరిశీలిస్తున్నామంటే ఎలా? అక్కడ వాళ్లు సర్వేలు చేస్తుంటే, దానికి మీ అధికారులు సహకరిస్తుంటే, గ్రామాలకు గ్రామాలను ఖాళీ చేయించే పరిస్థితి వ్యస్తే అనేక ఇబ్బందులు ఏర్పడుతాయి . I am telling you, ఎట్టి పరిస్థితుల్లో దీనికి మేము అంగీకరించం, ఎంత ఘోరం జరిగినా మేము మాత్రం దీన్ని వదలిపెట్టే పరిస్థితే లేదు. అక్కడ ఫీల్డ్ పైరింగ్ రేంజిని తీసుకొచ్చి మమ్ములను ఇబ్బంది పెట్టుకండని మినిష్టర్ గారిని కోరుతున్నాను. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు దీనిపై జవాబు చెప్పాలి. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు దీనిపై ఇనీపియేషన్ తీసుకొవాలి. దీన్ని తప్పకుండా ఆపాలి. Let them go to Rajasthan. అక్కడ ఎడారి పుంది, అక్కడ పైరింగ్ రేంజిని పెట్టుకోమనడి . దాన్ని తీసుకొచ్చి పైదరాబాదు దగ్గర 30 వేల ఎకరాలలో పెడతామంటే ఎలా? బ్యాంక్ పైరింగ్ చేస్తారు, ఎన్ని కిలోమీటర్లు కొడతారు వాళ్లు? పైదరాబాదుకు 35 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఫీల్డ్ పైరింగ్ రేంజి తీసుకొచ్చి పెడుతుంటే, ఇంకా దాన్ని పరిశీలిస్తున్నాం, ప్రజల బాగోగులను చూస్తున్నామంటే ఎలా? ఏమి బాగోగులు పట్టించుకుంటారు మీరు అక్కడి ప్రజలను బయటకు వెళ్లగొట్టిన తర్వాత . కాపున ఎట్టి పరిస్థితుల్లో దీన్ని ఖచ్చితంగా ఆపాలని కోరుతున్నాను.

ట.10.00

శ్రీ ధర్మాస్తు ప్రసాదరావు : అధ్యక్షా నేను ఇంతకుముందు చెప్పినపుడే సుష్టంగా చెప్పాను. ప్రభుత్వం ఏ నిర్దయం తీసుకోకుండానే తీసుకున్నట్లుగా , ఆ ప్రతిపాదనను వ్యతిరేకించున్నట్లుగా వారు చెబుతున్నట్లుంది. అది కర్రెక్ట్ కాదు. ప్రభుత్వం విస్తృత మైనది. ప్రభుత్వం అసలు నిర్దయమే తీసుకోలేదు. ఆ అంశానికి మీరు కూడా కొన్ని జోడించారు. సిమిలర్ అంశాలన్నీ ప్రభుత్వం సందర్భం వచ్చినపుడు

పరిశీలిస్తుంది. తగువిధంగా స్వందించి ప్రజలకు ప్రమాదకరమైన పరిస్థితికలుగకుండా చూస్తుందని, అక్కడున్న వారి తాలూకు అస్తులకు నష్టం జరిగే పసులు చేయదని మనవిచేస్తున్నాను. గతంలో ప్రొమీర్పేటలో ఇచ్చినవి కూడా హైదరాబాదు పక్కనే పుండటం, దానిపల్లి పెద్ద నష్టం జరిగిందనే అనుభవాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రభుత్వం చాలా సమగ్రంగా ఆలోచిస్తుంది. మీరు కూడా కూడా కొంత సమాచారాన్ని అందచేశారు కాబట్టి అన్ని విషయాలను పరిగణనలోకి తీసుకొని సముచితంగా ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుంటుంది. ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకొన్నట్లుగా, దానిని వ్యతిరేకించమన్నట్లుగా చెప్పడం కర్ఱీ కాదని మనవి చేస్తున్నాము. ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకోలేదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ నాయని నర్సింహ రెడ్డి (ముసీరాబాద్): సార్.....

MR. SPEAKER : After 9.30 it is single supplementaries. దేవేందర్ గౌడగారూ, Government says that they have not yet taken any decision.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గౌడ్: స్పీకర్ సర్, నల్గొండ జిల్లా, రంగారెడ్డి జిల్లాలలో రాచకొండ ఫీల్డ్స్‌ప్రైరింగ్ రేంజ్ కోసం ల్యాండ్ అడిగిన విషయానికి సంబంధించి మంత్రి గారు సి. డి. ప్రశ్నలకు సమాధానమిస్తా రాచకొండ ఫీల్డ్ ప్రైరింగ్ రేంజను ఏర్పాటు చేసే ప్రతిపాదన ప్రాథమిక దశలో ఉండన్నారు. ప్రాథమిక దశ అంటే ఏమిటుధ్వక్కా? ప్రిలిమినరీగా వారు కావాలని అడిగిన తరువాత, వాళ్లు సర్వే కూడా చేసిన తరువాత మీరు మళ్లీ పైనల్ నోటిఫికేషన్ ఇస్తారు. అసలు అది అక్కడ ఉండడానికి వీలు లేదని మేం కోరుతుంటే ప్రజల తరఫున నిలబడవలసిన రాష్ట్ర ప్రభుత్వంగా మీరు లేదండీ, మేం దీనిని ఖచ్చితంగా అపోజ్ చేస్తున్నాం, we are going to refuse it అని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కాదంటే వారెట్లా పెడతారండీ? కనుక మేం రెపూజ్ చేస్తున్నామని ఖచ్చితంగా చెప్పాలి. ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ అనుమతించేది లేదని, మేం కేంద్రానికి ఇదే రాయదలచుకున్నామని, రాస్తున్నామని, ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ ఈ ఫీల్డ్ ప్రైరింగ్ రేంజను ఇక్కడ పెట్టే ప్రస్తి లేదని అస్యార్సెన్ ఇష్టకుండా ప్రభుత్వం ఇంకా ప్రాథమిక దశలో ఉండంటే ..... తరువాత ఏమి చేస్తారండీ.... ? ల్యాండ్ అక్షీజిషన్ ప్రాసాన్ ఎట్లా ఉంటుందంటే ముందు ప్రిలిమినరీ నోటిఫికేషన్ ఇస్తారు..... ఆ తరువాత పైనల్ నోటిఫికేషన్ ఇస్తారు..... ఇప్పుడు సర్వే చేస్తున్నారు. రేసు భాషీ చేయమంచారు..... మళ్లీ పోలీసులను తీసుకెళ్లి భాషీ చేయించే ప్రయత్నం చేస్తారు. This is what is going to happen.

శ్రీ ధర్మాన్ ప్రసాద రావుః అధ్యక్షా, ఇది మిస్సిఅంటర్ప్రైట్ చేయటమవుతుంది. ఒక ప్రతిపాదన వస్తుంది. ఆ ప్రతిపాదనపై నిర్ణయం తీసుకునే బాధ్యత ప్రభుత్వంపై ఉంటుంది. ప్రాథమిక దశ అంటే ఏమిటి? ఆ ప్రాంతంలోని అన్ని విషయాలూ సమగ్రంగా ఆలోచించిన తరువాతనే ఇవ్వాలా లేదా అనేది ప్రభుత్వం దెసిప్సన్ తీసుకుంటుంది. ఈ అంశాలన్నట్టిపై మాకు డిఫరెంట్ సోర్సెన్ నుంచి ప్రభుత్వానికి అందాయి.

ఆ ప్రాంతంలోని ప్రజలకు ఎదురయ్యే అంశాలన్నీ పరిగణనలోకి తీసుకుంటున్నాము. ఆ విధంగానే ప్రభుత్వం స్వందించి ప్రజల అస్తులకు కాని, గ్రామాలకు కాని నష్టం కలిగే విధంగా ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకోదు. ఇది కేవలం ప్రాథమిక దశ మాత్రమే. ఎలాంటి పైనల్ నోటిఫికేషన్ ఇచ్చే అవకాశం దీనిలో రాలేదు. ఇంకా ఆ స్థితి కూడా కాదు. భయపడవలసిన అవసరం లేదు. ప్రభుత్వం అన్ని విషయాలు పరిగణనలోకి తీసుకొని, ప్రజల రెస్యూన్ పస్తుంది. ప్రజల తాలూకు అస్తులను రక్షిస్తుంది. వారికి ఏ రకమయిన సష్టం జరగకుండా ప్రభుత్వం చూసుకుంటుంది.

డా. వై.ఎస్.రాజశేఖర రెడ్డిః అధ్యక్షా, దాదాపు నాలుగైదు మాసాల క్రితం సినిల్ మిలిటరీ లైజన్స్‌లో కూడా దీనికి సంబంధించిన సమస్య మిలిటరీ అధికారులు నా దృష్టికి తీసుకొచ్చారు. అప్పుడు కూడా నేను వారితో చెప్పిందేమంటే ఇది బాగా పొపులేట్ ఏరియా కాబట్టి ఇఖ్యందికరంగానే ఉంటుంది. జనరల్గా ఇటువంటని బాగా తక్కువ హాబిటేషన్ ఉన్న చేట కాని లేక ఏదైనా స్టేట్ టు స్టేట్ బోర్డర్ ఉన్న చేట కాని పెడితే బాగుంటుందనే అలోచన చేద్దామనే దిశలో చెప్పటం జరిగింది. As Minister said వారు ఇక్కడ కావాలని చెప్పి అడిగారు. అంతకంటే ఎక్కువగా ఈ పైల్ ముందుకు పోనే పోలేదు. ఇప్పుడు సభ్యులు మాట్లాడే విషయాలు మా దృష్టిలో ఉన్నాయి. ఇని ఇంతకుముందే మా దృష్టికి వచ్చాయి. సురవరం సుధాకర రెడ్డి గారు కూడా మా దృష్టికి తీసుకొచ్చారు. Almost 3-4 months back when Sri Suravaram Sudhakar Reddy garu brought to my notice, అలోజ్ కూడా ఆయనతో చెప్పటం జరిగింది. దాని స్టేజ్ గురించి వారిడిగారు. ఈ విధంగా నేను జవాబు చెప్పాను..... we will look into all the aspects అండ్ అల్లీనేటగా ఎక్కడ వారికి ఇచ్చినా కూడా మినిమం రెహబిలిటేషన్ విషయంలో ప్రజలకు ఏనిధంగా ఇఖ్యందిలేని ప్రాంతం చూసి ఇవ్వగలిగితేనే ఇస్తాము లేకపోతే దేవేందర్ గౌడ్ గారు చెప్పినట్లు రాజస్తాన్కో, ఇంకొక చేటికో పొమ్మని చెబుతాము.

(శ్రీ టి.టి.దేవేందర్ గౌడ్ గారు మరియు శ్రీ నాయిని సరసింహో రెడ్డి గారి నుంచి అంతరాయం)

MR.SPEAKER : The matter is very clear. చాలా క్లియర్గా స్పెల్ బోట్ అయ్యాంది.

(సిపిఎం సభ్యులు శ్రీ ఎమ్ సరసింహా మరియు తెరాస సభ్యులు శ్రీ నాయిని సరసింహో రెడ్డి గారిచే అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్ : సరసింహో రెడ్డి గారు, సరసింహా గారూ ఒక నివిషం కూర్చోండి. ఇప్పుడు మినిమం రెహబిలిటేషన్ అయ్యే చేటనే పెడతామని ప్రభుత్వం కాని, ముఖ్యమంత్రి గారు కానీ చాలా స్పృషంగా చెప్పారు. The matter is very clear. Narasimha Reddy garu you please sit down.

(అంతరాయం)

శ్రీ టి.టి.దేవేందర్ గౌడ్ : స్పీకర్ సార్, ఇది చాలా ముఖ్యమంత్రి గారు ఒకసారి అలోచన చేయాలి. అలోర్డీ వారు ఒక ప్రపోజుల్ ప్రకారం ఎన్ని గ్రామాలు పోతాయి? ఎన్ని తాండూలు పోతాయి? ఎంత ఏరియా అఫ్స్ కాబోతున్నది అనేది అలోర్డీ ఐడెంబిష్ట్ అయింది. ఇప్పుడు జరుగుతున్నదల్లా వారు అలోర్డీ అక్కడ సర్వే కూడా మొదలుపెట్టారు. ఈవిధంగా జరుగుతున్నది అక్కడ. కాని మీరు ఇంకా మినిమం రెహబిలిటేషన్ అయ్యే ఏరియాన్కి మారుస్తామన్నప్పుడు దానిని ఇమ్మడియటగా డ్రాఫ్ చేసుకుంటున్నామనే విషయాన్ని వారికి వెంటనే చెప్పాలి. అదర్పైజ్ వారు వేరొక చూసుకుంటారు. కానీ అది స్టేజ్ దాటిపోయిన తరువాత మనం మాట్లాడినా మాకు అదే కావాలని వాళ్లు మెండిపట్టు పడితే మనకు ఇఖ్యందులు ఎదురవుతాయి. కనుక కేంద్ర ప్రభుత్వం వారితో ఖచ్చితంగా ఈ విషయం చెప్పాలిన అవసరమున్నది. ఏదైతే మీరు అలోర్డీ ఐడెంబిష్ట్ చేశామని చెబుతూన్నారో ..... అది ఈ రోజు కాదు అధ్యక్ష ..... 20 సంవత్సరాల నుంచి నడుస్తున్నది. ఈ విషయాన్ని ఇప్పుడే ఖచ్చితంగా చెప్పుకపోతే టైం దాటిపోయిన తరువాత నెక్కే ఇయర్ నుంచి వాళ్లు ఖచ్చితంగా పిష్ట్ చేయాలి కాబట్టి వారు

చాలా స్పీడ్‌ప్రెస్టున్నారు. మీరు ఏ మాత్రం ఆలస్యం చేసినా మనకు ఆ స్థలం కావాలన్నప్పుడు పరిస్థితులు ఇబ్బందికరంగా మారిపోతాయి. కనుక రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ మాకు అంగీకారం కాదనే మాట చెప్పాలి. You go and identify some other area అని వారికి స్పష్టంగా చెబితే తప్ప వారు ఇంకోకచేట పడెంట్టి చేయరు. కనుక మీరు ఎందుకు స్నేహితులు?

శ్రీ ధర్మాస్తర ప్రసాద రావుః అధ్యక్షః, చాలా క్లియర్గా ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా చెప్పారు. అలా చెప్పిన తరువాత కూడా దీనిని కేవలం రాజకీయం చేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అది కర్రెక్ట్ కాదు. ముఖ్యమంత్రి గారు స్వయంగా చాలా క్లియర్గా విషయాన్ని చెప్పిన తరువాత అర్థం కానట్లు, ప్రజలను అయిమయంలో పెట్టేటట్లు చేయవద్దని మనని చేస్తున్నాను. గమర్చెంట్ వీళ్ళ కంటే సీరియస్‌గా ఉంది. ఆ ప్రజల తాలూకు ఆస్తులకు కాని, వారికి కాని ఏలాంటి సష్టం జరిగేదానికి ప్రభుత్వం అంగీకరించదనే మాట చెప్పిన తరువాత కూడా ఈ విధంగా చేస్తున్నారంటే రాజకీయం కాక మరొకటి కాదు. ప్రజలకు సష్టం జరిగే విధంగా ప్రభుత్వం డెసిపన్ తీసుకోదు. వారు ప్రభుత్వం ముందు కొన్ని ప్రతిపాదనలతో కూడిన వివరాలు ఇచ్చారు. సర్వే జరగలేదు. ఆ వివరాలు మా దృష్టికి వచ్చాయి. అన్ని ఆలోచించే ప్రభుత్వం పైనల్ డెసిపన్ తీసుకుంటుంది. ప్రభుత్వం పైనల్గా డెసిపన్ తీసుకునేముందు ఆలోచించవలసిన విషయాల మీద మాకు క్లారిటీ ఉంది. అనేక వర్గాల నుంచి ఈ విషయాలు ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చాయి. అందుచేత ప్రభుత్వం తగువిధంగా స్పందిస్తుంది. భయపడాల్సిన పని లేదు.

(అంతరాయం)

ఉ.10.10

స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్నలు

కర్నూలు జిల్లాలోని విద్యుత్స్వక్త్వ శాఖలో ఖాళీలను భర్తీచేయుట

స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్న నెం. 190-ఎ(7519 - E)

SRI CHALLA RAMAKRISHNA REDDY- Will the Minister for Information and Public Relations, Energy and Coal be pleased to state:

- The number of total power connections in Kurnool district;
- The number of domestic, agriculture, industrial and commercial therein;
- The amount of revenue derived by the DISCOM from all connections except agriculture connections;
- The amount derived from L.T. Lines and H.T. Lines, therein
- Whether it is a fact that not even single employee of Electricity Board is available in rural areas for providing basic services to consumers; and
- If so, the action taken by the Government to fill the vacant posts of different categories in Electricity Board in the District?

MINISTER FOR ENERGY AND COAL (SRI ALI SHABBIR MOHD.) :

- 6,45,991 Nos.
- Domestic Services : 5,13,899
- Commercial Services : 49,361
- Industrial Services : 5,660
- Agriculture Services : 69,766
- HT Services : 135

- c) The revenue derived by the APCPDCL from April'06 to Dec'06 in all categories except agriculture is Rs. 22274.99 lakhs.
- d) L.T.Lines : Rs. 13277.89 lakhs
- H.T. Lines : Rs. 9055.09 lakhs
- e) No Sir. There are 920 staff working in the Offices located in rural areas. There are 390 vacant posts.
- f) Filling up of 204 vacancies in Kurnool district is under process.

శ్రీ చల్లా రామకృష్ణరెడ్డి: నమస్కారం సర్. ఈ క్వార్టర్ వేయటం వెనుక ఉన్న సెంట్రల్ ఐడిఎస్ ఏమంటే గత ప్రభుత్వం 9 సంవత్సరాల హనీమూన్ చేసుకుంటే ఈ ప్రభుత్వం ఆ పిల్లలను సాకాలసి వస్తోంది. ఎన్ని సమస్యలంటే అన్ని సమస్యలతో ఈ ప్రభుత్వం బాధ్యతలను స్వీకరించింది. మీకు ఒకటి మనవిచేస్తున్నాను.

I am before the Honourable Chair. I want to go on record. దయంచి తమరు అనుమతిస్తే తమరిద్వారా ఫౌండ్ అండ్ ఫిగర్స్ ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తాను.

నేను ప్రభుత్వాన్ని రెండే క్వార్టర్ అడుగుతాను. నేను అడిగిన మొదటి ప్రశ్న ఏమంటే, ‘కర్మాలు జిల్లాలోని మొత్తం విద్యుత్ కనెక్షన్ సంఖ్య ఎంత’ అంటే ఎప్పుడో పొతకాలంనాటి సమాధానం ఇచ్చారు. That is not correct. Domestic, Agricultural, Industrial, Commercial and other categoriesకు సంబంధించి ఇచ్చిన ఫిగర్స్ కర్ట్ కాదు. తమరిద్వారా ఫౌండ్ అండ్ ఫిగర్స్ వివరిస్తాను. అక్కడ ఎన్ని కనెక్షన్ ఉన్నాయి, ఎ.పి.సి.పి.డి.సి.ఎల్.కు పోయిన సంవత్సరం ఎంత ఆదాయం వచ్చింది, అక్కడ ఎన్ని పోస్టులు భాళీగా ఉన్నాయి, ఇంత ఆదాయం వచ్చినా వారు వినియోగదారులకు ఎందుకు సరైన సేవలు అందించలేకపోతున్నారు అనే ఫౌండ్ వివరంగా చెబుతాను. మొత్తం కనెక్షన్ 6,45,991 ఉన్నాయని మంత్రిగారు చెప్పారు. That is not correct. 7,25,800 కనెక్షన్ ఉన్నాయి. అది కూడా జనవరి ఎండింగ్ నాటికి ఉన్న ఫిగర్సును నేను చెబుతున్నాను. అట్లాగే డోమెస్టిక్ సర్వీసెస్ 5,13,899 ఉన్నాయని మినిస్టర్గారు చెప్పారు. అక్కడ 5,21,300 డోమెస్టిక్ కనెక్షన్ ఉన్నాయి. అలాగే అగ్రికల్చర్ కనెక్షన్ 69,766 ఉన్నాయని మంత్రిగారు చెప్పారు. కానీ అక్కడ అగ్రికల్చర్ కనెక్షన్ 78,900 ఉన్నాయి. ఇండప్రైయల్ కనెక్షన్ 5,660 ఉన్నాయని మంత్రిగారు చెప్పారు. అక్కడ 7,240 ఇండప్రైయల్ కనెక్షన్ ఉన్నాయి. కమర్షియల్ కనెక్షన్ వచ్చేపుటికి 49,361 అని చెప్పారు. నిజానికి అని 52,800. These are the facts. గౌరవ మంత్రిగారు ఈ ఫిగర్సును వెర్షై చేసుకోవచ్చు. జనవరి, 2007 నాటికి ఉన్న ఫిగర్సును చెప్పాను. ఆదాయం విషయానికి వస్తే మినిస్టర్గారు చెప్పింది హాచ్.బి. లైన్స్ ద్వారా రూ.90.55 కోట్లు ఆదాయం వస్తుందని చెప్పారు. తమరిద్వారా నేను చెప్పిది ఏమంటే హాచ్.బి. లైన్స్ ద్వారా రూ.110 కోట్లు ఒక్క కర్మాలు జిల్లామండి ఎ.పి.సి.పి.డి.సి.ఎల్.కు రావటం జరిగింది. ఎల్.బి. లైన్స్ ద్వారా వస్తున్న ఆదాయం, మినిస్టర్గారు చెప్పింది రూ.132.77 కోట్లు. నేనేది రూ.158.54 కోట్లు ఆదాయం వచ్చింది. ఫిబ్రవరినాటికి మొత్తం ఈ కనెక్షన్ ద్వారా రూ.268 కోట్లు ఒక్క సంవత్సరంలోనే ఎ.పి.సి.పి.డి.సి.ఎల్.కు ఆదాయం రావటం జరిగింది. ఇన్ని కనెక్షన్ కర్మాలు జిల్లాలో ఉన్టే ఎన్ని పోస్టులు భాళీగా ఉన్నాయా ఒక్కసారి మీరే అలోజన చేయండి. వారు చెప్పిన ఫిగర్స్ కూడా కర్ట్ కాదు.

మిస్టర్ స్వీకర్: సమాచారం పూర్తిగా మీవద్ద ఉన్నది. పరిష్కారం కూడా మీరే చెబుతున్నారు.

శ్రీ చల్లా రామకృష్ణరెడ్డి: నేను మాటల్లాడిన తరువాత మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతారు కదా? నావద్ద సమాచారం ఉండటం కాదు సార్. అక్కడ ఉన్న ఫౌండ్ ను తమరిద్వారా గౌరవ మంత్రిగారికి చెబుతున్నాను. సభ దృష్టికి, ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. పరిస్థితి ఎంత దారుణంగా ఉండంటే ఇంత

ఆదాయం వస్తుంది, ఇన్ని కనెక్షన్ ఉన్నాయి, ఇంతమంది స్టోర్ ఉన్నారు, భర్త ఏవిధంగా చేస్తారనే విషయాన్ని తమరిద్వారా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. జూనియర్ లైన్మెన్లు 340 మందిని గవర్న్మెంట్ శాంక్షన్చేస్తే అందులో 176 పోస్టలు వేకెంటగా ఉన్నాయి. జూనియర్ లైన్మెన్లు ఫీల్డ్ స్టోర్. అసిస్టంట్ లైన్మెన్లు 311 మందిని గవర్న్మెంట్ శాంక్షన్చేస్తే అందులో 44 వేకెంటగా ఉన్నాయి. లైన్మెన్లు 362 మందిని గవర్న్మెంట్ శాంక్షన్చేస్తే ప్రస్తుతం 111 వేకెస్టిన్ ఉన్నాయి. నేను చెప్పిది ఒక్క జిల్లా పరిస్థితి. లైన్ ఇన్స్పెక్షన్ రీలో 11 వేకెంటగా ఉన్నాయి. వీరంతా ఫీల్డ్ లెవెల్ స్టోర్. గ్రామీణ నినియోగదారుల కనెక్షన్లో ఎక్కుడైనా పూజ్య పోయినా, ఎక్కుడైనా వైర్ కట అయినా, కరంట పోక్ కొట్టినా ఇటువంటి లీన్ స్టోర్లో ఏవిధంగా రక్షిస్తారు? ఆదాయం రావటంలేదు, నష్టం వస్తుందా అంటే అట్లా కాదు. కర్బూలు జిల్లానుండి రూ.258 కోట్ల ఆదాయం వస్తోంది. దయ ఉంచి మీరు చెప్పండి. ఎకొంట్ సెక్షన్లో చూస్తే 257 పోస్టలలో 122 ఖాళీలు ఉన్నాయి. ఇప్పనీ ఉన్నాయి. ఇన్ని కనెక్షన్ ఉండి, ఇంత ఆదాయం వస్తున్న కర్బూలు జిల్లాలో ఇన్ని పోస్టలు ఖాళీగా ఉన్నాయి. కర్బూలు జిల్లాలో ఖాళీగా ఉన్న ఈ పోస్టలన్నింటిని ఎప్పటిలోగా ఫిలిం చేస్తారు?

శ్రీ మహ్మద్ అలీ పట్టీర్: అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు గతంగురించి చెప్పిన విషయం వాస్తవం. గత ఎన్నో సంవత్సరాలనుండి ఈ పోస్టలు వేకెంటగా ఉన్న విషయం వాస్తవం. మన ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ఎంతేమంది కప్పింట్ చేయటం జరిగింది. గ్రామాల్లో లైన్మెన్స్ లేనందువల్ల ప్రమాదాలు జరుగుతున్నాయి. టెక్నికల్గా నాల్డ్ లేనివారు కూడా పూజ్యులు పెడుతున్నందువలన యాక్సిడెంట్స్ జరుగుతున్నాయి. ఇటువంటి విషయాలు దృష్టికి పచిన తరువాత గౌరవ ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖరరెడ్డిగారు సిరీస్ ఆఫ్ మీటింగ్స్ ఏర్పాటుచేసి తక్షణమే లైన్మెన్స్ను అపాయింట్ చేయాలని, వేకెస్టిన్ ఉండనియవద్దని చెప్పారు. గతంలో ఎప్పుడూ ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్ట్మెంట్ చరిత్రలో అంత పెద్దయెత్తున భర్తాని చేపట్టిన సందర్భాలు లేవు. పోయిన సంవత్సరమే మేమీ నిర్ణయం తీసుకున్నాము. 7,114 మంది జూనియర్ లైన్మెన్ల ఖాళీలను ఫిలప్ చేయాలనే నిర్ణయం తీసుకున్నాము. డిస్క్యూప్లైజ్ డిటెయల్స్ చూస్తే కర్బూలు జిల్లా కలసి ఉన్నటువంటి సెంట్రల్ డిస్క్మూల్ లో 2,423, ఎస్.పి.డి.సి.ఎల్.లో 1,805, ఇపి.డి.సి.ఎల్.లో 1,235, ఎస్.పి.డి.సి.ఎల్.లో 1,651, మొత్తం కలిపి 7,114 వేకెస్టిన్సు ఫిలప్ చేయటానికి ఆలీరెడి ప్రాసెన్ జరుగుతోంది. అందరు సూపరింటెండెంట్ ఇంజనీర్లకు మేము అధికారాలు ఇచ్చాము. కొన్ని గైడ్లైన్స్ పెట్టాము. గతంనుండి పనిచేస్తున్నటువంటి లైన్మెన్సుకు మొదటి ప్రిఫరెన్స్ ఇవ్వాలని చెప్పాము. వారు ఎన్ని సంవత్సరాలనుండి పనిచేస్తే అంత వెయిటేజ్ ఇస్తున్నాము. టెక్నికల్గా చూస్తే ఐ.టి.ఐ. ఎలక్ట్రికల్ ఉన్నవారందరికీ అవకాశం ఇవ్వాలనే గైడ్లైన్స్ ఇచ్చి ఆ గైడ్లైన్స్ ప్రకారం భర్తాచేపట్టటం జరుగుతోంది. ఆ ప్రకారం చూస్తే కర్బూలులో 173 జూనియర్ లైన్మెన్ వేకెస్టిన్ ఉన్నాయి. అదేవిధంగా ఇతర వేకెస్టిన్ కూడా ఉన్నాయి. టోటల్గా 240 వేకెస్టిన్ ఉన్నాయి. మేము వాటిని ఫిలప్ చేయటానికి నోటిఫికేషన్ ఇప్పటం జరిగింది. అస్ట్రీకేషన్ కాల్ఫర్ చేశాము. ఆ ప్రాసెన్ జరుగుతోంది. తొందరగానే ఆ వేకెస్టిన్ ఫిలప్చేసి గ్రామాల్లో ఈ లైన్మెన్స్ కొరత ఉండగా చూస్తామని మీద్వారా గౌరవసభ్యులకు హామీ ఇస్తున్నాను.

ఉ.10.20

రామకృష్ణరెడ్డిగారి చెప్పిన సంఖ్య విషయమై, నేను డిసెంబరు, 2006 వరకు చెప్పాను. వారు 2007 జనవరి, ఫిబ్రవరి వరకు అన్నారు. ఈ మధ్యలో కనెక్షన్ పెరిగాయి. దాన్ని కాదనడం లేదు. దానికి సంబంధించిన కరెక్షన్ ఏమైనా ఉంటే నేను డిఫినెటగా పరిశీలిస్తాను.

శ్రీ చల్లా రామకృష్ణ రెడ్డి : సార్, మంత్రిగారు డిసెంబరు 2006 వరకు చెప్పితే, నేను 2007, జనవరి వరకు చెప్పాను. ఈ రెండింటి మధ్య డిఫరెన్సీ ఎంత ఉంది అధ్యక్షా? ఒక నెలే కదా! ఈ 30 రోజుల్లో ఇన్ని డిఫరెన్సీలు ఉంటాయా? మంత్రిగారు 82,800 కెనెక్షన్స్ అని చెప్పారు. కనెక్షన్స్ గురించి అట్లాగే చెప్పారు, పోస్టుల సంఖ్య కూడా అట్లాగే చెప్పారు. నేను అనేది, మీరు సమర్థించుకోవద్దు. ఎందుకంటే ఈ ప్రభుత్వం సమస్యల్ని రూపుమాపకుండా పోతే, ఇంక ఈ దశాబ్దం కాదు కదా, వచ్చే శతాబ్దం వరకు ఏ ప్రభుత్వం కూడా చేయలేదు. ఎందుకంటే రాజశేఖర్ రెడ్డిగారి నాయకత్వంలో ప్రతి డిపార్ట్మెంట్ చాలా పర్ఫిక్షన్గా వనిచేస్తోంది. అందువల్ల ఇప్పుడు నేను చెప్పుతున్నది పెద్ద సమస్య కాదు. ఫిల్స్ వచ్చిన వాడిని హస్పిటల్కు తీసుకుని వెళ్లితే, పోక్ ఇస్తారు. మరి మన ఎలక్ట్రిసిటీ మినిస్టర్ గారికి ఇంత పెద్ద పోక్ ఇచ్చినా, ఆయనకు అర్థం కాకపోతే ఎట్లా? పోస్టులు తప్పు ఇచ్చారు. అన్ని తప్పు ఇచ్చారు. కనుక నేను ఏమంటున్నాను అంటే, పట్టణాల్లో అయితే ఇంజనీరింగ్ స్టోర్స్ ఫీల్డులో ఉంటారు. కానీ మారుమాల ప్రాంతాల్లో ఎవరు ఉంటారు? కాబట్టి చుట్టూ ప్రక్కల ప్రాంతాల్లో పటిషపూర్తి చేసిన వారిని విలేజ్ ఎలక్ట్రికల్ సూపర్బైజర్ గా గాని, ఎలక్ట్రికల్ అసిస్టెంట్ గా గాని రూ. 2 నేల సుండి 3 నేల కన్వాలిడేషన్ పే తో అపాయింట్ చేస్తే, ఇది పెద్ద కష్టమేని కాదు. అట్లాగే ప్రతి మండలంలో కంపసరీగా ఒక ఏ.ఇ.సు నియమించాలి. మా దగ్గర 8 మంది ఏ.ఇ.లు, 25 మంది సబ్ ఇంజనీర్లు లేరు. కాబట్టి ప్రతి మండలంలో ఒక ఏ.ఇ., అదే విధంగా సబ్ ఇంజనీర్లు ఉండే విధంగా నియమకాలు చేపట్టాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పట్టీర్ అలీ మహమ్మద్ : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు, ప్రతి గ్రామంలో జె.ఎల్.ఎమ్. ఉండాలన్నది మా ఆలోచన కూడా. అదే విధంగా ప్రతి మండలంలో ఎ.ఇ. ఉండాలి. ఆ పోస్టుల భర్తీ ప్రక్రియ మొదలయింది. మీరు చెప్పినట్లుగా కర్మాలు జిల్లాలోనే కాకుండా, రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా భర్తీ చేసిందుకు మేము ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఉన్న ఖాళీలను భర్తీ చేయడమే కాకుండా, కొత్తగా 7114 పోస్టుల్ని క్రియేట్ చేశాము. వాటిని కూడా తొందర్లోనే భర్తీ చేస్తాము.

MR. SPEAKER: The second SNQ190-బి(7519-యు) is postponed at the request of the Member.

జీరో అవర్

శ్రీమతి పి.అరుణ (గజవతినగరం) : అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలోని ఎస్సీ, ఎస్టీ, బిసి హాస్పిట్లో నివసించే అనేక మంది విద్యార్థులు చనిపోతున్నారు. రాష్ట్రంలో ఆ విధంగా ఇప్పటివరకు ఎంత మంది చనిపోయారు అనే వివరాలు ప్రభుత్వం దగ్గర ఉన్నాయా? విజయనగరం జిల్లాలో ఇప్పటి వరకు 29 మంది గిరిజన బాల బాలికలు హాస్పిట్లో చనిపోయారు. పేద వారైన వారి తల్లిదండ్రులకు ఇంతవరకు ఎక్కువేయియా ఇప్పని పరిస్థితి ఉంది. నాలుగు రోజుల క్రితం మరో అబ్బాయి చనిపోయాడు. ఈ సమస్య అన్ని నియోజకవర్గాల్లో ఉంది. కాబట్టి ఈ సమస్యను పరిషురించేందుకు ప్రత్యేక పర్యవేక్షణ ఉండవలసిన అవసరం ఉంది. ఎందుకంటే హాస్పిట్లో చదివేది పేద వర్గాల పిల్లలే. వారిలో నిర్మాణాన్నతను నిర్మాణించాలనే ఉద్దేశ్యంతో ప్రభుత్వం భోజన, ఇతర సదుపాయాలు కల్పిస్తోంది. వైద్య సదుపాయం కూడా కల్పిస్తోంది. అయినా వార్డున నిర్మక్య వైఖరి వల్ల అనేక మంది పిల్లలు

చనిపోతున్నారు. ఇప్పటివరకు ఈ విధంగా హోస్టల్లో చనిపోయిన వారి వివరాలను సభ ముందు ఉంచవలసిందిగా కోరుతున్నాను. కావాలంబే నేను పేర్లతో నహ వివరాలందిస్తాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మీరు పంపించండి.

శ్రీమతి పి. అరుణా: పంపిస్తాను అధ్యక్షా. నా నియోజకవర్గంలోని బొండపల్లి మండల కేంద్రంలోని హోస్టల్లో తొమ్మిదవ తరగతి చదువుతున్న ఇద్దరు అమ్మాయిలు చనిపోయారు. దీని గురించి ఇప్పటి వరకు నేను మూడు సార్లు సభలో ప్రస్తావించాను. కానీ ఆ పిల్లల తల్లిదండ్రులకు ఇంతవరకు ఎక్కువైపియా చెల్లించలేదు. అదే విధంగా అవధుందు పథకాన్ని కూడా పర్చింపచేయలేదు. దీనిని కూడా పరిశీలనలోకి తీసుకోవాలి. ఈ విధంగా ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం సత్వర చర్యలు తీసుకుని, చనిపోయిన పిల్లల తల్లిదండ్రులకు వెంటనే ఎక్కువైపియా చెల్లించాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి. ఎన్. రెడ్యా నాయక్ : అధ్యక్షా, గౌసభ్యరాలు చెప్పిన విషయాన్ని నోట్ చేసుకున్నాను. వారికి తరిగి సమాచారం పంపిస్తాను.

శ్రీ నాయని నర్సింహరెడ్డి : అధ్యక్షా, రెండు రోజుల క్రితం హైదరాబాద్లోని మహారాజ్గంజ్ నియోజకవర్గంలోని ధూలోప బస్టీలో గుడంబా తయారపుతుందని చెప్పి, ఎక్స్‌జెం వారు, పోలీసు వారు దారుణంగా దాడులు చేసిన సందర్భంగా అనంద్ సింగ్ అనే ప్రస్తుతి మరణించాడు. దాంతో స్థానికులు కొంత మంది ఎక్స్‌జెం కార్యాలయం మీద దాడులు చేశారు. దాంతో పోలీసు, ఎక్స్‌జెం, యాంటీ గుండా స్కూల్ వాళ్లు బస్టీలో బీభత్తం స్ఫైరించారు. దాంతో బస్టీ వాళ్లు ఇళ్లలోకి కూడా పోవడం లేదు. అంతా పారిపోయారు. బస్టీ అంతా నిర్మానుశ్యంగా మారింది. అక్కడ గుడంబా తయారపుతుందని అందరికి తెలుసు. అది అక్కడ తయారపడం వల్లనే పోలీసు వాళ్లు, ఎక్స్‌జెం వాళ్లు కోటీశ్వరులయ్యారు. అదే విధంగా మధ్యరఖారీలు బాగా సంపాదించుకుంటున్నారు. తాగేవాడు నష్టపోతున్నాడు, తయారుచేసే వాడు నష్టపోతున్నాడు. ఈ సమస్య పరిష్కారం కావాలంబే, స్థానిక యువకుల్లో ఉన్న నిరుద్యోగ సమస్యను ముందుగా పరిష్కరించాలి. లేదా ఏదైనా ప్రత్యామ్నాయ ఉపాధి అవకాశాలు కల్పించాలి. ప్రభుత్వానికి చిత్రశుద్ధి ఉంటే, ప్రభుత్వం యువకులకు ఉపాధి అవకాశాలు కల్పించి, యువకుల్ని సక్రమ మార్గంలో పెట్టాలి. అట్లా కాకుండా, తమకు ఉబ్బులు కావాలన్నపుడల్లా, ఆరు నెలలకు ఒకసారి, సంవత్సరానికి ఒకసారి దాడులు చేసి, భయభ్రాంతుల్ని సృష్టించడం వల్ల సమస్య పరిష్కారం కాదు. కాబట్టి కలెక్టరు కానీ, ఎక్స్‌జెం డిపార్ట్మెంట్ కానీ వాళ్లకు ఏదైనా ప్రత్యామ్నాయ ఉపాధి అవకాశాలు కల్పించే విధంగా చర్యలు తీసుకుని, ఈ సమస్యకు శాశ్వత పరిష్కారం కనుగొనాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కొణతాల రామకృష్ణ : అధ్యక్షా, గౌసభ్యలు చెప్పిన విషయంపై ప్రభుత్వం సానుకూలంగా సుందిన్నాంది. వారి సూచనల్ని తప్పకుండా పరిగణపల్లోకి తీసుకుని, ప్రత్యామ్నాయ జీవనోపాధి అవకాశాలు కల్పించే విషయంలో ప్రభుత్వం సీరియస్గా ఆలోచిస్తుంది. త్వరలోనే దీనికి సంబంధించిన ప్యాకేజెట్ ప్రభుత్వం ముందుకు వస్తుంది.

ఉ.10.30

శ్రీ కె. లక్ష్మి మూర్తి (నాగురు): అధ్యక్షా, ఇది ఇరిగేపవ్వకి సంబంధించిన అంశం. విజయనగరం జిల్లాలోని పూనపాటిరేగ మండలంలో తారకరామ తీర్థసాగర్ ప్రాజెక్టు నర్సే పనులు జరుగుతున్నాయి. ఆ సందర్భముగా అక్కడ ప్రాజెక్టు బాధిత రైతులు గత వారం రోజుల సుండి అందోళన చేస్తున్నారు. ఈ నేపథ్యంలో నిస్సనే ఆ రైతులు అందోళన చేస్తున్న దగ్గర సిపిఎం., పార్టీ కార్యదర్శి కృష్ణమూర్తి గారు, రైతు సంఘం కార్యదర్శి మద్రా సూర్యారాయణ గారు వెళ్లి వారిని అరెస్ట్ చేయడమే కాకుండా మరి ఐదుగురు రైతులను కూడా అరెస్ట్ చేసి నిర్భంధం చేశారు. ఈ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించిన విషయం అధ్యక్ష ఇప్పటికే ఆ ప్రాజెక్టుకు తగినంత నీరు జంబాపతి నదిలో లేదని చెప్పి హైడల్ రిపోర్టులు వున్నాయి. దీని పలన లాభం కంటే సష్టం ఎక్కువగా పుండని చెబుతున్నారు. ఈ ప్రాజెక్టు వలన కలిగే ఇబ్బందులను ఏ విధంగా అధిగమించాలో చెప్పకుండా, అదే విధంగా రైతులకు ఇచ్చే సష్టపరిహారం కూడా ప్రస్తావన చేయకుండా అందోళన చేస్తున్న వారి మీద నిర్భంధం చేయడం సరైంది కాదు. దీనికి 260 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అయితే మూడు వేల ఎకరాలు, తొమ్మిది గ్రామాలు ముంపుకు గురవుతున్నాయి. అందోళన చేస్తున్న వారికి అసలు సష్టం జరగదని చెప్పవలసింది పోయి వారిమీద నిర్భంధం చేసి, పోలీస్ స్టోప్ ఫౌండ్ లలో పెట్టి బంధించడం సరైంది కాదు. అందుకని నిస్స అరెస్ట్ చేసిన వారిని తక్షణమే నిడురల చేయాలని, నిర్భంధాలు ఆపాలని, అదే విధంగా ప్రాజెక్టు బాధిత రైతులతో చర్చించి వారు అనుమతి ఇచ్చిన మేరకే ప్రాజెక్టు పనులు ప్రారంభించాలని, అంతవరకూ ఆపాలని మీద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ శత్రువురాజు : అధ్యక్షా, గౌరవనభ్యలు చెప్పిన విషయాన్ని నోట్ చేసుకోవడమైనది. ఇది మీడియం అండ్ మేజర్ ఇరిగేపవ్వ మినిష్టరు గారి పర్సుయాలోకి పన్నుంది. తప్పకుండా వారికి ఈ విషయం తెలియజేసి ఈ విషయం మీద సరైన నిర్ణయం తీసుకుంటాము.

శ్రీ చాడా పెంకటరెడ్డి : అధ్యక్షా, ఇది చేసేత కార్బికులకు సంబంధించిన సమస్య. రాష్ట్రములో మూడు లక్షల ఇరవై వేల మగ్గాల పైన పదహారు లక్షల మంది చేసేత కార్బికులు వనిచేస్తున్నారు. వీరి బ్రతుకులు దయనీయంగా వున్నాయి. పస్తాలకు మార్కెట్ లేక నిరాశానిప్పులకు లోనపుతున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా ప్రస్తుతం నూలు పైన 9.2 శాతం సెంట్రల్ ఎక్స్ప్రెస్ డూయటీని విధించినందు వలన, వీరు ఉత్సత్తి చేసినటువంటి పస్తాలకు రేట్లు పెరిగి మార్కెట్లో అమ్ముడుపోవడం లేదు. ఈ నూలు పైన విధించినటువంటి సెంట్రల్ ఎక్స్ప్రెస్ డూయటీని రద్దు చేయడానికి మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వం పైన పత్రిడి చేయాలని తమ ద్వారా కోరుతున్నాను. అలాగే సుప్రీం కోర్సు తీర్పు ఇచ్చింది. ఈ చేసేత పరిశ్రమ మన రాష్ట్రంలోనే కాదు, దేశ వ్యాప్తంగా అనేక సమస్యలు ఎదుర్కొంటున్నది. అందువలన పదకొండు పస్తాలను రిజర్వ్ చేయాలని చెప్పి నిర్ణయించి దానికి తీర్పు ఇచ్చినందువలన కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా 1986 లోనే జీవో ఇచ్చింది. ఆ జీవో అమలుకావడం లేదు. అమలుకావడం లేసందు వలన, వారు ఉత్సత్తి చేసిన పస్తాలను పవర్లామ్ యజమానులు కూడా తయారుచేసినందు వలన ఇబ్బందులు ఎదురౌతున్నాయి. ఎక్కుడైతే పవర్లామ్ యజమానులు తయారుచేస్తున్నారో వారి మీద ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవడం లేదు. అందువలన తగిన చర్యలు తీసుకుంటే చేసేత కార్బికులు తయారుచేసిన పస్తాలు అమ్ముడుపోయే అవకాశం వుంది. కాబట్టి దానిని గమనించాలని కోరుతున్నాను. అలాగే బడ్జెట్లో కూడా కేబాయింపులు అరకొరగా వున్నాయి. చేసేత పరిశ్రమకు సంబంధించి కనీసం మూడు వందల కోట్ల రూపాయలు పెంచాలని కోరుతున్నాను. ఇవాళ అపెరల్ టెక్స్చెట్లో పార్సుల కోరకు ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తుంది. చేసేత కార్బికులు గణనీయ సంఖ్యలో వున్నారు కాబట్టి

ఇక్కడ చేసేత పార్ములు ఏర్పాటు చేయాలని, జనతా వస్తూల ఉత్సవాలకి ఈ ప్రభుత్వం కూడా పూనుకుంటే మంచిదని చెప్పి తమ ద్వారా కోరుకుంటున్నాము. అలాగే సిరిసిల్ల, పోచంపల్లి, రాష్ట్రంలోని అనేక చోట్ల చేసేత కార్బిక్కులు దాదాపు నాలుగు వందల మంది ఆత్మహాత్యలకు పొల్లెన విషయం నేను ప్రత్యేకంగా చెప్పునక్కరలేదు. ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రత్యేకంగా చేసేత కార్బిక్కుల ఆత్మహాత్యలకు సంబంధించి ఎక్కువేమీయో ఇష్వదానికి కూడా జీవో విడుదల చేశారు. ఆ జీవోలో కొన్ని నిబంధనలు పెట్టినందువలన ఆ నిబంధనలు అడ్డగోడలుగా నిలుస్తున్నాయి. ఏదైతే చేసేత వృత్తి చేసుకొని, ఆ వృత్తికి సంబంధించిన వారు చనిపోయారో వారికి సంబంధించి వర్తించేలాగా ఆ జీవోను సవరింప చేయాలని, ఆ కుటుంబాలను కూడా అదుకోవాలని నేను తమద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య : సర్, సంబంధిత మంత్రికి ఈ సమాచారం చెప్పి తగు చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా కోరతాము.

جناب سید احمد پاشا شاہ قادری۔ محترم اسٹاکر صاحب میں آپ کے ذریعہ ملکہ پولیس میں لاءِ اینڈ آرڈر اور ٹریک پولیس کے تعلق سے وزیر داخلہ کی توجہ مبذول کروانا چاہتا ہوں کہ شہر حیدر آباد میں پولیس کی جانب سے چالانات کا سلسلہ جاری ہے اور اس کے ذریعہ بے قصور اور غریب لوگوں کو نشانہ بنایا جا رہا ہے۔ ہمٹ کے عنوان پر بھجا چالانات کے جاری ہیں۔ ان دونوں امتحانات چل رہے ہیں اور ان بھجا چالانات کی وجہ سے طلباء کو کافی دشواری ہو رہی ہے۔ امتحانات میں شرکت کے لئے جانے والے طلباء کو ہمٹ رہنے کے باوجود بھی 15، 15، 20 کا نیشنل ٹریک پولیس کا اشتاف کھڑے رہ کر روک رہے ہیں جس کی وجہ سے کئی بچپن تو امتحانات دینے سے محروم ہو گئے۔ مجلس اتحاد المسلمين کا ایک دریغہ مطالبه یہ ہے کہ ہمٹ کے قانون میں ترمیم کرتے ہوئے اس کو اختیاری بنایا جائے۔ آج چالانات کا لامتناہی سلسلہ جاری ہے اور یہ نشانہ متوسط طبقہ اور غریب لوگوں کو بنایا جاتا ہے۔ ٹریک کامسلہ دن بدن جوچیدہ ہوتا ہے لیکن اس پر کنٹرول کرنے کے بجائے ٹریک پولیس والے ہر طرف چالانات کے لئے کھڑے ہوتے ہیں اور چالانات کرتے ہیں۔ جہاں پر ٹریک جام ہوتی ہے وہاں پر ہی قریب میں کھڑے ہو کر چالانات کے جانتے ہیں۔ لاءِ اینڈ آرڈر پولیس کا یہ عالم ہیکہ رات میں 10 بجے ہی روکانات اور ہو ٹلیں بند کرواتے ہوئے ایک دہشت کا ماحول پیدا کرنے کی کوشش کی جاتی ہے۔ جبکہ میڈیکل ہالس اور ایس۔ٹی۔ڈی۔ بو تھس کو رات 12 اور 1 بجے تک کھولا رکھنے کی اجازت دی گئی ہے لیکن جبری طور پر میڈیکل ہالس اور ایس۔ٹی۔ڈی۔ بو تھس کو بھی بند کروادیا جاتا ہے۔ بے روزگار نوجوانوں کے روزگار کیلئے ایس۔ٹی۔ڈی۔ بو تھس کو قائم کیا گیا جو ان کے روزگار کا ذریعہ بننے ہوئے ہیں۔ رات کے وقت اٹر میٹھل کالس کم شرح پر ہوتے ہیں اس لئے وہاں پر مجمع ہوتا ہے لیکن رات میں 10 بجے اور 11 بجے کے اندر ہی ایس۔ٹی۔ڈی۔ بو تھس کو بند کرنے کیلئے جبر کیا جاتا ہے۔ میری حکومت سے گزارش ہیکہ اس جانب توجہ کرتے ہوئے پولیس کو ہدایت دیں کہ میڈیکل ہالس اور ایس۔ٹی۔ڈی۔ بو تھس جو نوجوانوں کے روزگار کا ذریعہ ہیں ان کو سہولت فراہم کرے اور چالانات کے لامتناہی سلسلہ کو بند کریں۔ نوجوانوں کو اور طلباء کو امتحان ہال جانے اور امتحانات میں شرکت کرنے کے لئے کافی دشواری ہو رہی ہے اور ہمارا حکومت سے یہ مطالبہ ہیکہ ہمٹ کے قانون میں ترمیم کرتے ہوئے اس کو اختیاری بنایا جائے۔ چالانات کا لامتناہی سلسلہ کی وجہ سے کئی بد عنوانیاں پیدا ہو رہی ہیں۔ چالانات کے نام پر روک کر رشوٹ لی جا رہی ہے اور معصوم عوام کو شہریوں کو پریشان کیا جا رہا ہے۔ اگر ملکہ پولیس پر ایک انکوائری کمیٹی قائم کی جائے تو مجھے یقین ہیکہ ہر جگہ جہاں پر چالانات کے جاری ہے ہیں وہاں کرپشن نمایاں طور پر سامنے آئے گا۔ میری آخری گزارش ہیکہ حکومت اس کو serious لے اور ہمٹ کے قانون میں ترمیم کرتے ہوئے اس کے استعمال کو اختیاری بنائے۔

శ్రీ డి. జానారెడ్డి : అధ్యక్ష, నభ్యాచు వెలిచుచ్చిన అభిప్రాయాలను పరిగణనలోకి తీసుకొని పరిశీలిస్తుము.

جناب جی۔ کشن ریڈی۔ شہر حیدر آباد میں اسکلپی سے دو کلو بیٹر دور دھول پیٹ میں پر سوں اکسائز کے عہدیدار نے دھاوا کیا جسمیں محظاوں کے اوپر بیچوں کے اوپر اور بزرگوں کے اوپر زور زبردستی کرتے ہوئے گھروں میں گھس کر گھروں کا سامان باہر پھینک دیا۔ ہر دو ہمینوں میں ایک بار اکسائز عہدیدار دھاوے کرتے ہیں اور ان غریب لوگوں کو چالانات کرتے رہتے ہیں۔ وہ لوگ بیکار میں پھنسنے جاتے ہیں۔ ریکارڈ بتلانے کے لئے غیر ضروری ان لوگوں پر کیس درج کئے جاتے ہیں۔ اکسائز عہدیدار ہر دو، تین ہمینوں میں حکومت کو بتلانے کے لئے کہ کئے دھاوے کے اور کئے مقدمات درج کئے ہیں اور اسکے دوسرے روزوہاں پر جا کر معمول وصول کرتے ہیں۔ ہر ایک ٹیکلی کو ڈرا دھمکا کر اور زور زبردستی کرتے ہوئے پہیہ وصول کرتے ہیں۔ تین دن پہلے دھول پیٹ میں اکسائز عہدیدار نے اتنی دہشت پیدا کی کہ بھر واڑی میں ایک شخص آندھنگہ کا انتقال ہو گیا۔ اس آدمی کا خاندان رود پر آگیا ہے۔ آندھرا پردیش کے ہر گاؤں میں شراب کی نمایاں بہہ رہی ہیں، سر کار کیا کر رہی ہے۔ ایک دھول پیٹ میں دھاوا کرنے سے غیر قانونی شراب بند نہیں ہوتی۔ میں آپ سے انورود کرنا چاہتا ہوں کہ آندھرا پردیش میں کیجیف منظر بنے جیسے کا سورہ ہمانداری، پی۔ وی۔ نسمہ راؤ، جلکم ویٹگل راؤ، این۔ این۔ راما راؤ، ڈاکٹر ایم۔ چٹا ریڈی، این۔ انجیا، چدر را بابو نائیدو، غیرہ اور اب آج ڈاکٹر راج شیکھر ریڈی صاحب چیف منظر ہیں۔ جب سے لیکر آج تک دھول پیٹ کی غریب جتنا میں کوئی تبدیلی نہیں آئی۔ میں آپ سے وہاں کی جتنا میں بدلاولانے کے لئے پار تھنا کرتا ہوں۔ ان کی زندگی میں بدلاولانے کے لئے کوئی مقابل روزگار فراہم کریں۔ کوئی بھی شخص شراب بنا کر اپنی زندگی نہیں گزارنا نہیں چاہتا۔ شہر حیدر آباد میں ہر واں شاپ بار میں تبدیل ہو گئی ہے اس کو پہلے روکیں۔ اس کے بعد ان غریب لوگوں کا سر دے گھر گھر جا کر کریں اور انہیں مناسب روزگار فراہم کریں۔ میں یہ تین دلانا چاہتا ہوں کہ شہر حیدر آباد کے ہم تمام ایم۔ ایل۔ ایز دھول پیٹ میں شراب بنانے سے روکیں گے بشر طیکہ انہیں کوئی اچھا روزگار فراہم کریں تاکہ وہ اپنی بسر کر سکیں۔

۴۰. 10.40

శ్రీ కొణతాల రామకృష్ణా: అధ్యక్షా, నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది, తగు చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ ఎల్. రాజారావు (పోడీరు): అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలోని కరెంట్ సమస్యను సభలో ప్రస్తావిస్త్రొను. టెన్ట్ క్లోన్ విద్యార్థులకు ఎగ్జమ్స్ జరుగుతున్నాయి. ఈ కరెంట్ సమస్య గురించి ఇదే పోస్టలో మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకొన్నిసప్పుడు నోట్ చేసుకుంటున్నాము, చర్యలు తీసుకుంటున్నామని చెప్పారు. కానీ, కరెంట్ సమస్య కొనసాగుతూనే ఉంది, విద్యార్థులు ఇఖ్బంది పడుతున్నారు. కరెంట్ కోత్ లేకుండా చూడాలి. నాలుగు గంటల నుండి ఆరు గంటల పరకూ కరెంట్ కోత్ ఉంది. నాకు చాలా చోట్ల నుండి ఫోన్ ద్వారా తెలియజేశారు. తెల్లవారుజామున ఏడు గంటల పరకూ కరెంట్ ఉండేలా చర్యలు తీసుకోవాలని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ మహాద్ అలీ పబ్లీర్: అధ్యక్షా, గౌరవనభ్యాలు చెప్పింది నోట్ చేసుకున్నాను. ఎగ్గామినేషన్స్ ను దృష్టిలో ఉంచుకొని మా అధికారులకు ఆదేశాలు ఇస్తాము.

శ్రీ వై. వెంకటేశ్వరరామడ్డి (సత్రమపల్లి): అధ్యక్షా, గత ప్రభుత్వంలో మున్సిపాలిటీలకు హాడ్జ్ ద్వారా నాబార్డ్ ద్వారా డ్రింకింగ్ వాటర్ కాని లోన్స్కి లోన్స్ తీసుకొచ్చి డెవలప్ చెయ్యడం జరిగింది. కాని, కొత్తగా మున్సిపాలిటీలు ఎల్క్ష్ అయిన తరువాత, గతంలో ఉన్న లోన్స్ని, మనకు ప్రభుత్వం ద్వారా పస్తున్న నాన్ ప్లాన్ క్రింద రికవరీ చేస్తున్నారు. ఈరోజున కొత్తగా ఎల్క్ష్ అయిన మున్సిపాలిటీ పరిధిలో గ్రాంట్స్ లేక జనరల్ ఫండ్స్ నుండి వచ్చే గ్రాంట్ మొత్తం కూడా అక్కడ జీతాలకు సరిపోతున్నాయి. స్థానిక సంస్థల నుండి పంచాయతీ రాజ్ ద్వారా ఇస్తున్న నాబార్డ్, హాడ్జ్ గ్రాంట్ మొత్తం కూడా ప్రభుత్వం భరాయిస్తుంది కాబట్టి అలాగే మున్సిపాలిటీలను కూడా స్థానిక సంస్థలుగా భావించి ఆ నాటి లోన్స్ మొత్తాన్ని కూడా గ్రాంట్గా తీసుకువాలని కోరుతున్నాను. కేంద్రప్రభుత్వం ద్వారా ఇ.ఐ.డి.ఎస్, ఎస్.ఎస్.ఎం.టి నుండి మనకు దాదాపు 90 పర్సెంట్ గ్రాంట్గా, టెన్ పర్సెంట్ లోన్గా ఇస్తున్నారు. ఆ నిధంగా మా సత్రమపల్లి మున్సిపాలిటీని ఇ.ఐ.డి.ఎస్ కి ప్రపాజల్ పంపించడం జరిగింది. కాబట్టి డ్రింకింగ్ వాటర్కి ప్రయారిటీ ఇచ్చి, గతంలో ఉన్న లోన్స్ను కూడా గ్రాంట్గా మార్చి ఇ.ఐ.డి.ఎస్ కి డ్రిఫర్న్స్లో పెట్టాలని కోరుకుంటున్నాము. గతంలో ఉన్న లోన్స్ మొత్తాన్ని ఈరోజు రికవరీ చెయ్యడం వల్ల జీరో గ్రాంట్ లో ఈరోజు నాన్ ప్లాన్ ద్వారా ప్రభుత్వం ద్వారా పస్తుంది. గతంలో ఉన్న లోన్స్ మొత్తాన్ని గ్రాంట్గా మార్చి మా సత్రమపల్లి మున్సిపాలిటీని ఆయకోవాలని పురపాలక శాఖ మంత్రి గారిని కోరుకుంటున్నాను.

శ్రీ కోనేరు రంగారాపు: అధ్యక్షా, నోట్ చేసుకున్నానుండి.

శ్రీ జి. మురళీరామకృష్ణ: అధ్యక్షా, ఇవ్వోళ పంచాయతీ రాజ్ వ్యవస్థలో గ్రామీణ ప్రాంతాలలో, గ్రామ పంచాయతీలలో, మండల పరిపత్తుల ద్వారా గాని తహశిల్దారు వ్యవస్థ ద్వారా గాని పంచాయతీ సెక్రటరీస్, రెవెన్యూ సెక్రటరీస్ అని రెండు ఉన్నాయి. గ్రామాలలో ఏ ఆకోంట్ కావాలన్నా లేక ల్యాండ్కి సంబంధించి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టిన స్క్రీమ్స్ ఏవైనా సరే, వేలాది కోట్ల రూపాయలు పడెంటిపై చెయ్యాలంటే ముందు గ్రామంలో సెక్రటరీ ఫష్ట్ ప్రయారిటీ. సెక్రటరీ లిస్ట్ కరెక్ట్గా చేసినపుడు ఏ ప్రాభుం ఉండదు. పైక్స్లోన్స్, ప్రకృతి వైఫరీత్యాలు ఏని వచ్చినా సరే సెక్రటరీస్ మెయిన్ అక్కడ. గ్రామాలలో పంచాయతీ సెక్రటరీలు, రెవెన్యూ సెక్రటరీలకు సరైన ట్రైనింగ్ లేక వివిధ డిపార్ట్మెంట్స్ నుండి గ్రామాలలో యాభై శాతం పోస్టుల పరకూ భాళీగా ఉన్నాయి. వారికి ఏ పని రాక, ఏ రికార్డ్ ఎలా తయారుచేయాలో చేతగాక ప్రైవేట్ వ్యక్తుల మీద ఆధారపడుతున్నారు. ఉదాహరణకి ఇందిరమ్మ గ్రామాలు ఎంపిక చేసి ఎక్కువ బాధ్యత ఈ రెవెన్యూ సెక్రటరీలకు, పంచాయతీ సెక్రటరీలకు ఉంటుంది. ఈ లిస్ట్ కరెక్ట్గా తయారుచేసినట్లయితే ఏ ప్రాభుమ్సు ఉండడు. వారికి సరైన ట్రైనింగ్ లేక ఇబ్బందిగా ఉంది. గ్రామాలలో చాలా సెక్రటరీ పోస్టులు భాళీగా ఉన్నాయి. చాలా మేజర్ పంచాయతీలలో సెక్రటరీలు లేక మార్చి డిమాండ్కు పస్తులు కలెక్షన్ గాని అగ్రికల్చర్ రెవెన్యూ పసుళ్లు కాక ఇబ్బందిగా ఉంది. గత ప్రభుత్వంలో ఈ సెక్రటరీల వ్యవస్థ పెట్టి అంతా అస్త్రవ్యవస్థం చేశారు. ఇప్పుడికైనా సరైన ట్రైనింగ్ ఇచ్చి, సెక్రటరీలను ఎడ్యుకేషన్ వాళ్లని వేసి చేస్తే బాగుంటుంది. గ్రామాలను సెట్రోట్ చెయ్యకపోతే చాలా ప్రాభుం అవుతుంది. ముగ్గరి దగ్గర ల్యాండ్స్ మారిన నలభై సంవత్సరాలు, యాభై సంవత్సరాల అయినా రికార్డ్స్ మాస్ట్ పాత పేర్లు ఉంటున్నాయి. ప్రాభుమ్సు ఉన్నాయి. ఇది చాలా ఇంపార్టెంట్.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి: అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు చెప్పిన విషయాన్ని రెపెమ్యూ శాఖ, పంచాయతీ శాఖామాత్యులకు తెలియజేస్తాను. నేను కూడా అందులో మెంబర్ని, ఆ విపరాలు తెలియజేస్తాను.

శ్రీ ఇ. రాజేందర్: అధ్యక్షా, నా ఆవేదనము అర్థం చేసుకొని నాకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు. మా కమలాపూర్ నియోజకవర్గంలో అయిదు మండలాలున్నాయి. జమ్మికుంట అనే మండలం లక్ష జనాభా ఉన్నటువంటి మండలం అది. జమ్మికుంట పట్టణంలో కూడా ముప్పె, ముప్పె అయిదు వేల మంది జనాభా ఉన్నారు. ఉత్తర తెలంగాణాలోనే second biggest agricultural marketగా ఉన్నటువంటి ప్రాంతం అది. దాదాపు అరపై రైన్ మిల్, పది స్థినింగ్ మిల్ ఉన్నాయి. కోట్లాది రూపాయల త్రానాస్కాన్ నెల నెలా జరుగుతుంది. సబ్ ట్రైజరీ ఆఫ్సు కోసం నేను గత మూడు సంవత్సరాలుగా మంత్రి గారికి విస్తరిస్తున్నాను. మా జిల్లాలో పాత తాలుకాలో అక్కడక్కడా పని లేసటువంటి, బిజెస్ లేసటువంటి వాటి దగ్గర ఉన్నాయి, మా దగ్గర పెట్టండి అని విస్తరించుకున్నాము. కానీ, అమలు కాలేదు. మా నియోజకవర్గంలో ఎక్కడా సబ్ ట్రైజరీ ఆఫ్సు లేదు. రెండవది, చాలా బిజెస్ సెంటర్, అయిదు వేల పెషనర్స్ ఉన్నారు, రెండు వందల పొతశాలలున్నాయి. వాళ్ల ముప్పె కిలోమీటర్లు బయటకు పోయి పనిచేసుకోవాలంటే చాలా ఇబ్బంది. జమ్మికుంట మండల హెడ్కోర్స్లో ఒక సబ్ ట్రైజరీ ఆఫ్సును ఏర్పాటు చెయ్యమని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. అడిషనల్ స్టోఫ్సు పెట్టపలసిన అవసరం ఉంది. వేరే దగ్గర పని లేకుండా ఉన్నారు. కనీసం అక్కడ నుండి అయినా స్టోఫ్సు మాకిస్టోరని విస్తరించుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె.రోశయ్: సార్, నేను నోట్ చేసుకున్నాను. దాని మీద పరిశీలన చేయించి తగు చర్యలు తీసుకుంటాము.

ఉ.10-50

శ్రీ చెంగల పెంకటరావు (పాయకరావుపేట): అధ్యక్షా, నాకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు ముందుగా మీకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాము. రాష్ట్రంలో ఇందిర ప్రభకం ట్రెండ జనవరి, 2005లో నర్సే నెం. 93, పెదబొంగుళూరు, ఎస్.రాయవరం మండలాలలో మేడికొండ అనే కొండ ప్రాంతంలో 35 మంది దళితులకు పట్టాలు ఇచ్చారు. కాకపోతే ఈరోజు పరకు కూడా వారికి పొజెషన్ ఇప్పలేదు. గత డిడిఆర్సీ మీటింగ్లో కూడా ఎన్నోసార్లు ఆ విషయాన్ని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుక వెళ్లాను. ఆ సమావేశంలో ఒక వారంలోగా వారికి పొజెషన్ ఇప్పడం జరుగుతుందని హామీ ఇచ్చారు. ఆ హామీ ఇప్పటివరకు అమలుకాలేదు. అక్కడ ఉన్న మొత్తం 120 ఎకరాలకు గాను ముప్పె ఎకరాలు మాత్రమే కేటాయిస్తున్నట్లు చెప్పారు. కానీ మిగతా 90 ఎకరాలు ఎపరికీ ఇప్పలేదు. సుదర్శనరాజు అనే కాంగ్రెస్ లీడర్ ఆధిసంలో ఆ స్థలం ఉంది. అతను పేద దళితులకు పొజెషన్ ఇప్పకుండా అన్నివిధాలా అడ్డుకుంటున్నారు. అతనిమీద నిన్న పోలీసులకు కూడా కంప్యూటర్ ఇచ్చారు. గతంలో ఒంగోలులో దళితులకు కేటాయించిన భూములు ఇతరులకు అప్పగిస్తున్న విషయాన్ని ఈ సభలో జీరో అవర్లో శ్రీ జి.కి.ప్రస్తావించినపుడు కూడా ప్రభుత్వం దళితులకు ఆ భూములను తిరిగి అప్పగించడంలో జరిగిన జాప్యంపలన అక్కడ ఒక దళితుడు ఆత్మహత్య చేసుకున్నారు. ప్రస్తుతం ఇర్మై మూడు మంది దళితులకు ఆ భూమి అప్పగించలేని పరిస్థితి పస్తే వారు కూడా ఆత్మహత్య చేసుకొనే పరిస్థితి వస్తుంది. కావున ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో వెంటనే స్పందించాలి. ఆ భూమిలో ఉన్న కొండమీద ఒకటి, రెండు ఇండ్స్ కూడా కట్టారు. అలాగే ఇందిరమ్మ గృహాలు కేటాయింపు కూడా దుర్గామియాగం జరుగుతుంది. దానికి సంబంధించిన అధికారుల మీద చర్య తీసుకుంటే ఇందిరమ్మ గృహాలకు న్యాయం జరుగుతుంది.

శ్రీ డి.ఎస్.రెడ్యా నాయక్: అధ్యక్ష, గౌరవసభ్యులు చెప్పిన విషయాన్ని నోట్ చేసుకున్నాను. తగు చర్య లీసుకుంటాం.

MR. SPEAKER: Now, I will request the Minister for Commercial Taxes, Prohibition and Excise, Law and Courts to move the Bill for Introduction.

ప్రభుత్వ బిల్లు

2007, అంధ్రప్రదేశ్ విలువ ఆధారిత పన్ను రెండవ సవరణ బిల్లు
(ప్రతిపాదించబడినది)

SRI KONATHALA RAMA KRISHNA : Sir, I beg to move :

" That leave the granted to Introduce the Andhra Pradesh Value Added Tax (Second Amendment) Bill, 2007."

MR. SPEAKER : Motion moved.

Now, the question is :

" That leave the granted to Introduce the Andhra Pradesh Value Added Tax (Second Amendment) Bill, 2007."

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was Introduced.

సభా సమక్షంలో ఉంచిన పత్రములు

1) A copy of the Annual Report of the Eastern Power Distribution Company of Andhra Pradesh Ltd., for the year 2005-06, in compliance with Sections 617, 619-A and 619-B of the Companies Act.

2) A copy of the Annual Report of the Northern Power Distribution Company of Andhra Pradesh Ltd., for the year 2005-06 in compliance with Sections 617, 619-A and 619-B of the Companies Act.

3) A copy of the 18th Annual Report of the Andhra Pradesh Beverages Corporation Ltd., for the year 2004-05, in compliance with Section 619 (3) of Companies Act, 1956.

4) A copy of the Notification issued in G.O.Ms.No.179, Law (c) Department, dt.27-12-06 as required under Sec.,26(1) of A.P. Advocates Welfare fund Act., 1987.

MR. SPEAKER : The Government Motions deemed to have been moved.

DR. YS RAJASEKHARA REDDY, CHIEF MINISTER AND LEADER OF THE HOUSE :

ప్రభుత్వ ప్రతిపాదనలు

1. అంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యవిధాన, కార్యక్రమ నిర్వహణ నియమాపథిలోని 226 నియమం క్రింద ఆవశ్యకమైన విధంగా 2007-2008 సంవత్సరానికి ప్రభుత్వ లెక్కల సమితి సభ్యులుగా తమ సుండి 15 మంది సభ్యులను ఎన్నుకొనుటను గురించి

Sir, with your permission, I beg to move :

1) "That the Members of this House do proceed to elect in the manner required by Rule 226 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, 15 Members from among its Members to be Members of the Committee on Public Accounts for the year 2007-08."

2. అంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యవిధాన, కార్యక్రమ నిర్వహణ నియమాపథిలోని 228 నియమం క్రింద ఆవశ్యకమైన విధంగా 2007-2008 సంవత్సరానికి అంచనాల సమితి సభ్యులుగా తమ సుండి 15 మంది సభ్యులను ఎన్నుకొనుటను గురించి

2) " That the Members of this House do proceed to elect in the manner required by Rule 228 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, 15 Members from among its Members to be Members of the Committee on Estimates for the year 2007-08."

3. అంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యవిధాన, కార్యక్రమ నిర్వహణ నియమాపథిలోని 231 నియమం క్రింద ఆవశ్యకమైన విధంగా 2007-2008 సంవత్సరానికి ప్రభుత్వ సంస్థల సమితి సభ్యులుగా తమ సుండి 15 మంది సభ్యులను ఎన్నుకొనుటను గురించి

3) " That the Members of this House do proceed to elect in the manner required by Rule 231 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, 15 Members from among its members to be Members of the Committee on Public Undertakings for the year 2007-08."

MR. SPEAKER : Government motions moved.

విషేషాధికారాల సమితి నివేదిక సమర్పణ

MR. SPEAKER : The Report of the Committee on Privileges deemed to have been presented.

SRI GADE VENKATA REDDY (Baptla): Sir, with your permission, I beg to present :

" The Second Report of the Committee of Privileges on the case relating to the Violation of Protocol against the officials of Panchayat Raj Department and Mandal Development Officer, Nellore District."

MR. SPEAKER : The Report of the Second Report of the Committee on Privileges has been presented to the House.

2006 – 2007 సంవత్సరమునకు అనుబంధ అంచనాల సమర్పణ

SRI K ROSAIAH : Sir, with your permission, I beg to present :

" The Supplementary Estimates for 2006-2007"

MR. SPEAKER : The Estimates for 2006-2007 has been presented to the House.

MR. SPEAKER : I have an announcement to make.

ప్రకటన

I am to announce that election will be held for the constitution of three Financial Committees, namely, Public Accounts Committee, Public Undertakings Committee and Estimates Committee, the schedule of which as follows :

- 1) Last date of filing Nominations ..... 5-00 PM, 28-3-2007
(Wednesday)
- 2) Scrutiny of Nominations ..... 11-00 AM, 29-3-2007
(Thursday)
- 3) Last date of Withdrawal of such
Nominations ..... 5-00 PM, 29-3-2007
(Thursday)
- 4) Date on which the election shall
take place, if necessary, in
in the Committee Hall No,I
of Assembly Buildings, Hyderabad. ... 9-00 AM to 2-00 PM, 30-3-2007
(Friday)

**THE HOUSE REASSEMBLED AT 11.14 A.M.
(HON'BLE SPEAKER IN THE CHAIR)**

MR. SPEAKER: The matters posted under Rule 74 and 304 are postponed. Now, we have Government Resolution to be moved by the Minister for Major and Medium Irrigation.

ప్రభుత్వ తీర్మానము
“ దేశంలో ఉన్న అన్ని పెద్ద అనకట్టలు సురక్షితంగా పనిచేసిటట్లు చూచుటకు వాటికి సక్రమమైన నిఘా, తనిఖీ, కార్బపర్చన, నిర్వహణ ఏర్పాటు చేయుట ”ను గురించి
(ఆమోదించబడినది)

SRI PONNALA LAKSHMIAH: Speaker sir, I beg to move:

" That this House commends the Dam Safety legislation as approved by the Union Ministry of Water Resources (MOWR), which seeks to provide for proper surveillance, inspection, operation and maintenance of all large dams in the country to ensure their safe functioning.

Now, therefore, in pursuance of clause (1) of Article 252 of the Constitution of India, this Assembly hereby resolves that the Dam Safety Legislation providing for the proper surveillance, inspection, operation and maintenance of all large dams in the country to ensure their safe functioning and all matters connected therewith or ancillary and incidental thereto, should be regulated in the State of Andhra Pradesh by Parliament by law. "

MR. SPEAKER: Resolution moved.

శ్రీ చాదా పెంకట రెడ్డి:- అధ్యాత్మా, ఈ రిజల్యూషన్‌కు సంబంధించి ఇప్పుడున్న రిజల్యూషన్‌ను వార్పు చేసి నందువల్ల ప్రయోజనాలు ఏమిటి అన్నది వివరణ చెచితే బాగుంటుంది అని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- చెప్పారు కదా, maintenance and other aspects.

SRI PONNALA LAKSHMIAH: Under Dam Safety Act, 2002, different functions are there. ముఖ్యంగా ఈ ప్రాజెక్టుల భద్రత విషయంలో, అప్రమత్తంగా ఉండవలసిన అంశాలను ఈ యాక్ట్‌లో పొందువరచారు. It covers two points. (1) Classification of Dam (2) Identification of Dams (3) Safety Organizations. This Act covers three aspects and it deals with the Dam Safety Organizations. ఈ ఫంక్షన్‌లో - Establishing dam safety organizations, dam safety inspection and evaluation of pre and post-monsoon reports తయారు చేయడానికి ఇందులో పొందువరచడం అయింది. 1997 లో The Government of India has constituted a national committee. అందులో safety measures, exchange of views and technical remedial measures to safeguard the

dams ఇందులో పొందువరచబడ్డాయి. Dam safety Organisation ముఖ్యంగా time to time comprehensive evaluation చేయడానికి కూడా ఇందులో పొందువరచడం జరిగింది. కానీ కనీసం పది సంపత్తురాలకు లోపల comprehensive evaluation reports of the dam safety measures తీసుకోవాలని ఉంది. ఈ యొక్క లోపల రిజర్వాయర్లను ఏ పద్ధతిలో నింపగలిగే స్థితిలో ఉండాలి అనేది తరువాత emergency action plans time to time చేయాలని కూడా పొందువరచడం జరిగింది. అదే విధంగా ఈ రిపోర్టులన్నీ కూడా annual reports, Ministry of Water Resources, Government of India కి చేరవేసే విధంగా ఇందులో పొందువరచడం జరిగింది. తరువాత మన రాష్ట్రం కొన్ని సవరణలు చేయాలని సూచిస్తే ఆ సవరణలు అవసరం లేదనే మాట కేంద్ర ప్రభుత్వం తెలియ జేసింది. అందుకే ఈ యొక్క ను 27.4.2005 న in toto మనం యాక్షణ్ణ చేయవలసి వచ్చింది. దీనిలో రెండు కండిషన్స్ ఉన్నాయి. మన రాష్ట్రమే బిల్ తయారు చేయవలసిన అవసరం, పాస్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. లేకపోయినట్లుయే Government of India propose చేసిన యొక్కను మనం in toto నష్టించే స్థాపించాలన్నే ఈ యొక్క ప్రాప్తి అనేది Draft Resolution of the Government of Dam safety Act 2002 ను అమోదించడం జరిగింది. అది మీ ముందు ఉంచడం జరిగింది. ఇందులో రాష్ట్రంలో దాదాపు 180 డ్యూమ్సలలో అంటే 16 Major Projects, 80 Medium Projects, 84 Minor Projects మొత్తం 180 ఈ యొక్క క్రిందకు రావడం తరువాత వీటిని time to time ప్రమాదాలు సంభవించకుండా, ప్రమాదాల వల్ల వచ్చే పర్యవసాాలను ముందే దృష్టిలో పెట్టుకుని నీటి నిలువలను, నీటి విడుదలను క్రమబద్ధికరించే విధంగా, అప్రమత్తంగా ఉండే విధంగా ఆ యొక్కలో పొందువరచడం జరిగింది.

ఉ. 1120

శ్రీ చాడా వెంకటరెడ్డి: అధ్యక్షు, ఈ ప్రభుత్వం జలయజ్ఞం పేరుతో పెద్ద ఎత్తున ప్రాజెక్టులు టీక్స్ చేస్తున్నది. డ్యూమ్సు, రిజర్వాయర్స్ పెద్ద ఎత్తున నిర్మాణం అపుతున్నాయి. దీనికి సంబంధించి మంత్రిగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానాన్ని మేము బలపరుస్తున్నాము. కాప్సెషన్ మంచిదే. సేషన్స్కి, నాణ్యతా ప్రమాణాలకు సంబంధించి ఇప్పటికే అక్కడక్కడ కొంత చర్చ జరుగుతూ వుంది. నాణ్యతా లోపాలు వున్నాయనేది తమ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాము. వాటిని అధిగమించడానికి ఈ రిజోల్యూషన్ లోనే ఒక నిపుణుల కమిటీని పర్యవేక్షణ కోసం వేసే అంశాన్ని పొందువరచి వుంటే బాగుండేదని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. పర్యవేక్షణ అనేది తప్పకుండా వుండాలి. రిజోల్యూషన్ బాగుంది, నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. కేంద్ర చట్టాన్ని బలపరుస్తూ, అవసరం అనుకుంటే మనం కూడా చట్టం చేసుకుంటే తప్ప లేదు. పెద్ద మొత్తంలో చేస్తున్నాము కాబట్టి సేషన్స్ మెజర్సు చాలా అవసరం . డ్యూమ్సు, రిజర్వాయర్స్ కడుతున్నాము. మేజర్ అండ్ మీడియం యిరిగేషన్లో చాలా కన్సప్టక్షన్ జరుగుతున్నాయి. డాషించనరి రిలిలో మన రాష్ట్రంలో పెద్ద ఎత్తున కార్బూక్షమాలు జరుగుతున్నాయి కాబట్టి దీనికి సంబంధించి తప్పకుండా ముందుకు పోవలసిన అవసరం వుంది. ఈ రిజోల్యూషన్ ను బలపరుస్తూ, వేష్టీ మెజర్సు విషయంలో ప్రభుత్వం అలోచిస్తే బాగుంటుందని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం . ఎ. గ్పూర్: అధ్యక్షా, కేంద్రం మనం చేసిన సవరణలను నిరాకరించిన తరువాత యిన్ టోటో యాక్షణ్ణ చేయవలసి వచ్చింది. మీరు మూవ్ చేసిన రిజోల్యూషన్ స్పీరిట్సు మేము బలపరుస్తున్నాము. నా అనుభవంలో, ఈ హాస్టలో ఒకసారి చర్చ జరిగింది. శ్రీశైలం డ్యూం పెట్లో చెయకపోవడం వల్ల ఒకేసారి వరద నీరు వచ్చి విజయవాడ మునిగిపోయిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఇదే హాస్టలో

ఆ అంశం గురించి చర్చించాము. మా జిల్లాలో గాజుల దినై ప్రాజెక్ట్ వుంది. వరద నీరు వస్తూ వుండని గేట్స్ ఎత్తుతే గేట్స్ లేవలేదు. గేట్స్ లేవని విషయం ముందే కనిపెట్టి పుంటే వరద నీరు మరొక రకంగా మేనేజ్ చేసే వారు. అందువల్ల డ్యూమ్స్ స్టేషన్ అనేది చాలా ముఖ్యంశం . ఈ రిజోల్యూషన్సు బలపరుస్తున్నాము. అంతే కాకుండా సెంట్రల్ వాటర్ కమిషన్‌వారితో డ్యూమ్ యింజనీర్స్ సమస్యయం పెంచుకోవాలి. వాటర్ లెవెల్స్ కు సంబంధించిన సమాచారాన్ని పరస్పరం మార్పుకుంటూ పుంటే సమస్యయం వుంటుంది. ప్రాపర్ మెయిన్స్‌టెనెన్స్ ఆఫ్ ది డ్యూం కూడా వుండాలి. గేట్స్ పనిచేస్తున్నాయా, లేదా అనే అంశాన్ని వరద వచ్చిస్తుడే కాకుండా , పీరియడికల్ రెప్యూకోసం ఇంజనీర్స్తో కూడిన ఒక కమిటీ పుంటే బాగుంటుంది. స్పీరిట్ ఆఫ్ ది రిజోల్యూషన్సు మేము బలపరుస్తున్నాము.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి (హిమాయత్ నగర్): అధ్యక్షా, అంధ్రప్రదేశ్ లో చాలా పెద్ద ఎత్తున ప్రాజెక్టులను నిర్మాణం చేస్తున్నాము. అధ్యక్షా, అందరికీ తెలుసు, ఈమధ్య ప్రాకిస్థాన్ ఐయస్సి ఏజింట్స్ నాగార్జునసాగర్ ను టార్గెట్ చేసినట్లుగా సెంట్రల్ యింటిజెన్స్ ఏజన్సీ వారు స్టేట్ యింటిలిజెన్స్ ఏజన్సీని హాచ్చరించడం, పోలీసులు రక్షణ కల్పించడం జరుగుతూ వుంది. చాలా ప్రాజెక్టులు వస్తున్నాయి కాబట్టి సెక్యూరిటీ యాంగిల్లో వీటన్నింటిని కోల్రెస్ చేయడం కోసం పోలీస్ డిపార్ట్మెంట్లో సపరేట్ సెల్ ఏర్పాటుచేస్తే బాగుంటుంది. వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేస్తున్నప్పుడు ఎటువంటి ప్రమాదం వాలీల్కుండా ముందు జాగ్రత్త చర్యలు తీసుకోవడం చాలా అవసరం . ఇంతకుముందే చెప్పినట్లుగా నాణ్యతకు సంబంధించి, సిమెంట్ క్వాలిటీ విషయంలో, కలిపి వర్షాంటేజ్ విషయంలో, స్టీల్ విషయంలో ప్రమాణాలను పాటించాలి. డబ్బు కోసం పార్లమెంట్‌పై దాడి చేయడానికి కూడా వెనుకాడని వారున్నారు. ప్రాజెక్టుల నిర్మాణంలో నాణ్యతను పాటించాలి. కాంట్రాక్టర్లకు క్రింది స్థాయిలో ఫీల్డ్ ఇంజనీర్స్ పుంటారు. నిర్మాణ సమయంలో డ్యూం సామర్థ్యం తగ్గుకుండా వుండే విధంగా జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి. ఈ ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానాన్ని పూర్తిగా బలపరుస్తున్నాము.

శ్రీ ఇ. రాజేందర్: అధ్యక్షా, ఈ రిజోల్యూషన్సు టిఅర్యాల్ పూర్తిగా బలపరుస్తూ వుంది. ఇప్పుడున్న పరిష్కారాల్లో ప్రభుత్వం నీటి అవసరాలను గుర్తించి నీటి పారుదల రంగంలో ఏ రకంగా ఖర్చు చేస్తున్నదనేది చూస్తున్నాము. ఇన్ని వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేసి నిర్మాణం చేస్తున్న డ్యూమ్స్ విషయంలో తప్పకుండా కొన్ని యిభ్యందులు ఏర్పడతాయి. గతంలో చిన్న చిన్న తప్పిదాల వల్ల వందల వేల కోట్ల రూపాయలు నష్టపోయిన విషయం తెలుసు. శ్రేష్ఠిలం డ్యూం విద్యుతుత్తుత్తీ కేంద్రం లోకి నీరు పోయి చాలా యిభ్యందులు ఏర్పడినాయి. స్టేషన్స్ మెజర్స్ అనేవి డ్యూమ్స్కి మాత్రమే పరిమితం కాకుండా మెయిన్ కెనాల్స్ విషయంలో కూడా భద్రత పాటించాలి. నల్గొండ జిల్లాలో లెష్ట్ బ్యాంక్ కెనాల్ రెండుసార్లు తెగిపోయింది. యస్సార్ అర్థయస్సి కెనాల్ రెండుసార్లు తెగి నష్టపోయాము. మెయిన్ కెనాల్స్ విషయంలో ఎప్పటికప్పుడు స్టేషన్స్ మెజర్స్ ఫాలో అవుతే మంచిది. కిషన్‌రెడ్డి గారు చెప్పినట్లుగా యిన్ని వందల వేల కోట్లు వెచ్చించి కట్టే ప్రాజెక్టుల విషయంలో నాణ్యత ప్రమాణాలను పాటించవలసిన అవసరం వుంది. అందుకని నీటి విషయంలో రాజీపడకుండా తప్పకుండా నిజిలెన్స్ కమిటీ ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

శ్రీ పి. కేశవ్ (ఉరపకొండ): అధ్యక్షా, యిరిగేషన్ శాఖ మంత్రిగారు డ్యూమ్స్ స్టేషన్స్ మీద కేంద్ర ప్రభుత్వం చేసిన చట్టాన్ని అస్వయించడం కోసం రిజోల్యూషన్సు ప్రవేశపెట్టాడాన్ని మేము అమోదిస్తున్నాము. ఈ సందర్భంగా రెండు, మూడు విషయాలు ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాము. ఉదయం నుండి బాట్లుకి సంబంధించి మంత్రిగారు స్టేట్మెంట్ యిస్ట్రాక్ట్‌మే అని ఆసక్తిగా ఎదురు చూశాము. వారు మాట యిచ్చారు.

మంత్రిగారు సభలోకి రాగానే ప్రభుత్వ కార్యకలాపాలు సభ ముందుకు తెచ్చున్నారు. ప్రతిపక్షాల డిమాండ్సు వెనక్కు పెట్టే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు మంత్రిగారు.

శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మయ్య: అధ్యక్షా, సభా సాంప్రదాయాలు, పద్ధతులు, నియమాలు తెలిసినవారు మీరు కాబట్టి, మీరు ఎస్సుడు సమయం యిస్తే అప్పుడు మాట్లాడడానికి నాకు అభ్యంతరం లేదు. ఎడ్జర్న్మెంట్ మోహన్ వారు యిచ్చిపుపుడు నా అంతట నేను లేచి ప్రభుత్వం చర్చకు సిద్ధంగా పుందని చెప్పాను. మీరు అనుమతిస్తే చర్చిస్తాను.

శ్రీ పి. కేశవ్: ప్రభుత్వం అన్నిటికీ సిద్ధంగా పున్నాము అన డం నేర్చుకుంది. లాస్ట్ టైమ్ 27 స్టేట్మెంట్కు కమిట్ అయి ఒక స్టేట్మెంట్ మటుకే యిచ్చారు. బాట్లి విషయంలో స్టేట్మెంట్ యిచ్చి చర్చకు వచ్చే విధంగా చూడండి. స్టేట్మెంట్ యిప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాము. డ్యామ్సు సేష్టీ మెజర్స్ విషయానికి వస్తాను. ప్రథాసంగా మనకును శ్రేష్ఠిలం డ్యామ్, నాగార్జునసాగర్ డ్యామ్, కర్నాటకలో పున్న తుంగభద్ర డ్యామ్, వీటన్మింటని మన ప్రత్యేక అవసరాలను దృష్టిలో పుంచుకొని పొందుపర్చవలసిన అవసరం పున్నందున, ఎక్స్ప్రెస్ కమిటీ నేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. రెండు రాష్ట్రాల మధ్య పున్న డ్యాంల విషయం కూడా పొందుపర్చాలి. వాటికి ఈ చట్టం ఎలా అస్వయిస్తున్నారో చూడాలి. శ్రీరాం సాగర్ కావచ్చ, తుంగభద్ర కావచ్చ. ప్రభుత్వానికి కొన్ని సూచనలు యిప్పవలసి పుస్తది. మేము ఈ తీర్మానాన్ని పూర్తిగా బలపరుస్తున్నాము.

శ్రీ పి. శశిధర్ రెడ్డి: స్పీకర్ సర్, రాష్ట్ర యిరిగేపన్ శాఖా మంత్రి ప్రవేశపెట్టినటువంటి రిజోల్యూషన్సు మేము పూర్తిగా సహోర్ చేస్తున్నాము. ముఖ్యంగా రాష్ట్రంలో రాజశేఖర రెడ్డి ముఖ్యమంత్రి అయిన తరువాత రాష్ట్రంలో పెద్ద ఎత్తున ప్రాజెక్టులు కడుతున్నాము. ప్రతి డ్యామ్కు సేష్టీ చాలా ముఖ్యం కాబట్టి కేంద్రప్రభుత్వం తీసుకువస్తున్న డ్యామ్ సేష్టీ యాస్కను పూర్తిగా సమర్థిస్తున్నాము. మా మెడక్ జిల్లాలో సింగారు ప్రాజెక్టు పుంది. దానికి సంబంధించి ఘనాపూర్ ఆసకట్ట పుంది. దానికి సంబంధించి మహబూబ్ సగర్ కెనాల్, ఫతేసగర్ కెనాల్ పున్నాయి. మీ జిల్లాలో నిజాంసాగర్ ప్రాజెక్టు పుంది. ఇని పెద్ద ప్రాజెక్టులు కాబట్టి యివనీ ఈ పర్సుర్యా లోకి వస్తున్నందున పూర్తిగా సమర్థిస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: గౌరవ శాసనసభ్యులు శ్రీరాంసాగర్ మెస్సన్ చేశారు. ఇందులో రెండు యిస్మాలు పున్నాయి. ఒకటి రీసెంట్గా డ్యాం సేష్టీ కొరకు ఒక సరిగ్గులో యిన్సెప్టుక్రండ్ యిచ్చారు. ఆయనకే సేష్టీ లేదు కాబట్టి చేయలేను అని వెళ్లిపోయారు. you have to examine it.. రెండవది, డ్యాం దగ్గరలో చాలా హ్యాబిటేషన్స్ పున్నాయి కనుక వారెని రిహ్బిలిటేట్ చేస్తే మీకు సేష్టీ యాస్కన్ పుంటుంది. people are living too close to the Dam and they have to be shifted.

ఉ.11.30

శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మయ్య: అధ్యక్షా, గౌరవ శాసనసభ్యులు చాడా వెంకటరెడ్డి గారు, గపూర్ గారు, కిషన్రెడ్డి గారు, రాజేందర్ గారు, కేశవ్ గారు, శశిధర్ రెడ్డి గారు, వారిలోబాటు అధ్యక్షస్థానంలో పుస్త మీరు కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించిన ఈ లెజిస్లేషన్సు సమర్థిస్తూ కొన్ని సూచనలు చేసినందుకు చాలా సంతోషం . ఈ మూడు సంవత్సరాల కాలంలో జల యజ్ఞంలో భాగంగా చేపట్టిన కార్యక్రమాలకు గాను కనీసం ఈ ఒక్క అంశానికి అందరి మధ్యతు దోరికిందనే సంతోషం వ్యక్తపరుస్తున్నాను. జలయజ్ఞం కార్యక్రమాలను

శాశ్వత ప్రాతిషఠిక మీద చేపట్టడం జరిగింది. నీటినన్నింటిని త్వరితగతిన పూర్తి చేయడానికి సూచనలతోబాటు మంచి సలహాలు యేస్తే ఈ ప్రభుత్వం స్వీకరించడానికి సిద్ధంగా పుందని మరొకసారి గుర్తు చేస్తున్నాను. ఎక్కుపర్ట్ కమిటీ పుంటే బాగుంటుందనే మాట ప్రస్తావించారు. ముఖ్యంగా డ్యూం సేష్టీ మెజర్స్ రాష్ట్రంలో ఏర్పాటు చేయడం అయింది. అంతే కాకుండా డ్యూం సేష్టీ విషయంలో స్టేట్ యునిస్పెక్షన్ టీమ్స్ ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఎక్కుపర్ట్ కమిటీని కూడా రాష్ట్రంలో యుప్పటికే వేయడం జరిగింది. ఈ రకంగా డ్యూం సేష్టీ విషయంలో గాని, తీసుకోవలసిన నిర్దయాల విషయంలో గాని, ఏమాత్రం సందేహాలకు, అనుమానాలకు అన్నారం లేకుండా ప్రభుత్వం యుప్పటికే చర్యలు మొదలుపెట్టింది. అదే విధంగా సెక్యూరిటీ యాంగిల్స్ ప్రత్యేకంగా ఒక సెల్ ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుందని చెప్పారు. తప్పకుండా ఈ సూచనను పరిగణనలోనికి తీసుకుంటాము. క్వాలిటీ విషయంలో రాజీవడకుండా ముందుకు వెళ్లాలనే అంశాన్ని ప్రస్తావించారు. థర్డ్ పార్ట్ క్వాలిటీ కంట్లోల్సు రాష్ట్రంలో మొట్టమొదటిసారి ప్రాజెక్చుల విషయంలో ప్రవేశపెట్టి నాణ్యత విషయంలో రాజీవడకుండా పుండే విధంగా కార్బోక్సమాలు చేస్తున్నాము. నాణ్యత విషయంలో ఏడైనా విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి వస్తే తప్పకుండా ప్రభుత్వం అప్పటికప్పుడు స్పుందించి తగు రెమెడియల్ మెజర్స్ తీసుకుంటుంది. నురొకసారి గారస శాసనసభ్యులందరికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ, మద్దతు యిచ్చినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను.

MR. SPEAKER: Now, the question is:

"That this House commends the Dam Safety legislation as approved by the Union Ministry of Water Resources (MOWR), which seeks to provide for proper surveillance, inspection, operation and maintenance of all large dams in the country to ensure their safe functioning.

Now, therefore, in pursuance of clause (1) of Article 252 of the Constitution of India, this Assembly hereby resolves that the Dam Safety Legislation providing for the proper surveillance, inspection, operation and maintenance of all large dams in the country to ensure their safe functioning and all matters connected therewith or ancillary and incidental thereto, should be regulated in the State of Andhra Pradesh by Parliament by law."

(PAUSE)

The Motion was adopted and the Resolution was passed.

2007-2008 సం.పు ఆదాయ-వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్)

వ్యవసాయ పద్ధతి -పై చర్చ

(కొనసాగింపు)

మిస్టర్ స్పీకర్: లక్ష్మీకాంతారావుగారూ, త్వరగా ముగించండి. మధ్యాహ్నం 12.30 కి మంత్రిగారు స్టేట్మెంట్ యివ్వాలసి పున్నది.

కెప్పెన్ వి. లక్ష్మీకాంతారావు: అధ్యక్షా, కనీసం అరగంటయునా సమయం కేటాయించండి. అధ్యక్షా, ఏదయినా కార్బోక్సమం తీసుకున్నప్పుడు దాన్ని నిర్వహించడానికి కావలసిన సిబ్బంది చాలా అవసరం. లేకపోతే మనం పెట్టిన డబ్బుకు అనుకున్న ఫలితాలు సాధించడానికి అనుకూలత పుండదు. రాష్ట్రం మొత్తానికి

సంబంధించి పద్మ పెడుతున్నప్పుడు , విష్ణురణ అధికారులు తగినంతగా లేసందున రైతాంగం యిఱ్చందులు పడుతున్నారు. ఇందువల్ల ప్రభుత్వం నుండి అనుకున్న ఫలితం రైతుకు రాదు . డబ్బు ప్యాథా అవుతుంది. రాష్ట్రంలో ఖాళీగా పున్న మండల వ్యవసాయ అధికారుల పోస్టులను భర్తీ చేయడమైనది అని డిమాండ్ పత్రంలో పేరొన్నారు. ఈ పోస్టులు ఎన్ని ఖాళీగా పున్నాయి? ఎన్ని భర్తీ చేశారు? ఆ వివరాలేనీ యివ్వలేదు. భర్తీ చేసిన పోస్టులలో మండల వ్యవసాయ అధికారులను పర్సైంట్ ప్రాతిపదికై కాకుండా 9 నెలల కోసం తాత్కాలిక ప్రాతిపదికన నియమించినట్లు తెలుస్తున్నది. ఎగ్రికల్చరల్ బియస్సి చదివిన గ్రాంయైట్స్‌ను క్యూజువర్ల్ లేబర్సు నియమించిన పద్ధతిలో నియమించడం అనేది వారిని అవమానించడమే. ఈ పోస్టులను భవిష్యత్తులో రథ్య చేసి ఆలోచన ఏమయినా ఈ ప్రభుత్వానికి పున్నదా? అలాంటి యొచన లేకుంటే పర్సైంట్గా ఈ పోస్టులను ఎందుకు భర్తీ చేయడం లేదో ప్రభుత్వం స్పష్టం చేయాలి. నిత్తనాల ఎంపిక దగ్గర నుండి వంటలను అమ్ముకునే దాకా ప్రతి దశలో రైతు దారుణంగా మోసపోతున్నాడు.

రైతులకు అన్ని నిషయాలపై అవగాహన కల్పించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై పున్నది. ప్రతి నెఱ్య వ్యవసాయ కుటుంబాలకు ఒక విష్ణురణ అధికారిని నియమించాలని జయతీ ఫూష్ కమిటీ సూచించింది. అంటే 10,603 మంది వ్యవసాయ విష్ణురణ అధికారులను నియమించాలి. ప్రస్తుతం 2811 మంది మాత్రమే పున్నారు. కొత్తగా కేవలం 491 ఖాళీలను మాత్రమే భర్తీ చేశారు. జయతీ ఫూష్ కమిటీ సూచనలను అమలుచేశామని ప్రభుత్వం చెప్పడం వచ్చి అబద్ధం . 10,603 మందిని నియమించడం వలన అదనంగా రు. 55 కోట్ల నుండి రు. 60 కోట్ల పరకు ఉఱవసరం అవుతుంది. అదే విధంగా నాలుగైదు మండలాలకు ఒక అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్ పనిచేస్తున్నాడు. ప్రతి మండలానికి ఒక ఎడిని నియమిస్తేనే విష్ణురణాధికారులపై సరియైన పర్యవేక్షకుని పుంటుంది.

మా జిల్లాలో ఎక్కువలో ఎక్కువ నిత్తనాలు వండించడం జరుగుతోంది. ఆ నిత్తనాల ఉత్సత్తి మళ్ళీ నేపణల్ కంపెనీల ద్వారా జరుగుతోంది. ఈ కంపెనీల ద్వారా పండించే నిత్తనాలు, ఫౌండేషన్ సీడ్ ఎట్లా యుస్తున్నారు? రైతులకు సష్టు పరిపోరం యివ్వడం లేదు. అందుకోనిమే ప్రభుత్వం ఆయొక్క మళ్ళీ నేపణల్ సీడ్ కార్బోరేషన్కు , రైతులకు మధ్య రావసిన అవసరం పుంది. దానికి మొమోరాండం ఆఫ్ అండర్స్ట్రాండింగ్ ప్రభుత్వం ద్వారా జరగవలసిన అవసరం పుందని తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. కూరగాయల నిత్తనాలు కొనుగోలు చేయుటకు మండల స్థాయిలో ఒక సెంటరు పెట్టవలసిన అవసరం పుంది. ప్రస్తుతం రైతులు బ్యాంకులో డిడి కట్టి జిల్లా కేంద్రం నుండి నిత్తనాలు పొందడం ఇభ్యందికరంగా పుంది . అందువల్ల నిత్తనాలు సరియైన సమయంలో సభీడీ ద్వారా ప్రతి ఆగ్రో సెంటర్లో పంట వేయడానికి ముందే ఈ నిత్తనాలను సరియయిన సమయంలో ఆగ్రో సెంటర్లో పుంచడానికి అనుకూలత కల్పించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను

ఓందు సేద్య పరికరాలను కొనుగోలు చేయడానికి ప్రభుత్వం డబ్బు యిస్తుంది. ఆ పరికరాలు చెడిపోయినప్పుడు వాటిని బాగుచేయడానికి అనుకూలత కలగడం లేదు కాబట్టి కొన్నప్పుడే మెయిన్టానెన్స్ అండర్స్ట్రాండింగ్ పుందాలి. వాటిని అమ్మిపు వారే కనీసం మూడు సంవత్సరాలయినా మెయిన్టానెన్స్ చేయడానికి అనుకూలత కల్పిస్తే బాగుంటుంది. ఇది ప్రభుత్వం ద్వారా తీసుకోవలసిన చర్య అని తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. ఈరోజుల్లో రైతులు చాలా మంది నిద్యావంతులు పున్నారు. రైతులకు సంబంధించిన పుస్తకాలతో గ్రామాలలో గ్రంథాలయాలు పెట్టడం అవసరమని ప్రతిపాదిస్తున్నాను. కల్పీ రసాయనిక ఎరువులు,

క్రమిసంహారక మందుల విషయంలో ఒక పరిశోధనాశాల నిర్మించవలసిన అవసరం వుందని తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను.

వ్యవసాయ అధికారులను, విషయాల అధికారులను ఖాళీగా పున్చ చేట త్వరగా నియామకం చేయాలని తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. నీరివల్ల రైతులకు ప్రభుత్వం ద్వారా ఏమి జరుగుతుందో తెలుస్తుంది.

ఉద్యానవన శాఖ విషయంలో 1904 నుండి ఇప్పటివరకు వారు యిచ్చిన ఫలితాల పుస్తకం చూస్తే, అన్ని లక్ష్యాలు సాధించడం జరిగిందని ల్రాచారు. నేను డిటెల్యూట్యూన్‌కి పోడం లేదు. అధ్యక్ష, ఒక విషయం మనవి చేస్తున్నాను. మాకు రెండు, మూడు నియోజకవర్గాలకు కలిపి దాదాపు 988 హెక్టార్లో సిట్రస్ గార్డెన్ మా దగ్గర వుంచే ఎగ్రికల్చర్ అఫీసర్లకు చెప్పడం జరిగింది.

ఉ.11.40

వాళ్లు 988 హెక్టార్లకు రైతులను ఐడెంబీపై చేసి, వాళ్లకు కావలసిన సదుపాయాలను కల్పిస్తామని చేపేక, వాళ్లు గోతులు తీసుకున్నారు. తీసుకున్నాక 988 హెక్టార్లలో 680 హెక్టార్లకు కుదించడం జరిగింది. 308 హెక్టార్లు తగ్గిపోయి, గోతులు తవ్వుకున్నాక చెట్లు పెట్టుకొడానికి లేకపోతే వారు తవ్వుకుండా ప్రభుత్వాన్ని తప్పు పట్టే అవకాశం ఉంది. ప్రభుత్వం అంటే నమ్మకం పోయే అవకాశం ఉంది. ఇది ఎవరు ముందు వెడితే వారికి అన్నట్టంది. ఈ విధంగా వారికి దొరికే అవకాశం లేదని ప్రభుత్వం చెప్పడం జరిగింది. మరి ముందు 988 హెక్టార్లు అని ఏ విధంగా చెప్పడం జరిగింది మా నియోజకవర్గంలో? తర్వాత ఏ విధంగా 680కి తగ్గింది? ఈ విధంగా తగ్గడం వల్ల అక్కడున్న అధికారుల పైన సమ్మకం పోతుంది కాబట్టి, టార్మిట్లు పెట్టుకునేటప్పుడు ఖచ్చితంగా తీసుకోవాలి. తర్వాత ఈ విధంగా తక్కువ చేస్తే ప్రజాప్రతినిధులకు గాని, వ్యవసాయాధికారులకు గాని, వ్యవసాయ విష్టరణాధికారులకు గాని ఇభ్యంది కలిగే అవకాశం ఉంది. సమ్మకం కూడా పోయే అవకాశం ఉంది.

(శ్రీ నాదెండ్ర మనోహర అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు.)

పట్టు పరిశ్రమ పరిస్థితి చూస్తే, 1994–95 సంవత్సరంలో మా ఏరియాలో బాగా ఉంది. అప్పుడు ధర కూడా ఎక్కువ ఉంది. కిలో రూ.220 ఉండేది. అది దిగుతూ దిగుతూ పచ్చి రూ.70 నుంచి రూ.120 అప్పుతూ వుంటే, అక్కడ ఉండే పట్టు పరిశ్రమ క్లోజ్ అయ్యే పరిస్థితికి పచ్చింది. పట్టు పరిశ్రమను మా వద్ద సస్నేహితులు తీసుకున్నారు కాబట్టి, ఇంట్లో ఉండే పిల్లలను కూడా ఈ పరిశ్రమకు వినియోగిస్తున్నారు. ఇప్పుడు ధర లేకపోవడం వల్ల, ఈ మధ్య ప్రభుత్వం నుంచి పచ్చి డబ్బు కూడా సరిగా రాకపోవడం వల్ల సస్నేహితులు ఈ పరిశ్రమ మైప్పుకు పోవడం లేదు. దీనికి కూడా మర్దతు ధర ప్రకటించి, వాళ్లను ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాను. దాదాపు రూ.60 లక్షలలో గుడ్ల ఉత్పత్తి కేంద్రాన్ని పెట్టారు. ఆ కేంద్రం నిరుపయోగంగా ఉంది. దానిని వాడటం లేదు. పొడైపోతోంది. ప్రభుత్వం దీనిని గురించి పరిశీలించవలసిన అవసరం ఉంది. దీనికి తప్పుకుండా మర్దతు ధర ఇస్తారా? ఏ విధంగా చేస్తారు? పట్టు పరిశ్రమకు సష్టం కలుగుతోందని మనవి చేస్తున్నాను.

మద్దతు ధర కోసం వస్తే, పనుపుకు మద్దతు ధర ప్రకటిస్తామని, డిమాండ్సులో అడగుని చెప్పారు. ఈ రోజు కూడా మళ్ళీ నేను ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఇప్పటి పరకూ పనుపుకు మద్దతు ధర గురించి ప్రభుత్వం మాట్లాడలేదు.

అధ్యాత్మా, వ్యవసాయదారులకు వ్యవసాయం ఎంత ముఖ్యమో పశుపులు కూడా అంతే ముఖ్యం. గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థను మెరుగుపరచడంలో సన్న, చిన్నకారు రైతులకు, వ్యవసాయకూలీలకు ఉపాధి కల్పించడంలో పశు సంవర్ధక శాఖ ప్రముఖ పాత్ర వహిస్తుందని ప్రభుత్వ డిమాండు పత్రంలో పేర్కొనడం ఆశ్చర్యాన్ని కలిగిస్తుంది. గ్రామీణ జీవితంలో ఈ రంగం ఎంతో ప్రాధాన్యత కలిగి ఉంది. కానీ మన ప్రభుత్వాలు మాత్రం ఈ రంగాన్ని మొదటి సుంచి నిర్లక్ష్యం చేస్తూ పస్తున్నాయి. ఉదాహరణకు ఈ బడ్జెటులో రూ.339 కోట్లు కేటాయించగా, ప్రణాళికా పద్మ కింద రూ.68 కోట్లు మాత్రమే కేటాయించడం జరిగింది. దీని ప్రకారం 0.20 శాతం మాత్రమే ప్లాను బడ్జెటులో పడితే, గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థను మెరుగుపరచే ఈ రంగం పట్ల ప్రభుత్వం ఎంత త్రిధ్వ వహిస్తున్నదో అర్థం అనుతోంది. కాబట్టి బడ్జెటును పెంచి, డాక్టర్లను పెంచవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను.

రాష్ట్రంలోని పశు సంవర్ధక శాఖ చూస్తే, ఒక విషయం మనవి చేయాలి. అంధతో పోలిస్తే, గొర్రెలు, పశుపులు, మేకలు తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఎక్కువ ఉన్నాయి. గొర్రెలు, మేకలు 50 శాతం ఇక్కడ ఉన్నాయి. వీటికి ఇన్నురెన్ను అని పెట్టారు. సంతోషం. కానీ అది సరిపోయేటంత లేదు. మా గ్రామంలో 4 వేల గొర్రెలు ఉన్నాయి. వాటిలో 2500 గొర్రెలకు తప్పకుండా ఇన్నురెన్ను అవకాశం ఉంటే, కేవలం వెయ్యి గొర్రెలకు మాత్రమే ఇన్నురెన్ను ఉంది. వాటిని పూర్తిగా చేయాల్సిన అవసరం ఉందని కోరుతున్నాను.

మీరు మంచి పథకాలు పెట్టడం జరుగుతోంది. ఆ మంచి పథకాలకు కావలసిన ప్రభ్యం ఎంత అవసరమో అనేది కరెక్షన్ గా ఎస్ట్మేటు వేసి, పైన్స్సైయర్లగా వచ్చేదే కాదు, మన డిమాండ్సు కూడా ప్రభుత్వం చూసి, పూర్తి స్థాయిలో డబ్బు కేటాయించి, పూర్తి న్యాయం చేయాలని కోరుతున్నాను.

శైర్స్ : కన్కన్ క్రూడ్ చేయండి.

శ్రీ వి. లక్ష్మీకాంతరావు : ఉస్కానియా యూనివర్సిటీలో నేను చదువుకునే రోజుల్లో ...

CHAIRMAN: The time allocated to you is over. Please conclude.

శ్రీ వి. లక్ష్మీ కాంతరావు : ఆ కాలేజీలను 3 విధాలుగా చేశారు. అందువల్ల తెలంగాణా విద్యార్థులకు నష్టం జరుగుతోంది. అగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీ పెట్టారు. రెండు క్యాపస్ కాలేజీలను ఓపెన్ చేశారు. అక్కడ వెటర్సర్ కాలేజీ పెట్టారు. వాటి స్టేట్లో అడ్మిషన్సు జరుగుతున్నాయి. ఉస్కానియా యూనివర్సిటీలో ఉన్న అగ్రికల్చర్ కాలేజీ, వెటర్సర్ కాలేజీలను తీసుకుపోయి వేరే చోట పెట్టడం వల్ల, ఇక్కడ యూనివర్సిటీలో చదివే తెలంగాణా విద్యార్థులకు నష్టం జరుగుతోంది.

పబ్లిక్ డిప్లొబ్యూప్స్ సిస్టంలో ఒక విషయం. మా హుబ్లాబాద్ మండలంలో 990 రేఫ్స్ కార్బూల్లో తప్పులున్నాయి. వాటికి తెల్ల కార్బూలు కావాలని మా వద్ద ఉన్న ఎమ్మోర్స్ పరిశీలించి, గపర్సుమెంటుకు పంపిఁచి

2 నెలల నుంచి పట్టించుకోవడం లేదు. 990 కార్బులు ఏమయ్యాయి అంటే, గపర్చుమెంటుకు పంపించాం అంటున్నారు. కమిషనరు గారి అఫీసులో ఆ 990 కార్బులూ మగ్గతూ పున్నాయి. వాటి పరిస్థితి ఏమిటి? గపర్చుమెంటు పరిశీలించే పరిస్థితి లేదు.

నేను టూరుకు పెడితే, 2 లీటర్ల కిరోసిన్ ఇస్తున్నారని, కరింటు లేకుండా పిల్లకాయలకు చదువులు ఎట్లాగని ప్రజలు ప్రశ్నిస్తున్నారు. పౌరసరఫరాల మంత్రి గారు కిరోసిన్ ధర పెరిగిందని ఒప్పుకున్నారు. ఎక్కువ ధరకు కూడా కిరోసిన్ దొరకడం లేదు. పబ్లిక్ డిప్రైబ్యాప్స్ సిస్టం ద్వారా కిరోసిన్ ను తెల్ల కార్బుల వారికి ఇప్పించుంటే, కెమెరాలు, కంప్యూటర్ వాళ్లు రావడం లేదని అంటున్నారు. నిజమో అబద్ధమో తెలియదు గానీ, వీరికి ప్రభుత్వం ఇష్వవలసిన డబ్బు ఇష్వలేదు కాబట్టి వాళ్లు రావడం లేదని అనుకుంటున్నారు. వాళ్లు వచ్చే పరకూ కార్బులు ఛేంజ్ చేయడానికి లేదని ప్రజలు చెప్పడం జరిగింది. దాని మీద శ్రద్ధ తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది.

సహకార శాఖ పెయిండ్ సెక్రటరీలు 30 సంవత్సరాల నుంచి వని చేస్తున్న వారి పరిస్థితి అతీగతీ తెలియకుండా ఉంది. నేను ఆగ్నాయైజేషను పెడితే, మా వద్దకు లేబరు డిపార్ట్మెంటు వారో, మరొకరో వస్తారు. ఇది ఎక్కుడికి పోయింది, అదెక్కుడికి పోయింది, 90 రోజులు కంటే ఎక్కువ వని చేస్తున్నాడు కాబట్టి, పెరమసెంటు చేయాలి అని అడుగుతారు. కానీ వాళ్లు ఏళ్ల తరబడి పని చేస్తూ పుంటే ఈ పెయిండ్ సెక్రటరీల అతీ గతీ ఏమిటో తెలియకుండా ఉంది. దాని విషయం తెలియజేయాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

ఛైర్స్ : ఏదైనా స్పృసిఫిక్‌గా ఉంటే రైటింగ్‌లో మినిష్టరు గారికిష్వంది.

శ్రీ వి. లక్ష్మీకాంతరావు : సహకార శాఖ లోన్ ఇచ్చేటప్పుడు పేర్ అవోంట్యులో 10 శాతం రైతుల నుంచి కోసుకుని, బ్యాంకులలో పెట్టుకుంటున్నారు. తిరిగి ఇచ్చేనాడు మిత్తి ఇష్వడం లేదు. 10 శాతం రైతుల వద్ద కోసుకుని, పేర్ క్యాపిటల్‌గా అక్కడ పెట్టుకుని దానికి వడ్డి ఇష్వడం లేదు. కసుక దానికి సరైన మిత్తి కట్టి ఇష్వవలసిందిగా మినిష్టరు గారిని కోరుతున్నాను.

సహకార లోన్స్ లాంగ్ టర్న్, మీడియం టర్న్ లోన్స్ విషయంలో ఇంటెస్టు తగ్గించి, స్వశక్తి గ్రాపులకు పొవలా వడ్డి చొప్పున ఇస్తున్నట్లు గానే వీరికి కూడా ఇస్తే బాగుంటుందని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను. సెంట్రల్ బ్యాంకులో డబ్బులు నాబార్డు నుంచి, డిప్రైవ్ బ్యాంక్ నుంచి, సొపైటీల్ నుంచి వస్తాయి.

ఉ. 11. 50

ఇందులో ఏదన్నా మనం చేయగలిగితే కొంతవరకు వడ్డి తగ్గించడానికి అనుకూలంగా ఉంటుందని తమద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. రైతులు పూర్తిస్థాయిలో అప్పులు చెల్లించాలంటే కొంత భీమా కూడా అవసరం కాబట్టి సహకార సంఘాల ద్వారా కొంత ఇస్మయ్యారెన్స్ వద్దతులు అమలుచేస్తే బాగుంటుందని మీద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. నేను మొన్సు పర్యటనకు వెళ్లినపుడు 31 మార్చిలోపల పేమెంట్ చేసినవారికి వడ్డిలో సగం మాఫ్ చేస్తేమని ఏదైతే ఎనోన్ చేశారో, పంటలు 31 మార్చి లోపల రావు కాబట్టి మరొక రెండు నెలలు పొడిగిస్తే, రైతులు ఈ గపర్చుమెంట్ ఇచ్చిన

లాభాలను పొందడానికి అనుకూలంగా ఉంటుంది కాబట్టి 31 మార్చిలోపల కాకుండా జాన్ వరకు పొడిగించితే రైతులకు లాభం కలిగే విధంగా ఉంటుందని తెలియజేస్తున్నాను.

మత్స్యశాఖకు సంబంధించినంతవరకు మత్స్యకారులను ఆదుకోవలసిన అవసరం ఉంది . దీనికి సంబంధించి ఇప్పటివరకు ఎక్కడచూచినా, ఏ రేవుకు వెళ్లినా లేక పల్లెటూళ్లకు వెళ్లినా వారు కూలీలుగా మారుతున్నారు . వారికి ఇబ్బందులు చాలా వున్నాయి కాబట్టి వారిని గురించి ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది . కావాలంటే దీనిపై ఒక కమిటీ వేయండి . మత్స్యకారులు కూలీలుగా మారకుండా చూడాలంటే రొయ్యలపెంపకం గానీ, వేరే విధంగా గానీ వారు బోట్లకు పెట్టుబడి ఇస్తామని అంటున్నారు, అది సరిపోతుందా లేదా చూడాలి, అదేవిధంగా వారికి వలలు అంటున్నాము . వాటి పరిస్థితి ఏమిటి ? పీరిపై ప్రత్యేకశ్రద్ధ తీసుకుని వారి డెవలవ్మెంట్ కొరకు ఒక కమిటీని నిర్మిరణ చేయాలని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ, ఈ సమయం ఇచ్చినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను .

శ్రీ పి . శశిధర్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, మా సహచరుడు, కొవ్వారు శాసనసభ్యుడు పిచి కృష్ణారాపుగారు స్నీకరుగారికి రాజీనామా పత్రం ఇచ్చివున్నారని తెలిసింది . సభ జరుగుతున్నపుడు .....

CHAIRMAN : We will get back to you. Speaker will get back to you. Please sit down.

శ్రీ పి . శశిధర రెడ్డి : క్లారిఫికేషన్ అడుగుతున్నాను సార్ .

శైర్మన్ : శశిధర్ రెడ్డిగారూ, సిట్టొన్, వెంకట నరసయ్యగారూ మాట్లాడండి .

శ్రీ కె . వెంకట నరసయ్య (మధిర) : స్పీకర్ సర్, వ్యవసాయానికి అనుబంధంగా వున్న ఈ పద్ధతిలు వ్యవసాయ, కోపరేషన్, పశుపోషణ, పౌర సరఫరాలు, ఈ అనుభంధ పద్ధతికు చర్చకు వచ్చిన అన్నింటినీ ఆలోచిస్తే వాలామంది మంత్రులు ఈ సభలో ఉండాలిన అవసరం ఉందని నేను భావిస్తున్నాను . ముఖ్యంగా ముఖ్యమంత్రిగారు గానీ, విత్త మంత్రిగారు గానీ, రెవిన్యూ, నీటిపారుదల, వ్యవసాయ, లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్, పశుపోషణ, కోపరేటివ్, విద్యుత్, పౌరసరఫరాల, చక్కెరశాఖ ఇంతమంది మంత్రులకు సంబంధించిన ఈ అంశాలు చర్చకు వస్తున్నాయి . ప్రధానమైనది వ్యవసాయానికి భూమి, నీరు, విత్తనాలు, రుణాలు, ఎరువులు, క్రమిసంహారక మందులు, మార్కెట్ గిట్టుబాటు ధరలు, ప్రకృతి వైపరీత్యాలు, వరదలు, కరువు, పంటలబీమా, జాతియ బీమాకు సంబంధించిన అనేక అంశాల ఆధారంగా ఈ వ్యవసాయాన్ని పరిరక్షించాలిన అవసరం ఉంది . దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకుని దేశవ్యాప్తంగా గానీ, రాష్ట్రవ్యాప్తంగా గానీ నూటికి 70 మంది ఆధారపడిన వ్యవసాయ అంతర్గాగంగా వున్న రాష్ట్రాలు వ్యవసాయం గానీ టోటల్గా సంకోభంలో ఈ వ్యవసాయ రంగం ఉందనే విషయం అందరూ, అన్నివైపుల నుండి ప్రకటిస్తున్న పరిస్థితి ఉంది . ఈ రకమైన అభిప్రాయంతో పార్లమెంటులో గానీ, శాసనసభలో గానీ శాసనసభ బయట జరిగే చర్చలు గానీ అనేక అంశాల ద్వారా వ్యక్తపరుస్తున్న పరిస్థితులకు కేంద్రప్రభుత్వం స్వామినాథన్ కమీషన్ గానీ, రాష్ట్రప్రభుత్వం జయంతిశ్వామ్ కమీషన్ గానీ విధ కమీషన్ అభిప్రాయం ద్వారా వ్యవసాయ పరిరక్షణకు చేసే ప్రయత్నం మనం గతంలో అర్థం

చేసుకున్నాము . అందుకనే సంకోభంలో పున్న వ్యవసాయ రంగానికి కేంద్ర, రాష్ట్రప్రభుత్వాలు తమవంతు బాధ్యత నిర్వహించాలిన అంశాలకు ప్రాధాన్యత ఇస్తేనే ఈ సంకోభం నుండి నివారించడానికి అవకాశం ఉంటుందని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాము . అందుకనే ఈ వ్యవసాయాన్ని అనేక సంవత్సరాలుగా సంకోభం నుండి బయటపడడానికి చేసే ప్రయత్నాలు సాఫల్యం కాలేదనే విషయం అనేకమంది మేధావులు ఈనాడు వ్యక్తపరుస్తున్న పరిస్థితి మనం గమనిస్తే నిన్న కాక మొన్న ప్రౌదరాబాదులో రాంగోపాల్ రెడ్డిగారి ఒక స్వార్కషణ్యానం జరిగింది . అందులో స్వామినాథన్‌గారు కేంద్రప్రభుత్వం వేసిన కమిటీ అధ్యకులుగానీ, గవర్నరుగారు గానీ వ్యక్తపరిచిన విషయం చూస్తే వ్యవసాయరంగం తీవ్ర సంకోభంలో ఉండడానికి కారణం పాలకవర్గాల నిర్దారణ అనే విషయాన్ని వ్యక్తపరిచిన విషయం మనం దృష్టిలో పెట్టుకోవాలిన అవసరం ఉంది . ఇందులో ఎంతో శ్రమించి వ్యవసాయ రంగంపై పెడుతున్న పెట్టుబడులు చాలాపరకు వ్యధా అవుతుందనే విషయంపై వారు అందోళన వ్యక్తపరిచారనే విషయం మనం అర్థం చేసుకోపలసిన అవసరం ఉంది . 70 శాతం మంది ఆధారపడిన వ్యవసాయ రంగంలో కష్టపడి పండించినా గానీ, దానికి సంబంధించిన నిధులు కేటాయిస్తున్నానీ, వీటిని నిరుపయోగకరమైన పరిస్థితులలో ఈనాడు వ్యవసాయ రంగం సంకోభంలో ఉందనే విషయం పైన ఏ కమీషన్ అయితే కేంద్రప్రభుత్వం వేసిందో ఈ కమీషన్ యొక్క అధ్యక్షుడు వివరిస్తున్న పరిస్థితి చూస్తే వ్యవసాయ రంగాన్ని పరిరక్షించడానికి కావలసిన చర్యలు సాముకూలంగా లేవనే విషయం మనం అర్థం చేసుకోపలసిన అవసరం ఉంది . దీనికి, వ్యవసాయ రంగానికి పెద్దవిత్తున నిధులు కేటాయిస్తున్నామని చెబుతున్ని, ప్రభుత్వసహాయం రైతాంగానికి అందడంలేదనే విషయం మేధావులు చెప్పిన విషయం చూస్తే రైతాంగం పట్ల నిర్దారించేబాగా ప్రదర్శించిన బలరాంజాఖర్‌గారు చెప్పిన విషయాన్ని కూడా మనం దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి . స్వామినాథన్‌గారు ప్రసంగిస్తూ అమెరికాలో వ్యవసాయానికి అత్యంత ప్రాధాన్యత ఇస్తారని ఈ రంగానికి సబ్సిడీలు ఇష్టుడంగానీ వ్యవసాయ రంగం నుండి కొంత తోలగింపు తగ్గించే విషయంలో గానీ ప్రత్యేకమైన ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నారనే విషయం చెప్పారు . అందుకనే మనం 70 శాతంగా పున్న వ్యవసాయదారులను ఆదుకోడానికి ప్రణాళికలు తయారుచేయాలని ఆయన కేంద్రప్రభుత్వాన్ని కోరారు . రైతుల ఆత్మహత్యలను అధ్యయనం చేస్తే వ్యవసాయ రంగం ఏ దిశగా పయనిస్తుందో అర్థం అవుతుందనీ, ఆ విషయం వారు చెప్పిన సలహాగా మనం గమనించితే, వ్యవసాయ రంగాన్ని పర్యావరణ పరిస్థితులు దెబ్బతిస్తున్నాయనీ, అనాప్స్థితి పరిస్థితులు, ప్రభుత్వం నిర్దారించిన విషయం పరిస్థితి ఉండనీ, విత్తనాల ధరలు అందోళనకరంగా పున్నాయనీ, అనేక అంశాలను వారు మన ముందు వ్యక్తపరిచారనే విషయం గుర్తు పెట్టుకోవాలి .

మ. 12.00

ప్రభుత్వం జలయజ్ఞం ద్వారా చేపట్టి అమలుచేస్తున్న విషయం, మరింత దానిని సాధికారికంగా సాధిస్తేతప్ప రైతులకు ఆధునిక సాంకేతిక విధానాలను అందించి అధిక ఉత్పత్తి సాధించాలనే విషయం ఆనాడు చేసిన స్వార్కషణ్యానంలోనే ఇటువంటి వ్యవసాయ రంగానికి సంబంధించిన సమస్యలు ప్రధానంగా తీసుకుని ఉంపస్తించారనే విషయం దృష్టిలో పెట్టుకుంటే, వ్యవసాయ రంగం ఏ విధంగా ఉందో మనకు అర్థమపుతుంది . వ్యవసాయ రంగ పరిరక్షణ కోసం చేసే విషయంలో స్వామినాథన్ చెప్పిన మరొక విషయం, ప్రత్యేక అర్థిక మండలిలో సామాజిక అభివృద్ధి లేదనీ, ప్రమభ వ్యవసాయ శాస్త్రవేత్త చెప్పిన పరిస్థితిగా ఉంది . ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ రాష్ట్ర వ్యవసాయ రంగం సంకోభంలో ఉన్న తీవ్ర పరిణామాలను గమనించి వ్యవసాయ రంగాన్ని పరిరక్షించడానికి మన రాష్ట్ర వ్యవసాయాభ్యాసిని సాధించడానికి ప్రధానంగా ఆలోచించారు.

అందుకు తగిన ప్రాజెక్టులు కట్టాలని నీర్లయం తీసుకొన్న మాట వాప్పవం. ఆ విధమైన ప్రాజెక్టుల అవసరం కీలకమయిందని వ్యవసాయ రంగంలో నీరు అవసరమని గుర్తు పెట్టుకుంటే, ఆ నీటి ప్రాధాన్యతా అవసరానికి అనుగుణమైన పరిష్కారం ముఖ్యమంత్రిగారు నిన్న ఒక మీటింగ్‌లో చెప్పిన విషయం ఏమంటే, ఈ ప్రాజెక్టులు కట్టడానికి అనేక అవరోధాలు వస్తున్నాయి. దానికి అనుగుణమైన పరిష్కారాలు, పర్యావరణం అనేక రకాల ధోరణులు ఎదురైనాయనే విషయం చెప్పారు. అందుకు ముఖ్యమంత్రిగారు ఆశించిన పద్ధతిలో ప్రాజెక్టులో సాగుబాటు కొనసాగించేటటువంటి పరిస్థితికి అనుకూలమైన పరిస్థితిలో ఉన్నప్పుడు ఈనాడు వ్యవసాయ రంగాన్ని, స్ఫోమినాథన్‌గారు చెప్పినట్లు, ముఖ్యమంత్రిగారు ఆనాడు ఆత్మహత్యల మీద తీవ్రంగా స్పందించి మాట్లాడిన వ్యవసాయ రంగ పరిరక్షణకు ప్రాధాన్యతలనే విషయం గురించి చెప్పారు. అందుకు అనుగుణంగా, ఆత్మహత్యలకు సంబంధించిన ధోరణిని మారల్సే ఆలోచనతో వ్యవసాయం రంగాన్ని అన్ని రూపాలలో అభివృద్ధి చేయడానికి కావలసిన ప్రయత్నాలు చేస్తామని చెప్పే వాగ్దానాలు చేశారు. నీటి సమస్య పరిష్కారానికి వారు ఆశించిన పద్ధతిలో వారు చెప్పిన పద్ధతిలో రెండు, ఐదు సంవత్సరాలలోకానీ, కావలసిన ప్రాజెక్టులు కొంత వెనకబడిన పరిస్థితి కసబడుతూ ఉంటే, ఆత్మహత్యల పరిణామాలు వచ్చిన ధోరణి ఉంది. ఆంధ్ర దేశంలోనే కాదు, భారతదేశంలో ప్రపంచంలో మన రాష్ట్రంలో వచ్చిన ఆత్మహత్యల తీవ్రత అందోళనకరమైన పరిస్థితిలో ఈ వ్యవసాయ రంగాన్ని పరిరక్షించడానికి ఆత్మహత్యలను నివారించడానికి వ్యవసాయ రంగాన్ని అభివృద్ధి చేయవలసిన అనుకూలమైన పరిపాలనా నిధానాన్ని తీసుకురావలసిన అవసరాలను విషయాలను గురించి చెప్పారు. అందుకు ప్రయత్నం చేస్తున్నామని చెప్పారు. మొదటి భాగంగా, ప్రాజెక్టుకి సంబంధించిన అంశాలు తీసుకుని అది కొంత ముందుకు నడుస్తున్న పరిస్థితి వచ్చినా, అవరోధాలతో వెనకబడుతున్న పరిస్థితి ఉంది ఆ తరువాత వచ్చిన దానిలో వ్యవసాయ రంగ అభివృద్ధికి తగిన బడ్జట్ కేటాయింపుల సమస్య వ్యవసాయ రంగం, మన ముఖ్యమంత్రి అధికారంలో వచ్చిన తరువాత మూడు సార్లు బడ్జట్ ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. ప్రస్తుతం చూస్తే, గవర్నర్‌గారి ప్రసంగంలో చెప్పిన విషయాలు, ఆర్థిక మంత్రిగారు చెప్పిన ప్రసంగంలో చెప్పింది, దానికి అనుగుణమైన కేటాయింపులు కొనసాగడం లేదని స్పష్టంగా కసబడుతోంది 2007-08లో ప్రణాళికేతర బడ్జట్ రు.380 కోట్లు, ప్రణాళికా పరంగా బడ్జట్ రు.720 కోట్లు మొత్తం రు.1,109 కోట్లు కేటాయించిన విషయాన్ని గమనిస్తే, 2006-07లో వ్యవసాయ ప్రణాళికా బడ్జట్లో 3.01 శాతం కేటాయిస్తే, ఇప్పుడును లెక్కల ప్రకారంగా 2007-08లో 2.32 శాతానికి తగిన్నా కేటాయించారు. ఇందులో వ్యవసాయం దాని అనుబంధ రంగాలు అభివృద్ధి అవుతాయా? అలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రస్తుతం నెలకొన్న వ్యవసాయ సంక్షోభం నివారించబడుతుందా? కనీసం ప్రణాళికా బడ్జట్లో 10 శాతమైనా కేటాయింపులు చేసి వ్యవసాయ రంగాన్ని సంక్షోభం నుండి విముక్తి చేయాలి. 2004-05లో వాప్పవ లెక్కల ప్రకారంగా వ్యవసాయం దాని అనుబంధ రంగాలకు రు.1,764.29 కోట్లు (2.54 శాతం) కేటాయిస్తే, 2007-08లో దీనిని 2.64 శాతానికి కేటాయించారు. ఇందులో ప్రణాళిక, ప్రణాళికేతర పద్ధతులు చేరి ఉన్నాయి. కేటాయింపుల శాతం మాత్రం బడ్జట్లో పెరగడం లేదు. గత మూడు బడ్జట్లు వ్యవసాయ రంగం పెరుగుదలకు అనుకూలంగా క్రమక్రమంగా పెరుగుదల కసబడడం లేదు. గత ప్రభుత్వ నిధానాల వల్ల సంక్షోభం పెరిగి రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారని ఆందోళనలు అప్పుడు జరిపారు. ఈనాడు కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత వ్యవసాయానికి నిధులు ఎక్కువగా కేటాయించి, ఈ రంగంలో నెలకొన్న సంక్షోభాన్ని తగించవలసిన అవసరం ఉందని అన్నారు. కానీ ఆ విధమైన పెరుగుదల లేదు. రాష్ట్ర నికర ఆదాయంలో ప్రాథమిక రంగం వాటా తగింది. 2005-06లో రు.51,688 కోట్లు తాత్కాలిక అంచనాకాగా, 2006-07కి అడ్వోన్స్‌గా పేసిన అంచనా ప్రకారం రు.50,915 కోట్లుగా ఉంది. గత సంవత్సరంలై ఈసంవత్సరం స్థిర ధరల ప్రకారం తగినట్లు తెలుస్తున్నది. 2006-07 ఎకనమిక్ సర్వే పేజీ 169 ప్రకారం రాష్ట్రంలో తలసరి ఆదాయం 2005-06లో

7.01 గ్రోతేర్ట్ కాగా, 2006-07లో 5.85గా ఉంది. రాష్ట్ర ఉత్పత్తి ఆదాయంలో రాష్ట్ర రుణం పెరిగింది. అంటే ఈ సంవత్సరాంతానికి రు.77,952 కోట్లకు పెరిగినట్లు రిషైజ్ బడ్జెట్లో చూపారు.కానీ రాష్ట్ర రుణం పెరిగినా వ్యవసాయెత్తుత్తి మాత్రం పెరగడం లేదు. ఈ రుణం పెరుగుదలతో ఏ రంగాలు అభివృద్ధి చెందాయో ప్రభుత్వం గమనించాలి. రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ భూమి అభివృద్ధి చెందిందనే విషయం పరిశీలిస్తే, బీళ్లగా మారుతున్న సాగు విస్తరం , 2004-05లో 40.77 ఎకరాలు గత పడవ ఉంటే , ప్రస్తుత పడవ 69.65 ఎకరాలయితే, మొత్తం పడవ రు.110.42 ఎకరాలు అయితే నికర సాగు విస్తరం 257.75 ఎకరాలు. ఇందిర ప్రభ పథకం క్రింద రు.500 కోట్లు కేటాయించి, బీడు భూములను సాగులోకి తెస్తామని గత బడ్జెట్లో ప్రకటించారు. గుంటూరు జిల్లాలో ముఖ్యమంత్రిగారు శంఖస్వాపనోత్సవం కూడా చేశారు. అయినా రాష్ట్రాలో బీళ్లగా మారుతున్న సాగు భూములు పెరుగుతున్నాయి. వాస్తవ సాగు భూమిలో బీళ్లగా మారుతున్న భూమి 50 శాతానికి చేరింది. రాష్ట్ర ఆదాయంలో వ్యవసాయం నుండి జరుగుతున్న ఉత్పత్తి పెరుగుదల తగ్గుతున్నట్లు రాష్ట్ర ఆర్థిక సర్వేలో స్పష్టం చేయబడింది. అందుకు ఈ రంగాల నుండి పస్తున్న ఆదాయం కోట్లలో చూస్తే, 2004-05లో వ్యవసాయం 30,900, పశుసంవర్ధక శాఖ 15,596, అడవులు 1,657, మత్స్య 6,397 మొత్తం 54,550కాగా, 2006-07లో వ్యవసాయం 34,426, పశుసంవర్ధక శాఖ 18,826, అడవులు 1,889, మత్స్య 7,204 మొత్తం 62,405గా ఉంది. స్థిర ధరల ప్రకారంగా 1999-2000 నాటి ధరలను చూస్తే ఎక్కువగా లేదని అర్థమవుతోంది. గత సంవత్సరంపై వ్యవసాయ రంగం అభివృద్ధి రేటు (-)0.38 అభివృద్ధి రేటుగా, స్థిర ధరలను పరిశీలిస్తే 2005-06లో అభివృద్ధి రేటు 8.72 ఉండగా, 2006-07లో (-)6.56గా నమెదైంది. ఈ విషయాలను గమనించాలని కోరుతున్నాను. ఆహార ధన్యాల ఉత్పత్తి 2004-05లో రు.133.94 లక్షలకాగా 2006-07లో 160.27 లక్షలకు చేరుకుంది. ఆహారధన్యాల ఉత్పత్తి జరిగినట్లు, తగ్గినట్లు ఆర్థిక సర్వే తెలుస్తోంది. దీనినిబట్టి ప్రకృతి అనుకూలించినప్పుడు, అననుకూల వాతావరణ పరిస్థితిలో పంటలు పండడంతప్ప ప్రభుత్వ విధానాల వల్ల పెరిగినట్లుగా సూచనలు లేవు. ఆ రకమైన సూచనలు లేదనే విషయం దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. 2004-05లో 13,600 పొలంబడి కార్బూక్మాలలో 4 లక్షల రైతులను ఘైతన్యం చేసినట్లు చెప్పారు. వ్యవసాయ శాఖలో ఒక వైపు భాళీలు పెడుతూ, మరొకవైపు రైతులకు వ్యవసాయానికి సంబంధించి సలహాలు ఇచ్చే విధంగా విధానాలు కొనసాగుతున్నాయి. ఒకవైపు ప్రభుత్వం పల్లెబాట పడుతుంటే, రైతులు వ్యవసాయం వదిలేసి పట్టణాలబాట పడుతున్నారు.ఈ ప్రభుత్వ హాయాంలో 7,500 ఎం.పి.బిలను తొలగించారు. ప్రోఫెసర్ జయతీ ఫైమ్ సూచనలు అమలుచేస్తామని ప్రభుత్వం చెబుతున్న ఆచరణలోకి అని రావడం లేదు. విస్తరణ సేవలు పటిష్టం చేయడానికి కమీషన్ సూచన చేసింది. ప్రతీ 1000 రైతు కుటుంబాలకు ఒక ఏ.ఇ.ఓ.ఓ.పోస్ట్ లేక 1000 హెఫ్ట్ రైతు ఒక ఏ.ఇ.ఓ.ఓ.ని, 10,523 మందికి ఒక ఏ.ఇ.ఓ.ఓ.పోస్ట్ లేక ప్రతీ మూడు గ్రామాలకు ఒక ఏ.ఇ.ఓ.ఓ.పోస్ట్, ఇలా 8.862 మంది నియమించాలనీ, ప్రస్తుతం 2,811 మంది ఏ.ఇ.ఓ.బిలు మాత్రమే ఉన్నారనీ దీనికి రు.53 కోట్ల నుండి రు.63 కోట్లు ఖర్చు అవుతుందని ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకుపస్తున్నాను. వ్యవసాయ అధికారులు లేకుండా ఉంది. ఈ కొరతను తీర్చాలని కోరుతున్నాను. దీనితోబాటు విత్తన రంగానికి సంబంధించిన విషయాన్ని ప్రభుత్వం దృష్టికి తేదలచాను. ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత వ్యవసాయ శాఖామంత్రిగారు విత్తనాల విషయంపై ప్రత్యేకమైన చట్టం తీసుకురావడం కోసం చాలా పట్టుదలతో ఉన్నట్లు మాట్లాడారు. వాస్తవంగా వ్యవసాయ విత్తనాల సమస్య కోసం కొన్ని ప్రయత్నాలు చేశారు. బహాజజాతి సంస్థలు ఉన్నాయి. వ్యవసాయ శాఖామాత్ర్యలు సభలో ఉన్నాయి. 11 మంది మంత్రుల పేర్లు చెబితే, అందులో ఇద్దరు, ముగ్గురు మాత్రమే ప్రస్తుతం సభలో ఉన్నారు. డబ్బులు ఇచ్చే రోశయ్యగారు ఇక్కడే ఉన్నారు కాబట్టి నేను చెబుతాను. వ్యవసాయ శాఖామాత్ర్యలు విత్తనాల విషయంలో చాలా పట్టుదలగా చట్టం తేవాలనీ, కల్గీ

విత్తనాలను పోగొడదామనీ, ఈ ఆత్మహత్యలలో కల్పి విత్తనాల నమస్య ఇమిడి ఉన్నదనే విషయం చాలాసార్లు ప్రస్తావించారు. వ్యవసాయ రంగం మీద పెట్టిన శ్రద్ధను తగు ఆశతో చూస్తున్నాము. పరిణామాలు విత్తన రంగంలో వస్తున్నాయి. మనం చట్టం చేసి కేంద్రానికి పంపించాము. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి లోబడి దేశంలో విత్తనాలు ఉత్పత్తి చేయడంలో 60 శాతం మన రాష్ట్రంలో ఉత్పత్తి చేసే అవకాశం ఉంటే, మనం చేసి చట్టం కేంద్రం ఆమోదిస్తేతప్ప, లేకుంటే లేదనే పరిస్థితి ఉంది. విత్తన నమస్య పరిష్కరించే విషయంలో నాణ్యమైన విత్తనం అందించే విషయంలో వ్యవసాయ శాఖామంత్రి కొన్ని ప్రయత్నాలు చేశారు. అందుకు వారిని అభినందించవచ్చును. బహుళజాతి సంస్థలు పత్రి విత్తనాలకు సంబంధించిన బి.టి విత్తనాలు దానికి తగిన పద్ధతిలో ముందుకు తీసుకురావడానికి ప్రయత్నం చేశారు. కొంతమేరకు తగ్గించారు. అభినందించవలసిన అవసరం ఉంది. ఆ మేరకు చేసినంతపరకైనారే, ఈ విషయంలో మనం స్వతంత్యంగా విత్తనాలు తయారుచేయవలసిన విషయంకానీ, మన రాష్ట్ర విత్తన సంస్థల ద్వారా పరిష్కారం చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. నాణ్యమైన విత్తనాలు తయారుచేసి ఈసంక్షోభ నివారణలో ఆత్మహత్యలను ఆపాలి. ఈ విషయంలో విత్తనం కూడా కీలకమైన నమస్యగా పరిణామించిందనే విషయాన్ని గుర్తుపెట్టుకోవాలి. పత్రి, మిర్చి, మొక్కలొన్న ఇతర రకాలైన కల్పి విత్తనాలు ఉన్నాయి. ఇతర వాటిలోకూడా కల్పి విత్తనాలు ఉన్నాయి. ఇతర వాటిలోకూడా కల్పి ఏర్పడింది. మాఘమాస జిల్లాలో మిర్చి విషయంపై ఈసంవత్సరం పెద్ద ఎత్తున ఆందోళన చేయడం జరిగింది. ఒక్కమొక్క రూపాయి ఖర్చు పెట్టి తెచ్చినా కూడా కల్పి పచ్చి పెద్ద ఎత్తున ఆందోళన చేయడం జరిగింది. దీనిని ప్రైవేట్ సెక్షన్లో ప్రైవేట్ సంస్థలు విత్తనాల పేర్లతో నిర్మిస్తున్న దోషిడీ ఉండో, దానిని నివారించాలనే అంశాన్ని తగిన ప్రాతిపదికగా మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తగిన పద్ధతిలో తీసుకోవడం లేదనే విషయం దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. ఈ నమస్య పరిష్కారం కావాలి అంటే, మన విత్తన సంస్థలతో మనమే గ్రామ సీమలలో విత్తనాలు తయారుచేసుకునే ప్రతిపాదనతో పని చేస్తామని చెప్పారు. అటువంటి ప్రయత్నం ఇంతవరకూ కనబడడిదు. పత్రి విత్తనం ఒక్కటే కాదు. వ్యవసాయ శాఖామంత్రిగారు ఇక్కడ లేరుకానీ, ఒక్క ఉదాహరణ చెప్పాలని అనుకుంటున్నాను. “ మాన్సంటో ” కంపెనీ ఈ రోజు చేస్తున్న మోసం గురించి చెప్పాలి. కో-ఆపరేటివ్ మినిస్టర్ కూడా పట్టించుకునేటట్లు కనబడడిదు.

మ. 12.10

శైర్స్ స్టోర్స్ ఫిర్మగా ఉంటే ఏదైనా వారికి ఛాసి పంపించండి.

శ్రీ కట్టూ వెంకటనర్స్య : విత్తన సంస్థల ద్వారా వ్యవసాయ రంగం సష్టాతోంది. వారు రాయితీలు ఇచ్చినా కూడా పత్రికి సంబంధించి పంట ప్రక్యతికి అనుకూలమైన పరిస్థితి, మార్కెట్, మొదలైనవన్నీ కూడా ఆధారపడి ఉంటాయి. అయినా విత్తనాలు బహుళజాతి సంస్థల నుండి కొంతమేరకు తగ్గించినందుకు వారు చేసిన కృషికి అభినందించవచ్చు, కానీ పత్రికి కాదు. కొత్తగా ఒక విషయం ప్రభుత్వం చెప్పి విషయాలలో ప్రత్యుమ్మాయ పంటలు వేయాలనే విషయంలో ఆలోచన తెస్తున్నారు. ఈ రోజు వరి పండించకుండా, ప్రత్యుమ్మాయ పంటలో హర్షి కల్పర్లోకానీ, అనేక రకాలైన మందుల కంపెనీల ద్వారా తెచ్చి విషయాల్లో ఇతర పంటలను ప్రోత్సహించే విధానం వ్యోమ బహుళజాతి సంస్థల దోషిడీ అందులో కొనసాగుతుంది. దీనికిగాను పెద్ద ఎత్తున దోషిడీ జరుగుతున్న కల్పి విత్తనం గురించి చెప్పాలంటే, మైక్రో కంపెనీ వారు ప్రచారంలో చెప్పింది ఏమిటంటే, వ్యవసాయదారుడు ప్రచారం విని ఏది చేయడానికి అనుకూలంగా ఉంటే, అది చేస్తాడు. ఒక్క విత్తనంతో 10 కేజీల గుమ్మడికాయ వస్తుందనే ప్రచారంతో, కల్లూరు మండలంలో, నా స్వంత గ్రామమైన పోచవరంలో ఒక రైతు 10 ఎకరాలలో లక్ష రూపాయలక్కుగా ఖర్చు పెట్టి 10 కేజీలకు ఒకటి వస్తుందనే

ఆశతో మొత్తం గుమ్మడికాయ వంట వేశాడు. సత్తువల్ని ఎం.ఎల్.ఎ.,గారు కూడా ఉన్నారు. చూడండి ఈ కాయను. ఒక్క కేజీ కూడా లేదు (ఒక చేతితో మైకో కంపెనీ విత్తనాల ప్రోకెట్సు, మరొక చేతితో గుమ్మడికాయను చూపించారు) వంకరగా ఉంది. వంపు పోయిన గుమ్మడికాయ ఇలా ఉంది. సరిగ్గా లేదు. వారు చేసిన ప్రచారం అలా ఉంది. బహుళ జాతి కంపెనీవారు ఇచ్చిన ప్రచారం. మన దేశంలో వ్యవసాయ రంగంలో మార్పు చేస్తామని చేసే ప్రయత్నానికి ఉదాహరణకి దేవబకిన వెంకబేశ్వర్లు చేసిన 10 ఎకరాల వ్యవసాయం. వారు ఆ రకంగా 10 ఎకరాల్లో లక్ష రూపాయలపైగా పెట్టుబడి పెట్టి నష్టపోయారు. ఆత్మహత్య చేసుకునే దుఃఖితి ఉంది. బహుళజాతి విత్తన సంస్థల ద్వారా మన దేశాన్ని, రాష్ట్రాన్ని కాపాడాలని కోరుతున్నాను. ఈ సంవత్సరం మిర్చికి సంబంధించి మా భామ్మం జిల్లాలో ఆందోళన చేయడం జరిగింది. మిర్చి విత్తనాల్లో ఆ రకమైన దోషి ఉంది. విత్తన రంగ పరిరక్షణలో బహుళ జాతి సంస్థలు కాదు. స్వతంత్ర్యంగా మనం విత్తనాలను తయారుచేసుకొని అనాదిగా ఉన్న వ్యవసాయ రంగాన్ని కాపాడవలసిన అవసరాన్ని ఆలోచించాలని ప్రభుత్వాన్ని తమ ద్వారా కోరుతున్నాను. ఈవిధంగా రైతుల ఆత్మహత్యలకు తావిచ్చే పరిష్కారులను తీసుకురాకూడదు. రుణ సమస్య కూడా ఒక కారణమే. కో-ఆపరేటివ్ మినిషార్ట్ ఉన్నారు. సంఖ్యాపరంగా తగ్గించారు. ఈ రోజు ఇచ్చే రుణాలు సరిపోవు. రుణాలిచ్చే విషయాలను పరిశీలించాలి.

మ.12..20

కో-ఆపరేటివ్ వ్యవస్థను నిర్విర్యం చేసే పరిష్కారులు గతంలో ఇచ్చి, సష్టం వస్తుందన్న పేరుతో వాటిని తగ్గించి, రైతులకు కావాల్సిన స్క్రూల్ ఆఫ్ షైనాన్స్ ఇప్పకుండా, బుణా సమస్య నిమిత్తం వీరు వేసిన కమీషన్లలో, జాతీయంగా కానీ, రాష్ట్రీయంగా కానీ వేసిన కమీషన్లలో ఆత్మహత్యలకు కారణమైంది బుణా సమస్య. రైతులను బుణా విముక్తులను చేయాలి. బుణా విముక్తులను చేయడానికిఅనుమతిన పరిమాణాలు బడ్జెట్లో వస్తే తప్ప, ఈ బుణాల ద్వారా ఈ వంటల ద్వారా, రైతులు బుణాలు చెల్లించే స్థితికి, బుణా భారం సుండి బుయట వడై పరిష్కారులికి అనుకూలమైన మార్పులు తీసుకురావాల్సిన అవసరం ఉంది. కో-ఆపరేటివ్ స్పౌటీల్లో సంవత్సరాల తరబడి బాకి ఉన్నటువంటి వారు రూ.1400 కోట్లు ఇచ్చి ఉంటే, వాటిని పట్టించుకోకుండా, ఇంబ్యాలెన్స్లో రూ780కోట్లు ఉన్నాయి. ఆ ఇంబ్యాలెన్స్ని ప్రభుత్వమే భరించాల్సిన తవసరం ఉంది. వ్యవసాయతర బుణాలు ఇచ్చినా రూ.500 కోట్లు గానీ, వీటిని ప్రభుత్వం పట్టుబడ్డి పసూలు చేసిన విషయం కాకుండా, వైద్యనాథన్ కమిటీ చేసిన సిఫార్సుల ప్రకారం, డబ్బు కట్టిన వారిని మొంబర్గా చేర్చుకోవాలి. డబ్బు వేరే తీసుకువచ్చుకోలేని పరిష్కారులో డబ్బులు ఇచ్చే సంస్థల దగ్గర డబ్బు తెచ్చుకోవాల్సినదే తప్ప కో-ఆపరేటివ్ స్పౌటీలు ప్రభుత్వంపై ఆధారపడరాదని చెప్పారు. వైద్యనాథన్ కమిటీ సిఫార్సులను ఆచరణలోకి తీసుకువస్తే తీవ్రమైన పరిణామాలు వస్తాయి. ఆ రకమైన పరిష్కారులు మూత వేసే పరిణామాలను రాకూడదనే నేను చెపుతున్నాను. ఇతర రాష్ట్రాల్లో వ్యవసాయ రంగం కోసం కో-ఆపరేటివ్ సంస్థలను నెలబెట్టే పరిష్కారులికి అక్కడ ఉంది. మీరు కూడా స్క్రూల్ ఆఫ్ షైనాన్స్ అనులు చేయాలి. కరువు ప్రకటించిన మండలాల్లో సస్పు, చిన్న కారు రైతుల బుణాలను రద్దు చేయాలి. దేర్చ కాలిక రుణాలు ఇవ్వాలి. హారిజన, గిరిజనులకు 15శాతం బుణాలు ఇవ్వాలి. నాలుగు సంవత్సరాలుగా దీర్ఘకాలిక బుణాలు ఇప్పకుండా ఆపు చేశారు. రాష్ట్ర బ్యాంకర్లు రైతులకు బుణాలు ఇప్పడానికి నిరాకరిస్తున్నారు. రైతుల పరిష్కారుతో దారుణంగా ఉంది. వ్యవసాయ రంగాన్ని రక్షించి, రైతుల ఆత్మహత్యలను నివారించాలి. బడ్జెట్ని అభివృద్ధి చేసి దీనిని నిలబెట్టాలి. ప్రకృతి వైపరీత్యాలు సంభవించినప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వం కేటాయింపులు కేటాయిస్తుంది. అవి సరైన సమయంలో ఇప్పకపోవడం వల్ల ఇఖ్యందులకు రైతులు గురొతున్నారు. ఇచ్చే సామ్మం కూడా నామ మాత్రంగానే ఉంటోంది. ప్రభుత్వం

వ్యవసాయ రంగాన్ని పరిరక్షించడం కోసం, ఆత్మహత్యల నివారణ కోసం, భూమికి సంబంధించిన అంశాన్ని ఆలోచించి, బుఱా విముక్తి చేసే విషయం ఆలోచించి బుఱా విముక్తి చేసి, కొత్తగా బుఱాలు ఇచ్చి, మార్కెట్ సహాయం కల్పించాలి.

శైర్ప్రస్తుతి :- దయచేసి ముగించండి.

శ్రీ కె. వెంకట సర్వయ్య :- ముగిస్తాను. 2007-08వ సంవత్సరానికి ప్రణాళిక, ప్రణాళికేతరంగా కలిపితే మొత్తం రూ.339 కోట్లు అయింది. ప్రస్తుత సంవత్సరంలో రూ.80 కోట్లు పెంచారు. దీనికి కోళ్ళ పెంపకంలో అనేక ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటున్నాము. బద్ద పూర్వ వ్యాధి తో కోళ్ళ పరిశ్రమ నష్టపోయింది. దీన్ని సమీక్షించాల్సిన పరిస్థితి ఉంది.20 లక్షల కుటుంబాలు దీనిపై ఆధారపడి ఉన్నాయి. బీటి ఆకులు తిని గొర్రెలు, మేకలు మరణించే పరిస్థితి ఉన్నది. పాల ఉత్పత్తిని పెంచాలంటే.....

శైర్ప్రస్తుతి :- ముగించండి. అరగంటకు పైగా మాటల్లాడారు. You need to conclude now. Please conclude. You have already exhausted ½ hour. Please conclude.

శ్రీ కె. వెంకట సర్వయ్య :-ముగిస్తాను. అధ్యక్షా, పాల ఉత్పత్తిని పెంచాలంటే ప్రభుత్వం తగు సహాయం చేయాలి. బహుళజాతి సంస్థల ప్రభావం దీనిపై పడుతోంది. దీనికి గాను పశుసంవర్ధక శాఖకు అదనపు నిధులు కేటాయించాలి. వైద్య సౌకర్యాలు మెరుగు పరచాలి. మొబైల్ మెడికల్ వ్యాప్స మండలానికి ఒకటి పెట్టాలి. నంకరజాతి పశువుల అభివృద్ధికి తగిన ఏర్పాట్లు ఉండాలి. పాలు, మాసం, గుడ్లు వీటి స్థావిక వినియోగం పెంచాలి. బహుళజాతి సంస్థల ప్రవేశాన్ని నిలుపు చేయాలి. వృత్తిపై ఆధారపడిన వారికి సంకేతు చర్యలు చేపట్టాలి. వ్యవసాయ విశ్వ నిద్యాలయంలో పరిశోధనలకు నిధులు కేటాయించాలి. పాల సంఘాలు, గొర్రెలు, మేకలను రక్షించాలి. పశు సంరక్షణ నిమిత్తం డాక్టర్లను నియమించాలి. పశు వైద్య శాలలు లేవు. ఆరు పండల మంది డాక్టర్ పోస్టలు, 700ల ప్యారా సిబ్బంది పోస్టలు భాళీలు ఉన్నాయి. 2004వ సంవత్సరం నుండి భాళీలు ఉన్నాయి. పాల సేకరణ కేంద్రాలను ప్రభుత్వం తీసుకొని నడిపించాలని కోరుతున్నాము. చేపల విషయంలో మంచినీటి చేపల రైతులు సంక్లోభంలో ఉన్నారు. ఎగుమతుల విషయంలో ధనిక దేశాలు మన ఉత్పత్తులను దెబ్బతీస్తున్నాయి. ‘అపెడా’ సంస్థ నుండి నిధులు కొంతమంది పలుకుబడి కలిగిన వారికి లభ్యమౌతున్నాయి. మత్తు కారుల సంఘాలకు బుఱాలు ఇవ్వాలి. వారికి న్యాయమైన పనిముట్లు అందజేయాలి. భీమ పథకాన్ని అమలు చేయాలి. ఈ రంగంలో ఉన్న మధ్య దళారీలను తోలిగించాలి. సహకార రంగానికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి. జిల్లా స్థాయిలో సమీక్షా కమిటీ ఏర్పాటు చేయాలి. చేప విత్తనానికి సభీడీపై ఇవ్వాలని కోరుతున్నాము. ప్రకృతి వైపరీత్యాల విషయంలో భద్రాచల నియోజకవర్గంలో, గోదావరి వరదల పల్ల రూ. 2 కోట్ల పంట నష్టర పచ్చింది. దీనికి సంబంధించిన నష్ట పరిహారం ఇంత వరకు అందలేదు. వ్యవసాయ రంగాన్ని పరిరక్షించే విషయంలో గోదావరి వరదలలో తీవ్రమైన నష్టం గోదావరి పరీవాహక ప్రాంతంలో జరిగిందని చెప్పినా, ఇంతవరకు ఒక్క పైసా ఇవ్వలేదు. వ్యవసాయ రణాన్ని రక్షించడానికి నిధులు కానీ, బుఱాలు గానీ, విత్తనాలుగానీ, కావాల్సిన భీమ కానీ ఇన్నడం లేదు. వీటిని రక్షించాలని, నిధులను పెంచి రాష్ట్ర వ్యవసాయ రంగాన్ని కోరుతూ, ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాము.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గాడ్ : - అధ్యక్షా, బాభీ ప్రాజెక్టు విషయాన్ని చర్చకు తీసుకోండి. ముఖ్యమైన సమస్య కాబట్టి ఎక్కువ సమయం పడుతుంది.

CHAIRMAN : There is no doubt. Certainly, we will take it up. We will have time.

శ్రీ పాయం పెంకలేశ్వర్లు(బూర్గంపాడ్) :- అధ్యక్షా, వ్యవసాయం, సహకారం, పశు సంవర్ధక శాఖ, విషయాలు మాటల్లాడేందుకు నాకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధనశాంతిలు తెలియజేస్తున్నాము. వ్యవసాయ రంగానికి సంబంధించి 2007-08వ సంవత్సరానికి బడ్జెటులో రూ.1109,40,02,00 లు కేటాయించారు. అందులో ప్రణాళిక పద్ధతిలో రూ.381.87 లక్షలు, ప్రణాళికేతర పద్ధతి క్రింద రూ.728,02,46000లు కేటాయించారు. ఈ కేటాయింపులు చూస్తే, వ్యవసాయ రంగంలో 2.25శాతం మత్తుమే ఉన్న పరిస్థితులు ఉన్నాయి. నొకంటే ముందు చాలా మంది గౌరవ సభ్యులు మాటలాడారు. భారతదేశంలో ఇతర రాష్ట్రాలలో పోలీచూస్తే మన రాష్ట్రం వ్యవసాయధారిత రాష్ట్రంగా ఉంది. రాష్ట్రంలో గోదావరి, కృష్ణ పెన్న, తుంగభద్ర నదులు వ్యవసాయానికి ఎంతో ఉపయోగకరంగా ఉన్నాయి. రాష్ట్రంలో 75 శాతానికి పైగా గ్రామీణ ప్రాంత ప్రజలు, పేద ప్రజలు వ్యవసాయరంగంపై ఆధారపడి జీవిస్తున్నారు. రాష్ట్రంలో ఈ రంగం చాలా ప్రధానమైనది. నాటి నుండి నేటి వరకు వ్యవసాయరంగాన్ని పాలకులు నిర్మించారు. చిన్న చూపుతో చూస్తున్నారు. బింబాల విషయంలో వ్యవసాయ రంగంలో ఉన్న లోటుపాట్లను సరిచేయడం లేదన్న విషయం స్ఫురింగా అర్థవ్యాప్తింది. వ్యవసాయానికి సంబంధించి, ప్రధానంగా భూమి, నీరు, సాగునీరు, కరెంటు ఎరువులు, క్రీమిసంపోరక ముందులు పంచిపి వ్యవసాయానికి చాలా అవసరమని తెలియజేస్తున్నాము.

మ. 12.30

ఈ రోజు వ్యవసాయ రంగాన్ని చూసినప్పుడు వ్యవసాయం అనేది ప్రధానంగా ఏజెన్సీ ప్రాంతంలో, ఇతర ప్రాంతాలలో ఒక్కొక్క ప్రాంతంలో ఒక్కొక్క రకంగా పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ఈ రోజు వ్యవసాయం మీద ఆధారపడి జీవించే పేద, మధ్య తరగతి రైతులు పంటలు చేయడంలో కూడా విశాఖ ఏజెన్సీ ప్రాంతంలో, ఖమ్మం జిల్లా భద్రాచలం, బూరుగుపాడు, ఇతర ప్రాంతాలలో చూసినప్పుడు సీజను రైతులూ, మెట్ట ప్రాంత రైతులూ అనేక ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. మెట్ట ప్రాంతాలలో వ్యవసాయం చేయడం రైతులకు ఈ రోజు చాలా కష్టంగా ఉంది. ఈ రోజులలో రైతు వ్యవసాయం చేయాలంటే చిన్నచిన్న చెరువుల మీద, వర్డాల మీద, చెక్ డ్యూమ్స్ మీద ఆధారపడవలసి వస్తోంది. గట్టిగా ఒక వర్డం పడిసట్టే పేద రైతులు చెరువులు, కుంటలపై ఆధారపడి వ్యవసాయం చేసుకుని పంటలు పండిస్తున్నారు. అనేక రకాల ఖర్చులు పెట్టి ఎక్కువగా ఖర్చు చేసి చివరి దశలో సాగు నీరు లేక, వర్డాలు లేక చేతికి వచ్చినటువంటి పంట కూడా ఎండిపోయే పరిస్థితులలో రైతులు బాగా సష్టాపితున్నారు. దివాలా తీసున్నాము. వారి కుటుంబాలు ఆత్మహత్యలు చేసుకునే పరిస్థితిని ఈ రోజు మనం చూస్తున్నాము.

వ్యవసాయ రంగంలో పెరిగిన ధరలకు అనుగుణంగా రైతులకు ఎరువులు కొనడానికి ధనం లేక ఇతరుల వద్ద అప్పులు చేస్తున్నారు. మద్దతు ధర లేక, గిట్టుబాటు ధర లేక రైతులు ఇబ్బందులు పడే పరిస్థితి నేడు ఉంది. ఈ ప్రభుత్వం రైతులకు గిట్టుబాటు ధర, మద్దతు ధర కల్పించకుండా, ఎన్ని పథకాలు పెట్టినా నిరుపయోగమేనని నేను ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాము.

రైతులకు ఇచ్చిన రుణాలు కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సకాలంలో ఇవ్వడం లేదు . బ్యాంకుల నుండి రుణాలు పొందేందుకు రైతులు దాని చుట్టూ తిరుగుతున్నారు తప్ప, వారికి రుణాలు అదనులో అందక పోవడం మూలంగా రైతు పంటలు వేసుకునేందుకు ప్రైవేటు వారి నుండి అప్పు తీసుకోవలసి వస్తున్నది. ప్రైవేటు వారు రైతులకు అప్పులు ఇస్తూ ధాన్యానికి ముందు మద్దతు థర ప్రకటిస్తున్నారు. ఒక పంట పండించిన తర్వాత, బస్తా రూ. 400 – 500 ఉంటే రైతు అవసరానికి ఇతరుల నుండి అప్పు తీసుకున్నాడు గనుక , అప్పు ఇచ్చిన వ్యాపారి రైతు నుండి పంట పండించిన తర్వాత రూ. 200 లేక 250 లకు బస్తా ధాన్యం ఇవ్వాల్సిందిగా ముందే మద్దతు థర ప్రకటించుకుని, ఆ విధంగా కాగితాల మీద రైతులచే రాయించుకుంటున్నారు. ఆ విధంగా రైతులు గిట్టుబాటు థర, మద్దతు థర లేక చాలా సష్టాపోతున్నారు. రైతు కళ్ళపడి పండించిన పంట ప్రైవేటు వారి నుండి అప్పులు తీసుకోవడాన్ని ప్రభుత్వం దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని, రైతులకు న్యాయం చేయాలని కోరుతున్నాను.

ప్రైవేటు వారి నుండి అప్పు తీసుకున్న రైతు పంట నూర్చిన తర్వాత ధాన్యం వ్యాపారులు వచ్చి, వారి నుండి ధాన్యాన్ని ఊడ్చుకుపోతున్నారు. ఆరుగాలం పంటలు పండించిన రైతులకు తినడానికి తిండి లేక, ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు. వారి కుటుంబాలు బజారున పడుతున్నాయి. రైతులు రైతు కూలీలుగా మారుతున్నారు. కాబట్టి, ఏరి కోసం ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయాలి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రధానంగా రైతుల సంక్షేమం చూస్తామని, రైతులకు మేలు చేస్తామని, అందుకే పని చేస్తా ముందుకు పోతున్నామని చెబుతున్నది. జల యజ్ఞం పేరుతో ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నటుపంటి పెండింగు ప్రాజెక్టులను కొత్త ప్రాజెక్టులను చేయాలన్న మంచి ఉద్దేశ్యంతో, మంచి ఆలోచనతో ప్రభుత్వం ఉంది. వషపసాయ ప్రధానమైనది సాగు నీరు. దీని కోసం జల యజ్ఞం పేరు పెట్టి ముఖ్యమంత్రి గారు కార్యక్రమాన్ని తీసుకున్నారు. అయినప్పటికీ ఈ ప్రాజెక్టులు కూడా వూర్తి స్థాయిలో, వూర్తి వ్యవసాయానికి ఉపయోగ పడినప్పుడే దానికి సార్థకత, లక్ష్యం నెరవేరుతుందని తెలియజేస్తున్నాను.

సకిలీ విత్తనాలను నిరోధించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గతంలో కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఒక బిల్లు పంపించడం జరిగింది. అదే విధంగా విత్తనాల థరలను అదుపు చేయడానికి, ఆ విధంగా గతంలో ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి బిల్లు పంపించడం జరిగింది. అయినప్పటికీ అది ఏమయిందో తెలియలేదు. ఏ దశలో ఉందో తెలియదు. కాబట్టి, దీనికి సంబంధించి కూడా గౌరవ మంత్రి గారు సమాధానం చెప్పాలి. అదే విధంగా ఈ వ్యవసాయాల రైతులకు సంబంధించి, ధాన్యం కొనుగోలు చేసే వ్యాపారులు ముందుగానే మద్దతు థరను ప్రకటించుకుంటున్నారు. రైతులను నిలువు దోషించి చేస్తున్నారు. ఈ ప్రభుత్వం రైతుల కోసం అనేక కార్యక్రమాలు చేస్తున్నప్పటికీ అని ఆచరణలోకి రావడం లేదు. రైతులకు అన్యాయం జరుగుతున్నది. ప్రభుత్వం చేస్తున్న కార్యక్రమాలు రైతులకు చేరడం లేదు. కళ్ళపడి పంట పండించిన రైతుకు మద్దతు థర, గిట్టుబాటు థర రావాలంటే ప్రభుత్వం కూడా ప్రైవేటు వ్యాపారుల లాగా ముందుగా మద్దతు థరను ప్రకటించాలని, ఆ విధంగా ఇవ్వకపోవడం వల్ల రైతు పండించిన పంటకు సద్రేశ థర రావడం లేదని తెలియజేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం ముందుగా మద్దతు థరను ప్రకటించడం మూలంగా రైతును అదుకోవడం, రైతు సంక్షేమం, రైతుకు మేలు జరుగుతుందని, ఆ విధంగా ప్రభుత్వం ముందుకు పోవాలని, అప్పుడే రైతుకు మన్మధైర్యం కలుగుతుందని తెలియజేస్తున్నాను.

రాష్ట్రంలో ఉత్తుత్తి ఖర్చులపై కమీషన్ వేశారని ఇంతకు ముందు నభ్యులు చెప్పారు. వ్యవసాయ రంగంలో ఉత్తుత్తి ఖర్చులపై 50 శాతం అదనంగా ఇవ్వాలి. రైతుల ఆదాయం చూస్తే ఉద్యోగుల జీతాలతో పోలి ఉండాలని అందుకు ఈఅధిక నిధులు కేటాయించాలని డా. ఎమ్.ఎస్. స్వామినాథన్ కమీషన్, ప్రాఫసర్ జెయితీ బోసు చేసిన సిఫారసులను ఏమి చేశారు? ఎందుకు అని ఇంప్లిమెంటు చేయలేదని నేను అడుగుతున్నాను. వాటికి సంబంధించి ఈ బడ్జెటులో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గానీ, కేంద్ర ప్రభుత్వం గానీ నిధులు కేటాయించకపోవడం చాలా అన్యాయం.

అదే విధంగా ఈ రోజు ప్రకృతి వైపరీత్యాలు వస్తున్నాయి. ఒక ప్రక్క ఈతి బాధలతో సతమతమవుతూ వుంటే, ప్రకృతి వైపరీత్యాలు రైతును సతమతం చేస్తూ, వారు ఆత్మహత్యలు చేసుకునే పరిస్థితికి వస్తున్నారు. రైతుకు సంబంధించి ప్రకృతి వైపరీత్యాల వల్ల పెట్టుబడులు, అప్పులు, బుణాలు ప్రభుత్వం ఇప్పకపోవడం వల్ల వాటిని తీర్పలేని పరిస్థితులలో రైతు చిత్రికిసోతున్నాడు. రైతు జీవితం ఎదుగుబోదుగూ లేని పరిస్థితిలో ఉంది. వారు సేద స్థాయిలో నిస్పతోయ స్థితిలో ఉంటున్నారు. ప్రకృతి వైపరీత్యాలు వచ్చినపుడు రైతాంగాన్ని రక్షించేందుకు ప్రభుత్వం ప్రత్యేక నిధి వారికి ఇవ్వాలని, ఎవరైజ అత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారో వారికి కూడా ప్రత్యేక నిధి ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాసు. డా. ఎం.ఎస్. స్వామినాథన్ కమీషన్ సిఫార్సుల ముంచి రాష్ట్రానికి సంబంధించి, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏ మాత్రం బడ్జెటులో నిధులు కేటాయించలేదు. ఇది చాలా అన్యాయం. అదే విధంగా, పంటల బీమా పరిస్థితి ఉన్నటువంటి పంటలు బీమా పథకం ద్వారా రైతులకు కొన్ని పంటలలో కొంత మేలు జరుగుతోంది. కొన్నటికి జరగడం లేదు. ప్రత్తి పంటలో ఎక్కువ సష్టు జరుగుతున్నది. ఈ పథకం ఏ మాత్రం వూర్తి స్థాయిలో ఉపయోగపడటం లేదు. దీనిని గురించి ప్రభుత్వం, మంత్రి గారు ఆలోచన చేయాలని, దానిని సవరించడం ద్వారా రైతులకు ఏ విధమైన సష్టులూ కలుగకుండా మేలు జరిగే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాసు. బీమా పథకాన్ని సవరించాలని గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాసు.

రైతాంగం ఆత్మహత్యలు గత ప్రభుత్వంతో పోలిస్తే ఈ రైతులను పట్టించుకోకపోవడం వల్ల ఇంకా ఆత్మహత్యలు పెరిగాయి. ఇప్పుడు పట్టించుకున్నపుటికీ ఇప్పుడు కూడా కొనసాగుతునే ఉన్నాయి. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చేక కొండోగొప్పీ నిలకడగా అయినా ఇంకా ఆత్మహత్యలు అగడం లేదు. దీనికి శాశ్వత పరిష్కారం కావాలి. శాశ్వత పరిష్కారం చేయాల్సిన బాధ్యత ఈ ప్రభుత్వంపై ఉందని తెలియజేస్తున్నాసు. రైతుల ఆత్మహత్యలకు సంబంధించి, కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్యాకేజి ప్రకటించినపుటికీ కూడా దీని వల్ల మన రాష్ట్రంలో రైతులకు అన్యాయమే జరిగింది. ఏప్రెల్ 1 నుంచి 2006 జూన్ వరకూ తీసుకున్న రుణాలపై వడ్డి మాఫీ చేశారు తప్ప అంతకు ముందు ఉన్న 2004 మార్పిలో తీసుకున్న రుణాల వడ్డి రీపెడ్యూలు చేయడం వల్ల రైతులకు ఈ ప్యాకేజి వర్తింపు లేకుండా పోయింది. దీనికి సంబంధించి దాదాపు 20 లక్షలకు పైగా పేద రైతులకు అన్యాయం జరిగింది. మిగతా రైతులకు ఈ విషయంలో న్యాయం చేయాలని, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు, ప్రధాన ప్రతిపక్ష నాయకులు చంద్రబాబు నాయకుడు గారు, సిపిఎస్ జాతీయ పార్టీమెంటు నభ్యులు నురవరం నుధాకర రెడ్డి గారు ప్రధాన మంత్రికి, ఆర్థిక మంత్రికి లేఖలు రాయడం జరిగింది. ఈ క్రమంలో రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి ఆంధ్రప్రదేశ్ రైతాంగం అంతటికీ రాజకీయ పార్టీలను రైతు సంఘాల ప్రతినిధులను సమావేశ పరచి, ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరిన సందర్భంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, ఈ ముఖ్యమంత్రి గారు స్పందించి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి కూడా విజ్ఞాపించేశారు.

కాని ఆచరణలో ప్రభుత్వం స్పందించటంలేదు, ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోలేదు. ఏ ఆత్మహాత్యలనైతే నివారించాలని ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తోందో, ఏ ఆత్మహాత్యల నివారణకు ప్రభుత్వం ప్యాకేజ్ పెట్టిందో ఆ ఆత్మహాత్యలు ఇంకా ఎక్కువ అయ్య అవకాశం ఉంది. ఈమధ్య కాలంలో మన రాష్ట్ర వ్యవసాయశాఖామంత్రిగారు రఘువీరారెడ్డిగారు మరియు పి. లక్ష్మియ్యగారు డిలీన్వెల్లి కేంద్ర వ్యవసాయశాఖామంత్రి శరద్ పవార్సు, ఆర్థికశాఖామంత్రి చిదంబరంగారిని కలవటం జరిగింది. 2004 మార్చి లోపల ఏనైతే బుఱాలు తీసుకున్నారో వాటిని రీపెడ్యూల్ చేయటానికి కూడా ఈ ప్యాకేజ్ పర్టీంపచేయాలని వారు కోరారు. నాకు అనందంగా ఉంది. మంత్రులు కోరారు, సంతోషమే. వారు హామీ ఇచ్చారని పేపర్లో వచ్చింది. ఆ ప్రకటనను చూశాను. రఘువీరారెడ్డిగారు, పి. లక్ష్మియ్యగారు కూడా పేపర్ ప్రకటన ఇచ్చారు, హామీ ఇచ్చారని చెప్పారు. గౌరవ మంత్రిపర్మయ్యలు ఈ విషయాన్ని ఇంతటితో మరచిపోకుండా, దీనిని ఇంతటితో వదిలీచేయకుండా ఇప్పటినుండి కేంద్రప్రభుత్వంపై గట్టిగా ఒత్తిడి తీసువచ్చి సొధ్యమైనంత తొందరగా ఈ ప్యాకేజ్సు పర్టీంపచేసి 2004 మార్చి లోపల తీసుకున్న బుఱాలను రీపెడ్యూల్ చేయటంపలన ఎవరికైతే వడ్డి మాఫీ కాలేదో వారి వడ్డి కూడా మాఫీ చేసేవిధంగా పెంటనే చర్యలు తీసుకోవలసినదిగా తనురిద్దొరా మంత్రుగారిని కోరుతున్నాను.

ప్రత్తి రైతుల ఆత్మహాత్యలకు ప్రధాన కారణం ప్రైవేటు వ్యక్తులనుండి తీసుకునే అప్పులు, భరించలేని బుఱాలు. దీనికి సంబంధించి కూడా ఈ రోజు ఈ పేద రైతుల బుఱాలను రద్దుచేయకుండా, నీరికి ఉన్న ఇబ్బందులను తోలగించకుండా వీరి ఆత్మహాత్యలను నివారించటం సొధ్యం కాదు, అసొధ్యం. దీనిపై కూడా ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయాలి. ఈ ప్రభుత్వం రైతు సంక్షేమం ప్రభుత్వమని, రైతు మేలుకోరే ప్రభుత్వమని చెప్పుకుంటోంది. ప్రక్కన ఉన్న తమిళనాడు రాష్ట్రంలో క్రొత్త పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చింది. వారు అధికారంలోకి రాగానే రూ.6,500 కోట్ల సహకార బుఱాలను రద్దుచేశారు. వడ్డిలను మాఫీ చేయటం కాదు, తీసుకున్న సహకార బుఱాలనే రద్దుచేశారు. రైతు ప్రభుత్వం కాబట్టి, రైతు సంక్షేమంకోసం ముందుకుపోతున్న ప్రభుత్వం కాబట్టి ఈ ప్రభుత్వం కూడా ఆ దిశలో ఆలోచన చేయాలి. ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి రైతులు ఎవరైతే ఒక లక్షల రూపాయలు బుఱాలగా తీసుకున్నారో ఆ బుఱాన్ని పూర్తిగా రద్దుచేయటంద్వారా రైతుల ఆత్మహాత్యల నివారణకు ఈ ప్రభుత్వం కృషిచేయాలని కోరుతున్నాను.

పంటలు పండాలంటే ఏ నెల భూమి ఏరకంగా ఉందో దాని ఆరోగ్య పరిస్థితి తెలుసుకోవాలి. ప్రభుత్వం భూసార పరీక్షలకు సంబంధించి పథకాలు ప్రతి సంవత్సరం పెడుతోంది. అవన్నీ నామమాత్రంగానే ఉన్నాయి. గతంలో సేకరించిన మట్టి సమూహాలు ల్యాబల్కే పరిమితమయ్యాయి తప్పితే అవి రైతులకు ఉపయోగపడలేదు. ప్రస్తుత ప్రభుత్వం ఒక్కొక్క మండలానికి భూసార పరీక్షలకు సంబంధించిన 8 నుండి 10 కిట్లను సరఫరాచేసింది. అవి పనిచేస్తున్నాయా, లేదా, వాటిద్వారా ఎంతవరకు మేలు జరుగుతోంది, ఎంతవరకు న్యాయం జరుగుతోందనేది ఆలోచన చేయాలి. అన్ని ప్రాంతాలకు కిట్ట సరఫరాచేయలేదు. మా ప్రాంతంలో కూడా అన్ని ప్రాంతాలకు ఈ కిట్ట సరఫరాచేయని పరిస్థితి ఉన్నది కాబట్టి అన్ని ప్రాంతాలకు ఈ కిట్ట సరఫరాచేయటానికి ప్రయత్నించాలి. భూసార పరీక్షలు చాలా అవసరం. భూమి ఆరోగ్యంగా ఉందో, లేదో తెలుసుకోవాలి. భూమి అనారోగ్యంగా ఉన్నప్పుడు పంటలు వేస్తే రైతుకు సష్టం జరుగుతుంది. ఈ భూసార పరీక్షలు అత్యంత ప్రధానమైనవి. మనిషి ఏ జబ్బులేనప్పుడే ఆరోగ్యంగా ఉంటాడు. ఆదేవిధంగా భూమి ఆరోగ్యంగాలేకపోతే నేసిన పంటలు ఎండిపోయి, దిగుబడిరాక పూర్తిగా నష్టపోయే అవకాశం ఉన్నది కాబట్టి ఈ భూసార పరీక్షలను విస్తరించాలి.

ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత వ్యవసాయరంగంలో అనేక కార్యక్రమాలు తీసుకువచ్చారు. రైతు చైతన్య యాత్రలు, రైతు సదస్సులు పెడుతున్నారు. ఇవి మంచి కార్యక్రమాలే. ఇనీ ఇంకా విస్తృతం చేయాలి. ఇనీ ఇంపీమెంట్ కావాలంబే, ఈ ప్రభుత్వం ఉద్దేశ్యం, లక్ష్యం నెరవేరాలంబే మండలానికి ఒక్క అధికారితో సాధ్యపడదు.

CHAIRMAN: Please conclude.

శ్రీ పి. వెంకటేశ్వర్లు: రెండు, మూడు నిమిషాల్లో అయిపోతుంది నర్. మంచి ఉద్దేశ్యాలతో పెడుతున్న పథకాలు ఆచరణలో అమలుజరగటనికి వాటిని ఇంపీమెంట్‌చేసే అధికారులు, సిబ్బంది లేకుండా ఎట్లా సాధ్యం అపుతుంది? ఇంపీమెంట్ చేసే అధికారులను మీరు నియమించకుండా, సిబ్బందిని పెట్టుకుండా వ్యవసాయరంగంలో ప్రవేశపెడుతున్న ఈ సంక్లేపు పథకాలన్నీ అమలుకావాలంబే ఎట్లా సాధ్యమౌతుంది? ఈ విషయాన్ని కూడా ప్రభుత్వం ఆలోచనచేయాలి. ఇందిరాకొంతి పథకం, ఉపాధి హామీ పథకాలకు ప్రత్యేకంగా అధికారులను నియమించారు. ఈ వ్యవసాయరంగంలో చేపడుతున్న కార్యక్రమాలకు కూడా ప్రత్యేకంగా అధికారులను పెట్టండి, ఇంపీమెంట్ చేయండి. అని సక్రమంగా అమల్తతే రాష్ట్రప్రభుత్వానికి మంచి పేరు వస్తుంది. రైతాంగం అత్మష్టత్తులను కూడా నివారించవచ్చు. ఈ దిశలో ఆలోచన చేయాలి. అదేవిధంగా ఈరోజు గ్రామాల్లో ప్రతి రైతు పొలం తప్పనిసరిగా పర్యవేక్షించటానికి ఆదర్శ రైతులనే పథకం తీసుకువచ్చారు. ఈ పథకం ఇప్పటికే నిమ్మర్లుకు గురపుతోంది. ఎంతవరకు దీనిని ఇంపీమెంట్ చేస్తారో ఆచరణలో చూడాలి. ఏదిన్నమైనప్పటికే పంచాయితీకి ఒక అధికారి, పెద్ద పంచాయితీకి ఇద్దరు అధికారులను పెట్టడంద్వారా ప్రతి రైతు పొలం చూసేవిధంగా, పర్యవేక్షించేనిధంగా చర్యలు తీసుకోవాలి. వ్యవసాయరంగంలో పూర్తిస్థాయిలో టెక్స్సుల్ అధికారులను పెట్టాలి. వ్యవసాయ అధికారులను పెడుతున్నారు. వారిని ఇతర పథకాలాలైపు మళ్ళిస్తున్నారు. వారికి ఈ వ్యవసాయంగురించి చూసే టైమ్ లేకుండా పోతోంది. వారికి పనిభారం పెరిగిపోతోంది. టెక్స్సుల్ అధికారులు, ఇంజనీర్లు, సిబ్బంది వీరిని వ్యవసాయంపైనేపెట్టి ఇతర పథకాలకు, ఇతర ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలకు వీరిని మళ్ళించకుండా వ్యవసాయరంగానికి పరిమితం చేయాలని కోరుతున్నాను. మా నియోజకవర్గంలోని పెనబాక మండలంలో వ్యవసాయరంగంలో ఒకే ఒక్క అధికారే ఉన్నాడు. అగ్రికల్చర్ ఆఫీసర్ ఒకరే ఉన్నారు, సిబ్బంది లేదు. ఒక్కరే మండలం మొత్తం తిరగాలంబే ఎట్లా సాధ్యమౌతుంది? ఈ కార్యక్రమాలు ఎట్లా ఇంపీమెంట్ అపుతాయో ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. మా నియోజకవర్గంలోని కుస్సుసూరు మండలంలో చూస్తే అక్కడ అగ్రికల్చర్ ఆఫీసరే లేదు. జిల్లావ్యాప్తంగా, రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా పోస్టులు భారీగా ఉన్నాయి కాబట్టి వ్యవసాయరంగంలో ఉన్నటువంటి ప్రతి పోస్టు భర్తిచేయటం ద్వారా ఈ కార్యక్రమాలను ఇంపీమెంట్‌చేయటానికి చర్యలు తీసుకోవాలి. పూర్తిస్థాయిలో అధికారులు లేనందువలన రైతులకు అన్యాయం జరుగుతోంది. వ్యవసాయరంగ అభివృద్ధి కోసం అనేక పథకాలు ప్రవేశపెడుతున్నాము. అని ఆచరణలో ముందుకుపోవాలంబే, ఇంపీమెంట్ కావాలంబే తప్పనిసరిగా అధికారులను, సిబ్బందిని నియమించుకోవాలి. వారిని నియమించుకోకుండా పథకాల సక్రమ ఆచరణ సాధ్యం కాదు కాబట్టి తప్పనిసరిగా ప్రభుత్వం ఆలోచనచేసి భారీగా ఉన్నటువంటి పోస్టులు భర్తి చేయటంద్వారా వ్యవసాయరంగంలో ప్రవేశపెడుతున్న పథకాలను ముందుకుతీసుకెళ్లాలని కోరుతున్నాను.

ఈ రాష్ట్రంలో సహకార రంగానికి మంచి పేరు ఉంది. భారతదేశంలో దాదాపు 100 సంవత్సరాల చరిత్ర కలిగిన సహకార రంగాన్ని గత ప్రభుత్వం ఏమి చేసిందో మనకు తెలుసు. గత ప్రభుత్వం ప్రపంచబ్యాంకు విధానాలను అచరిస్తూ ప్రివేటైజేషన్లో భాగంగా వాటిని సప్టోల్లో చూపించారు. ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత నష్టోల్లో చూపించిన సహకారరంగాన్ని ఈ ప్రభుత్వం ముందుకుతీసుకెళ్లిందనటంలో ఏమాత్రం అనుమానం లేదు. నష్టోలు ఎందుకు వచ్చాయి, మిగిలినని లాభాల్లో ఎందుకు నడుస్తున్నాయి అనేది ఆలోచించి నష్టోల్లో నడుస్తున్న సహకార రంగాన్ని గట్టెక్కించాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపైన ఉన్నది.

CHAIRMAN: Please conclude.

శ్రీ పి. వెంకటేశ్వరర్లు: అయిపోయింది అధ్యక్షా. ఇప్పట్టేనా ఈ సహకార రంగాన్నిగురించి ప్రభుత్వం ఆలోచనచేయాలి. మండలానికి ఒకటి చేశారు. రైతులకు బుణాలు ఇవ్వాలన్నా, పేదప్రజలకు బుణాలు ఇవ్వాలన్నా చాలా ఇభ్యంది అవుతుంది. ఇప్పుడు వర్గులోడ్ పెరిగిపోయింది. సిబ్బంది లేరు, అధికారులు లేరు.

ఛైర్మన్: మీ పాయింట్ ఏమిటో మెష్టన్ చేసి కన్కన్ కూడా చేయండి.

శ్రీ పి. వెంకటేశ్వరర్లు: ఉపయోగం జరగటంలేదని తెలియచేస్తున్నాను అధ్యక్షా. ఈ విషయాల్లో ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయాలి. పౌరసరఫరాల శాఖ విషయానికి వస్తే ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్లో దాదాపు రూ.720 కోట్లు కేటాయించారు. గత బడ్జెట్లో కూడా ఇంతే మొత్తం కేటాయించారు. గతంలో చూస్తే 1.24 కోట్ల రేప్స్ కార్డ్లు ఉండేవి. ఇప్పుడు అని దాదాపు 1.57 కోట్లకు పెరిగాయి.

మ.12.50

అంటే అదనంగా 33 లక్షల కార్డులు పెరిగాయి. పెరిగిన ఈ కార్డులకు కూడా మీరు సబ్సిడీ బియ్యం ఇస్తారా లేక కార్డుల సంఖ్యను తగ్గిస్తారా అన్నది మీరు ఆలోచన చేయాల్సిన అవసరముంది. సబ్సిడీ బియ్యం పథకాన్ని కొనసాగించాలని కోరుతున్నాను. ఇవ్వాళ రాష్ట్రంలోనే ప్రజా పంపిణీ వ్యవస్త ద్వారా నెత్యావసర సరుకులైన బియ్యం, చక్కెర, కిరోసిన్ మొదలైనవి భాల్క మార్కెట్లోకి తరలిపోతే దాని మీద ప్రభుత్వం స్వందించకపోతే మా సిపిఐ ప్రార్థి తరపున నారాయణ గారి అధ్వర్యంలో ఆ గోడాన్స్‌పై దాడి చేస్తే ప్రభుత్వం దానిని స్వార్థిగా తీసుకోకుండా కేసులు బనాయించి అరెస్ట్ చేయటం అన్యాయం. ఆ తరువాతైనా ప్రభుత్వం స్వందించి నిజిలెన్స్ దాడులు చేయించి దాదాపు రు. 70 కోట్లక్కిపైగా సరుకులను వాటిలో పట్టుకోవటం జరిగింది. ఆ సరుకులను వ్యవసాయ మార్కెట్ ల ద్వారా, చోకధరల దుకాణాల ద్వారా అమ్మించే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. గౌరవ మంత్రి రోశయ్ గారు బడ్జెట్ప్రసంగం చేస్తూ ఇంటింటికి వెళ్లి రేప్స్కార్డులిస్తామని చెప్పారు. ఆచరణలో అది కొన్ని ప్రాంతాలలో అమలు జరిగిందేమో కాని మా ప్రాంతంలో ఇందిరమ్మ ఆదర్శ గ్రామాల క్రింద కూడా రేప్స్కార్డులు పొందని వారున్నారు. గతంలో పున్న పాత రేప్స్కార్డులు కూడా కోల్పోయిన వారున్నారు. రేప్స్కార్డులిస్తే కూపన్న ఇవ్వారు. కూపన్న ఇస్తే బియ్యం ఇవ్వారు. చాలామంది అర్పులైన వారు రేప్స్కార్డులు కోల్పోయారు. కాబట్టి అర్పులైన పేద ప్రజలందరికి రేప్స్ కార్డులివ్వాలని కోరుతున్నాను. రేప్స్ కార్డుల గురించి అధికారులు చెబుతున్నదేమంటే సరివ్ కెమెరాలు వెళ్లిపోయాయి కాబట్టి రేప్స్ కార్డులివ్వామని చెబుతున్నారు. అందువల్ల పరివ్ కెమెరాలను మళ్ళీ వెనక్కు పిలిపించి అర్పులైన వారందరికి రేప్స్ కార్డులివ్వాలని కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా వ్యవసాయ రంగానికి సంబంధించి రైతులకు వారి వ్యవసాయ ఉత్పత్తులకు తోడుగా పశు సంవర్ధక, మత్తు పరిష్కమలను ప్రోత్సహించే విధంగా చర్యలుతీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. పిటికి

సంబంధించి డ్యూక్రెంట్ స్టోన్‌నాథన్ కమిషన్ సిఫారసులను అమలు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఆ కమిషన్ సిఫారసుల మేరకు వ్యవసాయదారులకు ప్రార్థించి మరియు చేపల పెంపకానికి సంబంధించి సబ్సిడీలను మంజూరు చేయడానికి ప్రభుత్వం తగిన చర్యలు తీసుకోవాలి. అదే విధంగా బీమా పథకాన్ని కూడా వారికి వర్తింపజేయాలని మిమ్మలను కోరుతూ ఈ ప్రభుత్వం తప్పనిసరిగా రైతు సంక్లేశ సంబంధ చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతూ, నాకు ఈ అవకాశం కల్పించినందుకు ప్రత్యేకంగా ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

**మహోరాష్ట్రలో నిర్మిస్తన్న బాచ్చి ప్రాజెక్ట్‌పై భారీ,
మధ్యతరహా నీటిపారుదల శాఖామంత్రి వివరణ**

SRI PONNALA LAKSHMAIAH: Sir, this is Statement on Babhali.

The Government of Maharashtra is constructing Babhali Barrage Project with a gross capacity of 2.70 TMC within the reservoir area of Sriram Sagar Project. The Government of Andhra Pradesh has objected and approached the Central Government to intervene and stop the construction of Babhali Barrage Project.

1. An all Party delegation comprising 17 MPs led by the Hon'ble Minister for Major and Medium Irrigation met the Union Minister for Water Resources on 18.06.2005 and presented a memorandum.
2. Two Inter State meetings were held on 11.07.2005 and 05.10.2005 at CWC, New Delhi. During the meeting the officials of Maharashtra agreed that the Babhali Project is taken up within the submergence area of Pochampad Dam. C.W.C directed Maharashtra to keep the construction of Babhali Barrage on hold till an amicable agreement is reached between the two Governments.
3. The Chairman, Central Water Commission again addressed the Secretary, Maharashtra to keep on hold the further construction of Babhali Barrage through a letter dated 02.03.2006.
4. During the meeting of Hon'ble Chief Ministers of States of Andhra Pradesh and Maharashtra convened by Hon'ble Minister for Water Resources held on 4.4.2006 it was decided to maintain the status quo in respect of activities of Babhali Barrage Project and further construction work will not be done by the State of Maharashtra, till the Technical Committee submits its report.
5. As decided in the above Chief Ministers level meeting, two Technical meetings headed by Chairman, CWC and representatives of Maharashtra and Andhra Pradesh were held on 26.4.2006 and 19.05.2006. The CWC suggested to reduce the capacity of the Barrage and both the officials expressed that they would need approval from the respective State Governments.
6. The CWC addressed the Government of Maharashtra to ensure the decision taken during the meetings of Chief Ministers and Union Ministry of Water Resources on 04.04.2006 ie., to keep the construction on hold, is honored.
7. Inspite of all these efforts made by Andhra Pradesh Government, Maharashtra has continued with the construction of Babhali Barrage without honouring the

direction from CWC, Ministry of Water Resources and the decisions taken during the Chief Ministers level meetings.

In as much as Maharashtra is going ahead with construction despite the decision taken during various Inter State meetings as well as specific written instructions from CWC and MOWR, Andhra Pradesh has filed a Suit (O.S. No. 1 of 2006) in the Supreme Court on 3.7.2006 praying construction of Babbali Barrage is in violation of Godavari Waters Disputes Tribunal Award and be stayed.

The matter has come up for hearing in the Hon'ble Supreme Court on 19.02.2006 and it was further ordered to post on 16.03.2007 for detailed hearing.

The issues in this case are finalized by Andhra Pradesh and furnished to Hon'ble Supreme Court during 2nd week of March, 2007.

The case came up for hearing on 16.03.2007. Andhra Pradesh Senior Counsel argued to take up the case immediately and grant stay orders to stop the work immediately. The case is further posted for hearing during 2nd week of May, 2007.

CHAIRMAN: I think it is a fairly elaborate Statement from the Government. I request the Hon'ble Members to please give suggestions in this regard. You please give right suggestions. Devender Goud garu.

శ్రీ టి. దేవెందర్ గాడ్ : స్పీకర్గారికి, ఈ పాస్కి ఒక రిక్వెషన్ చేస్తున్నాను. ఇది చాలా కీలకమైన అంశం . ఈనాడు ఇది చాలా ముఖ్యమైన సమస్య గసుక దయచేసి నాకు కొంత ఎక్కువ సమయం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. దీనిపై ప్రభుత్వం చేపట్టబోయే చర్యల గురించి స్పష్టమైన విధానంతో సభ ముందుకు వస్తే బాగుండునని నేను కోరుతున్నాను.

అథ్వా, ఈరోజు తమరికి తెలియనిది కాదు. శ్రీరామ్సాగర్ ప్రాజెక్టు తెలంగాణా జిల్లాలలో అతి ముఖ్యమైన ప్రాజెక్టు, ఏకైక ప్రాజెక్టు కూడా . అటువంటి శ్రీరామ్సాగర్ ప్రాజెక్టు పూర్తిగా ప్రమాదంలో పడే పరిస్థితి ఏర్పడింది. అయినా ఈ ప్రాంతంలో గోదావరి పైన ఎలాంటి పెద్ద ప్రాజెక్టు తీసుకోవడం లేదు. జలయజ్ఞం పేరుతో లక్ష కోట్ల రూపాయలు ఖర్ప పెట్టడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధపడింది, కానీ గోదావరికి సంబంధించినంత వరకు ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత రెండే రెండు ప్రాజెక్టులు, అవి కూడా 12 టిఎంసి లతో చేపట్టడం జరుగుతున్నది. ఒకటి - దేవాదుల ప్రాజెక్టు, మరొకటి ఎల్లంపల్లి ప్రాజెక్టు . ఈ రెండు ప్రాజెక్టులు తప్ప గోదావరి పైన వేరే ఇతర ప్రాజెక్టులను ప్రభుత్వం చేపట్టడం లేదని తెలియజేస్తున్నాను.

మ.1.00

ఈనాడును శ్రీరామ్సాగర్ ప్రాజెక్టు కూడా ప్రమాదంలో పడే పరిస్థితి మన ముందున్నది. కావున దాన్ని పరిరక్షించుకోవడం మనందరి బాధ్యతని తెలియజేస్తున్నాను. రాజకీయాలకు అతీతంగా ఆలోచించవలసిన అంశం ఇది. రాష్ట్రానికి తీరని నష్టం జరుగుతున్న అంశం ఇది. అందులో వెనకబడ్డ తెలంగాణా ప్రాంతంలో సాగునీరు, తాగునీరు లేక అనేక జిల్లలు బాధపడుతుంటే వున్న శ్రీరామ్సాగర్ ప్రాజెక్టు కూడా ఎండిపోయే దశకు వస్తున్నందున మనమందరమూ కూడా సీరియస్గా దీని గురించి ఆలోచన చేయాలని రిక్వెషన్ చేస్తున్నాను. మొత్తం 196 టిఎంసిల కోసం నిర్మాణం చేయబడ్డ ప్రాజెక్టు శ్రీరామ్సాగర్ ప్రాజెక్టు . 112 టిఎంసి ల రిజర్వాయర్ కెపాసిటీతో ఏర్పాటు చేసిన ప్రాజెక్టు, దురదృష్టం కొద్ది ఈనాడు 90 టిఎంసి లకు

తగ్గిపోయింది. సిల్వేషన్ వచ్చేసింది, టోటల్గా ప్రాజెక్టు క్రింది వరకు ఆయకట్టు డెవలప్ కాలేదు. శ్రీరామసాగర్ ప్రాజెక్టు స్టేజీ-2 తవ్వకం జరుగుతోంది. ఇంతలోపే దాని కెపాసిటీ 90 టిఎంసి లకు తగ్గిపోయింది. కెపాసిటీ తగ్గిన పరిస్థితుల్లో ప్రాజెక్టుంటే, పైన మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం పెద్ద ఎత్తున బాటీ ప్రాజెక్టును కడుతోంది. మొత్తం పరిస్థితిని మనం ఒకసారి వెసక్కి వెళ్లి చూస్తే, గోదావరి నదిపై మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ మధ్య కాలంలో నిపరీతంగా ప్రాజెక్టులను టేక్స్ చేసింది. జైక్వాడె తర్వాత డౌన్ ఫ్రీములో వాళ్లకు సంబంధించిన 11 ప్రాజెక్టులు అలర్డ్ under construction లో ఉన్నాయి. ఈ 11 ప్రాజెక్టులు బాటీ తర్వాత ఒకదానికొకటి లింక్ చేస్తూ వాళ్లు శాంక్ష్మ ఇచ్చుకున్నారు. అవిధంగా 60 టిఎంసి ల నీళ్లు మొత్తం కంటిస్యూయింగ్ గా from Babbli to Jaikwad వరకు రివర్ అవ్స్ట్రీములో నిలబడే పద్ధతిలో వాళ్లు ప్రాజెక్టులు చేపడుతున్నారు. ఆవిధంగా ఒకసారి ఆ ప్రాజెక్టులన్నీ వస్తే ఇక శ్రీరామసాగర్ ప్రాజెక్టుకు నీళ్లు వస్తాయని అనుకోవడం భ్రమే అపుతుంది. ఆ నీళ్లు రాశు. ఇప్పటికే 90 టిఎంసిల కు తగ్గిన పరిస్థితుల్లో ఇప్పన్నీ రావడంతో శ్రీరామసాగర్ ప్రాజెక్టులో నీళ్లు లేని పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. జైక్వాడె పైన వెఫ్ట్ ఫూటలో వచ్చే వాటర్ ను ఉపయోగించుకోసానికి వాళ్లు చిన్నచిన్న ప్రాజెక్టులు అక్కడ పెద్ద ఎత్తున చేపట్టారు. జైక్వాడె కి వచ్చిన తర్వాతే శ్రీరామసాగర్ ప్రాజెక్టు నిండుతుంది గమక అక్కడే నీరు రావడం లేదు, 60 టిఎంసిల తో 11 వివిధ ప్రాజెక్టులు చేపడుతున్నారు. ఇక శ్రీరామసాగర్కు ఎక్కడే సుంచి నీళ్లు వస్తాయో ఒకసారి ఆలోచించాలని మిమ్మలందరినీ రికెప్ట్ చేస్తున్నాను. పరిస్థితి ఈవిధంగా పుంటే, ఈనాడు మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎంతో ఘూరంగా, బాధ్యతారహితంగా ప్రవర్తిస్తోంది. మొత్తం రివర్ బెడ్లోనే ప్రాజెక్టులను కడుతున్నారు. శ్రీరామసాగర్ ఎఫ్యూర్నెల్ కు వచ్చిన తర్వాత 126 కిలోమీటర్లు వరకు బ్యాక్ వాటర్ నిలబడుతుంది. 71 కిలోమీటర్లు మన రాష్ట్రంలో, 55 కిలోమీటర్లు మహారాష్ట్రలో నీరు నిలబడుతుంది. బాటీ ప్రాజెక్టును టోటల్గా బ్యాక్ వాటర్లో కడుతున్నారు. శ్రీరామసాగర్ 30 టిఎంసిల వరకు నీరు నిలబడి బాటీ వరకు వెళుతుంది. ఫుల్ లెవెల్ వచ్చేసరికి 18 ఫీట్లు బాటీలో పుంటుంది. రివర్ బెడ్లోకి వచ్చి బాటీ ప్రాజెక్టును కట్టడం జరుగుతోంది. మేము అరోజు ఈ ప్రాజెక్టు వస్తోందని చెప్పి మాపోల్కి చెందిన మిత్రులందరూ ఆ బాటీ సైట్ ను చూసాచ్చి, అయ్యా, మహారాష్ట్ర వాళ్లు ఆ ప్రాజెక్టును కడితే ఇంకేమైనా పుందా, ఎస్యూర్ ఎస్సి ఇఖ్యంది వస్తుందని చెబితే ఆనాడు మంత్రిగారు స్టేటుమెంటు కూడా ఇప్పలేదు. వాళ్లేదో చిన్నచిన్న చెక్కుధ్వములు కట్టుకుంటుంటే, తెలుగుదేశం ప్రార్థి వాళ్లు ఏదో రాజకీయం చేస్తున్నారన్నారు. నీళ్లు ఈవిధంగా మాటల్లడుతున్నారుని చెప్పి మా లెజిస్ట్రసర్ ప్రార్థి తరపున మేము బస్ వేసుకుని ఎంఎల్ లందరమూ బాటీకి వెళ్లాం. అక్కడ మహారాష్ట్ర వాళ్లు సైట్ క్లియర్ చేస్తున్నారు. ఫోటోలు కూడా తీసుకొచ్చాం. మే 11 నాడు బాటీ వరకు వెళ్లాం. అక్కడ గ్రామస్తులు గొడవ పెట్టినా మేము పెద్ద సంఖ్యలో వెళ్లాం. ఫోటోలు తీసుకుని వచ్చి 12 వ తారీఖున గొరవ ముఖ్యమంత్రిగారిని కలిశాం. అప్పుడు చాలా స్పష్టంగా చెప్పాం, ఇదేదో మేము రాజకీయ ఉద్ఘేష్యంతో చేయడం కాదు, తెలంగాణా ప్రాంతంలో పున్మ ఏకైక పెద్ద ప్రాజెక్టు ఇది, ఇది కూడా ఎండిపోతుంది, వాళ్లింకా పని స్టోర్ చేయలేదు, సైట్ క్లియర్ చేస్తున్నారు, ఇదిగో ఫోటోగ్రాఫ్ అని ముఖ్యమంత్రిగారికి సబ్మిట్ చేశాం, వారి దృష్టికి తీసుకెళ్లాం. అప్పుడు వారు కూడా రెస్పోండ్ అయ్యారు, నేను ఆఫీసర్సును వెంటనే వంపంచి అక్కడేమి జరుగుతోందో తెలుసుకుంటాను, ప్రాజెక్టు రాకుండా అన్ని చర్యలు తీసుకుంటామని వారు హామీ కూడా ఇచ్చారు. ప్రాజెక్టు ఇంకా స్టోర్ కాలేదు, ఆగిపోతుందిలే అనుకున్నాం. కానీ ఆగలేదు. మీటింగ్ పెట్టారు, ముఖ్యమంత్రుల సమావేశం జరిగింది. సమావేశంలో నిర్ణయాలు తీసుకున్నారు. తప్పని సరిగా ఆపుతామని చెప్పారు. అమేరకు మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం అన్యారేన్స్ కూడా ఇచ్చింది. మహారాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి ఇక్కడికి వచ్చి రపుడు కూడా - లేదు, మేము ఆ ప్రాజెక్టును

కట్టమని చెప్పినట్లుగా వార్తలు చూశాం . కానీ వాస్తవంగా అక్కడ ఏమి జరుగుతోందనే విషయాన్ని నభా దృష్టికి తీసుకరాదలుచుకున్నాను.

సార్, ఇవి లేట్స్ పోలోగ్రాఫ్స్(నభలో చూపిస్తూ) . మీము వారం రోజుల క్రితం తెలుగుదేశం పాట్టి నుంచి అక్కడికి డెలిగేషన్స్గా వెళ్లి అక్కడ జరుగుతున్న కార్బూక్టమాలను చూసి ఫోటోలు తీసుకొచ్చాం . 11 మీటర్లు హైట్ లెవల్ పుంటే ఆల్ రెడ్ 8 మీటర్ల వరకు ప్రాజెక్టు కంప్టీట్ అయింది. క్రెస్ గేట్లు పెట్టడం కూడా మొదలుపెట్టారు. వేల మంది వర్క్స్ రాత్రి పగలు పని చేస్తున్నారు, రెండు వందలకు పైగా వెహికిల్స్ పని చేస్తున్నాయి అక్కడ . వాళ్ల సుప్రీంకోర్పును లక్కబెట్టరు, సంట్లు వాటర్ కమిషన్ క్లియర్స్ లేపు. ఇంటర్ స్టేట్ మీటింగ్స్ లో, ఇద్దరు ముఖ్యమంతుల సమక్షంలో జరిగిన సమావేశంలో తీసుకున్న నిర్దయాలను అనర్ చేయరు . వాళ్ల ఆవిధంగా చేస్తుంటే, మీరు ప్రభుత్వ పరంగా మీరు ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారో చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

సుప్రీంకోర్పుకెళ్లారు, మాకు తెలిసిన సమాచారం ప్రకారం కనీసం స్టై కూడా తీసుకరాలేకపోయారు. రిసర్ బెడ్లో కడుతున్న ప్రాజెక్టు, సిడబ్లూఫీ క్లియర్స్ లేని ప్రాజెక్టు, ఇద్దరు ముఖ్యమంతుల సమక్షంలో, జలసంఘం సమక్షంలో ఒప్పుకున్న విషయాన్ని మీరు సుప్రీంకోర్పు దృష్టికి ఎందుకు తీసుకరాలేకపోయారు? ఎందుకు మీరు పనులను స్టో చేయించడానికి స్టై కూడా తీసుకరాలేకపోయారుని అడుగుతున్నాను. ఎంతో క్యాజువల్గా వ్యవహారించారు మీరు. క్యాజువల్గా మీరు చేసిన ఆర్ధమొంట్స్, సబ్మీట్ చేసిన పేపర్లు, క్యాజువల్గా మీరు అడిగితే, వారేమీ మాట్లాడలేదు. పైనల్గా ఇప్పుడు మాత్రం అక్కడ పనులు జరుగుతున్నాయి. బ్యాక్ వాటర్ పల్ల ముంపుకు గురైన గ్రామాలకు మనం ఇచ్చిన కాంపెస్టేషన్ తీసుకున్నారు . మరి బ్యాక్ వాటర్లోనే ప్రాజెక్టును కడుతుంటే ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకున్నదో తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను. ఈరోజు గోదావరి నీళ్ల చూస్తే, ప్రాణహిత వరకు మనకు గోదావరిలో నీళ్ల లేపు. ఎందుకంటే వారక్కడ జైక్వాడి లో ప్రాజెక్టులు కట్టి కూర్చున్నారు. పైన ఈ ప్రాజెక్టులన్నీ తీసుకొస్తున్నారు. శ్రీరామసాగర్ లోకి రావలసిన నీళ్ల రావడం లేదు. పైన ఈ ప్రాజెక్టులన్నీ వచ్చినట్లయితే మన పరిస్థితి ఏమిటో ఒకసారి తెలియజేయాలి. స్టేబీ-2 కు మనకు నీళ్ల లేపు. పరిస్థితి ఈవిధంగా పుంటే మీరు వరద కాలువను తప్పుతున్నారు. చాలా వరకు పనులు జరుగుతున్నాయి. శ్రీరామసాగర్ ప్రాజెక్టుకే నీళ్ల లేకుంటే వరద కాలువకు ఏవిధంగా నీళ్ల వస్తాయో చెప్పాలి. మనం ఖర్చు పెడుతున్న వేల కోట్ల రూపాయలు ఏవిధంగా ఉపయోగపడతాయో తెలియజేయాలి. మాట్లాడినపుడెల్లా, మీము తెలంగాణాలో ఎక్కువ ఖర్చు పెడుతున్నాం, ప్రాజెక్టులు వస్తున్నాయి కదా, డబ్బులు ఖర్చు పెడుతున్నామంటున్నారు. డబ్బు ఖర్చు అప్పతోంది గానీ నీళ్లేవి? ఎక్కడి నుంచి నీళ్ల తీసుకొస్తారో చెప్పాలని కోరుతున్నాను. బాట్లీ ప్రాజెక్టు మూలంగా శ్రీరామసాగర్ లో ప్రాజెక్టులో నీళ్ల లేవప్పుడు ఇక వరద కాలువకు ఎక్కడి నుంచి నీళ్ల వస్తాయో ఒకసారి ఆలోచన చేయండి. 12 టిఎసిలతో దేవాదుల చేపట్టారు. టిఎసిలతో ఎల్లంపల్లి చేపట్టారు . ఎల్లంపల్లి నుంచి పైదరాబాదుకు నీళ్ల తీసుకొస్తామని కొత్త ప్రపోజెల్ తీసుకొచ్చి పెట్టారు. ఇప్పటికే సింగారు నుంచి పైదరాబాదుకు నీరు తీసుకరావడం పల్ల అక్కడ పున్న మెదక్, నిజాంబాదు జిల్లాలకు నీళ్ల లేని పరిస్థితి ఏర్పడితే, ఎల్లంపల్లి ప్రాజెక్టు ప్పార్ట్ కాకముందే దాని నుంచి నీళ్ల పైదరాబాదుకు తీసుకొస్తామంటున్నారు. మొన్న ముఖ్యమంత్రిగారి సమక్షంలో జరిగిన సమావేశంలో - ఎల్లంపల్లి నుంచి కాదు, ప్రాణహిత నుంచి తీసుకొస్తున్నామని ఇంకోక కొత్తమాట చెప్పారు. అది కూడా మీరు క్లారిపై చేయాలి. మీరు ప్రాణహిత నుంచే పైదరాబాదుకు నీరు తేదలుచుకుంటే, మనకు మెయిన్ ప్రాణహిత ప్రాజెక్టులోనే పైదరాబాదుకు తాగునీరు ప్రోవిజను పుంది. నిజంగా మీరు అందులో నుంచే ఇస్తారా లేక ప్రత్యేకంగా డ్రింకింగ్ వాటర్ కోసం 80 టిఎసిలు తీసుకొస్తే మరి మెయిన్ ప్రాజెక్టు సంగతేంటి?

అది కూడా వివరించాలి. మహారాష్ట్రంలో మొత్తం 11 ప్రాజెక్టులు వచ్చినట్లయితే, ఆలోడీ బాబ్లీ జరుగుతోంది, మిగతా వాటికి వాళ్లు టెండర్లు పిలిచారు, అని కంపీట్ అయితే ఇక శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు పుండరు. తెలంగాణా ప్రాంతం మొత్తం ఎడారి అవుతుంది. ఇప్పటికే సగం ప్రాంతం ఎడారిగా పుంది, ఇప్పటికే సగం ప్రాంతంలో నీరు లేక ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. తెలంగాణా ప్రాంతంలో పున్న ఈ ఒక్క శ్రీరామసాగర్ ప్రాజెక్టు కూడా ఎండిపోయినట్లయితే మన పరిస్థితి చాలా ఫూరంగా తయారపుతుంది. ఇది మీ బాధ్యతారాహిత్యానికి ఒక నిదర్శనంగా ఉండిపోతుందని తెలియజేస్తున్నాము.

మ.1.10

ఇక్కడ, కేంద్రంలో మహారాష్ట్రో కాంగ్రెస్ పార్టీయే అధికారంలో ఉంది. పాలిటికల్ సాల్యూషన్ ఎందుకు కనుక్కొంది? బ్యాక్వస్ట్ ఏరియాలో ఎన్నో ఇబ్బందులున్నాయి. లీగల్గా చర్యలు చేపట్టడం లేదు. పాలిటికల్గా ఎందుకు అపుజీయడం లేదు? ఇది ఇంపార్టెంట్ విషయం, తొందరపడకుంటే life and death issue to this area. ప్రభుత్వం తగిన విధంగా స్వందించాలి. ఆల్ పార్టీ వెళ్లి అక్కడ కూర్చుందాం . ఇంతకంటే ప్రధానమైన సమయ ఏముంది? ఈరోజు కొత్తగా ప్రాజెక్టులు చేపట్టారు, కాని ఉన్న ప్రాజెక్టులు ఎండిపోతున్నాయి. ఈ ప్రాంతం గురించి ఏమీ పట్టించుకోకుండా మీ ఇష్టసుసారంగా పున్నారు. కాబట్టి మీరు పట్టించుకోకపోవడం వల్ల అక్కడ పనులు జరుగుతున్నాయి. (ఫోర్మోగ్రాఫ్ చూపిస్తూ), అక్కడ ఇంకా కుపులు కుపులుగా పని జరుగుతోంది. ఈ పని కాగానే లిఫ్ట్స్ పెడతారు. బాబ్లీకి సంబంధించి ప్రాజెక్టు ఉన్నంత వరకు బ్రిహ్మండంగా నీళ్లు ఉంటాయి. లిఫ్ట్ నడుస్తునే ఉంటుంది. 30 టిఎమ్సి కి తగ్గుతోంది . అప్పుడు వాళ్లు గేట్స్ వేసుకుంటారు. ఎప్పటికీ నీళ్లు ఉండే విధంగా వారు ఏర్పాట్లు చేసుకుంటున్నారు. మన ప్రభుత్వం ఎలా అపుతుందో చెప్పేదు. మేము మాట్లాడుతున్నాము, ఉత్తరాలు ద్వారా పున్నాము, ఏదో ఒక కేసు వేశాము అంటే కాదు. ఖచ్చితంగా పనులు ఆగేలా గట్టి చర్యలు తీసుకోవాలి ఏ విధంగా చేయాలో చెప్పండి. ఎట్టి పరిస్థితిలో ప్రాజెక్టు అపాలని మేము డిమాండ్ చేస్తున్నాము.

శ్రీ ఇ. రాజేందర్సి అధ్యక్షా, తెలంగాణా ప్రాంతానికి గోదావరి నది మాత్రమే ఉంచిరి . మాకున్న ఏకైక గ్రావిటీ ద్వారా నీళ్లు పచ్చే ప్రాజెక్టు అంటే ఎస్ఆర్ఎస్ఎస్పి మాత్రమే. దీనిని 135 టిఎమ్సిలతో డిజైన్ చేస్తే ఈ రోజు సిల్ఫ్ జామ్ అయి కుంచించుకపోయి 90 టిఎమ్సికి పరిమితమైందని మనకు తెలుసు. ఈ రోజు 90 టిఎమ్సి ఎఫ్అర్ఎల్ ఉంటే 18 ఫీట్లు నీళ్లు బ్యాక్వస్ట్ షైఫ్ లోపల ఈ ప్రాజెక్ట్ కుపుతూ ఉంటే మీరు చూస్తూ ఉంటే ఎలా? ఇప్పటికే పల్లేళ్లు, జిల్లేళ్లు మొలిచి తెలంగాణా రైతాంగం ఆత్మహత్యలు చేసుకునే పరిస్థితి ఉంటే ఆ మాత్రం నీళ్లు ఇచ్చి ఆదుకునే ఎస్ఆర్ఎస్ఎస్పి ప్రాజెక్టు లేకపోతే ఎలా? వారు దాని కెపోసిటీ 2.5 టిఎమ్సి చెబుతున్నారు. కాని అది నిజం కాదు. 40, 50 టిఎమ్సిలు ఉంటే అక్కడ ఆగే పరిస్థితి ఉంది . అన్ని లిఫ్ట్స్ పెట్టుకొని 20 టిఎమ్సి లిఫ్ట్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేసే కుట్రలో భాగం . దాని మీద అధారపడి వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి ఘ్రణ ఘ్రణ కెనాల్ త్రప్పుతున్నాము. నిడుమానేరు, ఘ్రణ ఘ్రణ కెనాల్ కాని ఏ ప్రాంతాలకు త్రాగునీరు లేకుండా పోతుంది. అన్నమౌ రామచంద్రా అనే ప్రజానీకం అంబారు. ఘ్రణ ఘ్రణ కెనాల్, నిడుమానేరు త్రవ్యినా నీళ్లు రాని పరిస్థితి ఉంది. మా టిఅర్ఎస్ఎస్పార్టీ మొదటి సుండి చెబుతుంది. ఎస్ఆర్ఎస్ఎస్పి సుండి గోదావరి నీళ్లు తీసుకోవాలంటే మాకు లిఫ్ట్స్ తప్ప వేరే మార్గం లేదు. చాలామంది నిష్పత్తిలు అనేక రకాల రిపోర్టులు ఇచ్చారు. శ్రీపాదసాగర్ ప్రాజెక్టు, చేవెళ్ల, ఎల్లంపల్లి ప్రాజెక్టు కాని లిఫ్ట్స్ మీద అధారపడి పాల్న చేస్తున్నారు. నాగార్జున సాగర్ కెనాల్ క్రింద కేవలం లక్ష ఎకరాల కోసం లిఫ్ట్స్ పాల్న చేస్తే అని అమలు కాక ఏవిధంగా మూలపడ్డాయో చూశాం . ఇన్ని కట్టినా రేపు ఏ ప్రభుత్వం వస్తుందో, అని ఎలా అమలపుతాయో

తెలియని పరిస్థితి. ఎలా ఆవరణలో వుంటాయో తెలియదు. లీఫ్స్ చరిత్ తెలంగాణాను ముంచిన చరిత్ కాబట్టి గ్రావిలీ ద్వారా నీళ్లు పచ్చే దానిని కాపాడుకోకపోతే, అన్నమో రామచంద్రా అనే తెలంగాణా ప్రాంతానికి ఇంకా ఫొరమైన పరిస్థితి ఎదురులుపుతుంది. ఇప్పటికే ఈ ప్రభుత్వం సీరియస్‌గా పట్టించుకోవడం లేదు, ఈరోజు వారి తప్పులుంటే వుండవచ్చు. ఈ దేశ చరిత్రలో బ్యాక్ వాటర్స్ లో ప్రాజెక్టు కట్టే చరిత్రా ఎప్పుడూ లేదు. ఈ చరిత్ తిరగరాసిన వాళ్లమపుతాం. మేము రెప్రజెంట్ చేశామని మంత్రిగారు చెప్పారు. మాకు కావలసింది రెప్రజెంట్షెప్స్ కాదు, మీటింగ్స్ కాదు. ఈరోజు బాటీ ప్రాజెక్టు ఆవకపోతే ఎస్‌ఆర్‌ఎస్‌పి లో వున్న నీరు తెలంగాణాకు ఏమాత్రం రాదు. ఎస్‌ఆర్‌ఎస్‌పి క్రింద పదిహాను లక్షల ఎకరాల కోసం ప్లాన్ చేశాం. 30 సంవత్సరాలు గడిచిపోయింది. ఈ బ్యాక్ వర్డ్ ఏరియలో 30 సంవత్సరాలు గడిచినా సెకండ్ ఫేజు క్రింద కాలువలు త్రవ్యే పరిస్థితి వుంది. ఇప్పటికి ఘష్ట ఫేజు కంపీట్ అయిపోయింది. బాపులు, చెరువులు, బోర్లు పున్నాయని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. దీని క్రింద వున్న పంట పొలాలకు రైతులు బోర్లు వేసుకుంటున్నారు, ఘష్ట ఫేజుకు నీళ్లు అందని వాతావరణం చూస్తున్నాం. టెయిలిండ్ గ్రామాలకు, ప్రాంతాలకు నీళ్లు అందడం లేదు. నాలుగు టిఎంసిల నీళ్లు ఖవ్వాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. ఈరోజు బాటీ ప్రాజెక్టు కడితే, వున్న 90 టిఎంసిల నీటికి గండిపడే పరిస్థితి వుంది. ఈ ఘడ్ ఫ్లో కెనాల్కు ఎలోకేల్ చేసిన వాటర్ కూడా రాని పరిస్థితి వుంది. ఇక్కడ, కేంద్రంలో, మహోరాష్ట్రలో కాంగ్రెస్ పార్ట్ అధికారంలో వుంది. కాబట్టి దాన్ని ఆవవలసిన బాధ్యత ఈ ప్రభుత్వం మీద వుంది. రెండు పంటల పండించే వారికోసం త్వరగా రియాక్ట్ అపుతున్నారు. మా తెలంగాణలో తగేనీరు లేదు. మూడు సంవత్సరాల నుంచి కరవు వస్తే ఆ గైక్వాండ్ ప్రాజెక్టులో విపరీతంగా నీళ్లుంటే 5 టిఎంసిల నీటిని డ్రింకింగ్ కోసం మంత్రిగారిని అడుగుదామంటే సాధ్యం కాలేదు. ఆ ప్రాజెక్టు కట్టిన తర్వాత ఆవడం సాధ్యం కాదు. ప్రాజెక్టు కట్టిన తర్వాత నీళ్లు ఇష్వడం సాధ్యం కాదు, ప్రభుత్వం పెంటనే స్పుందించి అభిలపక్కాన్ని ధీర్ఘికి పంపకపోతే చాలా ప్రమాదం . అనెంబీ యునానిమస్‌గా తీర్మాసం చేసి పెంటనే స్పుందించకపోతే తెలంగాణలో ఆత్మహత్యలు తప్ప ఇంకోక శరణ్యం లేదు. తెలంగాణ పంట భూములు ఎడారిగా మారే అవకాశం వుంది. ఈ ప్రభుత్వం జలయజ్ఞం చేస్తున్నామని చెబుతున్నారు, వాళ్లు నీటి రంగానికి కేబాయింపులు చేస్తున్నామని చెబుతున్నారు. ఈ క్రమంలో బాటీ ప్రాజెక్టును ఆవకపోతే చరిత్ ఈ ప్రభుత్వాన్ని క్లుమించదు. ఏ ప్రయత్నం చేస్తే ఆగుతుందో, ఆ ప్రయత్నం చేసి ఆ ప్రాజెక్టును ఆపి తెలంగాణ ప్రజలకు న్యాయం చేకూర్చాలని టిఅర్స్‌ఎస్ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాము.

శ్రీ డి. శ్రీధర్ బాబు (మంథని) : అధ్యక్షా, ప్రధానంగా తెలంగాణా ప్రాంతంలో వున్న శ్రీరామ్‌సాగర్ ప్రాజెక్టు విపయంలో దాని పైబడి బాటీ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం జరుగుతోంది. అది జరిగితే 2.7 టిఎంసి రిజర్వ్ యర్ కెపాసిటి కడుతున్నారో దాని వల్ల ఎస్‌ఆర్‌ఎస్‌పి కి రేపు నీరు రాకపోయే ప్రమాదముంది. దాన్ని గమ నించి ప్రభుత్వం, మంత్రిగారు రెండుసార్లు సిడబ్లుస్‌సి వాళ్లతో సమావేశమై దీని గురించి వివరించడం జరిగింది.

మ.1.20

గపర్ముమెంట్ అఫ్ ఇండియా పరంగా నీర్దేశం ఇష్వడం జరిగింది. అదే విధంగా సిడబ్లుస్‌సి., పరంగా కూడా నీర్దేశం ఇష్వడం జరిగిందని ఖచ్చితంగా చెబుతున్నాను. పెద్దలు దేవేందర్ గౌడ్ గారు గాని, ఇతర గానీ చెప్పారు. తెలంగాణా ప్రాంతానికి చాలా ముఖ్యమైన ప్రాజెక్టు యస్‌ఆర్‌యస్‌పి., యస్‌ఆర్‌యస్‌పి., పరంగా ఈనాడు జల యజ్ఞంలో భాగంగా ఘడ్ ఫ్లో కెనాల్ గాని, ఫేజ్ - 2 యస్‌ఆర్‌యస్‌పి., ప్రాజెక్టు విపయంలో ప్రభుత్వం ఒక ఖచ్చితమైన నిర్లయంతో ఉంది. ఇంకోక ప్రక్క యస్‌ఆర్‌యస్‌పి., పైన ఆధారపడి వున్న గోదావరి

నదీ జలాలపై, క్రిందకు వేళ్ళ ఇంకోక ప్రకృస ఎల్లంపల్లి, శ్రీపాదసాగర్ ప్రాజెక్టులతో బాటు మా ప్రాంతములో పును కాచేశ్వరం ప్రాజెక్టును కూడా నాలుగు టియంసి., లతో ప్రాజెక్టును చేపట్టాలనే ఒక మంచి ఉద్దేశముతో, ఈ తెలంగాణా ప్రాంతములో ఒక ఎకరం కూడా బీడు భూమి పుండకుండా పుండే విధంగా చేపట్టే ఈ కార్యక్రమాలకు, బాటీ ప్రాజెక్టు పూర్తి స్థాయిలో నిర్వాణం అయితే ఈ ప్రాజెక్టులన్నిటికి కూడా ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితి పుంది. కనుక రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ముందుగానే ఆలోచన చేసి, ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన వెంటనే దీని ప్రమాదాన్ని గుర్తించి చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. గవర్న్మెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ఆదేశించినా గాని, సిడబ్బుస్సి., ఆదేశించినా గాని మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం దానిని ఆవడం లేదని ఈనాడు పెద్దలు దేవేందర్ గాడ్ గారు చెప్పారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సుప్రీం కోర్సును ఆత్మియంచగా తీసుకుంటే, ఆ నిర్ణయం ప్రకారం మే మాసంలో హియరింగ్కు మస్తుందని గౌరవ మంత్రివర్యులు చెప్పారు. మేము మంత్రివర్యులను కోరుతున్నాము. ఈనాడు యస్సార్టర్యుస్సి., ప్రాజెక్టుకు ప్రమాదం వచ్చే అవకాశం పుంది. అదే విధంగా బీడు భూములను సస్యశ్యామలం చేయాలని మనం అనుకుంటున్న కార్యక్రమానికి కూడా అడ్డంకి వచ్చే ప్రమాదం పుందని అందరం కూడా గనునించిన తరుణంలో, ఇమ్మడియర్స్గా సుప్రీంకోర్సు పరంగా ఇంటీరం స్టే అంటే మండే, ట్ర్యాజ్ డే లలో ఇంటీరియం స్టేకు ప్రయత్నం చేయాలని నేను కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే ఎండాకాలం వస్తుంది. దాని లోపలనే వాళ్ళ గేట్లు అమర్యుకొని ప్రాజెక్టు పూర్తి స్థాయిలో కంపీట్ చేయాలనే ఉద్దేశముతో మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం పును తరుణంలో మనం ఖచ్చితంగా, వెనువెంటనే యుద్ధ ప్రాతిషాధిక మీద మీరు చేసే ఏదైతే నిరంతర యుద్ధం పుందో అది ఖచ్చితంగా మహారాష్ట్ర పైన సుప్రీంకోర్సు పరంగా ఇంటీరియం స్టే తీసుకువచ్చే కార్యక్రమం చేయాలని నేను గౌరవ మంత్రివర్యులను కోరుతున్నాను. నేను ఈ రోజు చెబుతున్నాను. అదే విధంగా రివర్ స్ట్రీమ్ ప్రాజెక్టులు ఏవైతే పున్నాయో, ఆ ప్రాజెక్టుల విషయంలో కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, గౌరవ మంత్రిగారు వాటన్నింటి పైన కూడా మనం న్యాయ పరంగా వచ్చే ఒక్క టియంసి., వాటర్సు వదలకుండా, న్యాయపరంగా మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం పైన పోరాటం చేసే విధంగా అన్ని చర్యలు తీసుకుంటే మనం అనుకున్న జల యజ్ఞం కార్యక్రమం పూర్తి స్థాయిలో విజయవంతం కావడానికి అవకాశం పుంటుంది. ముఖ్యమంత్రి గారు పూర్తి స్థాయిలో, పూర్తి చిత్తశుద్ధితో ఈనాడు తెలంగాణా ప్రాంతములో పున్న ఒక్క ఎకరా కూడా బీడు పోకుండా పుండే విధంగా చూసే కార్యక్రమంలో ఇప్పుడు సాగుచేసుకుంటున్న ఎకరాలకు ప్రమాదం వచ్చిన తరుణంలో ఈ ప్రమాదాన్ని నివారించే కార్యక్రమాలు పూర్తి స్థాయిలో చేయాలని కూడా నేను మీ అందరినీ కోరుకుంటున్నాను. ప్రత్యేకంగా గౌరవ మంత్రిగారు స్టేట్మెంట్ ఇచ్చారు. ఒక ఏడు పాయింట్స్ వారు చెప్పడం జరిగింది. గవర్న్మెంట్ ఆఫ్ ఇండియా చెప్పినా కూడా వినడం లేదని ఈనాడు ఒక యంగ్ శాసనసభ్యుడిగా నేను సంశయంలో పున్నాను. మనం ఆనాడు కూడా చూశాము అల్స్ట్రోట్ విషయంలో ఆనాడు. మీరు చేసిన క్రమంలో అప్పుడు ఆ ప్రభుత్వం ఆగలేదు. అందరి కోసమే చెబుతున్నాను. దీనికి ఒక లాజికల్ కంకూజన్సు గవర్న్మెంట్ ఆఫ్ ఇండియా పరంగానే ఒక మానిటరింగ్ కమిటీని వేసి, స్పీపింగ్ పవర్స్ ఇచ్చి, ఆ కమిటీకి సిడబ్బుస్సి., చెప్పినా ఈనాడు మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆగడం లేదని అంటే స్పీపింగ్ పవర్స్ లేవని మా ఉద్దేశము. పవర్స్ ఇచ్చి ఆ ప్రాజెక్టును ఆపుచేయాలి. ఎందుకంటే రేపు ప్రాదున ఇంకోక ప్రాజెక్టులు వస్తాయి. ఈనాడు 60 టియంసి., లు ఉపయోగించుకొనే క్రమంలో మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తుందంటే నేను గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఇలాంటి విషయంలో గవర్న్మెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ఒక స్టోట్యుటర్ బాడీని పెట్టి ఆ ప్రభుత్వం పైన ఏ పరంగా అయినా పవర్స్ ఇచ్చి దానిని ఆపుచేసే క్రమంలో చర్యలు తీసుకోవాలని నేను ఖచ్చితంగా చెబుతున్నాను. యస్సార్టర్యుస్సి., క్రింద సాగుచేసే ప్రతి ఒక్క రైతును ఉద్దేశించి మేము మాటల్డుడుతున్నాము. ఈనాడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేపడుతున్న ఇతర కార్యక్రమాల ద్వారా ఘ్యం ఘ్యం, మా జిల్లా అయిన కరీంసగర్ జిల్లాకు సంబంధించి లక్షలాది మంది రైతులు ఇబ్బంది వడే అవకాశం పుంది.

ఇంకోకరెండు, మూడు లక్షల మంది రైతులకు నీరు అందించే అవకాశంలో భాగంగానే మనం ఈనాడు ఘ్రణ్ ఫ్లో కడుతున్నాము. అదే విధంగా స్టేజ్-2 యస్సెర్ ఆర్యార్యన్సి., తీసుకుపోతున్నాము. ఇంకోక ప్రక్క దేవాదుల ప్రాజెక్టు కడుతున్నాము. దేవాదుల ఫేజ్-1,2,3 కార్బోకమాలు కూడా నడుస్తున్నాయి. శ్రీపాదసాగర్ ప్రాజెక్టు పనులు నడుస్తున్నాయి. వీటన్నింటికి వాటర్ స్టోర్ చేసే విధంగా ఈనాడు గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు వీటన్నింటి గురించి ఆలోచన చేసి కూడా ప్రాణహిత సుండి లీఫ్ తీసుకువచ్చి ఈనాడు ఎల్లంపర్లి నుండి ఇతర జిల్లాలకు తీసుకువచ్చే క్రమంలో ఈనాడు రెండు పంటలు కూడా తెలంగాణా ప్రాంతానికి సంబంధించి మా రైతులు కూడా చేసుకొనే విధంగా చేయాలని ఆలోచిస్తున్నారు. గౌరవ మంత్రిగారిని నేను ఒక్కటే రిక్వెస్ట్ చేసుకుంటున్నాను. దీనిలో చాలావరకూ క్లారిటీ రాపలసిన అవసరం పుంది. ఎందుకంటే ముఖ్యమంత్రి గారు చేస్తున్న, గోదావరి సది పైన కడుతున్న ప్రాజెక్టుల పైన కూడా కొంతమంది వివాదం తీసుకువచ్చే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అందుకోసమే మేము గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాము. గోదావరి బేసిన్కి సంబంధించి శాసన సభ్యులందరినీ కూడా ఒకసారి మీటింగ్కి పిలిపించి ఏవేని ఇబ్బందులు పున్నాయి, ఈ సమస్యలకు పరిష్కారం ఏనిటని ఒక మీటింగ్ని కండక్ట్ చేసి, ఆల్ పార్టీ మీటింగ్ని కండక్ట్ చేసి సమస్యల పరిష్కారానికి మనం చేసే జలయజ్ఞం కార్బోకమానికి వారి సలహాలు కూడా తీసుకొని ముందుకు సాగితే బాగుంటుందని ఆలోచన చేస్తూ, ఇంటీరియం స్టేషన్ పెంటనే తీసుకోవాలని, ఆ ప్రయత్నం చేయాలని గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్ : అధ్యక్షౌ, మంత్రిగారు ఇచ్చినటువంటి స్టేట్మెంట్లోనే వారు ప్రభుత్వం నుండి చేయలేకపోతున్నామని డీటైల్స్‌గా పుంది. ఒక్కటే ఒక్క సెంటెన్స్ చదిని వినిపిస్తాను.

".....Maharastra has continued with the construction of Babhali Barrage without honouring the direction from C.W.C., Ministry of Water Resources and the decisions taken during the Chief Minister's level meetings." దాని తరువాత ఏమంటున్నారంటే ".....

Supreme Court on 3.7.2006 praying construction of Babhali Barrage is in violation of GWDT Award and be stayed." కాని ఇది మాత్రం మేసెలకు వెళ్లిపోయింది. మార్చి 16 నుండి మే కి వెళ్లిపోయింది. నేను ఈ సందర్భముగా తమరి ద్వారా ప్రభుత్వానికి, ముఖ్యమంత్రి గారికి తెలియజేసేది ఏమంటే స్టేట్వడం అనేది ఎట్లా జరుగుతుంది. మాకు ఫలానా విధంగా అన్యాయం జరుగుతుంది, ఇది పూర్తిగా వాస్తవమని, కళకు కట్టే విధంగా ప్రైవేట్ ఫసి కేసు మనకున్నటువంటి, జరగబోయేటటువంటి పెను ప్రమాదాన్ని కోర్చుకు విశదికరించవలసిన అవసరం పుంది. దీనిలో ఒక ప్రధానమైన భాగం పుంది. కేంద్ర జల సంఘం ముందే విలాసరావు దేశముఖ్ గారు 45 కిలోమీటర్ల ఇవులలో వరకూ వాటర్ ప్రైప్ ఏరియా, శ్రీరాంసాగర్ బ్యాక్ వాటర్ క్యాబ్మెంట్ ఏరియాలకు మా భూమిలోనే కట్టుకుంటున్నామని దబాయించినట్లుగా పత్రికలలో వచ్చింది. మహారాష్ట్ర ఇంజనీర్లు కూడా దీనికి అవాక్యాయ్ పరిస్థితి వచ్చింది. నేను అనేది ఏమిటంటే ఈ వాస్తవాలన్నిటినీ కూడా సుట్టిం కోర్చు ముందు కళకు కట్టే విధంగా మనం చెప్పలేకపోతున్నాము. అందుకే నేను తమరి ద్వారా కోరేదెమిటంటే మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం దయాద్వాక్షాలతో శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు కడితే సార్, గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా గైడ్లైన్స్ ప్రకారంగా ఈ జల పనరులకు సంబంధించినటువంటి వివరాల ప్రకారంగా అనుమతి తీసుకొనే తరువాతో ఆ క్యాబ్మెంట్ ఏరియా మహారాష్ట్ర అయినప్పటికీ కూడా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రాజెక్టులో మిగిలిపోయింది. ఇది వాస్తవం. ఒకసారి ఒప్పుకున్న తరువాత, ఏ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా ఇంకోక రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన పాక్యులను నిరాకరించడం అనేది రాజ్యాంగరీచ్యాప్లిచెన్ కం. రాజ్యాంగ వ్యతిరేకం అయినటువంటి చర్యను పదిహేడు మంది యంపి, లతో మేము చెప్పామని అంటే 35 మంది యంపి, లను మనం ఇచ్చాం కదా? ఆ ప్రభుత్వం నిలబడడానికి మీ పార్టీ నుండి ఇచ్చారు కదా అని మేము అడుగుతున్నాము.

ముప్పే ఎం.పిలు మీ పోర్ట్ పరంగా ఉన్నారు. ఇది కళకు కట్టినట్లుగా కనిపిస్తుంది. ఇది ప్రాజెక్టు మీద మరాటి గూండాయిజం. ఇంత గూండాయిజం చేస్తున్నారు. 35 మంది ఎం.పిలున్నారు. ఒకటికి నాలుగు సార్లు ప్రైమ్ మినిస్టర్ గారు వచ్చినా, సోనియా గాంధి గారు వచ్చి అనేక అంశాలలో ఈ రాష్ట్రప్రభుత్వం ముందుకు సాగుతుంది, ఆదర్శం అని చెబుతున్నారు. ఆ తెలంగాణాలో ఎగువ గోదావరి సీళకు సంబంధించి మనకు ఒక్కటి మిగిలింది. అది పోయిందంటి, ఎగువ ప్రాంతం అంతా ఖళీ. అల్ట్రాటో కృష్ణ బేసిన్కు సంబంధించి ఇంతకు ముందు లైఫ్ ఇంప్రిజన్మెంట్ వచ్చింది. ఈ బాళ్లో ఉరిశిక్క పడుతుంది. ఇంతకంటే దారుణం ఇంకోకటి లేదు. ఇదేదో మామూలు నిషయం అనుకొని నిని నదిలేయడం కాదు. ఇది భావితరాలకు తీరని ద్రోహం జరుగుతుంది. ఆ రోజు శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు కట్టినప్పుడు 45, 50 కిలోమీటర్లు మనకు వాటర్ ప్రైండ్ ఏరియాకు, క్యావ్మెంట్ ఏరియాకు ఆ రోజు ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. అందుకు సంబంధించినటునంటి కాంపెనీస్సెసన్ కూడా తీసుకొని ఉండి ఉంటుంది. ఏదిలేకసోతే, కేంద్రప్రభుత్వం మనకు ఎల్లా ఇస్తుంది? అవతలి రాష్ట్రంలో ఉన్న మనదది. మన వాటర్కు సంబంధించినది. దీనికి సంబంధించినతపరకూ ప్రభుత్వం తగిన విధంగా తన నిస్సహాయతను తెలియజేస్తుంది. నిస్సహాయతను తెలియజేయడం అనేది గొప్ప కాదు. ఏ రకంగా కేంద్రప్రభుత్వం వెంటవడాలని అలోచించాలి. ఇప్పుడు జరుగుతున్న పనుల గురించి నిన్న మొన్న ఎలక్ట్రానిక్ మీడియా ద్వారా చూసాము. నిజంగా అది ఎగువ ప్రాంతం, గోదావరి ఉన్న వాళ్లకు ఆంధ్రదేశానికి సంబంధించి ప్రత్యేకంగా తెలంగాణా జిల్లాలకు సంబంధించిన వాళ్లకు గుండెకోత తప్ప మరేమి మిగలదు. దీని విషయమై ఆలోచించాలి. సుప్రీంకోర్పులో మనం విఫలమయ్యాము. ప్రైమఫేసీ కేసు చూపించి ఆర్డర్ తీసుకోవడంలో మనం విఫలమయ్యాము. కేంద్రప్రభుత్వం ఆ పద్ధతిలో పోయిన తరువాత మనకు మిగిలేది ఏమిటి? మన 35 ఎం.పిలు ఎందుకు? శాసనసభ ద్వారా మన హక్కులను రక్కించుకోకసోతే అంధ్రదేశానికి తీరని ద్రోహం చేస్తున్నవారమపుతాము. బాళ్లికి సంబంధించి ఇది ఏ ఒక్కరిదో కాదు. మా వాటర్ని మేము కట్టిసుకుంటాము అనడానికి లేదు. దీని మీద కేంద్రరాష్ట్రాలకు సంబంధించి ఎలాబరేట్ డెస్ప్యూన్స్ జరుగుతున్నాయి. ఎలాబరేట్ డెస్ప్యూన్స్ జరుగుతున్నప్పుడు, ఒక వైపు నుండి మొత్తానికి మొత్తం నాశనం అపుతుందంటే కేంద్రం ఎందుకు జోక్యం చేసుకోవడం లేదు? కేంద్రాన్ని ఒప్పించలేకపోతున్నారా? పోనీ సుప్రీంకోర్పుకు చూపించకపోయినా కేంద్రప్రభుత్వానికి చూపించాలి కదా! ఇద్దరి ముఖ్యమంత్రుల సమక్షంలో ఒప్పుకున్న దానిని, ఈ స్టేట్మెంట్లో చెప్పిన ప్రకారం ఉల్లంఘిస్తున్నప్పుడు, ఇది రాజ్యాంగ రీత్యా ఏ రకమైన హక్కులను చూసినా కాలరాస్తున్నారు. మనం దీనిమీద చర్య తీసుకోవాలి. కేంద్రప్రభుత్వం ఔప్పు నుండి ఒక్క నిముషం జాప్యం జరగినిష్టవుండా చూడాలి. మీరు ఏమి చేస్తారో చెయ్యండి అని కేంద్రప్రభుత్వాన్ని అడగవలసిన అవసరం ఉండని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

ఈ బాళ్లి పనులు ఆపకుండా, ఉభయ రాష్ట్రాల ముఖ్యమంత్రులు అంగీకరించిన ప్రకారం, అఖరికి కేంద్ర జల సంఘం ఈ రకంగా పెనిల్రెచ్ అయి ఉది, యాభై కిలోమీటర్ల ఇష్టతల ఈ ప్రాజెక్టు కడుతున్నారు. నలభై, యాభై కిలోమీటర్లు పోయిన తరువాత ఇక్కెముంటుంది, మిగిలేది సగం. ఇప్పుడే చెప్పారు మా దేవేందర్ గాడ్ గారు, సగంలో 90 టి.ఎం.సిలు మిగిలిపోయాయని. ఆ 90 టి.ఎం.సిలలో సగం వెళ్లిపోయిన తరువాత నలభై, నలభై అయిదు టి.ఎం.సిలతో ఏమి మిగులుతుంది? అసలే అనాప్యాసి. ఈ సంవత్సరం తప్ప ఇంతకుముందు ఎప్పుడూ ఓవర్ఫోల్డ్ కాలేదు. ఆ ఓవర్ఫోల్డ్ కాకుండా పోయిన కాలమంతా మహారాష్ట్ర మిగులుతుంది. ఏ.పికి చీకటి మిగులుతుంది. చిచ్చ తప్ప మరొకటి ఉండదు. మీరు జలయజ్ఞం

అంటున్నారు. జలయజ్ఞం పెడుతున్నారు, నీళ్లు లేకుండా ఉంటుంది. జలం లేదు కానీ జలయజ్ఞమా? మీ త్రణిబిలిటీకి ఏ రకంగా ఉపయోగం ఉంటుంది? మీ స్టేట్‌మెంట్ చెబుతుంది. ముఖ్యమంత్రి గారు భీషజాలకు వెళ్లవద్దని చెబుతున్నాను. మీ మీటింగ్‌ను ఖాతరు చెయ్యడం లేదు, సుప్రీంకోర్స్‌స్టేషన్‌లేదు. కాబట్టి there is no direction. జలసంఘం కూడా ఒప్పుకుంది కాబట్టి కేంద్ర ప్రభుతం కూడా ఇంటర్వైన్ అవ్వాలి. దీనికోసం ఆల్ పార్టీస్‌ని తీసుకెళ్లండి. ఖచ్చితంగా తాడో పేడో తేలాలి. అన్ని పార్టీలున్న మహారాష్ట్రలో ఒకటిగా లేరా? కర్నాటకలో అన్ని పార్టీలున్నా ఒకటిగా లేరా? మన హక్కులని రక్కించుకోడానికి ఆల్ పార్టీస్‌ను డిల్లీకి తీసుకెళ్లాడానికి నామోపీ అనుకుంటే ఇంకేమి చేస్తాము? అఖిలపక్కాన్ని డిల్లీకి తీసుకెళ్లి, అవసరమనుకుంటే మన 35 ఎం.పి.లతో తీప్పున వార్లుంగ్ ఇవ్వపలసిన అవసరముందని తలియజేస్తున్నాను. మన రాష్ట్రంలో ఉన్న ప్రతి ఎం.పి కూడా బాధ్యత తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. మన సభ కూడా ఎంతో ఆందోళనతో ఉన్నటువంటి అంశం. ఏదో తీర్మానం తీసుకేళ్లే నాలుక గికేనే పనే. తీర్మానం కాదు, మాకు ఆందోళన ఉందని, సలభై రెండు ఎం.పి.లు కూడా అవసరమైతే మనమందరం వెళ్లి ప్రైం మినిస్టర్ గారి ఇంటి ముందు కూర్చోవడమా లేదూ ఏ పద్ధతిలో సాధించాలో ఆలోచించాలి. ఎట్టి పరిస్థితులలో కేంద్రప్రభుత్వం ఇంటర్వైన్ అవ్వాలి. రేపు గేట్లు ఫిక్స్ చేసిన తరువాత వాటిని తీసేసే శక్తి ఎవరికిలేదు. ఒట్టు స్టేట్‌మెంట్‌లతో అంటే మింగమెతుకు లేకున్న మీసాలకు సంపెంగ నూని అన్నట్లు ఉంటుంది. మంచిగా చేసుకోవాలి, సష్టూ జరుగుతుంది కాబట్టి ఆ రకంగా బాధ్యత తీసుకోవలసిన అవసరం ఉందని తమరి ద్వారా తలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ చాడా పెంకటరెడ్డి : అధ్యక్షా, మంత్రి గారి స్టేట్‌మెంట్ ద్వారా ఏ రకమైన చర్యలు తీసుకున్నారో విపరించారు. ఆల్ పార్టీ డెలిగేషన్ కలిశారని, సి.డబ్ల్యూ.సి జోక్యం చేసుకుందని, ముఖ్యమంత్రులతో సమావేశమయ్యాందని, అఖారికి సుప్రీంకోర్స్‌కి వెళ్లడం జరిగిందని, సుప్రీంకోర్స్ కూడా మే సెలకి వాయిదా వేసిందని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. నాకంటే ముందు మాట్లాడిన అన్ని పార్టీల గౌరవసభ్యులు ఆందోళని, ఆవేదని వ్యక్తం చేశారు. ఇది ఆషామ్యే సమస్య కాదు. ఇది మన రాష్ట్ర పరువుప్రతిష్ఠలకు సంబంధించిన సమస్య. శ్రీరంసాగర్ ప్రాజెక్ట్ అంటే ఒక రకంగా తెలంగాణాకు కంతం లాంటిది. బాట్లి ప్రాజెక్టును సేను కూడా సందర్శించాను. అక్కడి పరిస్థితిని స్వయంగా చూసాను. మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం, పంతాలు, పట్టింపులతో తప్పనిసరిగా మేము ప్రాజెక్టును కట్టి తీరుతామని పనిచేస్తున్నారు. గోదావరి మహారాష్ట్ర నుండి ప్రపాంచంది. ఆ రాష్ట్రం ఎత్తుపైన ఉంది కాబట్టి ఇంకా పది ప్రాజెక్టులు కట్టడానికి ప్లాన్ చేస్తున్నారు. మన పరీవాహక ప్రాంతంలో ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి.ని ఆనుకోని బాట్లి ప్రాజెక్టు నిర్మాణం ఏదైతే చేస్తున్నారో దీని వల్ల అత్యంత ప్రమాదం పొంది ఉందని గత రెండు సంవత్సరాల క్రితమే ఈ అంశం ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చింది. ప్రభుత్వం కూడా అప్పుడు స్పందించింది. గతంలో కూడా మనం దీని పై సీరియస్‌గా చర్చించాము. బాట్లి ప్రాజెక్టును ఆపడానికి చర్యలు తీసుకోవాలని మనం అనుకున్నాము. కేంద్రాన్ని కూడా ఒత్తిడి చేసాము. మధ్యలో ఆగినట్టే ఆగి ఇప్పుడు పుంజుకుంది. ఇది స్పీడ్‌డెవెలప్ అప్పుతుంది. శరవేగంగా నిర్మాణం జరుగుతుంది. వందలాది వాహనాలు, వేలాది మంది కార్బూకులతో పని జరుగుతుందని వార్తలు వస్తున్నాయి. ప్రధానంగా, కరీంసగర్, పరంగల్ ఆ పక్క జిల్లాల వారికి నిద్ర పట్టే పరిస్థితి లేకుండా పోయింది. శ్రీరంసాగర్ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి బాట్లి నిర్మాణమైతే వాళ్ల లిఫ్ట్స్ పెట్టి ఒక్క చుక్క నీరు కూడా ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి.కి రాకుండా చేసే ప్రమాదం ఉందని అర్థమపుతుంది. ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి. ద్వారా 90 టీ.ఎం.సి.లు కూడా రావడం లేదు. వాస్తవంగా సెకండ్ స్టేట్ లో నీళ్లు పారే పరిస్థితి లేదు. ముఖ్యమంత్రి గారికి ప్రతి నిమిషం పరద కాలువ గుండె చప్పుళ్లు వినిపిస్తాయి. పరదకాలువ పనులు చాలా వేగంగా, బ్రహ్మండగా జరుగుతున్నాయి. ఎక్కడ నుండి నీళ్లు ఇస్తారని అడుగుతున్నాము. ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి.కే నీళ్లు లేకపోతే ఇంక పరదకాలువ ఓవర్‌ఫ్లో అయ్య పరిస్థితి లేదు. బాట్లి ప్రాజెక్టు నిర్మాణాన్ని ఆపకాసోతే

గత్యంతరం లేదు, ఇంకోక మార్గం లేదు, శరణ్యం లేదని తెలుపుతున్నాను. ఇది లైఫ్ అండ్ డెట్ క్వాస్టస్గా, సీరియస్గా దీనిపై ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. ప్రధానంగా నేను రెండు, మూడు అంశాలు పస్తాపించదలచుకున్నాను.

మ.1.40

ఇవాళ ఇంత ప్రయత్నం ప్రభుత్వం వైపు నుంచి, పార్లమెంట్ సభ్యుల వైపు నుంచి చేసినారు. ముఖ్యమంత్రి సమావేశాలు నిర్వహించారు, ప్రయత్నాలు చేశారు. ప్రభుత్వం ప్రయత్నాలు చేయడం లేదని నేను చెప్పడంలేదు. ప్రయత్నాలు జరిగినాయని నాకు తెలుసు. కానీ ఫలితం శూస్యమైనందున మనలో నిరాశా నిస్పుహాలు అలుముకొంటున్నాయి కావున ప్రస్తుతం మన కర్తవ్యం ఏమిటనేనిది ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. నేను తమరిద్దారా ప్రభుత్వానికి మనవి చేయదలచుకున్నదేమంటే సుఫ్రీంకోర్సు చెప్పిన ప్రకారం మే నెలవరకు ఆగినట్టయితే ఆ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం పూర్తిగా అయితే మనకు మిగిలేది గుండు సున్న మాత్రమే. బాట్లీ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం పూర్తయితే తెలంగాణా ప్రాంతం ఎడారిగా నూరిసోయే పరిస్థితి వస్తుంది కావున మనం ఈ విషయాన్ని సీరియస్గా తీసుకొని మన రాష్ట్రానికి చెందిన పార్లమెంట్ సభ్యులను, రాష్ట్రంలోని అన్ని పార్టీల సభ్యులను కలుపుకొని కేంద్ర ప్రభుత్వంపై వత్తిడి తీసుకరావాలి. కేంద్ర జలసంఘం ఇచ్చిన ఆదేశాలను కూడా అమలు చేయకుండా మహారాష్ట్రప్రభుత్వం నిర్మిక్యంగా వ్యవహారిస్తున్నది. మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం తను ఆడిందే అట, పాడిందే పాట అన్న చందంగా దుర్ఘాఢితే, దుర్ఘాఢపు ఆలోచనతో వ్యవహారిస్తుంది. మా రాష్ట్రం నుంచే కదా దిగువకు నీరు పోతుందనే దుర్ఘాఢపు ఆలోచనతో మహారాష్ట్రప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుంది. గోదావరి నది దిగువ భాగంలో మనం ఉన్నాను కావున మన రాష్ట్ర వాటా కోరే హక్కు మనకు చట్టబడ్చంగా ఉంది కాబట్టి ఆ హక్కును ఉపయోగించి కేంద్ర ప్రభుత్వంపై వత్తిడి తీసుకొచ్చేందుకు తక్షణమే ఛిల్లి వెళ్లి కేంద్రప్రభుత్వానికి ఈ పరిస్థితిని వివరించి, పరిశీలించి మా భవిష్యత్తును కాపాడమని కోరాలి. ఎన్ఱె భవిష్యత్తును కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని, తెలంగాణా భవిష్యత్తును దృష్టిలో పెట్టుకొని ఆలోచించి తగు నిర్ణయం తీసుకోమని కోరాలి. ఇప్పటికే మనం గోదావరిపైన సరైన ప్రాజెక్టులు నిర్మించలేకపోయాం కావున మనల్ని చరిత్ర క్షమించదు. కావున గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి అధ్యక్షతన తేందరలోనే ఛిల్లికి వెళ్లి, ప్రధానమంత్రిగారిని, అవసరమైతే సోనియా గాంధీ గారిని, మిగతా పెద్దలందరినీ కలిసి వత్తిడి చేయాలని మీద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి.జనార్థనరెడ్డి (ఖైరతాబాద్): అధ్యక్షా, బాట్లీ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం నిలవడం తెలంగాణా ప్రాంతానికి చాలా ముఖ్యమైనది. నేను మీద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవి చేసేదేమంటే ఇప్పటికే తెలంగాణా ప్రాంతానికి తీరిని అన్యాయం జరుగుతున్నది. ముఖ్యంగా నిజమాబాద్, కరీంసాగర్, వరంగల్లు జిల్లాలకు చాలా అన్యాయం జరుగుతున్నది. ఫ్లాడ్ ఫ్లోకెనాల్ ద్వారా నీరు వరంగల్ జిల్లాకు పస్తుంది. నాకన్న మంత్రిగారికి ఎక్కువ తెలుసు ఎందుకంటే వారు వరంగల్లు జిల్లాకు చెందినవారు. 2.7 టీఎసీలు నిల్వ చేసుకోవడానికి అక్కడ రిజర్వాయర్ కట్టడం జరిగిందని చెబుతున్నారు. రిజర్వాయర్ సామర్థ్యం ఎంతైనా కాలువలు త్రవ్యితే నీరు పారుతుంది. మంత్రిగారు స్వయంగా 16.6.2005న పదిహాడు మంది పార్లమెంటు సభ్యులతో కేంద్ర జలవనరుల శాఖ మంత్రిగారిని కలిశామని చెప్పారు. కేంద్ర మంత్రిగారిని కలిసి ఇప్పటికి రెండు సంపత్సరాలయింది. ఇంత సీరియస్గా విషయమున్నా, పార్లమెంటు సభ్యులతో కేంద్ర జలవనరుల శాఖమంత్రిగారిని కలిసిన తరువాత, కేంద్ర జల సంఘం మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి బాట్లీ ప్రాజెక్టు పనులు ఆపమని కోరారు. 17.7.2005 మరియు 5.10.2005 న ఆంధ్రప్రదేశ్, మహారాష్ట్ర అధికారులతో కేంద్ర జల సంఘం సమావేశాలు నిర్వహించింది.

(ಅಂತರಾಯಂ)

Central Water Commission directed Maharashtra to keep the construction of Babli Barrage on hold till the amicable agreement is reached between the two Governments. ಇಂತ ಸ್ವಷ್ಟಿಗಾ ಚೆಪ್ಪಿನ ತರುವಾತ ಕೂಡಾ ಮರಲಾ ಕೆಂದ್ರ ಜಳಸಂಘಂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಭುತ್ವಾನಿಕಿ ಲೇಖ ರಾಯಡಂ ಜರಿಗಿಂದಿ. 23.2006ನ ಮರೋ ಲೇಖ ಕೂಡಾ ರಾಯಡಂ ಜರಿಗಿಂದಿ. ತರುವಾತ ಇರು ರಾಷ್ಟ್ರ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರುಲ ಸಮಾರ್ವೇಶಂ ನಿರ್ವಹಿಂಚಿದೆ.

Chairman: Janardhan Reddy garu, anything specific please.

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಜನಾರ್ಥನರೆಡ್ಡಿಃ ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ನೇನು ಇಪ್ಪುದೇ ಮಾಟ್ಲಾಡಡಂ ಪ್ರಾರಂಭಿಂಚಾನು. ಮೀರು ಸಸ್ಯ ಮಾಟ್ಲಾಡನಿವ್ಯಾದಂಲೇದು. ಮರಿ ಮಾಟ್ಲಾಡಡಾನಿಕಿ ನಾಕು ಎಂದುಕು ಅಸಕಾಶಮಿಚ್ಚಾರು?

Chairman: Specific suggestions please.

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಜನಾರ್ಥನರೆಡ್ಡಿಃ ಅಗಂಡಿ ಸರ್, ಇಂತ ತೊಂದರೆಪಿಡಿತೆ ಎಟ್ಲಾ ಸರ್. ಇದಿ ಚಾಲಾ ಇಂಪಾರ್ಟೆಂಟ್ ಇಸ್ಲಾಮ್.

Chairman: We have to give chance to other members also.

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಜನಾರ್ಥನರೆಡ್ಡಿಃ ಮಾಟ್ಲಾಡುತುಂಟೆ ಕೂರ್ಬೇಮಂಟೆ ಎಟ್ಲಾ.

ಬೈರ್ನ್ಸ್: ನೇನು ಮಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೂರ್ಬೇಮನಲೇದು. ಸ್ಪೃಸಿಫಿಕ್ ಸಜೆಪನ್ ಚೆಪ್ಪಮಂಟುನ್ನಾನು ಜನಾರ್ಥನರೆಡ್ಡಿಗಾರೂ.

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಜನಾರ್ಥನರೆಡ್ಡಿಃ ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಮೀರು ಕೂಡಾ ವಿಸಂಡಿ ಸಾರ್. ಇದಿ ಚಾಲಾ ಮುಖ್ಯಮೈನದಿ. ಪೋಲಿರೆಡ್ಡಿಪಾಡು ವಲನ ಮೀಕು ಕೂಡಾ ಎಷ್ಟಕ್ಕು ಅವುತ್ತಂದಿ ಕದಾ. ಕೃಷ್ಣ್ ನೀಟಿ ಕೊರಕು ಎಕ್ಕುವ ವತ್ತಿಡಿ ಉಸ್ಕಂದುವಲನ ವಚ್ಚೆ ನೀರು ಕೂಡಾ ಅವಡಂ ಜರುಗುತ್ತಂದಿ. ಬಾಳ್ಳಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟು ವಲನ ತೆಲಂಗಾಣಾಕು ಅನ್ಯಾಯಂ ಜರುಗುತ್ತನ್ನಾದಿ. ಪೋಲಿರೆಡ್ಡಿಪಾಡು ವಿವರ್ಯಂಲೋ ಕೂಡಾ ನೇನು ಚೆಪ್ಪಡಂ ಜರಿಗಿಂದಿ. ಪೋಲಿರೆಡ್ಡಿಪಾಡು ಪನುಲನು ಚೂಡಡಾನಿಕಿ ವೆಳದಾಮಂಟೆ ರಾಯಲೀಸು ಪೋರಾಟ ಸಮಿತಿವಾರು ಚಂಪುತಾಮನಿ ಗತ ಸಂಪತ್ತರಂ ಪ್ರಕಟಿಂಚಾರು. ತೆಲಂಗಾಣಾ ಪ್ರಾಂತಾನಿಕಿ ಚಾಲಾ ಅನ್ಯಾಯಂ ಜರುಗುತ್ತಂದಿ. ತೆಲಂಗಾಣಾ ಪ್ರಜಳು ಸಾಧು ಸ್ವಭಾವುಲು, ಸನ್ನಾಸುಲು, ಏಮೀ ಮಾಟ್ಲಾಡಲೇನಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂದಿ. ಚಂಪುತಾರನೇ ಭಯಂತೋ ಪೋಲಿರೆಡ್ಡಿಪಾಡು ಪನುಲು ಚೂಡಡಾನಿಕಿ ವೆಳ್ಳಲೇದು. ಪಾಲ್ಮೆಂಟ್ ಸಭ್ಯರು ಮಧುಗೌಡ್ಗಾರು ಬಾಳ್ಳಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುನು ಚೂಡಡಾನಿಕಿ ವೆಳಿತೆ ಆಯನನು ಅನುಮತಿಂಚಲೇದು. ಏಮಿಟೀ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ? ತೆಲಂಗಾಣಾ ಪ್ರಾಂತಾನಿಕಿ ಚಾಲಾ ಅನ್ಯಾಯಂ ಜರುಗುತ್ತನ್ನಾದಿ. ವ್ಯವಸಾಯಾನಿಕಿ ಸಾಗುನೀರು, ಪ್ರಜಳಕು ತಾಗುನೀರು ಕಷ್ಟಂಗಾ ಉಂದಿ. ನಾ ಮನವಿ ಏಮಂಟೆ ಕೆಂದ್ರ ಜಳ ಸಂಘರ್ಷಾನಿಕಿ ವಿನ್ಯಾಸಿಂಚಿ ಬಾಳ್ಳಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಪನುಲು ಆಪಾಲಿ. ಕೆಂದ್ರ ಜಳ ಸಂಘರ್ಷಾನಿಕಿ ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಪ್ಸ್‌ಲೋ ಪಿಟಿಪನ್ ವೇಯಿಂಚಾರಾ? ಮೇಂ ಆವಮನಿ ಚೆಪ್ಪಿನಾ ಪನುಲು ಆಗೆದನಿ ಜಳಸಂಘರ್ಷಾರು ಚೆಪ್ಪಾರು. ಕೆಂದ್ರ ಜಳಸಂಘರ್ಷಾರು ಚೆಪ್ಪಿನಾ ವಿನಕಪೋತೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರಭುತ್ವಂ ಎವರು ಚೆಬಿತೆ ವಿಂಟುಂದಿ. ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಪ್ಸ್‌ಲೋ ಕೆಂದ್ರ ಜಳ ಸಂಘರ್ಷಾ ಪಿಟಿಪನ್ ವೇಯಿಂಚವಲಸಿಂದಿ. ಕಾನೀ ವಾರಿ ಲೆಟರ್ ಮಾತ್ರಮೇ ಚೂಪಿಂಚಾರು ಕಾವುನ ಈ ವಿವರ್ಯಾನ್ನಿ ಸೀರಿಯಸ್ಗಾ ತೀಸುಕೋವಾಲಿ. ಮೇ ನೆಲಲೋ ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಪ್ಸ್‌ಕು ಕೂಡಾ ವೇಸವಿ ಸೆಲವುಲು ಉಂಟಾಯಿ ಕದಾ. ಇಪ್ಪುಡು ಮಾರ್ಪಿ ನೆಲ ಪೂರ್ತಿ ಕಾವಚಿಂದಿ. ತೆಲಂಗಾಣಾ ಪ್ರಜಳಕು ಸಾಗು ನೀಟಿಕಿ, ತಾಗುನೀಟಿಕಿ ಚಾಲಾ ಇಬ್ಬಂದಿಗಾ ಉಂದಿ ಕಾವುನ ಈ ವಿವರ್ಯಮೈ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಾರು, ಸಂಬಂಧಿತ ಮಂತ್ರಿಗಾರು ಬಾಳ್ಳಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟು ಪನುಲು ಅವೇ ವಿಧಂಗಾ ವರ್ಗಲು ತೀಸುಕೋವಾಲನಿ ಮನವಿ ಚೇಸ್ತುನ್ನಾನು. ಈ ವಿವರ್ಯಮೈ ಅಭಿಲಷಕ್ ಸಮಾರ್ವೇಶಂ ಪೆಟ್ಟಮನಂಡಿ. ಅಕ್ಕಡಕು ವೆಳ್ಳಿ ಧರ್ಮಾಲು

చేయడానికి నేను కూడా సిద్ధంగా ఉన్నాను కావున ఈ విషయాన్ని సీరియస్‌గా తీసుకోవాలి. బాట్లీ ప్రాజెక్టు నిర్మాణాలు ఆపేందుకు ప్రయత్నించాలి. లేకపోతే బాట్లీ ప్రాజెక్టు రెండో పోతిరెడ్డిపాడుగా అపుతుంది. అప్పుడు మాకు ఇంకా క్షమమవుతుంది.

Dr.Y.S.Rajasekhara Reddy: Speaker Sir, The entire House is concerned. ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం విషయంలో మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం చాలా తప్పు చేస్తున్నది. మహారాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి కేంద్ర జిల్లానరుల శాఖ మంత్రిగారి సమక్షంలో బాట్లీ నిర్మాణ పనులు ఆపడానికి ఒప్పుకొని, అంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వంతో సమస్యలు పరిష్కారం అయిన తర్వాత మాత్రమే తదుపరి నిర్మాణాలు జరుపుతామని ఒప్పుకున్నారు. అలా చెప్పిన మాట తప్పడం అనేది ప్రజాసాధార్మ్య వ్యవస్థలో ఏ ఒక్కరూ కూడా ఒప్పుకోకూడనిది. Maharashtra behaved in a very very erratic manner. ఇందులో ఏమాత్రం అనుమానం లేదు. వారు తప్పు చేశారు. ఈ విషయం మీరు కూడా చూశారు. సభ్యులందరూ కూడా ఒప్పుకుంటున్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రజాసాధార్మ్యబద్ధంగా చేయగలిగిన ప్రతి పని చేసింది. ఇంతనరకు చేసిన కార్యక్రమాలలో అఖిల సక్ష బ్యందంతో, అన్ని పార్టీల పార్లమెంటు సభ్యులతో ప్రధానమంత్రిగారిని కూడా కలిసి విస్తరించడం జరిగింది. కేంద్ర జిల్లానరుల శాఖ మంత్రిగారిని కలిసి వివరించడం జరిగింది. కేంద్ర జిల్లసంఘంతో కూడా కేటగారికల్గా బాట్లీ ప్రాజెక్టు పనులు ఆపండని, చేయకూడదని ఇన్విషన్స్ కూడా ఇప్పించడం జరిగింది. మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం సీడబ్ల్యూఐ ఆదేశాలను కూడా లెక్కచేయకుండా ప్రతి మాత్రం మేం నిర్మాణం కొనసాగించడం లేదని అంటున్నారు. పర్వకాలంలో శ్రీరాంసాగర్ నిండినప్పుడు నీరు బాట్లీ ప్రాజెక్టువరకు ఉంటుంది కాబట్టి బాట్లీ వద్ద నిర్మాణాలు చేపట్టడానికి కుదరదు. తరువాత వేసవి కాలం రాగానే శ్రీరాంసాగర్లో నీటిమట్టం తగ్గిన తరువాత మరలా నిర్మాణ కార్యక్రమాలు చేస్తున్నారు. ఈ విధంగా చాలా erraticగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. వారి ప్రవర్తన అలా ఉన్నది కాబట్టి మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సుఫ్రీంకోర్సుకు వెళ్లడం జరిగింది. సుఫ్రీంకోర్సులో రెండు, మూడు వాయిదాలు కూడా పడడం జరిగింది. సుఫ్రీంకోర్సులో కూడా యాజిటీఎం చేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. సుఫ్రీంకోర్సులో ఎంత గట్టిగా మన వాదన వినిపించాలో అంత గట్టిగా వాదించామని గౌరవ సభ్యులందరికి మనవిచేస్తున్నాను. It is not either me or the the concerned Minister goes there and argues about it. To the best of the legal aid తీసుకొని ఎన్ని రకాలుగా దీని గురించి గట్టిగా ఆర్గాయ్ చేయించాలో అంత గట్టిగా చేపించాం.

మ. 1.50

సభ్యులు అందరూ కూడా ఒప్పుకుంటున్నారు. మనం చేయవలసిన కార్యక్రమం అంతా చేశామని. మే సెకండ్ నీక్కు కేను మళ్ళీ అడ్డన్న అయింది. ఇంత లోపల అధ్యక్షుడు, ఈ అసెంబ్లీ సమావేశాల తరువాత మళ్ళీ అల్ పార్టీ డెలిగేషన్ కానీ, ఎమ్.పి లతో మళ్ళీ ఇంకో డెలిగేషన్ కానీ ఏది చేయడానికి కానీ మాకు ఏ విధమైన అభ్యంతరం లేదు. చేస్తానే ఉన్నాము మేము. ఇంకా కూడా సభ్యులు ఏదైనా కోరితే కూడా ఇంకా ఎక్కువగా చేయడానికి మాకు ఏ విధమైన అభ్యంతరం లేదు. చేస్తాము. After all, it is in the interest of the State. వాళ్లు యాక్ష్యూయల్గా మనకు సంబంధించిన ప్రాంతంలో though, it is in their territory మన సబ్ముర్సన్ ఏరియా అది మన backwatersలో వాళ్లు కట్టడమనేది ఏ విధంగా అప్రీపియబుల్ కాదు అది. అన్ని రకాలుగా objectionable. అయినా కూడా వాళ్లు కడుతున్నారు. నేను మళ్ళీ మనవి చేస్తున్నాము. At the earliest, మళ్ళీ ప్రధానమంత్రి గారితో కూడా కలవడానికి అల్ పార్టీ తీసుకుచేణితే బాగుంటుందని సజేప్పు వస్తోంది. We are ready. At the earliest, ఆ కార్యక్రమం కూడా చేస్తాము.

CHAIRMAN: The House is adjourned to meet at 8.30 a.m .....

శ్రీ ఇ. దయాకర రావు:- ఏనుటి సార్ ఇది. మాకు జవాబు సరిగా రాలేదు.

(అంతరాయం)

(శ్రీ ఇ. దయాకర రావు గారు ఇంకా కొంతమంది తెలుగు దేశం పార్టీ శాసన సభ్యులు ఇలా అయితే మేము రిజైన్ చేసి పోవలసిందే అంటూ చేతిలో ఉన్న పేపర్లు విసిరి వేస్తూ స్పీకర్ పోడియం వద్దకు దూసుకుపోయారు)

(At this stage Sri E.Dayakar Rao, Hon'ble Member threw away the Head Phone, Specticles and some papers lying on his Table and rushed to the Podium, followed by some other Hon'ble Members belonging to Telugudesam Party)

శ్రీ ఇ. దయాకర రావు:- ఈ విధంగా అయితే మేము రిజైన్ చేసి పోవలసిందే.

CHAIRMAN: You please go back to your seats.

(INTERRUPTIONS)

I request the Members to go back to their seats. Is it the way to behave in this House?

(INTERRUPTIONS)

What is this? ఇది పద్ధతి కాదు.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షుడు, మంచి మాటలు వినడానికి వారు సిద్ధంగా లేరు. కొద్దిమంది ఈ సభలో మర్యాద లేకుండా సభా గౌరవాన్ని భంగపరచడం, ఇలా పైకి రావడం, కాగితాలు విసిరివేయడం ఎవరూ కూడా భరించేది కాదు. దేవేందర్ గౌడ్ గారు ప్రతిపక్షంలో ఉపనాయకుడుగా, అనుభవం గలవారుగా ఒక మాట చెప్పారు. ఆల్ పార్టీ డెలిగేషన్ వెళచాము అంటే మంత్రి గారు కాకుండా ముఖ్యమంత్రి గారే స్వయంగా ఇంట ర్యాన్ అయి సభ ఉచ్చేశ్యం చూచి తీసుకువెళతాము అంటే వారి ప్రవర్తన అదా? సర్ మీ పర్మిషన్తో సభ నుంచి ఇలాంటి వారి ప్రవర్తనను మనమ గ్రించవలసిందే. ఇది అంగీకరించి ఇది నీధిలాగా తయారు చేయడానికి మేము తయారుగా లేము.

Chairman sir, with your permission, I beg to move:

" That under sub rule 2 of Rule 300 of Rules of Procedure and Conduct of Business in the A.P. Legislative Assembly, the following Member to be named by the Chairman be suspended from the service of the House for this session:

Sri E. Dayakar Rao "

CHAIRMAN: Motion moved. The question is:

" That under sub rule 2 of Rule 300 Rules of Procedure and Conduct of Business in the A.P. Legislative Assembly, the following Member to be named by the Chairman be suspended from the service of the House for this session:

Sri E. Dayakar Rao "

(PAUSE)

The motion was carried and the Member named was suspended from the service of the House for the entire session.

శ్రీ ఇ. దయాకర రావు:- సస్పణ్డ్ చేసుకుంటే చేసుకోండి.

(At this juncture, the Hon'ble Members belonging to Telugudesam Party including Sri E.Dayakar Rao sat at the podium)

CHAIRMAN: Once again, I request the Members to go back to their seats. This behaviour is not pardonable. Please go back to your seats.

(INTERRUPTIONS)

డా. జి. విజయరామ రావు:- ఎన్నిసార్లు సస్పణ్డ్ చేస్తారు నా?

(INTERRUPTIONS)

CHAIRMAN: The House is adjourned to meet at 8.30 a.m., Wednesday, the 28th March, 2007.

(Then the House adjourned at 1.59 p.m., to meet again at 8.30 a.m., on Wednesday, the 28th March, 2007)